

OBČINA MOKRONOG-TREBELNO
Pod Gradom 2
8230 Mokronog

OKOLJSKO POROČILO

ZA OBČINSKI PROSTORSKI PLAN (OPP) OBČINE MOKRONOG-TREBELNO

Domžale, oktober 2025
Dopolnitev januar 2026, marec 2026, maj 2026

OKOLJSKO POROČILO

Domžale, oktober 2025
dopolnitev januar 2026, marec 2026, maj 2026

Naročnik:	Občina Mokronog-Trebelno Pod Gradom 2 8230 Mokronog
Ime plana:	Občinski prostorski plan (OPP) občine Mokronog-Trebelno
Območje plana:	Občina Mokronog-Trebelno
Ime dokumenta:	Okoljsko poročilo za Občinski prostorski plan občine Mokronog-Trebelno
Številka projekta:	501/25
Vodja projekta:	Ivo Kejžar, univ. dipl. inž. kem.
Podpis in žig:	 IPSUM, okoljske investicije, d.o.o. Ljubljanska c. 72 1230 Domžale
Sodelovali:	Ipsum, d.o.o.: Aleksander Jenko, univ. dipl. inž. gozd. Lucija Česnik, mag. var. nar. Lucija Griz, mag. eko. in biod. Tanja Sunčič, univ. dipl. biol. Tina Ozebek, dipl. biol. (UN)
Ključne besede:	občinski prostorski plan (OPP), občina Mokronog-Trebelno, izhodišča prostorskega razvoja, okoljski cilji, vpliv OPP, usmeritve, tla, voda, zdravje ljudi, kulturna dediščina, biotska raznovrstnost

KAZALO VSEBINE

1. SPLOŠNI OPIS IN UVODNA POJASNILA	7
1.1 Ozadje izvedbe celovite presoje vplivov na okolje	7
1.2 Namen okoljskega poročila	7
1.3 Vsebina okoljskega poročila	8
2. OPIS PLANA IN NJEGOVE ZNAČILNOSTI	9
2.1 Ime, območje in obdobje plana	9
2.2 Vsebina, izhodišča in cilji plana	10
2.2.1 Vsebina plana	10
2.2.2 Predstavitev ključnih strateških ciljev in usmeritev OPP	11
2.3 Razmerje OPP do drugih strateških dokumentov ter planov	12
2.3.1 Razmerje do mednarodnih, državnih, regionalnih in občinskih dokumentov	12
2.3.2 Razmerje plana (OPN) do drugih ustreznih planov	13
2.4 Stanje in težnje dosedanjega prostorskega razvoja v občini	15
2.5 Namenska raba prostora ter odnos do drugih planov	16
2.6 Alternativne za doseganje okoljskih ciljev	17
3. OSNOVE ZA PRIPRAVO OKOLJSKEGA POROČILA	18
3.1 Zakonske in strokovne podlage	18
3.2 Smernice nosilcev urejanja prostora (prva mnenja)	18
3.3 Opredelitev do pomembnih vplivov plana	18
3.4 Izboljšave plana	21
4. OPIS STANJA OKOLJA	23
4.1 TLA	23
4.2 Kmetijstvo in kmetijske površine	26
4.3 Gozdarstvo in gozd	27
Požarno ogroženi gozdovi	29
4.4 VODE	32
4.4.1 Površinske vode	32
4.4.1.1 Kemijsko in ekološko stanje površinskih voda	34
4.4.2 Ogrožena območja	36
Erozijska ogroženost in zemeljski plazovi	36
Poplavna območja	37
4.4.3 Podzemne vode	38
Kakovostno in količinsko stanje vodonosnika	39
Vodovarstvena območja virov pitne vode	40
4.5 Narava	41
4.5.1 Natura 2000 območja in zavarovana območja	41

4.5.2	Ekološko pomembna območja.....	42
4.5.3	Naravne vrednote	42
4.5.4	Rastlinske in živalske vrste ter habitatni tipi	44
4.6	Kulturna dediščina	45
4.7	Podnebne spremembe.....	46
4.8	Varovanje zdravje ljudi.....	49
4.8.1	Kakovost zraka	49
4.8.2	Obremenitve s hrupom	50
4.8.3	Oskrba s pitno vodo.....	51
4.8.4	Kakovost bivalnega okolja	52
5.	OKOLJSKI CILJI, KAZALNIKI TER METODA IN MERILA VREDNOTENJA	54
5.1	Okoljski cilji in kazalniki	54
5.2	Metoda in merila vrednotenja.....	59
6.	UGOTAVLJANJE, VREDNOTENJE TER OCENA PREDVIDENIH VPLIVOV NA OKOLJE.....	68
6.1	TLA.....	68
6.1.1	Usmeritve za izboljšanje plana	70
6.1.2	Spremljanje stanja okolja	71
6.2	KMETIJSTVO IN KMETIJSKE POVRŠINE	71
6.2.1	Usmeritve za izboljšanje plana	73
6.2.2	Spremljanje stanja okolja	73
6.3	GOZDARSTVO IN GOZD	73
6.3.1	Usmeritve za izboljšanje plana	75
6.3.2	Spremljanje stanja okolja	75
6.4	VODE.....	76
6.4.1	Površinske vode.....	79
6.4.1.1	Usmeritve za izboljšanje plana	81
6.4.1.2	Spremljanje stanja okolja.....	82
6.4.2	Podzemne vode.....	82
6.4.2.1	Usmeritve za izboljšanje plana	83
6.4.2.2	Spremljanje stanja okolja.....	84
6.4.3	Ogrožena območja.....	84
6.4.3.1	Usmeritve za izboljšanje plana	86
6.4.3.2	Spremljanje stanja okolja.....	86
6.5	NARAVA.....	87
6.5.1	Omilitveni ukrepi in usmeritve za izboljšanje plana	95
6.5.2	Spremljanje stanja okolja	97
6.6	KULturna DEDIŠČINA	98
6.6.1	Usmeritve za izboljšanje plana	100
6.6.2	Spremljanje stanja okolja	100
6.7	KRAJINA.....	100

6.7.1	Usmeritve za izboljšanje plana	102
6.7.2	Spremljanje stanja okolja	102
6.8	PODNEBNE SPREMEMBE	103
6.8.1	Usmeritve za izboljšanje plana	104
6.8.2	Spremljanje stanja	104
6.9	VAROVANJE ZDRAVJA LJUDI	105
6.9.1	Kakovost zraka	105
6.9.1.1	Usmeritve za izboljšanje plana	106
6.9.1.2	Spremljanje stanja.....	106
6.9.2	Obremenjenost okolja s hrupom.....	107
6.9.2.1	Usmeritve za izboljšanje plana	108
6.9.2.2	Spremljanje stanja okolja.....	108
6.9.3	Oskrba s pitno vodo.....	109
6.9.3.1	Usmeritve za izboljšanje plana	109
6.9.3.2	Spremljanje stanja okolja.....	109
6.9.4	Kakovost bivalnega okolja	110
6.9.4.1	Usmeritve za izboljšanje plana	111
6.9.4.2	Spremljanje stanja okolja.....	111
7.	SKLEPNA OCENA	112
8.	VIRI IN LITERATURA.....	114
9.	POVZETEK	118
	Vsebina in cilji obravnavanega plana.....	118

Tabele

Tabela 1: Opredelitev do pomembnih vplivov izvedbe plana.....	18
Tabela 2: Prikaz rabe površin glede na dejansko rabo	27
Tabela 3: Ocena kemijskega stanja VT Mirna na merilnem mestu Dolenji Boštanj ter Pod Mirno med leti 2017 in 2023	34
Tabela 4: Ocena ekološkega stanja VT Mirna na merilnem mestu Dolenji Boštanj med leti 2017 in 2023	34
Tabela 5: Kemijsko stanje vodnih teles podzemne vode v obdobju 2016-2022	39
Tabela 6: Količinsko stanje vodnega telesa podzemne vode VTPodV_1008 Posavsko hribovje do osrednje Sotle in VTPodV_1011 Dolenjski kras	40
Tabela 7: Pregled značilnosti Natura 2000 območij na območju občine Mokronog-Trebelno	41
Tabela 8: Pregled ekološko pomembnih območij na območju občine Mokronog-Trebelno.....	42
Tabela 9: Pregled obstoječih naravnih vrednot na širšem območju občine Mokronog-Trebelno	42
Tabela 10: Okoljski cilji in kazalniki vrednotenja	54
Tabela 11: Kriteriji vrednotenja (razvrstitve v razred vplivov) za posamezne dele okolja	59
Tabela 12: Pregled ocen vplivov.....	112

Slike

Slika 1: Prikaz območja občine Mokronog-Trebelno.....	9
Slika 2: Prikaz veljavnih državnih prostorskih aktov (rdeča barva) in državnih prostorskih aktov v pripravi (oranžna barva)	15
Slika 3: Prikaz veljavne namenske rabe prostora občine Mokronog - Trebelno	16
Slika 4: Prikaz varovalnih gozdov na območju občine Mokronog-Trebelno	28
Slika 5: Prikaz požarno ogroženih gozdov na območju občine Mokronog-Trebelno	30
Slika 6: Prikaz VP Radulja povirje – Klevevž s prispevnim območjem, ki je občutljivo zaradi eutrofikacije.....	33
Slika 7: Prikaz aglomeracij Pugled pri Mokronogu in Hrastovica	36
Slika 8: Prikaz erozijskih območij na območju občine Mokronog-Trebelno	37
Slika 9: Prikaz območij poplavne nevarnosti po razredih poplavne nevarnosti	38
Slika 10: Prikaz vodovarstvenih pasov virov pitne vode na območju občine Mokronog-Trebelno	41
Slika 11: Prikaz enot kulturne dediščine po režimu v občini Mokronog - Trebelno	45
Slika 12: Sprememba števila vročih dni v Sloveniji v treh projekcijskih obdobjih in zanesljivost spremembe za scenarija izpustov RCP4.5 (levo) in RCP8.5 (desno). Prikazano je odstopanje povprečnega števila dni na leto od povprečja v primerjalnem obdobju 1981–2010	47
Slika 13: Sprememba največje dnevne višine padavin v Sloveniji v treh projekcijskih obdobjih in zanesljivost spremembe za scenarija izpustov RCP4.5 (levo) in RCP8.5 (desno). Prikazano je relativno odstopanje višine padavin od povprečja v primerjalnem obdobju 1981–2010.	48
Slika 14: Sprememba velikih pretokov (srednjih letnih konic) v Sloveniji in zanesljivost spremembe v treh zaporednih obdobjih za scenarija izpustov RCP4.5 (levo) in RCP8.5 (desno). Prikazano je relativno odstopanje velikih pretokov od povprečja v primerjalnem obdobju 1981-2010.	49

1. SPLOŠNI OPIS IN UVODNA POJASNILA

1.1 Ozadje izvedbe celovite presoje vplivov na okolje

Okoljsko poročilo (v nadaljevanju OP) za celovito presojo vplivov na okolje (v nadaljevanju CPVO) se nanaša na **Občinski prostorski plan občine Mokronog-Trebelno** (v nadaljevanju OPP ali plan), ki ga na osnovi Zakona o urejanju prostora (ZUreP-3) (Ur. l. RS, št. 199/17) in Statuta Občine Mokronog-Trebelno (Ur. l. RS, št. 43/18, Uradno glasilo e-občina, št. 19/21, 22/25) pripravlja občina Mokronog-Trebelno.

V skladu z 50. členom ZUreP-3 je OPP opredeljen kot prostorski strateški akt, ki temelji na Strategiji prostorskega razvoja, akcijskem programu za izvajanje Strategije in na regionalnem prostorskem planu. Z OPP občina na podlagi Strategije, njenega akcijskega programa, regionalnega prostorskega plana, drugih državnih razvojnih dokumentov in razvojnih ciljev EU uskladi in določi:

- cilje in prednostne naloge prostorskega razvoja občine,
- naselja v omrežju naselij in njihovo vlogo,
- zasnovo omrežja gospodarske javne infrastrukture,
- zasnovo družbene infrastrukture lokalnega pomena,
- prednostna območja za razvoj dejavnosti, ki so pomembne za občino,
- območja, za katera se izdelata urbanistična ali krajinska zasnova

Skladno z določbami 69. člena ZUreP-3 se za prostorske strateške akte izvede celovita presoja vplivov na okolje.

OP v predmetnem gradivu se nanaša na dopolnjen osnutek OPP (usklajen s prvimi mnenji nosilcev urejanja prostora). Z dnem uveljavitve OPP bo prenehal veljati strateški del prostorskega izvedbenega akta Odloka o Občinskem prostorskem načrtu Občine Mokronog-Trebelno (Ur. l. RS, št. 105/13, 28/15; Ur. glasilo e-občina, št. 4/21).

1.2 Namen okoljskega poročila

Okoljsko poročilo je strokovno gradivo in sestavni del postopka celovite presoje vplivov na okolje (CPVO). Izdelata se ga na podlagi 78. člena ZVO-2 in na podlagi Uredbe o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Ur. l. RS, št. 73/05 in 44/22 ZVO-2).

Okoljsko poročilo je dokument, v katerem se opredelijo, opišejo in ovrednotijo pomembni vplivi izvedbe plana na okolje, ohranjanje narave, varstvo človekovega zdravja in kulturne dediščine ter možne alternative, ki upoštevajo okoljske cilje in značilnosti območja, na katerega se plan nanaša. Upošteva vsebino in natančnost plana ter obsega tekstualni in kartografski del, ki je prilagojen merilu prostorskega načrta.

Namen OP je opredeliti stanje okolja in podati usmeritve za pripravo strateškega dela OPN, ugotoviti, opisati in ovrednotiti pomembne vplive izvedbe plana na okolje, naravne vire, naravo, krajino, kulturno dediščino in človekovo zdravje, možne alternative ter podati omilitvene ukrepe.

Priprava OP je bila izrazito usmerjena v optimizacijo OPP. Namen ocenjevanja vplivov torej ni bil verifikacija plana, temveč njegova izboljšava na način, da bo ta povzročil čim manjše vplive na okolje in vsebine varstva okolja, naravnih virov in vrednot v prostoru ter človekovega zdravja

ustrezno naslavljal.

OP se glede načina priprave, vsebine in podrobnosti obravnave prilagaja obravnavanemu planu. To pomeni, da ostaja OP na strateški ravni ocenjevanja, torej na ravni, ki jo predpostavlja tudi Direktiva o presoji vplivov načrtov in programov na okolje (SEA direktiva). OP je zaradi tega nekoliko drugačen od OP, kot se sicer izdelujejo za izvedbeni del OPN. Ne presoja konkretnih posegov na posamezna zemljišča in vplivov na posamezna zavarovana, varovana in ogrožena območja (območja pravnih režimov), ampak se osredotoča na presojo, kako so vsebine varstva okolja, naravnih virov in narave, ohranjanja in razvoja krajine in kulturne dediščine ter zagotavljanja človekovega zdravja prepoznane v ciljih in vključene v zasnovo prostorskega razvoja občine. Pri tem je posebna pozornost namenjena presoji, kaj posamezna strateška izhodišča pomenijo za izvedbeni del OPN in kako se lahko posredno odražajo v konkretnih vplivih.

1.3 Vsebina okoljskega poročila

Vsebina okoljskega poročila je predpisana z Uredbo o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Ur. l. RS, št. 73/05). V okoljskem poročilu so tako zajete naslednje vsebine:

- osnovni podatki o planu
- podatki o stanju okolja na območju izvajanja plana
- podatki o okoljskih ciljih plana, merilih vrednotenja in metodah za ugotavljanje in vrednotenje vplivov plana
- podatki o ugotovljenih vplivih plana in njihova presoja
- predvideni načini spremljanja stanj v času izvedbe plana
- poljuden povzetek okoljskega poročila z obrazložitvijo

V okoljskem poročilu se obravnava sestavine okolja, na katere bi izvedba predmetnega plana potencialno lahko vplivala:

1. Naravni viri

- 1.1. Kmetijstvo, kmetijske površine in tla
- 1.2. Gozdarstvo in gozd

2. Vode

- 2.1. Površinske vode
- 2.2. Poplavna in druga ogrožena območja
- 2.3. Podzemne vode

3. Narava

4. Kulturna dediščina

5. Krajina

6. Podnebne spremembe

7. Varovanje zdravja ljudi

- 7.1. Kakovost zraka
- 7.2. Obremenitve s hrupom
- 7.3. Oskrba s pitno vodo
- 7.4. Kakovost bivalnega okolja

Utemeljitev vrednotenja teh sestavin okolja je podana v poglavju 3.3 Opredelitev do pomembnih vplivov plana.

2. OPIS PLANA IN NJEGOVE ZNAČILNOSTI

2.1 Ime, območje in obdobje plana

Ime: OBČINSKI PROSTORSKI PLAN (OPP) OBČINE MOKRONOG-TREBELNO (skrajšano OPP). V skladu s 50. členom Zakona o urejanju prostora (ZUreP-3) se občinski prostorski plan smatra za strateški prostorski akt.

Cilj: OPP občine Mokronog-Trebelno določa cilje in izhodišča prostorskega razvoja občine, usmeritve za razvoj poselitve, krajine, gospodarske javne infrastrukture in družbene infrastrukture lokalnega pomena ter usmeritve za umeščanje objektov v prostor.

Območje izvajanja: Območje občine Mokronog-Trebelno

Področje izvajanja: Urejanje prostora, kjer se ureja prostor v pristojnosti občine v obsegu iz drugega odstavka 5. člena ZUreP-3.

Slika 1: Prikaz območja občine Mokronog-Trebelno
(vir: Atlas okolja, september 2025)

Namenska raba prostora: OPP ne določa namenske rabe prostora, obsega pa usmeritve za njeno določanje.

Obdobje izvajanja: Veljavnost plana ni časovno omejena in se po sprejemu časovno izvaja do nadaljnjega. 4. alineja 305. člena ZUreP-3 določa, da občina v postopku priprave sprememb in dopolnitev občinskega prostorskega načrta, v katerih določa poselitvena območja in območja za dolgoročni razvoj naselij, spremeni in dopolni tudi njegov strateški del, in sicer ne glede na to, ali je bil sprejet kot poseben akt ali kot del občinskega prostorskega načrta tako, da se strateški del sprejme kot občinski prostorski plan, če še ni sprejet regionalni prostorski plan.

2.2 Vsebina, izhodišča in cilji plana

2.2.1 Vsebina plana

Sestavni deli OPP so:

- Tekstualni del (odlok),
- Grafični del (karte).

Odlok vsebuje poglavja:

1. Uvodne določbe,
2. Izhodišča in cilje prostorskega razvoja občine, ki vključujejo:
 - a. izhodišča prostorskega razvoja
 - b. cilje skladnega prostorskega razvoja
 - c. zasnovo prostorskega razvoja
 - d. zasnovo gospodarske javne infrastrukture in infrastrukture družbenega pomena
 - e. prednostna območja za razvoj dejavnosti, pomembnih za občino in pogoji za ohranjanje posamične poselitve
 - f. zasnovo zelenega sistema
 - g. usmeritve za razporejanje dejavnosti in območja, za katera se izdelata urbanistična ali krajinska zasnova
 - h. usmeritve za določitev prostorskih izvedbenih pogojev
3. Predhodne in končne določbe.

Grafični del je vsebuje karte:

- Karta 1: Zasnova prostorskega razvoja
- Karta 2: Zasnova gospodarske javne infrastrukture in infrastrukture državnega pomena
- Karta 3: Prednostna območja za razvoj dejavnosti in pogoji za ohranjanje posamične poselitve
- Karta 4: Zasnova zelenega sistema
- Karta 5: Usmeritve za razporejanje dejavnosti in območja, za katera se izdelata urbanistična ali krajinska zasnova

Izhodišča prostorskega razvoja občine so opredeljena v 6., 7., 8., in 9. členu osnutka Odloka o občinskem prostorskem planu občine Mokronog-Trebelno. Tako plan upošteva izhodišča in usmeritve Strategije prostorskega razvoja Slovenije (Ur. l. RS, št. 76/04), Prostorskega reda Slovenije (Ur. l. RS, št. 122/04) in drugih aktov, s katerimi se na podlagi predpisov načrtuje razvoj oziroma širitev posameznih objektov in omrežij gospodarske javne infrastrukture, gospodarskih, okoljskih in družbenih dejavnosti.

Izhodišča prostorskega razvoja Slovenije do leta 2050 opredeljujejo pet strateških ciljev, ki jim bo

sledila in jih skozi prostorski razvoj udejanjala tudi občina Mokronog-Trebelno:

- Občina ima dobro ohranjeno naravo z večjim obsegom območij varstva narave in kulturne dediščine (zelo zdravo in kakovostno bivalno okolje).
- Osnova za razvoj gospodarstva in zagotavljanje delovnih mest za domače prebivalstvo je v gospodarskih conah Puščava, kamor se preusmerja dejavnosti iz obstoječe gospodarske cone v Mokronogu, in Martinja vas.
- Potencial za razvoj novih stanovanjskih območij in organizirano gradnjo hiš se kaže v naseljih Slepšek, Beli Grič in Trebelno.
- Ohranjanje posamične poselitve kot avtohtonega poselitvenega vzorca in omejevanje posamične poselitve v vinogradniških območjih.
- Potencial za hitrejši razvoj turizma se kaže v ohranjanju kvalitet kulturne krajine z zagotavljanjem razvoja kmetijstva v vinogradniških območjih in preprečevanjem nove posamične poselitve in s tem preprečevanjem obremenitev okolja. Razvoj turizma se načrtuje s preobrazbo območja opuščene farne v Martinji vasi pri Mokronogu, z oživitvijo projekta Makronovo, z nadaljnjim razvojem turizma na posestvu Pule na Drečjem vrhu in z razvojem eko naselja ob Radni vasi.

2.2.2 Predstavitev ključnih strateških ciljev in usmeritev OPP

Cilji skladnega prostorskega razvoja občine so opredeljeni v 10. členu osnutka Odloka o OPP občine Mokronog-Trebelno. Od navedenih pomembnejših skupnih interesov in ciljev prostorskega razvoja Občine so med drugim:

- zagotavljanje površin za skladen in trajnostni dolgoročni prostorski razvoj naselij, za potrebe zaposlitve in bivanja,
- zagotavljanje površin za razvoj občinskega središča z območji zaposlitve (proizvodne in obrtne dejavnosti, storitve, dejavnosti prometa, trgovina), krepitev centralnih dejavnosti, površinami za bivanje,
- zagotavljanje površin in drugih pogojev za razvoj gospodarskih dejavnosti in drugih oblik zaposlitve,
- zagotavljanje površin in drugih pogojev za turistični razvoj, športa in rekreacije ter z njimi povezanih spremljajočih dejavnosti,
- razvijanje ustreznih sistemov mešane rabe prostora v vaških naseljih s ciljem ohranjanja poselitve na podeželju in spodbujanja razvoja dopolnilnih dejavnosti,
- varovanje vodnih virov,
- zagotavljanje varstva naravnih vrednot in ohranjanje biotske raznovrstnosti,
- ohranjanje ekosistemskih storitev tal in trajnostno upravljanje s tlemi,
- spodbujanje prenove trškega in vaških jeder ter drugih območij skladno z vrednotami ohranjanja kulturne dediščine,
- razvijanje kolesarskih, peš in drugih daljinskih rekreacijskih povezav med posameznimi območji aktivnosti (kulturnih, športno-rekreacijskih, izobraževalnih, upravnih, stanovanjskih itd.)
- izboljšanje prometnih povezav in umirjanje prometa v jedrih naselij,
- izboljšanje komunalne urejenosti naselij in celovita infrastrukturna ureditev novih območij poselitve,
- vključevanje v regionalne razvojne projekte,
- ohranjanje posamične poselitve in sanacija razpršene gradnje,
- zagotavljanje ustreznih prostorskih rešitev za zmanjševanje posledic morebitnih nesreč v naseljih, ki so ogrožena zaradi poplav, erozije, plazov, potresov in požarov.

Prostorski razvoj v občini je relativno omejen in usmerjen na dopolnjevanje ter zaokroževanje obstoječih poselitvenih območij. Širitev naselij se načrtuje v omejenem obsegu, večinoma za lasten razvoj in krajevne potrebe.

2.3 Razmerje OPP do drugih strateških dokumentov ter planov

2.3.1 Razmerje do mednarodnih, državnih, regionalnih in občinskih dokumentov

OPP upošteva načela temeljnih mednarodnih dokumentov, ki opredeljujejo trajnostni razvoj, ohranjanje naravne in kulturne dediščine, med drugim so to:

- **Agenda za trajnostni razvoj do leta 2030** (2015) je akcijski načrt Združenih narodov za ljudi, planet Zemljo in blaginjo vseh. Njegov namen je med drugim odpraviti vse oblike revščine, se spopasti z neenakostjo in se bojevati proti podnebnim spremembam.
- **Evropski zeleni dogovor** (2019) je evropska strategija rasti z ukrepi, na podlagi katerih bo Evropska unija do leta 2050 postala prva podnebno nevtralna celina na svetu. Ukrepi zajemajo zmanjšanje izpustov, naložbe v vrhunske raziskave in inovacije, zelene tehnologije in trajnostne rešitve ter ohranjanje evropskega naravnega okolja.
- **Evropska konvencija o krajini** (2000) veleva zagotavljanje skrbi za krajino, izpostavlja zahtevo po ohranjanju prepoznavnosti krajin.
- **Ramsarska konvencija** (1971) je mednarodna pogodba o ohranjanju in trajnostni rabi mokrišč.
- **Evropska strategija kulturne dediščine za 21. stoletje** (2017) izpostavlja pomen kulturne dediščine za družbo, prostorski in gospodarski razvoj ter se osredotoča na izobraževanje, raziskovanje in širjenje znanja o kulturni dediščini.
- **Nova urbana agenda (Habitat III)** (2016) predstavlja skupno vizijo držav članic Združenih narod in politično zavezo za spodbujanje trajnostnega urbanega razvoja. To je akcijsko usmerjen dokument, ki opredeljuje skupna merila za doseganje trajnostnega urbanega razvoja ter spodbuja ponovni razmislek o tem kako načrtujemo, razvijamo, gradimo in upravljamo mesta ter kako v njih živimo.

OPP med drugim temelji na naslednjih državnih, regionalnih in občinskih dokumentih:

- **Strategija trajnostne rasti slovenskega turizma 2017-2021** (2017) je ključni strateški dokument na področju turizma, ki opredeljuje vlogo in pomen posameznih akterjev na področju razvoja turizma, z vizijo, da bo Slovenija postala zelena, aktivna in zdrava destinacija za 5-zvezdnična doživetja.
- **Državna rudarska strategija gospodarjenja z mineralnimi surovinami** (2018), katere osnovni cilj je gospodarjenje, ki omogoča zagotavljanje mineralnih surovin ter ohranjanje dostopnosti naravnih virov sedanjim in prihodnji generaciji po načelih trajnostnega razvoja.
- **Nacionalni program varstva okolja 2030 z Nacionalnim programom varstva narave** (osnutek, 2017) postavlja / posodablja strategijo varovanja naravnih virov Republike Slovenije.
- **Strategija razvoja Slovenije 2030** (2017) opredeljuje vizijo in cilje razvoja Slovenije ter pet razvojnih prioritet z akcijskimi načrti.
- **Koncept Zdravje v vseh politikah** (2012), ki stremi k uspešnem medresorskem sodelovanju za doseganje najvišje možne ravni zdravja in blaginje prebivalstva.
- **Resolucija o nacionalnem programu o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje 2015–2025** (2015), katere vizija so dobre prehranjevalne in gibalne navade ter dostop do zdravih

izbir za prehranjevanje in telesno dejavnost v različnih okoljih, ki izboljšuje kakovost življenja in zdravje posameznika.

- **Resolucija o nacionalnem programu športa v Republiki Sloveniji za obdobje 2014–2023** (2014), ki soustvarja pogoje za razvoj športa kot pomembnega dejavnika razvoja posameznika in družbe. Nacionalni program med drugim poudarja pomembnost zagotavljanja varnega in zdravega okolja za dejavno sodelovanje v športu za vsakega posameznika in ustvarjanje spodbudnega okolja za razvoj različnih oblik športne dejavnosti za vse skupine prebivalstva.
- **Strategija Republike Slovenije za zdravje otrok in mladostnikov v povezavi z okoljem 2012-2020** (2011), katere cilj je zaščita zdravja otrok in mladostnikov pred nevarnostmi onesnaženega okolja.
- **Resolucija o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2016–2025 »Skupaj za družbo zdravlja«** (2016) predstavlja strategijo razvoja zdravstvenega varstva, ter poudarja tudi okoljske determinante zdravja in neenakosti v zdravju in potrebo po okrepljenih medresorskih ukrepih. Specifičen cilj resolucije je tudi uveljavitev zdravja v vseh nacionalnih, regionalnih in lokalnih politikah kot vrednote in cilja.
- **Strategija dolgožive družbe** (2017) je zasnovana na konceptu aktivnega staranja. Med drugim poudarja pomembnost zagotavljanja pogojev za aktivno in zdravo življenje v celotnem življenjskem obdobju in ustreznih okoljskih prilagoditev za zadovoljitev potreb vseh starostnih skupin (npr. bivalne razmere, javni promet, prometna infrastruktura in zasnova javnih površin).
- **Resolucija Naša hrana, podeželje in naravni viri po 2021** (2020) opredeljuje temeljni strateški okvir delovanja kmetijstva, živilstva in podeželja ter je podlaga za novo strateško načrtovanje za obdobje po letu 2021.
- **Strategija lokalnega razvoja LAS Dolenjska in Bela krajina 2021-2027** (2023) določa cilje in ukrepe za zagotavljanje uravnoteženega razvoja podeželja in urbanega dela območja LAS Dolenjska in Bela krajina ter načrt doseganja rezultatov in finančne okvire.
- **Celostna prometna strategije občine Mokronog-Trebelno** (2025, v teku) določa prioritete in akcijski načrt za uvajanje trajnostne mobilnosti (pešačenje, kolesarjenje, javni potniški promet).
- **Lokalni program za kulturo** (2015) je strateški dokument kulturne politike, ki ugotavlja vlogo kulture v razvoju lokalne skupnosti in javni interes zanjo, opredeli področja kulture, ki zagotavljajo kulturne dobrine javnega značaja, načrtuje investicije v javno kulturno infrastrukturo, postavi prioritete, cilje in ukrepe za izvajanje kulturne politike ter določi možnosti za uresničitev načrtovanega.

2.3.2 Razmerje plana (OPP) do drugih ustreznih planov

Od sosednjih občin imajo vse tri v veljavi nove prostorske akte, to so občinski prostorski načrti, in sicer:

- Odlok o Občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Novo mesto – UPB (Dolenjski uradni list, št. 24/22 – UPB, 21/25)
- Odlok o Občinskem prostorskem načrtu Občine Šmarješke Toplice (Ur. l. RS, št. 91/12)
- Odlok o Občinskem prostorskem načrtu Občine Sevnica (Ur. l. RS, št. 94/12, 100/12, 57/13, 33/18, 125/22, 58/23)
- Odlok o Občinskem prostorskem načrtu občine Šentrupert (Ur. l. RS, št. 81/12, 94/13 - tehn. popr., Uradno glasilo e-občina, št. 7/18 - tehn. popr., št. 12/18, 6/21)

- Odlok o Občinskem prostorskem načrtu občine Mirna (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 13/14, 33/14, 1/15-teh.popr, 15/15-teh.popr., 47/16, 19/17, 53/17, 39/19 – teh.popr., 43/20, 67/21, 15/22)
- Odlok o Občinskem prostorskem načrtu občine Trebnje (Ur. l. RS, št. 50/13, 35/14-popr., 49/16, 14/18 – OROPN157, 72/18, 32/19 – OROPN57, 25/23, 19/24, 22/25, 44/25)

V okviru OPN je bila opredeljena in posodobljena namenska raba prostora. Obseg stavbnih zemljišč se je za prostorski razvoj je večinoma izkoriščen, zato ima občina relativno malo nezazidanih stavbnih zemljišč, kar vpliva tudi na trg stavbnih zemljišč.

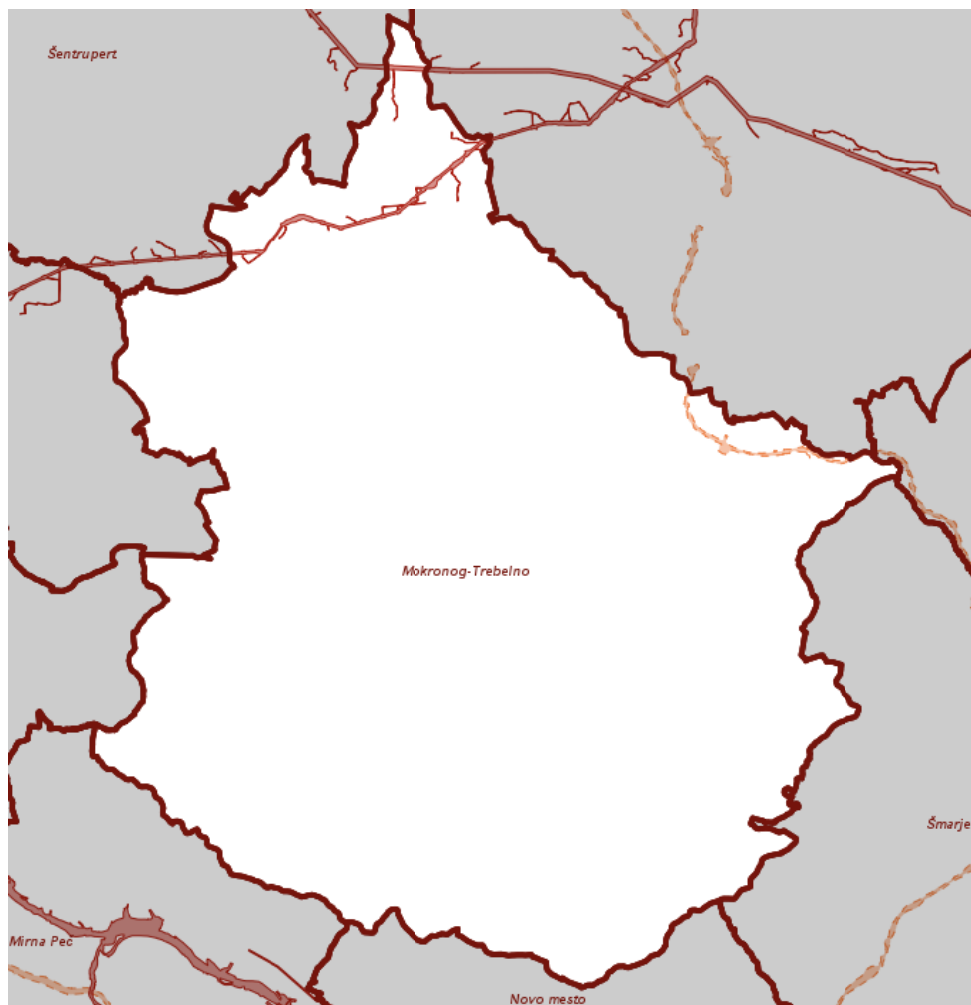
Občinski prostorski načrt občine Mokronog-Trebelno je sprejet za celotno območje občine, ki sega tudi do meja sosednjih občin. Občina se bo nadalje povezovala z vsemi sosednjimi občinami v okviru regije in sicer pri razvoja in urejanju gospodarskih dejavnosti, socialnega in zdravstvenega varstva ter infrastrukture.

Razvojni interesi države na območju občine Mokronog-Trebelno so usmerjeni v urejanje gospodarske cone Puščava, gradnjo 2x110 kV daljnovoda Trebnje – Mokronog - Sevnica in regionalne cestne povezave. Medobčinski razvojni interesi so urejanje Centra za ravnanje z odpadki (Globoko v občini

Trebnje), skupno reševanje opremljanja z gospodarsko javno infrastrukturo in načrtovanje skupnih čistilnih naprav.

Na območju občine Mokronog-Trebelno so v veljavi ali pripravi naslednji državni prostorski akti:

- Državni lokacijski načrt za daljnovod 2x400 kV Beričevo – Krško (Ur. l. RS, št. 5/06, 33/07-ZPNačrt, 80/10 - ZUPUDPP, 50/12)
- Državni prostorski načrt za daljnovod 2 × 110 kV Trebnje–Mokronog–Sevnica (Ur. l. RS, št. 184/21)
- Državni prostorski načrt za državno cesto med avtocesto A1 (Celje-Lopata) in avtocesto A2 (Novo mesto) (v pripravi)

Slika 2: Prikaz veljavnih državnih prostorskih aktov (rdeča barva) in državnih prostorskih aktov v pripravi (oranžna barva)
(vir: <https://gis.iobcina.si/>, avgust 2025)

Veljavni prostorski akt občine upošteva trenutno veljavne državne prostorske načrte tako v prikazu namenske rabe, kot pri splošnih pogojih za urejanje območij, kjer veljajo sprejeti prostorsko izvedbeni akti in so v veljavi omejitve iz posameznih DPN.

2.4 Stanje in težnje dosedanjega prostorskega razvoja v občini

Stanje, težnje in možnosti prostorskega razvoja v občini so opredeljene v 7. členu osnutka Odloka o OPP občine. Povezave s sosednjimi območji so razvidne posredno iz drugih členov, ki govorijo o razvojnih potrebah občine ter razvojnih potrebah države in regije. (npr. 7., 8. in 9. člen).

Povezanost občine s sosednjimi območji se kaže predvsem zaradi dnevnih migracij prebivalstva v sosednje občine in širše v regiji (Trebnoje, Novo Mesto, Ljubljana). Iz tega razloga si bo občina prizadevala k izboljšanju prometnih povezav s sosednjimi občinami.

Obseg stavbnih zemljišč za prostorski razvoj je večinoma izkoriščen, razen v Mokronogu, kjer ima občina kratkoročno dovolj nezazidanih stavbnih zemljišč za razvoj dejavnosti in bivanja. V drugih delih občine pa je teh površin razmeroma malo. Težnje prostorskega razvoja so gradnja stanovanj za lastne potrebe in gradnja objektov za trgovino, proizvodne in obrtne dejavnosti, malo gospodarstvo

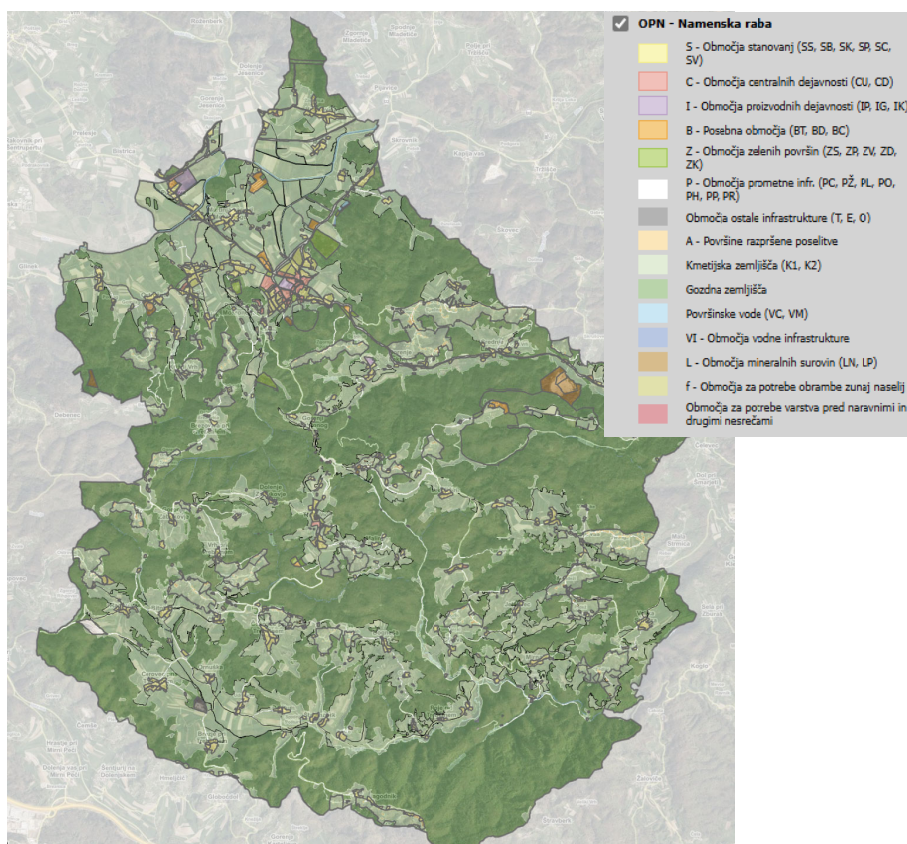
in storitve. Prisoten je interes za gradnjo zidanic v vinogradniških območjih, vendar večinoma kot sekundarno bivališče za preživljanje prostega časa. Še močnejše je zanimanje po stalnem bivanju v vinogradniških območjih. Zanimanje za gradnjo proizvodnih dejavnosti in storitev je prisoten večinoma iz območja občine in sosednjih območij, razvojni interes iz drugih urbanih središč je manjši.

Prostorske možnosti za razvoj iz vidika prometne dostopnosti in komunalnega opremljanja imajo naselja ob prometnih koridorjih: ob državni cesti Mirna-Sevnica, v koridorju vzhod-zahod. Glede na dosednji razvoj, infrastrukturne možnosti opremljanja, fizično geografske možnosti in cilje razporeditve dejavnosti, imajo prednostni položaj za načrten razvoj naselja: Mokronog, Puščava-Martinja vas, Slepšek-Beli grič in Trebelno. Območje Puščava ima zaradi dobre infrastrukturne opremljenosti (cesta in železnica), primerne oddaljenosti od naselij, neizpostavljenosti lege ter povezave z gospodarsko cono sosednje občine, velik razvojni potencial.

Možnosti prostorskega razvoja v občini so omejene z varstvom najboljših kmetijskih zemljišč in z območji ohranjanja narave. Možnosti prostorskega razvoja naselij omejujejo tudi fizične omejitve, kot so razgibanost terena in poplavna dolinska območja.

2.5 Namenska raba prostora ter odnos do drugih planov

Prostorski razvoj nadaljnjega obdobja v občini je relativno omejen in usmerjen na dopolnjevanje ter zaokroževanje obstoječih poselitvenih območij. Širitev naselij se načrtuje v omejenem obsegu, večinoma za lasten razvoj in krajevne potrebe.

Slika 3: Prikaz veljavne namenske rabe prostora občine Mokronog - Trebelno
(vir: PISO, oktober 2025)

2.6 Alternativne za doseganje okoljskih ciljev

Alternativne možnosti prostorskega razvoja občine niso bile pripravljene. Ocenjeno je bilo, da je bolj smiselna ponavljajoča se optimizacija plana – ciljev in zasnove prostorskega razvoja. Tako tudi ocenjevanje vplivov v OP ne temelji na izbiri najboljše alternative, temveč na nadaljnji optimizaciji plana.

3. OSNOVE ZA PRIPRAVO OKOLJSKEGA POROČILA

3.1 Zakonske in strokovne podlage

Okoljsko poročilo je izdelano na podlagi naslednjih predpisov:

- Zakon o varstvu okolja (ZVO-2) (Ur. l. RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-1O, 78/23 – ZUNPEOVE, 23/24, 21/25 – ZOPVOOV in 56/25 – PoZ),
- Zakon o ohranjanju narave (ZON) (Ur. l. RS, št. 96/04-UPB, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNŠPP in 18/23 – ZDU-1O),
- Zakon o urejanju prostora (ZUrep-3) (Ur. l. RS, št. 199/21, 18/23 – ZDU-1O, 78/23 – ZUNPEOVE, 95/23 – ZIUOPZP, 23/24, 109/24 in 25/25 – odl. US)
- Uredba o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Ur. l. RS, št. 73/05).

3.2 Smernice nosilcev urejanja prostora (prva mnenja)

V fazi priprave OP za OPP občine Mokronog - Trebelno na podlagi izdelanega osnutka plana ni bilo izdanih prvih mnenj nosilcev urejanja prostora s stališča njihove pristojnosti.

3.3 Opredelitev do pomembnih vplivov plana

Na podlagi ugotovitev vsebinjenja in opredelitve do pomembnih vplivov OPP se obravnava naslednje okoljske sestavine. Evidentirani so možni vplivi – neposredni (N), trajni (T), daljinski (D), kumulativni (K) in sinergijski (S). OPP je temeljni prostorski akt Občine Mokronog-Trebelno, ki je po svoji naravi dolgoročen in brez roka veljavnosti, zato so njegovi vplivi na vse okoljske sestavine praviloma trajni in v celotnem razponu ročnosti.

Tabela 1: Opredelitev do pomembnih vplivov izvedbe plana

SESTAVINA OKOLJA	OPREDELITEV VPLIVA Z OBRAZLOŽITVIJO	MOŽNI VPLIVI PLANA
TLA		
Tla	Vsakršne ureditve ter posegi v prostor potencialno lahko povzročijo vpliv na kakovostna tla in njihovo ohranjanje. Z različnimi dejavnostmi v prostoru se lahko povzroči onesnaženje tal, kar ima za posledico izgubo kakovostnih tal in naravnega vira. Tla lahko glede na rabo površin opredelimo kot kmetijska, gozdna in urbana (urbanizirana) tla. Omenjene dejavnosti lahko pomembno vplivajo na kakovost tal. S prostorskim razvojem in omogočanjem umeščanja novih dejavnosti v prosto lahko potencialno pride do onesnaženja tal, s tem pa zmanjšanje njihove kakovosti. S širjenjem poselitve ter infrastrukture pride do pozidave tal, s čimer se izgubijo ekosistemske funkcije tal. Pri tem prihaja do zbivanja in prekrivanja tal z neprepustnimi materiali, kar ponovno povzroča zmanjšanje ekosistemskih funkcij tal, zmanjšanje kemizma v tleh in odtoka padavinskih voda v nižje talne horizonte. Pozidava ima za posledico tudi izkope in premeščanje tal, kar zopet povzroča zmanjšanje pomena ekosistemskih funkcij tal. OPP omogoča razvoj dejavnosti v prostoru, ki imajo potencialno lahko vpliv na kakovost tal, zato je poglavje vključeno v vrednotenje vplivov.	Pričakovani vplivi: N, T, D, in K.
KMETIJSTVO IN KMETIJSKE POVRŠINE		
Kmetijstvo in kmetijske površine	Glede na namensko rabo zemljišč kmetijska površine predstavljajo manj kot polovico prostora občine. Kmetijska raba je sicer omejena z reliefnimi razmerami. V dejanski rabi zemljišč prevladujejo travniške površine, kar	Pričakovani vplivi: N, T, D, in K.

SESTAVINA OKOLJA	OPREDELITEV VPLIVA Z OBRAZLOŽITVIJO	MOŽNI VPLIVI PLANA
	pomeni pretežno ekstenzivno rabo kmetijskih površin. Pozidanih in sorodnih zemljišč glede na dejansko rabo manj kot 5 % celotne površine občine. Sprememba namenske rabe na kmetijskih zemljiščih bi dodatno zmanjšali potencial za kmetijstvo, ki je, predvsem ob specifičnih reliefnih razmerah, že sicer omejen, ter zmanjšali možnosti zagotavljanja pridelave hrane in samooskrbe. Neustrezna prepoznava pomena kmetijstva in nezadostna vključenost krepitve dejavnosti kmetijstva v ciljih in zasnovi prostorskega razvoja občine lahko privede do bistvenih vplivov na kmetijstvo in kmetijske površine.	
GOZDARSTVO IN GOZD		
Gozdarstvo in gozd	Po podatkih gozdnogospodarskega načrta GGE Mokronog (2015–2024) znaša gozdnatost na območju občine Mokronog-Trebelno 59,9 % oziroma 4.396,56 ha. Varovalnih gozdov je malo, nahajajo se v skrajnem severnem delu občine v kmetijski krajini. Gozdnih rezervatov na območju občine ni. Večina gozdov na območju občine je opredeljenih kot požarno ogroženih z majhno ali srednjo stopnjo ogroženosti. Cilji in zasnove prostorskega razvoja zajemajo celotno občino in lahko vplivajo tudi na gozdarstvo in gozd.	Pričakovani vplivi: N, T, D in K.
RIBE		
Ribe	Ribe v celinskih vodah so naravni vir pod posebnim varstvom države skladno s predpisi (ZSRib, Ur. L. RS, št 61/06, 56/15). V okviru plana se podaja usmeritve tudi glede protipoplavnih ureditev vodotokov, kar lahko potencialno vpliva na vodne organizme. Poplave so sicer naraven proces, na katerega so ribe kot del vodnega ekosistema prilagojene. Protipoplavni ukrepi imajo praviloma na ribe negativen vpliv, zato lahko predlagani plan negativno vpliva na ribe, kot naravni vir. Poleg tega plan podaja tudi usmeritve za rabo prostora v krajini in ob vodotokih, kar posredno prav tako lahko vpliva na ribje populacije, zato lahko pričakujemo vpliv plana na izbran okoljski cilj.	Pričakovani vplivi: N, T, D, S
VODE		
Površinske vode	V občini se nahaja več vodotokov, od katerih so večji Mirna, Laknica, Gostinčica in Radulja. Od navedenih vodotokov je v državno mrežo spremljanja stanja kakovosti površinskih vodotokov vključen vodotok Mirna. Prisotno je tudi večje število občasnih vodotokov. Zasnove prostorskega razvoja občine se sicer ne dotikajo neposredno površinskih voda ali retencijskih površin, vendar so nekatere dopustne ureditve in posegi v prostor takšni, da lahko imajo posreden ali neposreden vpliv na površinske vodotoke.	Pričakovani vplivi: N, T, D in K.
Podzemne vode	Območje občine se nahaja v dveh vodnih telesih in sicer Dolenjski Kras (južni del občine) in Posavsko hribovje do osrednje Sotle (severni del). Za obe vodni telesi je bilo v okviru monitoringa kakovosti podzemnih voda ugotovljeno dobro kemijsko stanje. Na območju občine se nahajajo več vodovarstvenih območij virov pitne vode, ki so zavarovana z občinskimi Odloki. VVO se nahajajo pretežno na gozdnih območjih in niso ogroženi zaradi rabe površin ter dejavnosti v prostoru. Vplivi na podzemne vode so lahko predvsem posredni.	Pričakovani vplivi: N, T, D in K.
Ogrožena območja	Mreža površinskih vodotokov na območju občine je precej gosta. Vodotoki na gričevnatih območjih se stekajo v nižinske predele in napajajo vsa večja vodna telesa površinskih voda v ravninskih predelih. Za vodna telesa površinskih voda Mirna, Radulja in Laknica so, na podlagi hidrološko-hidravlične analize, opredeljeni razredi poplavne nevarnosti. V povezavi z delovanjem površinskih voda se pojavlja tudi vodna erozija ter plazenje tal. Po podatkih skupne opozorilne karte pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov so na območju občine opredeljene vse stopnje verjetnosti pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov, od zanemarljive do zelo velike. Zaradi pristnosti poplavnih in drugih ogroženih območji na območju občine Mokronog-Trebelno in dejstva, da	Pričakovani vplivi: N, T, D, K in S.

SESTAVINA OKOLJA	OPREDELITEV VPLIVA Z OBRAZLOŽITVIJO	MOŽNI VPLIVI PLANA
	zasnove prostorskega razvoja zajemajo celotno območje občine, je možen vpliv na ogrožena območja.	
NARAVA		
Narava	V občini se nahajata 2 Natura 2000 območji, 2 ekološko pomembni območji ter več naravnih vrednot državnega in lokalnega pomena. Cilji in zasnova prostorskega razvoja občine, ki jih predvideva plan, so podlaga za raznolike posege v prostor, s tem pa se lahko pojavijo vplivi na cilje varovanja naravovarstvenih območij. Plan torej lahko pomembno vpliva na naravovarstvena območja in biotsko raznovrstnost v občini.	Pričakovani vplivi: N, T, D, K in S.
KULTURNA DEDIŠČINA		
Kulturna dediščina	V občini se po podatkih Ministrstva za kulturo nahaja 97 enot kulturne dediščine, od tega ima status kulturnega spomenika 16 enot. Prisotna so arheološka najdišča, enote naselbinske, stavbne in memorialne dediščine. Prav tako se v občini nahaja eno območje kulturne krajine in sicer Mokronog – Območje Žalostne gore slemenena (EID 1-05476). Cilji in zasnova prostorskega razvoja občine, ki jih določa odlok, predstavljajo pravno podlago za gradnjo in druge dopustne posege v prostor na celotnem območju občine, s čimer lahko pomembno vplivajo na enote kulturne dediščine.	Pričakovani vplivi: N, T, D, K in S.
KRAJINA		
Krajina	Območje občine Mokronog-Trebelno sodi zaradi vrednot kulturne krajine med posebna območja, kjer so prepoznavne kvalitete prostora. Za kulturno krajino Dolenjske je značilen preplet njivskih, travniških in gozdnih površin, ki se sklada z gručasto poselitvijo v vasicah z dominantnimi zvoniki in z vinogradi na pobočjih z značilnimi zidanicami, razporejenimi vzdolžno po slemenih. Za ohranjanje identitete in kakovostnih značilnosti je pomembno ohranjanje in razvoj primarnih dejavnosti, ki soustvarjajo kulturno krajino. Z vidika urbanističnih in arhitekturnih značilnosti naselbinske dediščine sta pomembni trško jedro Mokronoga in vaško jedro Trebelnega. Neustrezna obravnava vseh krajin (ne samo izjemnih in varovanih) v ciljih in zasnovi prostorskega razvoja občine bi imela bistven vpliv na prepoznavnost prostora.	Pričakovani vplivi: N, T, D, K in S.
PODNEBNE SPREMEMBE		
Podnebne spremembe	Ocene posledic podnebnih sprememb na okolje med drugim obsegajo povečana območja poplav, kot tudi pogostejše poplave. Ocenjuje se tudi, da bo v Sloveniji več vročih dni. V kolikor prostorsko načrtovanje ne upošteva ocen posledic podnebnih sprememb, imajo lahko te pomemben vpliv na okolje.	Pričakovani vplivi: N, T, D in K.
VAROVANJE ZDRAVJA LJUDI		
Kakovost zraka	Cilji in zasnova prostorskega razvoja občine, ki jih določa odlok lahko večinoma pozitivno vplivajo na kvaliteto zraka na območju občine.	Pričakovani vplivi: N, T, D in K.
Obremenitev s hrupom	Cilji in zasnova prostorskega razvoja občine so pravna podlaga za širitev območij, ki se na podlagi Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju, na podlagi podrobnejše namenske rabe, lahko uvrščajo v območja II. stopnje varstva pred hrupom (npr. območja stanovanj in območja za turizem). Poleg navedenega določila odloka pomenijo predvsem pozitiven vpliv na obremenitev s hrupom.	Pričakovani vplivi: N, T, D in K.
Oskrba s pitno vodo	Odlok določa zasnovo oskrbe s pitno vodo. Razvoj posameznih dejavnosti lahko pomeni povečano porabo pitne vode in posledično problem zagotavljanja zadostnih količin.	Pričakovani vplivi: N, T, D in K.
Kakovost bivalnega	Cilji in zasnova prostorskega razvoja občine, ki jih določa odlok, so osnova za zagotavljanje kakovostnega bivalnega okolja (tudi kot pogoja za zagotavljanje	Pričakovani vplivi: N, T, D, K in S.

SESTAVINA OKOLJA	OPREDELITEV VPLIVA Z OBRAZLOŽITVIJO	MOŽNI VPLIVI PLANA
okolja	čim boljšega zdravstvenega stanja prebivalcev), tako neposredno (npr. glede javnih/zelenih površin) kot posredno (npr. glede trajnostne mobilnosti).	

Ne obravnavajo se naslednje vsebine:

- **ravnanje z odpadki:** Plan tematiko v 26. členu osnutka odloka ustrezno obravnava. Ločeno zbiranje odpadkov s sistemom zbiralnic ločenih frakcij na ekoloških otokih in odjemnih mest po sistemu »od vrat do vrat« se izvaja na celotnem območju občine Mokronog-Trebelno. Zbrane odpadke se pripelje v Zbirni center Globoko v občini Trebnje, kjer se odpadke pregleda in izloči nedovoljene frakcije. Komunalne odpadke se preda v obdelavo na podlagi razpisa izbranemu prevzemniku odpadkov. Ker plan ne določa sprememb ravnanja z odpadki glede na sedanje stanje in obravnava v OP ne bi imela dodane vrednosti, je ocenjeno, da obravnava ravnanja z odpadki v OP ni smiselna.
- **svetlobno onesnaževanje:** Upoštevajoč strateško raven plana ta ne določa pogojev v zvezi s svetlobnim onesnaževanjem. Odlok v 19. členu podaja skupne usmeritve za infrastrukturno urejanje naselij. Navedeno je, da je na stavbnih zemljiščih, ki so načrtovana za bodoče - novo opremljanje ali preurejanje, potrebna predhodna celovita ureditev prometne, komunalne, energetske infrastrukture. Sem sodi tudi omrežje javne razsvetljave ob prometnicah in drugih javnih površinah, ki so v upravljanju občine. Javno razsvetljavo se posodablja z namenom zmanjšanja rabe energije in svetlobnih obremenitev okolja skladno s predpisi, kar je posredno navedeno v 20. členu Odloka. S tem Odlok na strateški ravni ustrezno naslavlja obremenitve s svetlobnim onesnaževanjem, zato se te vsebina v OP ne obravnavajo.
- **elektromagnetno sevanje:** Upoštevajoč strateško raven plana, ta ne določa pogojev v zvezi z elektromagnetnim sevanjem. OPN glede virov elektromagnetnega sevanja povzema stanje v prostoru, ki ostaja tudi po izvedbi OPN glede tega nespremenjeno. Energetska infrastruktura je opredeljena v 23. členu osnutka Odloka o OPP, kjer so podane usmeritve za energetske vire, omrežje in naprave. Navedeno je, da se načrtuje 2x110kV daljnovod Trebnje-Mokronog-Sevnica, ki na krajšem odseku prečka severni del občine. V smeri jug-sever se planira tudi 2x400 kV - vzkanje Hudo. V načrtu razvoja omrežja od leta 2019 do leta 2028 je predvidena izgradnja transformatorskih postaj v Dolenjih Laknicah in v Ostrovcu. Skladno z določbami 53. člena ZUreP-3 (Ur. l. RS, št. 199/21), sodijo elektroenergetski vodi z nazivno napetostjo najmanj 110 kV s pripadajočimi funkcionalnimi objekti, med prostorske ureditve državnega pomena, za načrtovanje katerih je pristojna država. V planu je načrtovanje novega omrežja za distribucijo električne energije upoštevano. To je vsebina izvedbenega dela OPN in posledično OP za ta del, zato je ocenjeno, da obravnava v predmetnem OP za OPP ni smiselna.

3.4 Izboljšave plana

Izhodišče priprave OP je bilo optimizacija OPP – njegova izboljšava na način, da bo ta povzročil čim manjše vplive na okolje oziroma vsebine varstva okolja, naravnih virov in vrednot v prostoru ter človekovega zdravja ustrezno naslavljal. Izdelava OP je potekala sočasno z zaključnim delom priprave OPP. Rezultat sodelovanja je gradivo OPP, ki je že usklajeno z OP. V OP zato ni predvidenih dodatnih omilitvenih ali izboljševalnih ukrepov. Pregled ključnih izboljšav OPP je podan v nadaljevanju.

Izdelovalca OPP ter OP sta v začetnem delovnem gradivu oziroma v okviru vsebinjenja izpostavila

naslednje teme (pripisani so sklepi oziroma iz njih izhajajoče dopolnitve odloka):

- **uvodne opredelitve:** poleg razvojnih vidikov se smiselno opredelijo tudi okoljski/varstveni vidiki (vključijo pojmi kot so hrana, podeželja, kulturna dediščina, narava);
- **načrtovanje, varstvo in upravljanje krajine:** pomen krajine se močneje izpostavi že v uvodnih opredelitvah, opredeli se želeno stanje v skladu z določilo Evropske konvencije o krajini in Izhodišči za oblikovanje krajinske politike, upošteva se načelo »vse krajine štejejo«;
- **upravljanje z območji z veliko biotsko pestrostjo in z naravnimi vrednotami:** izpostavi se pomen teh območij ne le za biotsko raznovrstnost, ampak tudi za kakovosti bivanja, identiteto ter sooblikovanje raznolikost ponudbe na področju razvoja turizma;
- **kmetijstvo / mozaičnost, pestrost kultur, / vinogradništvo, ekološko kmetijstvo:** močneje se izpostavi pomen kmetijstva kot gospodarske dejavnosti in za ohranjanje kulturne krajine, zagotavljanje potencialov za nadaljnji razvoj (gradnje kmetijskih objektov), vključno s prilagajanjem podnebnim spremembam, povezave z drugimi dejavnostmi;
- **rast obsega turizma:** prednostno se povečuje rast prihodkov od turizma ter kakovost ponudbe in ne obsega turizma, ki se razvija v povezavi z naravno in kulturno dediščino in razvoju krajevnih posebnosti;
- **prilagajanje podnebnim spremembam:** izpostavi se pomen povezovanja sosednjih občin na tem področju ter ukrepe prilagajanja konkretnije opredeli v ciljih ter usmeritvah, predvsem na področju razvoja v krajini in kmetijstva;

Po podrobnejšem pregledu odloka so bile izpostavljene naslednje teme in izoblikovani predlogi za izboljšave odloka ter dorečen način obravnave v OP:

- **trajnostna mobilnost:** Občina nima izdelane celostne prometne strategije, zato so predlagana priporočila glede trajnostne mobilnosti, ki naj se smiselno vključi v določila OPP. Elementi trajnostne mobilnosti pomembno vplivajo na zmanjšanje obremenjenosti okolja s hrupom, izboljša kakovost zraka ter bivalno okolje. Prav tako ima pomemben vpliv na zmanjšanje učinkov podnebnih sprememb;
- **varovanje zdravja ljudi:** doda se določilo glede varovanja zdravja ljudi, ki vsebuje varstvo zunanjega zraka, varstvo pred hrupom ter varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, v povezavi s prilagajanjem in blaženjem podnebnih sprememb.

4. OPIS STANJA OKOLJA

4.1 Tla

Na področju varovanja in ohranjanja kakovostnih tal je treba preprečiti njihovo onesnaževanje, prekrivanje z neprepustnimi materiali, njihovo zbijanje, erozijo. Ključno vlogo pri tem ima poleg kmetijstva in gozdarstva tudi celovit pristop v procesu prostorskega načrtovanja.

Varovanje in ohranjanje kakovostnih tal se neposredno kaže preko pokrovnosti in rabe tal. V letu 2018 so več kot polovico kopnega ozemlja Slovenije pokrivali gozdovi (56 %, skupaj z grmičastim gozdom 58 %), drugo - pretežno naravno rastje je zavzemalo dobre 3 %. 34 % površja je namenjenega pretežno kmetijstvu, slabi 4 % so umetne površine, manj kot 1 % pa vodna zemljišča. V obdobjih med 1996 in 2000, 2000 in 2006 ter 2006 in 2012 so bile spremembe pokrovnosti in rabe tal razmeroma majhne (zgodile so se na 0,12 %, 0,13 % oz. 0,09 % površja). V zadnjem obdobju med 2012 in 2018 je bilo sprememb nekoliko več (zgodile so se na 0,44 % površja), nanašajo se večinoma na gospodarjenje z gozdovi, ki je posledica žledoloma v letu 2014 (vir: Kazalniki okolja ARSO). V Sloveniji se v splošnem povečuje obseg pozidanih površin, ki v strukturi rabe tal leta 2023 predstavljajo 5,7 %. Pozidana območja so se v obdobju 2019–2023 prednostno širila na travinje (42 %), gozd (18,6 %) in na kategorijo drugo (16,1 %). V tem obdobju se je skupen obseg pozidanih površin povečal za okoli 1.600 ha. V občini Mokronog-Trebelno je po podatkih dejanske rabe zemljišč (vir: MKGP, julij 2025) največji delež gozdnih površin (59,8 %). Med kmetijskimi površinami prevladujejo ekstenzivne kmetijske površine (trajni travniki) z 23,5 % deležem. Druge kmetijske površine predstavljajo njive (7,2 %) ter trajni nasadi – vinogradi, sadovnjaki (2,2 %). Urbanizirana tla se nahajajo na 4,2 % površin občine.

Onesnaženost tal je posledica rabe tal in dejavnosti, ki se odvijajo na urbaniziranih območjih ter kmetijskih površinah. Onesnaževanje tal zaradi kmetijske dejavnosti je predvsem posledica neustrezne/nesmotrne in prekomerne uporabe mineralnih gnojil in fitofarmacevtskih sredstev (FFS). Mineralna gnojila slabše kakovosti lahko povzročijo tudi onesnaževanje tal s težkimi kovinami. Onesnaženost tal oziroma kakovost tal se v Sloveniji spremlja preko raziskav onesnaženosti tal (ROTS). Slednje kažejo, da tla v Sloveniji niso močno onesnažena, razen nekaterih izjem. Na območju občine Mokronog-Trebelno v okviru ROTS ni bilo vzpostavljeno nobeno merilno mesto ugotavljanja onesnaženosti tal.

Z namenom zmanjšanja pozidave tal je potrebno pri prostorskem razvoju vpeljati trend oživljanja območij, kjer je bila določena dejavnost v preteklosti že vzpostavljena. Slednje se spremlja preko števila in skupne površine funkcionalno razvrstjenih območij (FRO). V letu 2023 v Sloveniji beležimo upad števila in skupne površine funkcionalno razvrstjenih območij (FRO). Evidentiranih je bilo 1070 FRO v skupni površini 3225,44 ha. S tem se je stanje približalo tistemu iz leta 2017, saj se je v primerjavi z letom 2020 število FRO zmanjšalo za 62, v skupni površini pa za 469,83 ha. Funkcionalno razvrsteno območje je opuščeno ali nezadostno izkoriščeno območje z vidnim vplivom predhodne rabe in zmanjšano uporabno vrednostjo (Lampič in sod., 2017b). Razvrsteno območje lahko po funkcionalnih, fizičnih, okoljskih, socialnih idr. merilih izkazuje različne vrste in stopnje razvrstitvenja. Ker del popisanih FRO predstavlja tudi območja starih okoljskih bremen, na delu opuščenih območij pa potekajo procesi, ki povečujejo okoljska tveganja (nelegalno odlaganje (nevarnih) odpadkov, žarišča razvoja invazivnih tujerodnih rastlinskih vrst idr.), je bila na osnovi podatkov obstoječe baze FRO vzpostavljena tudi Evidenca potencialno onesnaženih območij (PotOO), s katero lahko učinkoviteje oblikujemo ustrezne ukrepe

za varovanje okolja in sanacijo posameznih lokacij (Lampič in sod., 2022). (povzeto po: Kazalniki okolja, ARSO). Na območju občine Mokronog-Trebelno je prepoznano eno FRO območje in sicer kamnolom pod Žalostno goro na površini 1,4 ha, ki je glede na stopnjo opuščenosti pretežno opuščeno.

Poleg raziskav onesnaženosti se v Sloveniji stanje onesnaženosti tal spremlja tudi preko določanja potencialno onesnaženih območij. Trenutno se spremlja njihovo število in velikost. Potencialno onesnažena območja (PotOO) so območja, za katera obstaja sum na prisotnost onesnaženja bodisi zaradi starih okoljskih bremen ali trenutnega izvajanja dejavnosti. Med PotOO se lahko uvrščajo območja različnih dejavnosti, od rudarskih obratov, odlagališč odpadkov, nekdanjih vojaških oporišč, bencinskih črpalk, območij kmetijske dejavnosti, območja, ki so bila v preteklosti onesnažena zaradi odstranjevanja odpadkov idr. (Lampič, et al., 2021). Pri opredelitvi dejavnosti, ki okolje onesnažujejo, se izhaja iz usmeritev Evropske okoljske agencije in kazalnika, ki se navezuje na PotOO. (povzeto po: Kazalniki okolja, ARSO). V občini Mokronog-Trebelno sta določeni dve PotOO in sicer lokacija Perutninarska farma v Martinji vasi, ki predstavlja kmetijski vir onesnaženja. Za lokacijo je ugotovljeno, da je prednostna obravnava manj potrebna. Drugo lokacijo predstavlja kamnolom v Brezju pri Trebelnem, kjer glavni vir onesnaženja predstavlja rudarjenje. Območje je povsem opuščeno in zanj je prav tako prednostna obravnava manj potrebna.

Organska snov v tleh je pomemben kazalec njihove kakovosti. V Sloveniji so na splošno dobro oskrbljena z organsko snovjo, saj podatki pedološke karte kažejo, da je vsebnost organske snovi na 86,2 % kmetijskih zemljišč več kakor 2 %, na 30,9 % zemljišč pa več kakor 4 %. V kmetijskih tleh je vsebnost organske snovi, zaradi iznosa pridelka in rastlinskih ostankov nekoliko nižja v primerjavi z naravnimi tlemi. Peščeno-prodnata tla (evtrična) so lahka in zelo prepustna, zato voda hitro odteka in mikroorganizmi lahko hitro mineralizirajo organsko snov. Tla se hitro ogrevajo in dobro zračne razmere še dodatno pospešujejo razgradnjo organske snovi. Delež organske snovi je navadno nizek. Ilovната obrečna tla vsebujejo več drobnega mineralnega materiala, ki se zadržuje ob rednih poplavih. Organska snov se kopiči predvsem v zgornjem, humusnem sloju, v spodnjih plasti ni pogojev za stabilno akumulacijo.

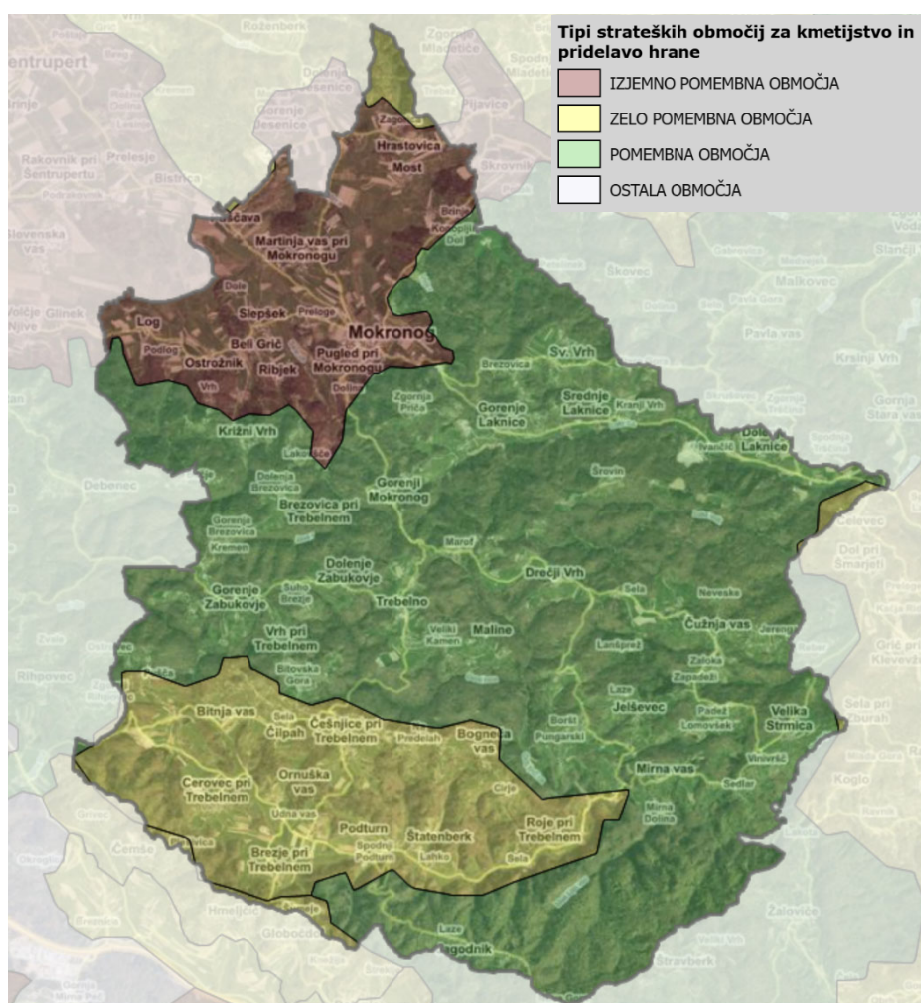
Kot izhaja iz Resolucije o nacionalnem programu varstva okolja za obdobje 2020-2030 (ReNPVO20-30) je največja prepoznana grožnja tlom v Sloveniji in v evropskem prostoru prekrivanje tal z različnimi neprepustnimi materiali (npr. asfalti, betoni) in utrjevanje oziroma zbijanje tal. Pri zbijanju tal gre za spreminjanje narave tal oziroma gre za slabšanje fizikalnih lastnosti tal. Pri zbijanju tal pride do zmanjšanja prostornine praznin med delci oz agregati. Močno zbita tla imajo slabšo kapaciteto za zadrževanje vlage, slabše prezračevanje in posledično zmanjšanje rodovitnosti tal. Različne vrste tal so različno občutljive na zbitost, glavni dejavniki, ki vplivajo na občutljivost tal so tekstura, vsebnost vode in vsebnost organske snovi. Zbijanje tal posledično zmanjšuje sposobnost tal za zadrževanje vode, zraka in hranil v tleh, zmanjšuje se tudi številčnost organizmov v tleh, kot tudi hitrost kroženja hranil v tleh. Zbijanje tal se pojavlja pogostejše na zemljiščih, ki imajo več kot 25 % gline.

Tla so prostor četrte svetovne biotske raznovrstnosti in biotska pestrost tal zahteva enako pozornost

kot tista nad tlemi. Pomemben razlog za slabo poznavanje biotske pestrosti tal v primerjavi z nadzemnimi ekosistemi je pomanjkanje primernih metod vzorčenja živali in slabo poznavanje sistematike (taksonomije) vrst v tleh, kjer je vrste je težje opazovati in ujeti, in predvsem je veliko vrst še neznanih. To tudi otežuje določitev t. i. vročih točk biotske pestrosti (hot-spots) kjer bi lahko biotsko pestrost tal ustrezno ovrednotili in zavarovali. Z varovanjem funkcij in ekosistemskih

storitev tal, bo posredno pridobiva na pomenu tudi biotska pestrost tal. Procesi, interakcije in biota v tleh v pomembno vplivajo na nadzemsko biotsko pestrost, kar je posebej vidno v naravni in pol naravni rabi tal, medtem ko so na kmetijskih površinah ali v monokulturnih sajenih gozdnih sestojih ti vplivi manj zaznavni (Vrščaj B., 2017).

Zakon o kmetijskih zemljiščih (Ur. l. RS, št. 71/11 – UPB, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D, 79/17, 44/22 in 78/23 – ZUNPEOVE) določa, da se z uredbo določijo območja, ki so strateškega pomena za Republiko Slovenijo zaradi pridelovalnega potenciala kmetijskih zemljišč, njihovega obsega, zaokroženosti, zagotavljanja pridelave hrane ali ohranjanja in razvoja podeželja ter ohranjanja krajine (v nadaljnjem besedilu: strateška območja za kmetijstvo in pridelavo hrane). Na spodnji sliki so prikazana strateška območja za kmetijstvo in pridelavo hrane na podlagi Uredbe o območjih za kmetijstvo in pridelavo hrane, ki so strateškega pomena za Republiko Slovenijo (Ur. l. RS, št. 71/16). Iz prikaza je razvidno, da so tla v severnem, ravninskem delu občine, zelo primerna za pridelavo hrane in imajo tako izjemno poudarjeno ekosistemsko funkcijo pridelave hrane.

Slika 4: Prikaz strateških območij za kmetijstvo in pridelavo hrane
(vir: PISO, januar 2026)

Predvsem pa tla kot temeljni del okolja izvajajo tako imenovane ekosistemske storitve tal (EST). EST so dobrobiti, ki jih tla omogočajo človeku in širšemu okolju. Celoten nabor EST je obširen in za praktično rabo, še posebej pri presoajah vplivov na okolje (CPVO), preobsežen. Podatki o EST so zbrani v publikacije Program strokovnih nalog s področja okolja za MOPE v letu 2024 za vsebine,

ki se nanašajo na izvajanje nitratne direktive, varstvo tal ter zmanjšanje izpustov onesnaževal v zrak iz kmetijstva. Poglavje 4: Strokovna obravnava tal v prostorskih aktih in celoviti presoji vplivov na okolje (KIS, 2024). Bistvene ekosistemske storitve tal (BEST) so zožen nabor štirih EST:

1. zagotavljanje kakovosti površinskih in podzemnih voda, preskrba s pitno vodo;
2. zagotavljanje hrane, krme energetske biomase in industrijskih vlaken, zdravilnih rastlin, dišavnic, itd.;
3. sposobnosti tal za zadrževanje, razgradnjo oz. nevtralizacijo škodljivih snovi v okolju;
4. sposobnost tal za vezavo atmosferskega ogljika (tla kot ponor ogljika)

Območje občine Mokronog-Trebelno je v pretežni meri poraslo z gozdom, le v severnem delu občine so pretežno prisotne kmetijske površine. Vrednosti točke BEST so različne. Najvišje vrednosti točke BEST segajo do 84 in sicer v južnem delu občine, ki je poraslo z gozdom. Na območju kmetijskih površin so te vrednosti nižje in se gibljejo okoli 60. Razlog je verjetno v tem, da so te kmetijske površine pod vplivom poplavnih ravnis vodotoka Mirna.

Pomemben vpliv na površino kakovostnih tal ima tudi erozija tal. Omejevanje erozije v svetu se v prvi vrsti nanaša na spremembo rabe tal, t.j. predvsem na preprečevanju spreminjanja gozdov v kmetijske površine ter travnikov v njive. Na tleh kmetijskih zemljišč v Sloveniji je mogoče zaznati predvsem vodno jarkasto erozijo na slabo prepustnih tleh z neobstojo strukturo na blagih pobočjih. V Sloveniji zaradi prevlade trajnega travinja in gozdnatosti potrebno pozornost namenit varovanju tal, omejevanju hitrosti in izdatnosti površinskega odtoka, zagotavljanju dobre vpojnosti ter globljo in boljšo propustnost tal ter izboljšanje kakovosti površinskih horizontov.

4.2 Kmetijstvo in kmetijske površine

Območje občine Mokronog-Trebelno je razpotegnjeno po Mirenski dolini in Raduljskem hribovju, kar predstavlja razgiban teren z dolinami in gričevnatim svetom. Zaradi ugodne lege in podnebja je območje primerno za vinogradništvo, ki je ena izmed prepoznavnih kmetijskih dejavnosti v občini.

Mirnska dolina na severu občine predstavlja uravnan svet, kjer so se na ilovnatih nanosih Mirne razvile oglejene prsti, ki so zaradi visoke podtalnice stalno vlažne in zato slabše rodovitne. Na izteku pobočij, ki jih prekrivajo pliocenske in pleistocenske ilovice, ležijo psevdoglejene prsti, ki so zaradi zastajanja padavinske vode pogosto vlažne, vendar zaradi nagnjenosti površja bolj primerne za njivsko rabo.

Pretežni osrednji del občine zavzema Raduljsko hribovje, kjer se kot najbolj pogosta kamnina pojavlja dolomit, apnenec in lapor. Hribovje je v uravnanih delih bolj podobno gričevju, nekateri deli pa so zaradi večjih višinskih razlik izrazito hriboviti. Zaradi kraškega površja in ponekod globoko zajedenih dolin prevladujejo večji nakloni. Zaradi strmega površja so tla ogrožena zaradi erozije. Iz tega razloga strme površine prekrivajo gozdovi, na manj nagnjenem terenu pa najdemo tudi trajne travnike.

Največ površin v občini prekrivajo plitve do srednje globoke pokarbonatne prsti na apnencih in dolomitih. Najbolj rodovitne plasti Raduljskega hribovja so rjave prsti, ki prevladujejo na laporju. So zračne, dovolj vlažne in propustne. Večino kmetijskih zemljišč je bilo pridobljenih na rastiščih belega gabra. Gozd se je ohranil le na močnejše oglejenih prsteh.

Reliefne razmere v občini odražajo rabo tal. Kmetijstvo je glede na naravne in reliefne razmere manj pomembna dejavnost v občini. Bolj razvita je živinoreja, kar se kaže tudi v deleži trajnih

travnikov v dejanski rabi zemljišč. Poljedelstvo je omejeno le na ravninske predele Mirnske doline ter raven, ozek svet ob vodotokih Radulje in Laknice. Pomembno kmetijsko dejavnost predstavlja vinogradništvo ter sadjarstvo, ki pa je omejeno pretežno na posamezna manjša in medsebojno ločena območja zaradi razdrobljenosti posesti.

Vinogradi v občini zasedajo 0,45 % kmetijskih površin, sadovnjaki pa 1,67 %. V bolj strnjeni obliki ležijo na prisojnih legah gričevnatih delov občine, in sicer na območjih.

Raba tal za območje celotne občine je podana v spodnji tabeli in je povzeta iz podatkov MKGP (vir: rkg.gov.si/, julij 2025).

Tabela 2: Prikaz rabe površin glede na dejansko rabo

Dejanska raba	Šifra rabe	Površina [ha]	Delež [%]
njive in vrtovi	1100, 1180, 1190	527,2	7,2
trajni nasadi (sadovnjak, vinograd)	1211, 1221, 1222, 1240	165,4	2,2
travniške površine	1300	1.721,8	23,5
druge kmetijske površine	1410, 1420, 1500, 1600, 1800	212,0	2,9
gozd	2000	4.391,6	59,8
pozidana in sorodna zemljišča	3000	309,0	4,2
ostale nekmetijska zemljišča	4220, 5000	2,0	0,03
vode	7000	10,7	0,15
SKUPAJ		7.339,7	100

V dejanski rabi se kmetijske površine nahajajo skupno na 2.626,4 ha zemljišč, kar predstavlja 35,8 % vseh zemljišč v občini. Med kmetijskimi površinami v dejanski rabi prevladujejo trajni travniki (ID rabe 1300) na 1.721,8 ha ali 23,5 % celotne površine občine oziroma 65,5 % vseh kmetijskih površin v občini. Gozdnih površin v občini je skoraj 60,0 %, pozidanih pa zgolj 4,2 % površin.

Kmetijska gospodarstva so mala in razdrobljena. Večja strnjena poselitev je zgolj na območju naselja Mokronog, Trebelno in Martinja vas ter nekatera vinogradniška območja, drugod prevladuje razpršena poselitev.

4.3 Gozdarstvo in gozd

Na območju občine prevladuje gričevnato površje, kjer so prisotne večje gozdne površine. Med gozdovi prevladuje listnati gozd, v najvišjih predelih in v osojnih legah pa se pojavljajo tudi posamezni iglasti gozdni sestoji. V nižinah najdemo gozd gradna in bukve s primesjo kisloljubnih rastlinskih vrst v zeliščnem sloju.

Območje občine Mokronog-Trebelno se nahaja v gozdnogospodarski enoti (GGE) Mokronog, ki je del gozdnogospodarskega območja (GGO) Brežice.

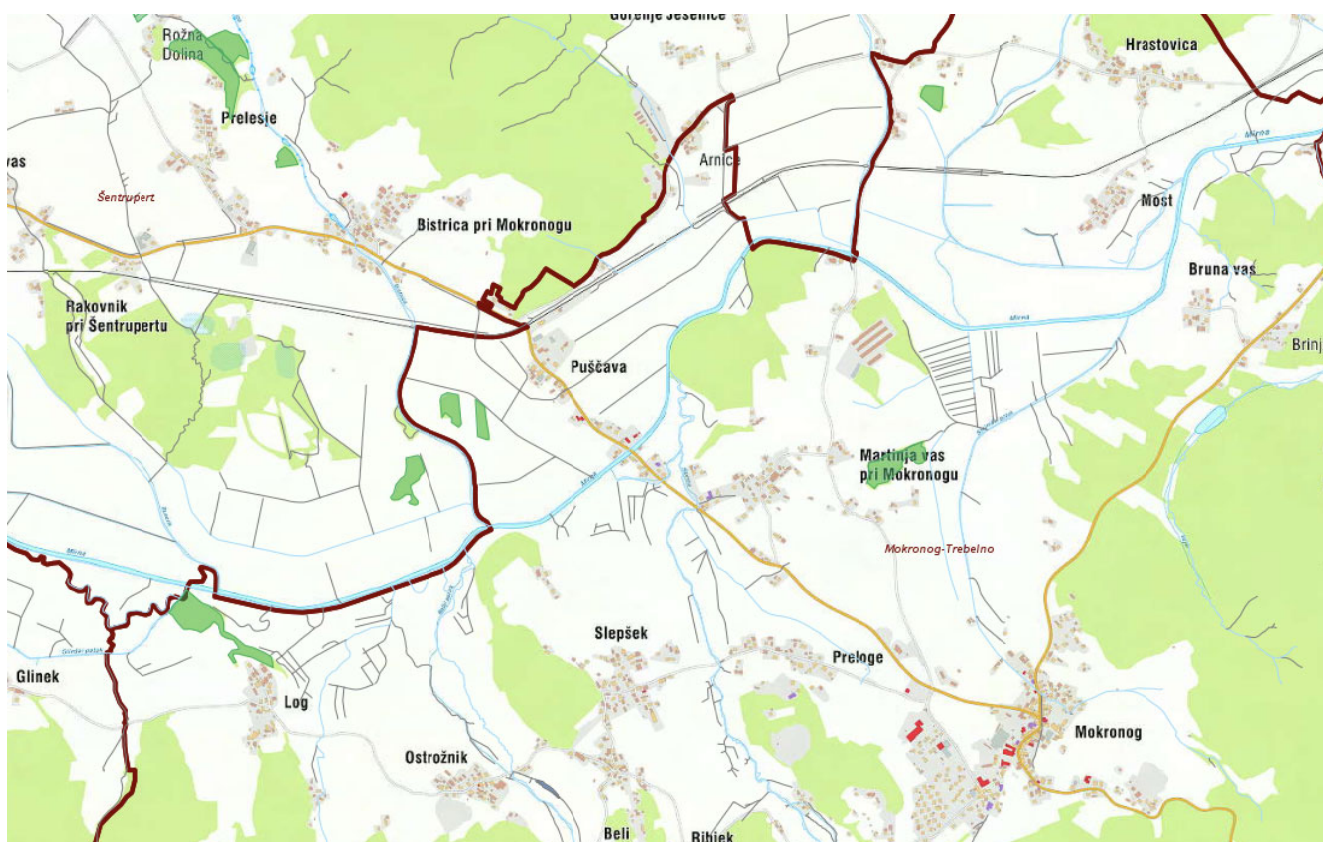
Po podatkih gozdnogospodarskega načrta **GGE Mokronog** (2015–2024) se na območju občine nahaja 4.396,6 ha gozdov. V lastništvu prevladujejo zasebni gozdovi z več kot 85 % deležem glede na celotno površino gozdov. Večina lastnikov ima majhne parcele, ki so še dodatno razdrobljene na različne lokacije. Odvisnost teh lastnikov od dohodka iz gozda je zato majhna, prav tako pa tudi interes za delo v gozdu. Skoraj 95% vseh zasebnih lastnikov ima velikost gozdne posesti do 5 ha, v lasti pa imajo skoraj 3/5 zasebnih gozdov enote. Gozdne parcele so izjemno razdrobljene,

povprečna gozdna posest meri 1,38 ha.

V hribovitih predelih so na več kot 30 % površja nakloni terena večji od 21°. Položnih in zmerno strmih terenov je malo. Povprečna lesna zaloga v GGE znaša 270 m³/ha. Pretežni del lesne zaloge predstavljajo listavci (81 %). Pri iglavcih je 73 % lesne zaloge v drevesih nad 30 cm premera, pri listavcih pa 64 %. V lesni zalogi je vodilna drevesna vrsta bukev.

Varovalni gozdovi

Na območju občine se varovalni gozdovi nahajajo v nižinskem delu, v kmetijski krajini, ki se nahaja v severnem delu občine. Varovalni gozdovi so razglašeni na podlagi Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15, 191/20). Skupna površina varovalnih gozdov v občini znaša 5,6 ha.

Slika 5: Prikaz varovalnih gozdov na območju občine Mokronog-Trebelno
(vir: gis.iobcina.si, avgust 2025)

Funkcije gozdov

Funkcije gozdov se delijo na tri skupine: ekološke, socialne in proizvodne. splošnokoristne funkcije gozda na ekološke, socialne in proizvodne. Njihova poudarjenost je ovrednotena s tremi stopnjami:

1. stopnja: funkcija določa način gospodarjenja z gozdom,
2. stopnja: funkcija pomembno vpliva na način gospodarjenja z gozdom,
3. stopnja: funkcija le deloma vpliva na način gospodarjenja z gozdom.

Večina gozdov na območju občine ima poudarjeno lesnoproizvodno funkcijo na 1. stopnji. Gozdovi na hribovitem območju Radulje imajo na drugi stopnji poudarjeno funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin.

Pomembne funkcije gozdov predstavljajo ekološke in socialne funkcije.

Ekološke funkcije

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti na prvi stopnji poudarjenosti gozdov zagotavlja življenjski prostor rastlinskim in živalskim življenjskim združbam, zlasti tistim vrstam, katerih življenjski cikel je pomembno povezan z gozdom, ter gozdovi, ki ohranjajo biotske raznovrstnosti in zagotavljajo naravno ravnovesje. V občini so to ravninski gozdovi med Mokronogom in Šentrupertom (Brinsko polje, Zaloge), Laknice ter gozdovi pod Žalostno goro.

Funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev na 1. stopnji na območju občine imajo z uredbo zavarovan gozd v ravninskem severnem delu občine ter na nekaterih strmih delih v južnem delu občine, na območju Raduljskega gričevja/hribovja.

Hidrološko funkcijo na 1. stopnji poudarjenosti opravljajo vsi gozdovi v 1. in 2. vodovarstvenem območju, določenem z občinskimi odloki o varstvu voda na vodozbirnem območju Roj, Laknic, Vrha pri Trebelnem in drugih, manjših vodovarstvenih območjih.

Socialne funkcije

Med socialnimi funkcijami gozdov najbolj izstopajo estetska funkcija, funkcija varovanja kulturne dediščine ter higiensko-zdravstvena funkcija.

Higiensko-zdravstveno funkcijo opravljajo gozdovi, ki izboljšujejo kakovost in ohranjajo zdravo življenjsko okolje ter blažijo škodljive vplive emisij z absorpcijo sestavin onesnaženega ozračja, intenzivnejšo termiko in turbulenco ter izolacijo pred hrupom. Poudarjeno higiensko-zdravstveno funkcijo opravljajo zlasti gozdovi v neposredni bližini naselij, ter gozdovi, ki se nahajajo v pasu med naselji oziroma bivalnimi objekti ter večjimi viri hrupa, smrada, sevanja in onesnaženja. V občini Mokronog-Trebelno so to gozdovi okoli kamnoloma pri naselju Laknice ter v okolici peskokopa Ostrožnik.

Na prvi stopnji poudarjenosti je tudi estetska funkcija gozdov, ki se pojavlja v okolici večjih naselij. Gozdovi s poudarjeno estetsko funkcijo predstavljajo primestne gozdov Mokronoga, gozdovi v okolici izjemnih dreves, gradov, cerkva, kapelica in razglednih točk. Ti gozdovi so tudi v funkciji zakrivanja motečih objektov.

Gozdovi v okolici enot sakralne dediščine ter območij arheološke dediščine imajo na prvi stopnji poudarjenosti funkcijo varovanja kulturne dediščine.

Požarno ogroženi gozdovi

Zakonske osnove za določanje stopenj požarne ogroženosti so podane v Uredbi o varstvu pred požarom v naravnem okolju (Ur. l. RS, št. 20/14) in Pravilniku o varstvu gozdov (Ur. l. RS, št. 114/09, 31/16, 52/22 in 152/22). Zaradi načrtovanja varstva gozdov pred požari se gozdovi razvrščajo v štiri stopnje požarne ogroženosti: 1.stopnja (zelo velika požarna ogroženost), 2.stopnja

(velika požarna ogroženost), 3. stopnja (srednja požarna ogroženost), 4. stopnja (majhna požarna ogroženost). Za 1. in 2. stopnjo ogroženosti gozdov je nujna izdelava požarnega načrta, medtem ko za gozdove 3. in 4. stopnje ogroženosti zadostuje že obravnavanje ukrepov varstva pred požari v gozdnogojitvenem načrtu. Kriteriji za določanje stopnje ogroženosti so: drevesna sestava gozdov, razvojne faze (delež mladovij), srednja letna temperatura, srednja letna količina padavin, srednja letna relativna vlažnost, moč in pogostost vetrov, periodičnost sušnih obdobj, vrsta tal, ekspozicija, nadmorska višina, nagib, objekti v gozdu in druge posebnosti, ki vplivajo na požarno ogroženost. Na območju občine so požarno ogroženi gozdovi opredeljeni na 3. in 4. stopnji.

Slika 6: Prikaz požarno ogroženih gozdov na območju občine Mokronog-Trebelno
(vir: <https://prostor.zgs.gov.si/pregledovalnik/>, avgust 2025)

4.4 Ribe

Območje občine Mokronog-Trebelno spada skladno z Uredbo o določitvi meja ribiških območij in ribiških okolišev v Republiki Sloveniji (Ur. l. RS, št. 52/07) deloma v novomeško ribiško območje, in z majhnim delom tudi v mirensko ribiško območje. Novomeški ribiški okoliš je v upravljanju ribiške družine Novo mesto, Mirenski ribiški okoliš pa je v upravljanju Ribiške družine Sevnica. V skladu z Zakonom o sladkovodne ribištvi (ZSRib) (Ur. l. RS, št. 61/06, 56/25) in Pravilnikom o načrtovanju in poročanju v ribištvi (Ur. l. RS, št. 18/2008) je ZZRS pripravil Ribiškogojitveni načrt za izvajanje ribiškega upravljanja v novomeškem ribiškem okolišu za obdobje 2017-2022 (RGN).

Novomeško ribiško območje obsega porečje Krke, od izvirov do izliva v Savo; vse ponikalnice v sistemu Krke; Grosupeljščico, Bičje, Račno, Rašico, Bistrice, Ribnico s pritoki; Višnjico in Temenico. V novomeškem ribiškem območju je določenih šest ribiških okolišev in sicer: grosupeljski, ribniški, žužemberški, brežiški (del Krka), novomeški in kostanjeviški.

Po površini je največji novomeški ribiški okoliš, ki meri 248,09 ha ali 40,1 % skupne površine območja in zavzema večji del območja občine Mokronog-Trebelno. Osrednja reka novomeškega ribiškega območja je reka Krka, ki je tipična kraška reka. Izvira kot kraški izvir pri vasi Krka, nakar se v bližini Brežic izlije v reko Savo. Njeno porečje je sestavljeno iz močno zakraselih in prepustnih kamnin. Zaradi tega gostota rečne mreže znaša $0,73 \text{ km/km}^2$ (Kolbezen, 1998). Poleg reke Krke sta v novomeškem ribiškem območju pomembni tudi reka Grosupeljščica in reka Temenica.

Poleg hidroloških in geoloških lastnosti je za ribje združbe pomembna tudi kakovost vode oziroma stanje površinskih voda, ki se ugotavlja preko kemijskega in ekološkega stanja površinskih vodotokov. Dobro kemijsko stanje je ugotovljeno za 147 vodnih teles površinskih voda (95%), slabo kemijsko stanje pa je ugotovljeno za 7 vodnih teles (tudi Krka od Soteske do Otočca zaradi tributilkositrovih spojin). V splošnem slovenske površinske vode niso obremenjene s prednostnimi oz. prednostno nevarnimi. Od večjih vodotokov novomeškega ribiškega območja so z oceno dobro ekološko stanje ovrednoteni Krka od povirja do Brežic, Črmošnjica, Radeščica, Prečna, Temenica od Vrhpeči do Vrhovega ter Radulja. Zmerno ekološko stanje je bilo določeno za Temenico od izvira do prvega ponika v Dolenjih Ponikvah.

Vode Novomeškega ribiškega območja glede na hidromorfološke in fizikalno kemijske lastnosti pogojujejo ribje združbe značilne za salmonidne in ciprinidne vrste rib. Vodilni vodotok je Krka. V novomeškem ribiškem območju živi 52 vrst rib in ena vrsta piškurja. Od 52 vrst rib je večina domorodnih, devet pa je tujerodnih. Tujerodne vrste so: krap (gojena oblika), beli amur, potočna zlatovčica, psevdorazbora, rjavi somič, sončni ostriž, srebrni koreselj, srebrni tolstolobik in šarenka. Med 53 vrstami (52 vrst rib in donavski potočni piškur) jih je 18 varovanih po Habitatni direktivi, med njimi jih je 16 uvrščenih v prilogo II ter pet v prilogo V. Vrste, ki so uvrščene v prilogo II so t.i. evropsko pomembne vrste, katerih habitate je treba varovati. V novomeškem ribiškem okolišu pa prevladujejo ciprinidne vrste rib.

Za vrste so opredeljene tudi varstvene dobe, določene na podlagi časa drstitve posamezne vrste. Po rdečem seznamu, ki je določen na podlagi Pravnika o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Ur. l. RS, št. 82/02, 84/10), je v Novomeškem ribiškem območju opredeljenih kot prizadete vrste (E) več vrst rib (npr. potočna postrv, blistavec, klenič, platnica, itd), ranljive vrste (V) so ščuka, som, navadna nežica, navadni koščak, kapelj, beloplavuti globoček, kesslerjev globoček.

Drstišča so za reprodukcijo posameznih ribjih vrst najpomembnejši habitat, ki pa je pogojen s hidromorfološkimi lastnostmi vodotokov. Da habitat funkcionira kot drstišče, je odvisno od geološke podlage, reliefa, padavin in pretokov vode v posameznih obdobjih, predvsem pa od

različnih posegov v vodni prostor. Stalna dristišča litofilnih drstnic so v ožjih območjih rečnih sipin na odsekih, kjer širina struge in primeren strmec povzročata zmanjšanje hitrosti vode in s tem zmanjšanje transportne sposobnosti vodotoka, zaradi česar se na teh mestih odlagajo rečne naplavine in tvorijo sipine. Podvodni deli sipin omogočajo drstenje vrstam rib, ki ikre odlagajo na kamnito ali prodnato podlago.

V novomeškem ribiškem območju v občini Mokronog-Trebelno ni evidentiranih dristišč.

Na ribje vrste pomembneje vpliva predvsem fragmentacija vodnega prostora, saj se populacije rib v primeru umeščanja vodnogospodarskih objektov, ki ribam otežujejo ali preprečujejo migracije, ločijo na več manjših delov, ki so med seboj izolirane. Posledično se zmanjšuje genetska raznolikost povečuje pa se ranljivost populacij. Na območju občine ni evidentiranih pomembnejših pregrad ali jezov na vodotokih, jih je pa precej na reki Krki, ki so sicer v primeru visokih voda prehodni.

V Mirenski ribiški okoliš spada Sava od izliva Črnega potoka – levi breg ter do izliva Blanščice – desni brega. Poleg reke Save je v tem okolišu pomembna tudi reka Mirna. Izvira in teče v skrajnem jugovzhodnem delu Posavskega hribovja, pri vasi Velika Goba. Na svoji poti teče skozi naselje Mirna, pri Boštanju pa se izliva v reko Savo. V zgornjem delu je izoblikovala širšo dolino, v spodnjem delu pa je le ta zelo ozka.

V Mirenskem ribiškem okolišu so v oceno stanja voda zajeta vodna telesa: MPVT Sava Vrhovo – Boštanj (SI1VT713), VT Sava Boštanj Krško (SIVT739) in VT Mirna (SI172VT). Kemijsko stanje na vodnem telesu površinske vode SI172VT VT Mirna (za obdobje 2009-2013), na katerem se nahaja Mirenski ribiški okoliš je dobro. Rezultati monitoringa stanja vodnega telesa površinskih voda VT Mirna (SI172VT) izkazujejo dobro ekološko stanje (za obdobje 2009 – 2015).

Za vrste so opredeljene tudi varstvene dobe, določene na podlagi časa drstitve posamezne vrste. Po rdečem seznamu, ki je določen na podlagi Pravnika o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Ur. l . RS, št. 82/02, 84/10), je v Mirenskem ribiškem območju opredeljenih kot prizadete vrste (E) več vrst rib (npr. potočna postrv, blistavec, bolen, činklja itd), ranljive vrste (V) so ščuka, zvezdogled, som, navadna nežica, lipan, kapelj, kesslerjev globoček.

Vode Mirenskega ribiškega območja glede na hidromorfološke in fizikalno kemijske lastnosti pogojujejo ribje združbe značilne predvsem za ciprinidne vrste rib, salmonidnih je malo.

Na odseku vodotoka Mirna, ki teče skozi občino Mokronog-Trebelno, se nahajajo tudi dristišča posameznih vrst rib. V revirju Mirna R2 se tako nahajajo dristišča sulca, platnice, mreje in podusti.

4.5 VODE

4.5.1 Površinske vode

Pri razvoju hidrografske mreže sta imeli odločilen vpliv tektonika in selektivna erozija. Vodotoki v gričevnati pokrajini so tesno navezani na potek in vrsto posameznih kamninskih pasov. Tako tudi odseki večjih rek potekajo vzdolž ali pa prečno nanje.

Največji vodotoki v občini so Mirna, Radulja, Laknica in Gostinčica ter manjši vodotoki, ki se izlivajo v navedene večje vodotoke. Vodna mreža je zaradi dolomitne matične podlage dokaj razvejanja in gosta, a so ti vodotoki večinoma občasni in niso stalno omočeni.

Vsi vodotoki na območju občine Mokronog-Trebelno imajo, skladno z 11. členom Zakona o vodah (Ur. l. RS, št. št. 67/02, 2/04, 41/04, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20, 35/23, 78/23) določena vodna zemljišča tekočih celinskih voda. Vodno zemljišče tekočih voda obsega osnovno

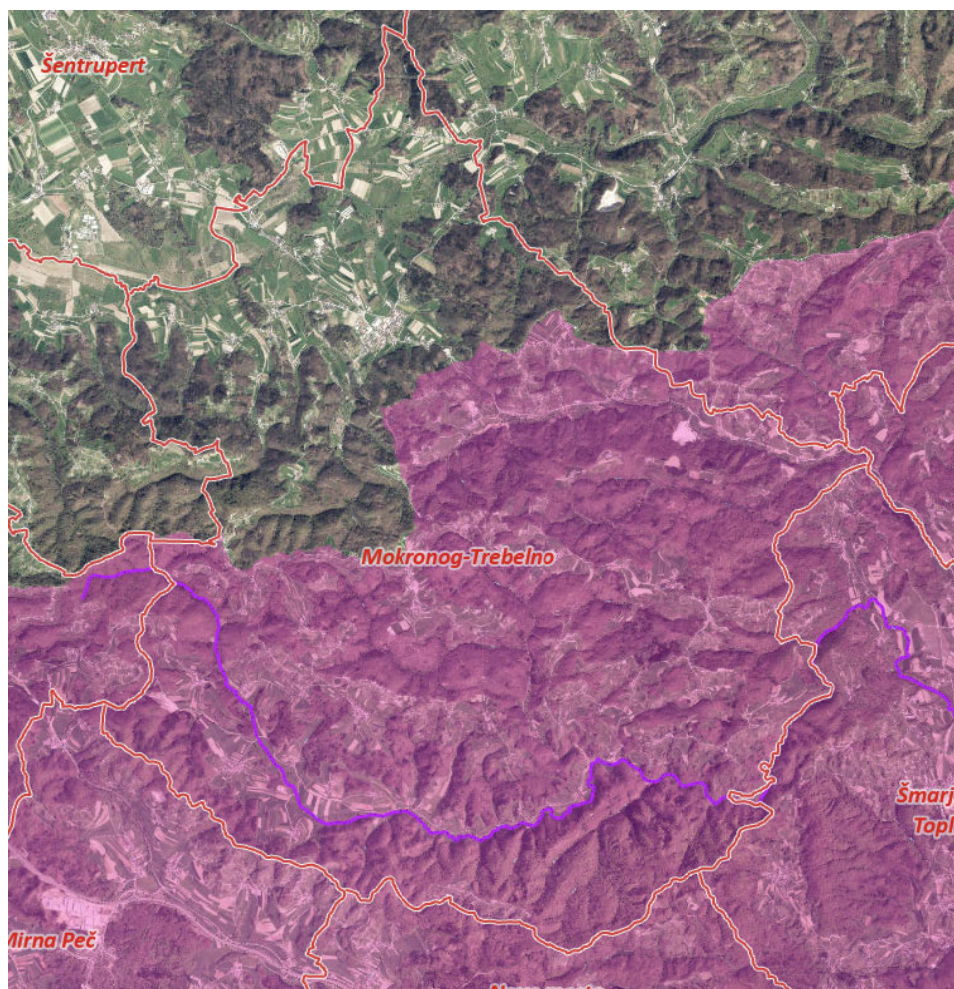
strugo tekočih voda, vključno z bregom, do izrazite geomorfološke spremembe.

Na območju občine so prispevne površine vodnih teles površinskih tekočih voda in jezera, in sicer:

- Prispevna površina VT Radulja povirje – Klevevž (v osrednjem in južnem delu občine); porečje Save;
- Prispevna površina VT Mirna (severni del občine); porečje Save;
- Prispevna površina VT Krka Soteska – Otočec; (manjši delež območja na skrajnem JZ delu občine) porečje Save;

Vodna telesa površinske vode Mirna in manjši vodotoki, kot so Savrica, Bačji potok, Gomilski potok, sodijo v prispevno območje VT Mirna, ki se nahaja v povodju vodnega porečja Save, v severnem delu občine. Površina prispevnega območja vodnega telesa površinskih voda znaša 294,98 km².

Vodno telo površinske vode Radulja, Laknica, Gostinčnica in manjši vodotoki, kot so Ribjek, Cigan, Kobilnica, Lukovnik in drugi sodijo v prispevno območje VT Radulja povirje – Klevevž, ki zajema osrednji in ves južni del občine in sodi v porečje Save. Površina prispevnega območja je 88,20 km². Celotno prispevno območje VT Radulja povirje - Klevevž je opredeljeno kot občutljivo območje za eutrofikacijo, prav tako površinski vodotok Radulja.

Slika 7: Prikaz VP Radulja povirje – Klevevž s prispevnim območjem, ki je občutljivo zaradi eutrofikacije

(vir: ARSO, Atlas okolja, avgust 2025)

4.5.1.1 Kemijsko in ekološko stanje površinskih voda

V okviru monitoringa kakovosti površinskih vodotokov v Sloveniji se izvaja ocena kemijskega in ekološkega stanja vodotokov. Na vodotokih na območju občine ni vzpostavljenega merilnega mesta za spremljanje kakovosti površinskih vodotokov. V mrežo spremljanja stanja je vključen vodotok Mirna in sicer na merilnem mestu Dolenji Boštanj. Iz poročil o Oceni kemijskega stanja vodotokov za obdobje v letu 2024 (vir: ARSO) je za merilno mesto ugotovljeno dobro kemijsko stanje. za vsa leta izvajanja monitoringa. Med leti 2017 do 2023 je bilo na merilnem mestu Dolenji Boštanj ugotovljeno dobro kemijsko stanje (2018 – 2023), z izjemo leta 2022, ko je bilo ugotovljeno slabo kemijsko stanje za matriks biota. Na VT Mirna je bilo v letu 2019 vzpostavljeno tudi merilno mesto pod Mirno – ugotovljeno je bilo dobro kemijsko stanje.

Tabela 3: Ocena kemijskega stanja VT Mirna na merilnem mestu Dolenji Boštanj ter Pod Mirno med leti 2017 in 2023

Šifra VTPV	Ime vodnega telesa	Vodotok	Merilno mesto	Šifra MM	GKY	GKX	Kemijsko stanje 2017 voda	Kemijsko stanje 2018 voda	Kemijsko stanje 2019 voda	Kemijsko stanje 2020 voda	Kemijsko stanje 2021 voda	Kemijsko stanje 2022 voda	Kemijsko stanje 2023 voda	Kemijsko stanje 2017 biota	Kemijsko stanje 2018 biota	Kemijsko stanje 2019 biota	Kemijsko stanje 2020 biota	Kemijsko stanje 2021 biota	Kemijsko stanje 2022 biota	Kemijsko stanje 2023 biota
SI172VT	VT Mirna	MIRNA	pod Mirno	4670	510137	89918	-	-	DOBRO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SI172VT	VT Mirna	MIRNA	Dolenji Boštanj	4699	521624	95024	-	-	DOBRO	DOBRO	DOBRO	DOBRO	DOBRO	-	-	-	-	-	SLABO	-

Vir: ARSO, 2024: Kemijsko stanje površinskih voda, poročilo za leto 2023

Spremljanje in vrednotenje ekološkega stanja ter razvrščanje vodnih teles površinskih voda v razrede ekološkega stanja poteka v skladu z vodno direktivo (Direktiva 2000/60/ES), Uredbo o stanju površinskih voda (Ur. l. RS, št. 14/09, 98/10, 96/13, 24/16, 44/22) in Pravilnikom o monitoringu stanja površinskih voda (Ur. l. RS št. 10/09, 81/11, 73/16, 44/22) na vodnih telesih, določenih s Pravilnikom o določitvi in razvrstitvi vodnih teles površinskih voda (Ur. l. RS, št. 63/05, 26/06, 32/11, 8/18).

Ekološko stanje površinskih voda se ugotavlja na podlagi bioloških elementov kakovosti, splošnih fizikalno-kemijskih elementov kakovosti, posebnih onesnaževal in hidromorfoloških elementov kakovosti. V vrednotenje ekološkega stanja vodotokov so vključeni naslednji elementi kakovosti:

- fitobentos in makrofiti, bentoški nevretenčarji, ribe (biološki elementi kakovosti),
- kisikove razmere, stanje hranil (splošni fizikalno-kemijski elementi kakovosti),
- posebna onesnaževala,
- hidromorfološki elementi kakovosti.

Enako, kot pri oceni kemijskega stanja, tudi pri oceni ekološkega stanja na vodotokih na območju občine ni bilo vzpostavljenega merilnega mesta kakovosti. Najbližje mesto je bilo vzpostavljeno na vodotoku Mirna pri naselju Dolenji Boštanj, ve letu 2019 tudi na merilnem mestu Pod Mirno. Ekološko stanje na merilnem mestu Dolenji Boštanj za posebna onesnaževala je ocenjeno kot dobro.

Na merilnem mestu Pod Mirno je bilo leta 2019 ocenjeno kot zelo dobro.

Tabela 4: Ocena ekološkega stanja VT Mirna na merilnem mestu Dolenji Boštanj med leti 2017 in 2023

Šifra VTPV	Ime vodnega telesa	Vodotok	Merilno mesto	Šifra merilnega mesta	GKY	GKX	Ocena stanja v letu 2017	Ocena stanja v letu 2018	Ocena stanja v letu 2019	Ocena stanja v letu 2020	Ocena stanja v letu 2021	Ocena stanja v letu 2022	Ocena stanja v letu 2023
SI172VT	VT Mirna	MIRNA	pod Mirno	4670	510137	89918	-	-	ZELO DOBRO	-	-	-	-
SI172VT	VT Mirna	MIRNA	Dolenji Boštanj	4699	521624	95024	ZELO DOBRO	-	DOBRO	DOBRO	DOBRO	DOBRO	DOBRO

Vir: ARSO, 2025

Na območju občine Mokronog-Trebelno ni določenih referenčnih odsekov vodotokov, kakor je to

določeno z Uredbo o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Ur. l. RS, št. 67/16).

V Načrtu upravljanja voda na vodnem območju Donave za obdobje 2023-2027 (Vlada RS, oktober 2023) je bilo za VT Mirna glede na modul trofičnost ugotovljeno, da ne dosega dobrega ekološkega stanja oziroma je bilo za VT Mirna ugotovljeno zmerno ekološko stanje. Za VT Mirna je treba do leta 2027 doseči cilje NUV III. Delež emisij celotnega dušika v površinske vode v VT Mirna predstavlja 25 % iz kmetijske dejavnosti, 58 % dušika se v VT odloži preko zraka ter 17 % dušika pa pride v VT s komunalno odpadno vodo, ki nastaja v objektih, ki niso priključeni na javni kanalizacijski sistem. Modul trofičnost nakazuje na obremenjevanje vodotokov s celotnim dušikom in fosforjem (vir: NUV III).

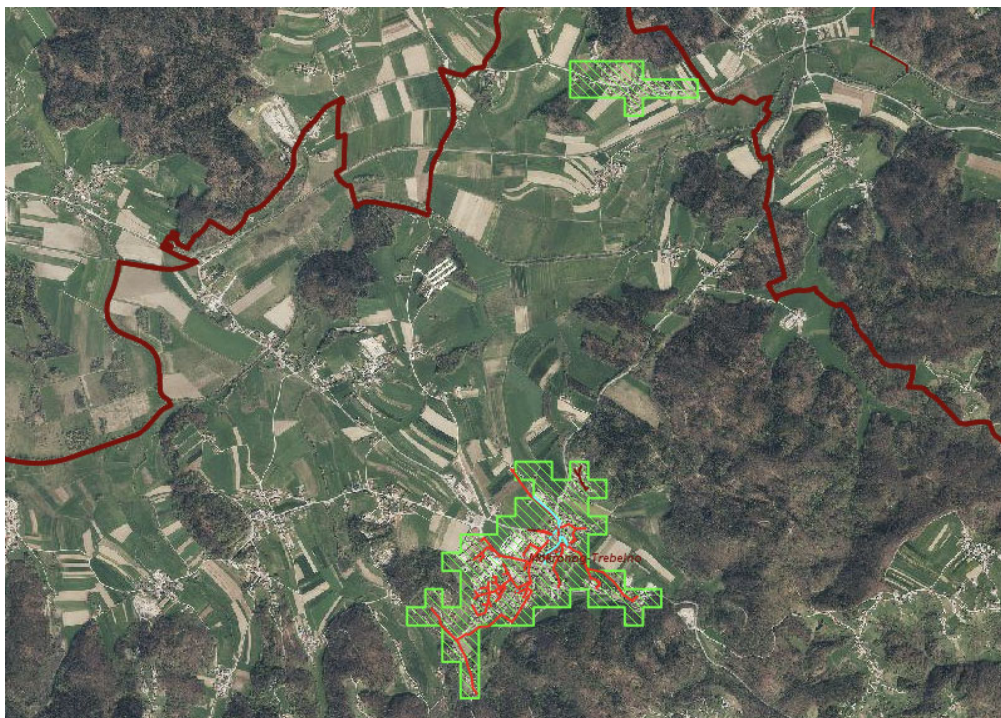
Odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode

Obstoječe odvajanje odpadnih voda je izvedeno v mešanem sistemu in v relativno majhnem obsegu. Kanalizacijski sistem, ki se zaključuje s čistilno napravo Mokronog, je zasnovano le za naselje Mokronog in z več manjšimi lokalnimi sistemi.

Gospodarsko službo odvajanja in čiščenja komunalne odpadne in padavinske vode na območju občine opravlja javno komunalno podjetje Komunala Trebnje d.o.o. Na območju občine javna služba upravlja s komunalno čistilno napravo Mokronog z zmogljivostjo čiščenja 900 PE in sekundarno stopnjo čiščenja.

Na območjih, kjer javna kanalizacija ni zgrajena, javna služba izvaja redno praznjenje greznic in malih komunalnih čistilnih naprav ter odvoz blata na čistilno napravo. Prevoz blata iz malih komunalnih čistilnih naprav se izvaja v časovnih presledkih, določenih glede na zmogljivost posamezne male komunalne čistilne naprave, najmanj pa enkrat na tri leta.

Na spodnji sliki sta prikazani aglomeraciji Pugled pri Mokronogu in Hrastovica. V prvi je kanalizacijski sistem že urejen, med tem ko v aglomeraciji Hrastovica še ni. Predstavljata aglomeraciji do 2.000 PE.

Slika 8: Prikaz aglomeracij Pugled pri Mokronogu in Hrastovica
(vir: gis.ibobcina.si, avgust 2025)

Prečiščena voda iz ČN Mokronog se odvaja v Stajniški potok. Po podatkih Atlasa okolja, je dejanska obremenitev KČN v letu 2023 znašala 391 PE, kar pomeni, da je glede na največjo zmogljivost (PE) ni bila preobremenjena. Na ČN se opravlja sekundarna stopnja čiščenja.

4.5.2 Ogrožena območja

Erozijska ogroženost in zemeljski plazovi

Geološko spada območje občine Mokronog-Trebelno v del Posavskega hribovja, ki je znano po razgibanem reliefu, sestavljenem iz sedimentnih kamnin, predvsem apnenca, dolomita, peščenjaka in glinovca. Ta sestava vpliva na stabilnost tal (možnost plazov), vodno prepustnost (pomembno za vodne vire in erozijo) in primernost površin za gradnjo.

Zaradi razgibanega terena in prisotnosti prepustnih kamnin je občina zmerno do visoko ogrožena zaradi možnosti pojavljanja zemeljskih plazov, erozije tal ter hudourniške poplave. Občina spremlja stanje glede pojavljanja zemeljskih plazov in izvaja preventivne ukrepe za zmanjšanje ogroženosti, zlasti na bolj izpostavljenih pobočjih in ob vodotokih.

Za območje občine je izdelana karta verjetnosti pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov. Iz omenjene karte je razvidno, da se na območju občine pojavljajo vse stopnje verjetnosti pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov, od zanemarljive do zelo velike. Slednje pomeni, da je gričevnato območje občine podvrženo pogostemu plazenju in eroziji tal, tudi v povezavi z delovanjem površinskih voda, saj je prisotna dokaj gozda mreža vodotokov. Ravninski deli občine so manj ogroženi zaradi zemeljskih in hribinskih plazov.

V skladu z NUV (Načrt upravljanja voda na vodnem območju Donave za obdobje 2023-2027) je na območju občine Mokronog-Trebelno velika površina območja, kjer je zelo velika verjetnost

pojavljanja zemeljskih plazov. Nevarnost plazenja, ki je pogojena z geološko in geomorfološko sestavo tal se srečuje z ranljivostjo, ki jo potencira značilna razpršena poselitve. Ogrožena je predvsem razpredena infrastruktura, ki hkrati tudi vpliva na povečevanje same nevarnosti plazenja na posameznih območjih.

Za plazljiva območja in območja, ogrožena zaradi površinske erozije še niso pripravljene ustrezni podzakonski akti, ki bi podrobneje predpisovali okoljske cilje, zato za ta območja veljajo splošni cilji iz Zakona o vodah.

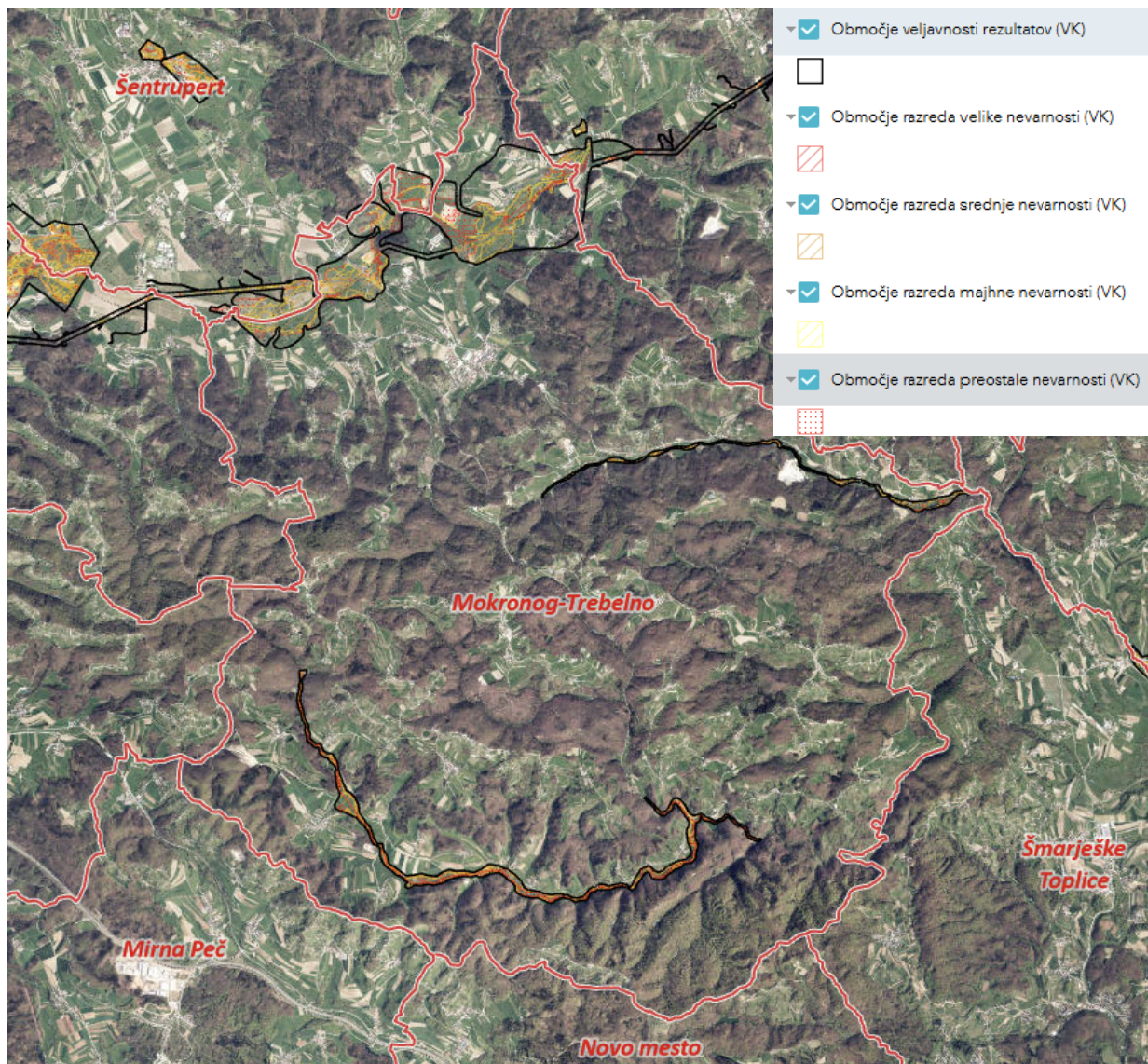
Slika 9: Prikaz erozijskih območij na območju občine Mokronog-Trebelno
(vir: Atlas voda, zajem podatka avgust 2025)

Poplavna območja

Občina ima precej gosto vodno mrežo s številnimi vodotoki, ki imajo svoje razlivne površine v nižinskih predelih občine, kjer je prisotne tudi največ poselitve. Za vodotoke Mirna, Laknica in Radulja je občina izdelala hidrološko-hidravlično analizo, s katero se je izvedel hidravlični izračun visokih vod pri Q10, Q100 in Q500 na obravnavanih vodotokih. Na podlagi rezultatov računskih modelov so se nato izdelale poplavne karte. V poplavnih študijah so hidravlično preverjeni vsi pomembnejši vodotoki v občini, ki kakorkoli prispevajo k poplavnim razmeram ter erozijskemu delovanju vodotokov.

Na spodnji sliki so prikazani omenjeni vodotoki, ki so bili zajeti v dokumentu Izdelava kart poplavne in kart razredov poplavne nevarnosti za območje OPN Mokronog - Trebelno, dopolnitev št. 1251/2010 (Oikos d.o.o., avgust 2012)

Na spodnji sliki so prikazani razredi poplavne nevarnosti na obravnavanih vodotokih.

Slika 10: Prikaz območij poplavne nevarnosti po razredih poplavne nevarnosti na območju občine Mokronog - Trebelno
(vir: Atlas voda, zajema podatka avgust 2025)

4.5.3 Podzemne vode

Severni, manjši del območja občine Mokronog - Trebelno skladno s Pravilnikom o določitvi vodnih teles podzemnih voda (Ur. l. RS, št. 63/05, 8/18) sodi v vodno telo podzemne vode Posavsko hribovje do osrednje Sotle Spodnji. Južni, večji del občine sodi v telo podzemne vode Dolenjski kras.

Vodno telo **Posavsko hribovje do osrednje Sotle** je razširjeno na območju reke Save med Dolskim pri Ljubljani in Krškim, na osrednjem vzhodnem delu Slovenije. Na območju telesa prevladujejo

terigene klastične kamnine kvartarne starosti, kot tudi apnenčaste in dolomitne plasti mezozojske ter paleozojske starosti. Glede na sestavo in tip poroznosti na površju prevladujejo karbonatne in silikatne kamnine z razpoklinsko poroznostjo ter malo skrasele, karbonatne kamnine s kraško poroznostjo. Vodno telo je sorazmerno veliko s hidravlično raznolikimi sistemi vodonosnikov, ki so značilni za hribovita, močno nagubana območja. Značilno je regionalno raznoliko pojavljanje in menjavanje manjših vodonosnikov z lokalnimi in omejenimi viri podzemne vode. Tvorijo ga trije tipični vodonosniki. Prvi vodonosnik v apnencih in dolomitih je mezozojske starosti. Je kraški in razpoklinski, malo skrasel, obširen in visoko do srednje izdaten. V apnenčastih kamninah je predvsem nizke izdatnosti. Najpomembnejša in izrazito prevladujoča količina vodnega telesa se nahaja v prvem vodonosniku. Drugi, medzrnski ali razpoklinski vodonosnik, je v pesku, konglomeratu, peščenjaku, melju, glini, laporju ter apnencu terciarne in kvartarne starosti. V njem so viri podzemne vode lokalni in omejeni. Tretji, globoki termalni vodonosnik, je v dolomitu in apnencu mezozojske starosti. Hidrodinamska meja med prvim in drugim ter tretjim, globokim vodonosnikom, je večinoma prepustna, tako da obstaja neposredna hidravlična povezava. Telo je visoko ranljivo.

Vodno telo **Dolenjski kras** se nahaja v sedimentnih kamninah in nevezanih sedimentih na ozemlju porečij Krke in Kolpe, na jugovzhodnem delu Slovenije. Na območju prevladujejo apnenčaste in dolomitne kamnine mezozojske starosti s kraško poroznostjo, ki so zelo, srednje in malo zakrasele. Vodno telo se nahaja v treh tipičnih vodonosnikih. Prvi, malo skraseli vodonosnik je mezozojske starosti. Nastopa v dolomitih in apnencih. Je kraški in razpoklinski, obširen in visoko do srednje izdaten. Drugi, kraški, zelo do malo skraseli vodonosnik v apnencih in dolomitih je mezozojske starosti. Je lokalni ali nezvezno izdaten vodonosnik ali obširen, vendar nizko do srednje izdaten. Hidravlična meja med prvim in drugim vodonosnikom je večinoma litološka, mestoma tektonska. Tretji, globoki termalni vodonosnik, je v dolomitu in apnencu mezozojske starosti. Glede na poroznost je razpoklinski, po izdatnosti pa lokalni ali nezvezno izdaten vodonosnik ali obširen, vendar nizko do srednje izdaten. Hidrodinamska meja med prvima dvema vodonosnikoma, ki sta površinska, ter tretjim, globokim vodonosnikom, je večinoma prepustna, tako da obstaja neposredna hidravlična povezava. Telo je zelo visoko do izredno visoko ranljivo.

Kakovostno in količinsko stanje vodonosnika

V letu 2022 je potekal operativni monitoring, kakovost podzemne vode se je spremljala na 14 vodnih telesih. Rezultati monitoringa kemijskega stanja podzemne vode v letu 2022 so tako kot tudi v preteklih letih pokazali, da so bolj obremenjena vodna telesa, kjer prevladujejo vodonosniki z medzrnsko poroznostjo, boljše kakovosti pa je podzemna voda v vodnih telesih s prevladujočo razpoklinsko ali kraško poroznostjo. Zaradi intenzivnih človekovih dejavnosti so najbolj obremenjena vodna telesa v severovzhodnem delu Slovenije

Rezultati so zbrani v dokumentu Kemijsko stanje podzemne vode v Sloveniji, Poročilo za leto 2022 (ARSO, julij 2023). Za obe vodni telesi je bilo v obdobju ocenjevanja 2016 – 2022 ocenjeno dobro kemijsko stanje. Oba vodonosnika na območju občine sodita med manj obremenjene.

Tabela 5: Kemijsko stanje vodnih teles podzemne vode v obdobju 2016-2022

Vodno telo podzemne vode	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Posavsko hribovje do osrednje Sotle	dobro	dobro	dobro	dobro	dobro	dobro	dobro
Dolenjski kras	dobro	dobro	dobro	dobro	dobro	dobro	dobro

Količinsko stanje vodonosnikov podzemne vode povzemamo po dokumentu Količinsko stanje podzemnih voda v Sloveniji, Osnove za NUV 2015-2021 (ARSO, 2015). Za vodni telesi podzemne vode VTPodV_1008 Posavsko hribovje do osrednje Sotle in VTPodV_1011 Dolenjski kra je bilo ugotovljeno, da je količinsko stanje dobro.

Tabela 6: Količinsko stanje vodnega telesa podzemne vode VTPodV_1008 Posavsko hribovje do osrednje Sotle in VTPodV_1011 Dolenjski kra

Vodno telo podzemne vode	Preizkus 1	Preizkus 2	Preizkus 3	Preizkus 4	Stopnja zaupanja	Ocena stanja
VTPodV_1008 Posavsko hribovje do osrednje Sotle	✓		✓		srednja stopnja	DOBRO
VTPodV_1011 Dolenjski kra	✓	✓	✓		srednja stopnja	DOBRO

Legenda: ✓ pogoj je izpolnjen, ✗ pogoj ni izpolnjen

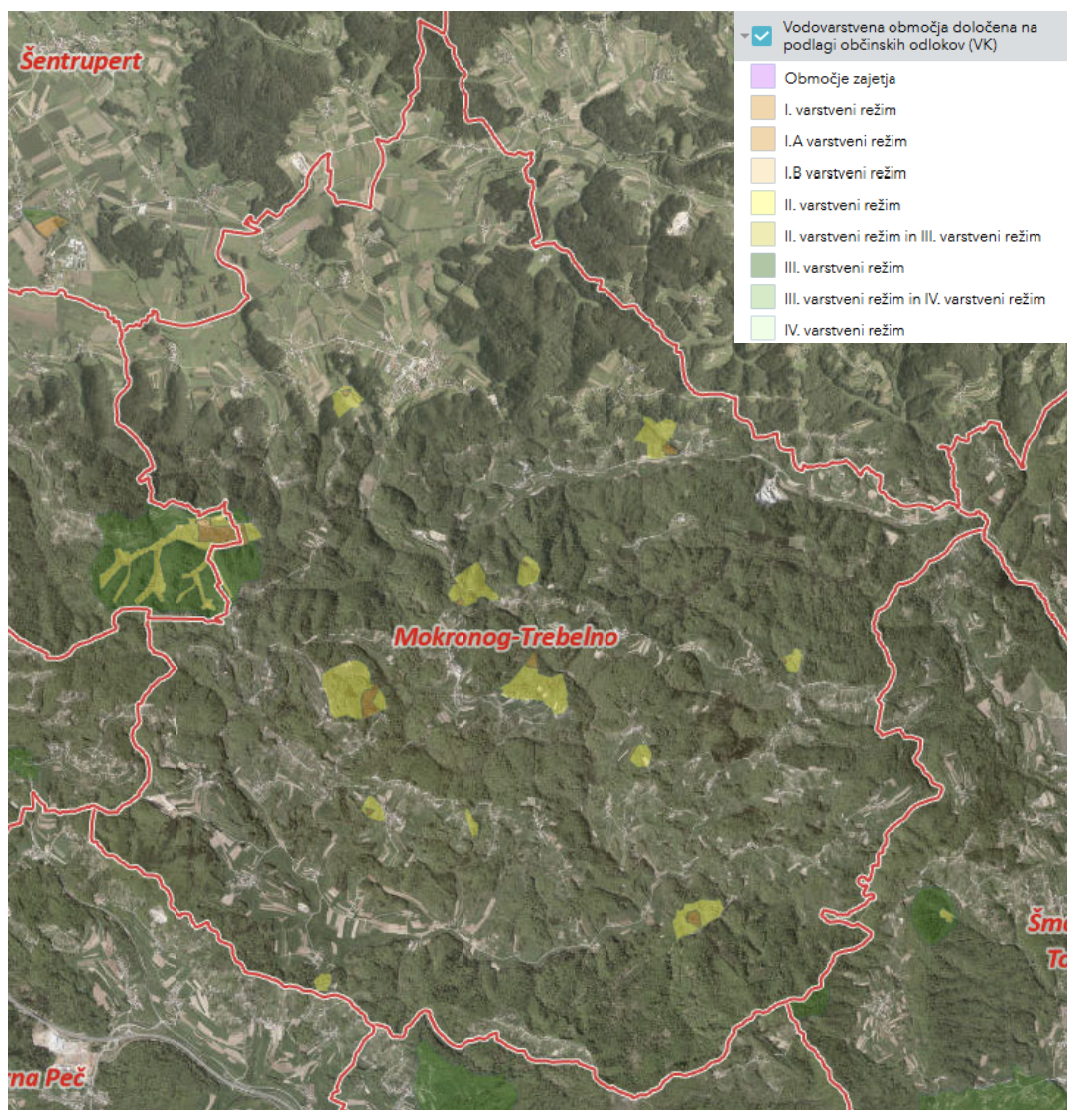
Vodovarstvena območja virov pitne vode

Na območju občine so vodovarstvena območja virov pitne vode zaščitena z občinskim Odlok o varstvu virov pitne vode v Občini Trebnje in ukrepih za zavarovanje kakovosti in količini vode (Ur. l. RS, št. 75/96, 28/00), ki določa varstvene pasove vodnih virov pitne vode (najožji, ožji, širši pas).

Na območju občine se na podlagi Odloka nahaja 14 zajetij virov pitne vode (vir podatka: Atlas voda), ki imajo opredeljene vodovarstvene pasove. Ta zajetja oziroma viri pitne vode, na podlag Občinskega odloka o VVO, so naslednji:

- zajetje z vrtinama MO-1 in MO-2/94 pri Mokronogu,
- zajetje z vrtino SL-1/98 Srednje Laknice
- zajetje z vrtino Tr-1/99 Trebelno
- zajetje za Gorenje Laknice
- zajetje za Čužnjo vas
- zajetja v dolini Gostinščice za Roje pri Trebelnem
- zajetja za Trebelno in Vrh pri Trebelnem
- zajetje za Češnjice
- zajetje za Štatenberk
- zajetje za Blečji vrh-Jelševce
- zajetja v Mirni dolini
- zajetje za Brezje pri Trebelnem
- zajetji v dolini Bačjega potoka

Na spodnji sliki so prikazani zavarovani vodni viri in zavarovana območja vodnih virov v občini.

Slika 11: Prikaz vodovarstvenih pasov virov pitne vode na območju občine Mokronog-Trebelno
(vir: Atlas voda, september 2025)

Na območju občine Mokronog-Trebelno pa se nahajajo tudi štirje vodni viri z veljavnim vodnim dovoljenjem za oskrbo s pitno vodo, ki se izvaja kot gospodarska javna služba, brez določenega vodovarstvenega območja: izvir Skrovnik, MKG-1, PG-1 in PG-2. Izviri Skrovnik, PG-1 in PG-2 se nahajajo na načrtovanem vodovarstvenem območju.

4.6 Narava

4.6.1 Natura 2000 območja in zavarovana območja

Na območju občine se nahajata 2 Natura 2000 območji. Značilnosti obeh območij so predstavljene v spodnji tabeli.

Tabela 7: Pregled značilnosti Natura 2000 območij na območju občine Mokronog-Trebelno

Natura 2000 območje	Opis območja
POO Radulja s pritoki	Potok Radulja z izjemo izlivnega odseka pod avtocesto s pritoki Gostinca z Gostinčico, Lipovec, Lukovnik, Laknica, Goriški potok z Mišnikom in Dolski potok z Jesenkom, ki pritekajo iz

Natura 2000 območje	Opis območja
SI3000192	osrednjega dela Krškega hribovja. Zgornji tok Radulje in pritokov je izstopajoč habitat navadnega koščaka, spodnji, bolj vodnati tokovi pa so optimalni za več vrst rib (kapelj, potočni piškur, pezdirk, pohra, zlata nežica, navadna nežica, velika nežica), vidro in školjko potočni škržek. V okolici zatočišča netopirjev (južni podkovnjak, dolgokrili netopir) v Zgornji in Spodnji Klevevški jami je zajet še širši potencialni prehranjevalni habitat gozdov in kulturne krajine.
POO Mirna SI3000059	Območje obsega reko Mirno od povirja nad Gabrovko do izliva v Savo pri Sevnici. V Mirnski dolini dolvodno od Doba vključuje tudi poplavno ravnico ob spodnjih tokovih Busenka, Gliniškega potoka, Bačjega potoka, Bistrice, Savrce, Stajniškega potoka, Spolovke ter glinokopna jezera v Zalogah. Mirna je izstopajoč habitat več vrst rib (sulec, platnica, blistavec, pohra, velika nežica), navadnega koščaka in navadnega škržka, mokrišča v Mirnski dolini pa koščičnega škratca in ozkega vrtenca.

Na območju občine Mokronog-Trebelno ni zavarovanih območij.

4.6.2 Ekološko pomembna območja

Na območju občine se nahajata dve ekološko pomembni območji, ki so navedena v spodnji tabeli.

Tabela 8: Pregled ekološko pomembnih območij na območju občine Mokronog-Trebelno

Ime in koda območja	Kratek opis
Radulja 63600	Potok Radulja z izjemo izlivnega odseka pod avtocesto s pritoki Gostinca z Gostinčico, Lipovec, Lukovnik, Laknica, Goriški potok z Mišnikom in Dolski potok z Jesenom, ki pritekajo iz osrednjega dela Krškega hribovja. Zgornji tok Radulje in pritokov je izstopajoč habitat navadnega koščaka, spodnji, bolj vodnati tokovi pa so optimalni za več vrst rib (kapelj, potočni piškur, pezdirk, pohra, zlata nežica, navadna nežica, velika nežica), vidro in školjko potočni škržek. V okolici zatočišča netopirjev (južni podkovnjak, dolgokrili netopir) v Zgornji in Spodnji Klevevški jami je zajet še širši potencialni prehranjevalni habitat gozdov in kulturne krajine.
Mirna 65500	Območje obsega reko Mirno od povirja v osrednjem delu Posavskega hribovja do izliva v Savo pri Sevnici. V območje so tako vključeni tudi večji deli poplavne ravnice v Mirnski dolini ob spodnjih tokovih pritokov Busenk, Gliniški potok, Bačji potok, Bistrica, Savrica, Stajniški potok, Spolovka in Jeseniščica ter glinokopna jezera v Zalogah. Reka v zgodnjem in spodnjem toku teče v globlje vrezani rečni dolini z visoko stopnjo naravne ohranjenosti. V srednjem toku na prostrani poplavni ravnici Mirnske doline je bila reka in izlivni odseki pritokov klasično regulirana, kmetijske površine pa meliorirane. Reka je kljub močnemu onesnaženju v preteklosti ohranila habitatski pomen. Izstopa pestra favna rib (sulec, platnica, blistavca, pohra, velika nežica), zgornji tok je pomemben za navadnega koščak, mirni odseki za navadnega škržka, mokrišča v Mirnski dolini pa za koščičnega škratca in ozkega vrtenca.

4.6.3 Naravne vrednote

V občini je opredeljenih več naravnih vrednot, ki so naštet v spodnji tabeli.

Tabela 9: Pregled obstoječih naravnih vrednot na širšem območju občine Mokronog-Trebelno

ev. št.	ime	Kratka oznaka	zvrst	pomen
8119V	Bistrica	Hudourni reka z ohranjenim zgornjim tokom, levi pritok Mirne pod Šentrupertom	hidr., ekos.	NVLP
8205V	Laknica	Potok s poplavno ravnico, levi pritok Radulje pri Zburah	hidr., ekos.	NVLP
8560	Mirna vas-sadovnjak	Visokodebelni sadovnjak s 25 jablanami ob vstopu v Mirno vas	ekosist	NVLP

<i>ev. št.</i>	<i>ime</i>	<i>Kratka oznaka</i>	<i>zvrst</i>	<i>pomen</i>
4536	Zapečar	Opuščen rudnik svinca in cinka z delno dostopnimi rovi severovzhodno od Mokronoga	geol.	NVDP
4516	Bačji potok	Desni pritok Mirne južno od Ostrožnika s povirjem pod Debencem	hidr., ekos.	NVDP
8656	Semejca	Desni pritok Radulje jugozahodno od Štatenberka	hidr, ekos	NVLP
8657	Radov	Levi pritok Laknice vzhodno od Dolenjih Laknic	hidr, ekos	NVLP
8494	Igmanca	Dolina potoka s ponori južno od Šentjurija	hidr, ekos	NVLP
4431V	Radulja	Levi pritok Krke s poplavno ravnico in povirjem v Krškem hribovju	hidr, zool	NVDP
8461	Gostinščica	Levi pritok Radulje južno od Trebelnega	hidr, ekos	NVLP
4483V	Mirna	Desni pritok Save pri Sevnici	ekos, (hidr)	NVDP
8539	Jesenščica s pritoki	Potok z izrazitima površinama dolinama, levi pritok Mirne vzhodno od Šentruperta	hidr, ekos	NVLP
8636V	Glinški potok	Desni pritok Mirne pri Podlogu	hidr, ekos	NVLP
8637	Mirna vas - Lipovec	Desni pritok Radulje južno od Mirne vasi	hidr	NVLP
8554	Savrca	Desni pritok Mirne zahodno od Mokronoga z večjim mokriščem v površnem delu	hidr, ekos	NVDP
8556	Gomilski potok	Potok s poplavnimi travniki zahodno od Mokronoga, desni pritok Mirne	hidr, ekos	NVLP
42118	Pečina v Bajerjih	Spodmol, kevdrc	geomorfp.	NVDP
42334	Prepadna na Debelem hribu	Brezno	geomorfp.	NVDP
42919	Svitla jama	Brezno	geomorfp.	NVDP
42922	Jama v Srebotnici	Poševno ali stopnjasto brezno	geomorfp.	NVDP
48397	Ribičeva jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	geomorfp.	NVDP
48672	Skladnica	Vodoravna jama	geomorfp.	NVDP
49697	Udor na Drečjem vrhu	Jama z breznom in etažami, poševna jama	geomorfp.	NVDP
53021	Udor na Jerengi	Brezno	geomorfp.	NVDP
41372	Jama pri Brezjah	Jama z breznom in etažami, poševna jama	geomorfp.	NVDP
45677	Prepadna v Šhovcu	Poševno ali stopnjasto brezno	geomorfp.	NVDP
42359	Jama v strugi Lipovca	Brezno občasni ponor	geomorfp.	NVDP
47712	Latovca	Brezno	geomorfp.	NVDP
8567	Čužnja vas - tepka	Mogočna tepka z dvema vrhovoma na Grabnarjevem vrtu v Čužnji vasi	drev.	NVLP

* Zvrsti naravnih vrednot:

drev- drevesna naravna vrednota

hidr- hidrološka naravna vrednota

ekos- ekosistemska naravna vrednota

geo- geološka naravna vrednota

geomorfp.-geomorfolška podzemna naravna vrednota

** Status:

- Z oznako V so označene naravne vrednote, katerih površina je večja od 1 km² ali so linijsko daljše od 1

km, skladno z 2. členom Pravilnika o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 111/04);

4.6.4 Rastlinske in živalske vrste ter habitatni tipi

Območje obravnavanega plana predstavlja tudi habitat zavarovanih prosto živečih živalskih vrst, ki so opredeljene na podlagi Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Ur. l. RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08 - Odl. US, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14, 64/16 in 62/19) in rastlinskih vrst, ki do določene na podlagi Uredbe o zavarovanih prosto živečih rastlinskih vrstah (Ur. l. RS, št. 46/04, 110/04, 115/07, 36/09, 15/14). Nekatere izmed njih so uvrščene na rdeči seznam, skladno s Pravilnikom o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Ur. l. RS, št. 82/02, 42/10). Dne 4. 12. 2024 je bilo v bazi NarciS za območje občine Mokronog-Trebelno 7.598 različnih podatkov o rastlinskih in živalskih vrstah. Zaradi velikega obsega podatkov na tem mestu ne povzemamo vseh. Spodaj so podane le posamezne zavarovane rastlinske in živalske vrste.

Slovensko ime vrste	Latinsko ime vrste	RS	UZZV	FFH	Bern
vidra	<i>Lutra lutra</i>	V	1A, 2A	II, IV	II
navadni koščak	<i>Austropotamobius torrentium</i>	V	1A, 2A	II, V	III
barjanski kapelj	<i>Cottus metae</i>	V	2A	II	/
bober	<i>Castor fiber</i>	Ex, E	1A, 2A	II, IV	III
studenčarji	<i>Cordulegastridae</i>	O1	/	/	/
navadni škržek	<i>Unio crassus</i>	E	1A, 2A	II, IV	/
pohra	<i>Barbus balcanicus</i>	/	2A	II, V	III
mali podkovnjak	<i>Rhinolophus hipposideros</i>	E	1A, 2A	II, IV	II
hudournik	<i>Apus apus</i>	O1	1A	/	III
pezdirk	<i>Rhodeus amarus</i>	E	2A	II	III
babica	<i>Barbatula barbatula</i>	/	O1	/	/
rjavi medved	<i>Ursus arctos</i>	E	1A, 2A	II, IV	II
navadna nežica	<i>Cobitis elongatoides</i>	E, V	1A, 2A	II	/
pisanka	<i>Alburnoides bipunctatus</i>	O1	/	/	III
velika nežica	<i>Cobitis elongata</i>	E	1A, 2A	II	III
potočna postrv	<i>Salmo trutta fario</i>	E	/	/	/
blistavec	<i>Telestes souffia</i>	E	1A, 2A	II	III
zelena žolna	<i>Picus viridis</i>	E2	1A, 2A	/	II

RS: Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Ur. l. RS, št. 82/02, 42/10). E – prizadeta vrsta; V – ranljiva vrsta; R – redka vrsta; O – vrsta zunaj nevarnosti; O1 – podkategorija O, v katero se uvrstijo vrste zavarovane z Uredbo o zavarovanju ogroženih živalskih vrst (Ur. l. RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08 – odl. US, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14, 64/16, 62/19) in niso več ogrožene, obstaja pa potencialna možnost ponovne ogroženosti.

UZZV: Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Ur. l. RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08 odl. US, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14, 64/16, 62/19). 1 – Priloga 1 (poglavje A): domorodne živalske vrste, za katere je določen varstven režim za varstvo živali in populacij; 2 – Priloga 2 (poglavje A): domorodne živalske vrste, za katere so določeni ukrepi varstva habitatov in smernice za ohranitev ugodnega stanja njihovih habitatov.

FFH: Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (Uradni list L 206 z dne 22.07.1992) (Direktiva o habitatih). II – Priloga II: živalske in rastlinske vrste v interesu Skupnosti, za ohranjanje katerih je treba določiti posebna ohranitvena območja; IV – Priloga IV: živalske in rastlinske vrste v interesu Skupnosti, ki jih je treba strogo varovati; V – Priloga V: živalske in rastlinske vrste v interesu Skupnosti, pri katerih za odvzem iz narave in izkoriščanje lahko veljajo ukrepi upravljanja.

Bern: Zakon o ratifikaciji Konvencije o varstvu prosto živečega evropskega rastlinstva in živalstva ter njunih naravnih življenjskih prostorov (MKVERZ) (Ur. l. RS, št. 17/99) (Bernska konvencija); II – Dodatek II: strogo zavarovane živalske vrste; III – Dodatek III: zavarovane živalske vrste

4.7 Kulturna dediščina

Slika 12: Prikaz enot kulturne dediščine po režimu v občini Mokronog - Trebelno
(vir: GisKD pregledovalnik, september 2025)

V občini Mokronog-Trebelno se po podatkih Ministrstva za kulturo nahaja 97 enot kulturne dediščine, od tega ima status kulturnega spomenika 16 enot. Prisotna so arheološka najdišča, enote naselbinske, stavbne in memorialne dediščine. Prav tako se v občini nahaja eno območje kulturne krajine in sicer Mokronog – Območje Žalostne gore slemena (EID 1-05476). Spomeniki na območju občine so zavarovani na podlagi občinskega Odloka o razglasitvi posameznih nepremičnih kulturnih spomenikov lokalnega pomena na območju Občine Mokronog – Trebelno (Ur l. RS, št. 48/14).

Na zgornji sliki je prikaz enot kulturne dediščine v občini. Z modro barvo so prikazana arheološka območja, ki prostorsko predstavljajo največje površine registriranih enot kulturne dediščine.

4.8 Podnebne spremembe

Poglavje je povzeto po dokumentu Ocena podnebnih sprememb v Sloveniji do konca 21. stoletja - povzetek (ARSO, 2019).

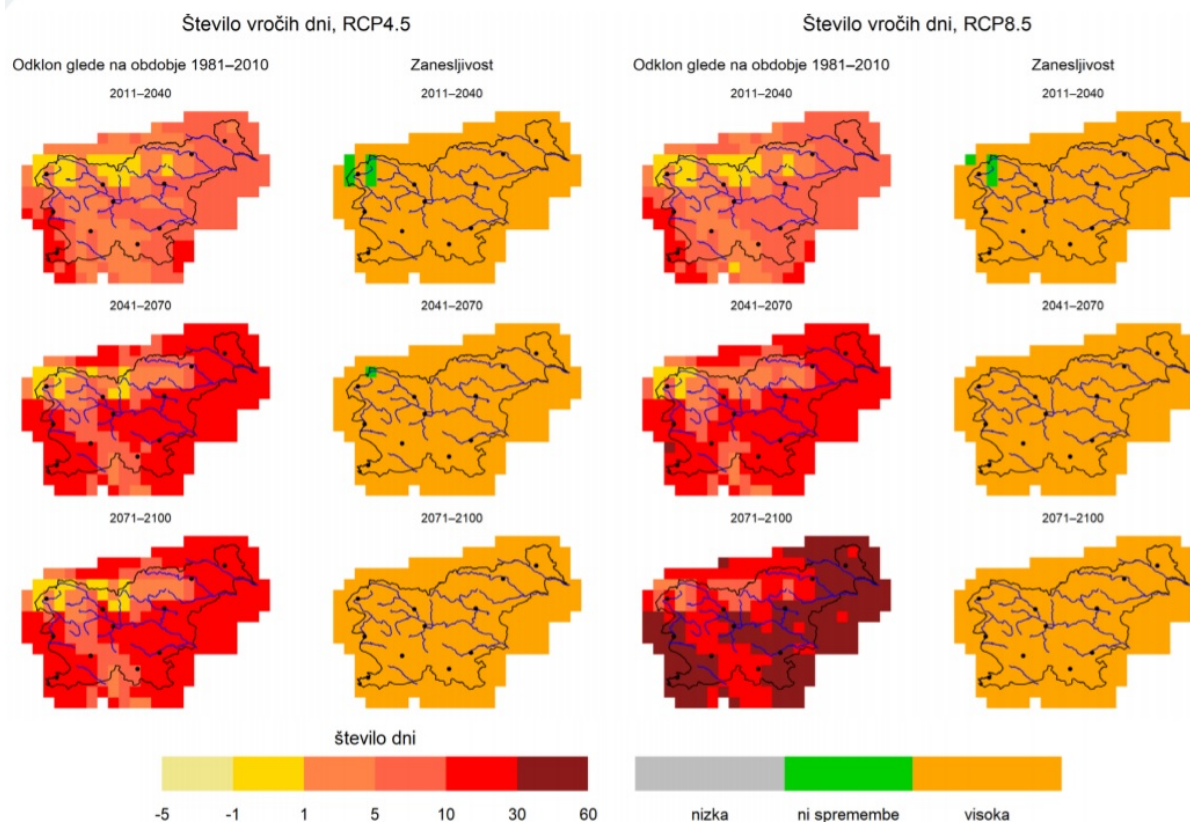
Pokrajinska raznovrstnost Slovenije prispeva k lokalnim podnebnim razlikam. Rezultati simulacij za prihodnost napovedujejo znaten dvig letne povprečne temperature zraka do konca 21. stoletja na celotnem območju Slovenije v vseh letnih časih. Dvig temperature bo močno povečal toplotno obremenitev poleti, skladno z njim se bo daljšala rastna doba. Do konca 21. stoletja je v Sloveniji predvideno opazno povečanje padavin pozimi. Povečala se bosta tako jakost kot pogostost izjemnih padavin. Letno napajanje podzemne vode in veliki pretoki se bodo povečali, najbolj izrazito na vzhodu države.

Potek podnebnih sprememb v prihodnosti je odvisen zlasti od izpustov toplogrednih plinov, ki so jih skušali zajeti z uporabo različnih scenarijev značilnih potekov vsebnosti toplogrednih plinov.

Skladno s predvidenim postopnim ogrevanjem zraka v Evropi v 21. stoletju bo tudi v Sloveniji povprečna temperatura zraka naraščala, s srednjim razponom od približno 1 do približno 4 °C, odvisno od scenarija izpustov toplogrednih plinov.

Izjemne temperaturne razmere spremljamo s temperaturnimi kazalniki, ki so oblikovani tako, da kažejo na razmere, ko temperatura zraka postane neugodna za živa bitja, prilagojena na lokalno podnebje. Kazalnik števila vročih dni, ko najvišja temperatura preseže 30 °C, kaže na postopno povečevanje števila takih dni. V bližnji prihodnosti bo vročih dni v nižinskem delu države (osrednja, severovzhodna in jugozahodna regija) od 5 do 10 več kot v primerjalnem obdobju. Konec stoletja nas po najbolj pesimističnem scenariju v nižinskem delu čaka tudi do 60 vročih dni več kot v primerjalnem obdobju (slika spodaj).

Število hladnih dni se bo v prihodnosti postopno manjšalo. Po pesimističnem scenariju je tako ob koncu stoletja v večjem delu Slovenije predvidenih približno 40 hladnih dni manj, v visokogorju bo takšnih dni tudi do 60 manj kot v primerjalnem obdobju.

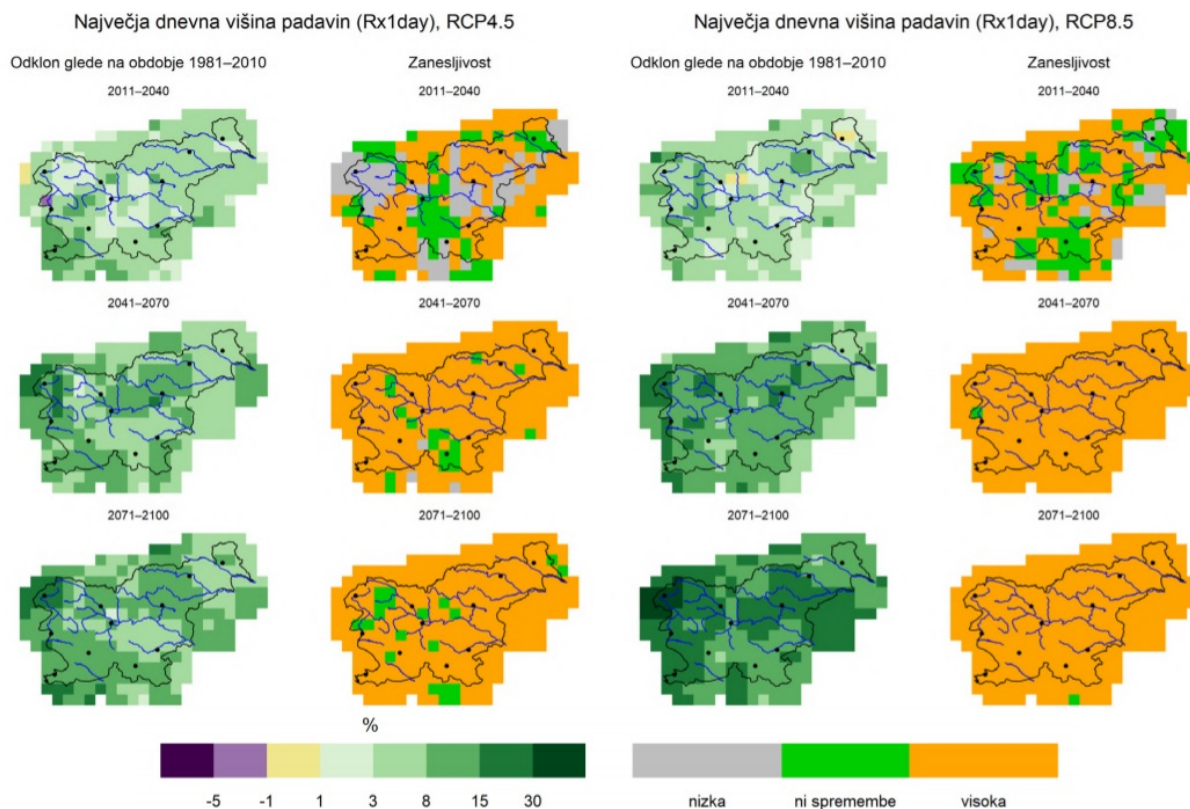

Slika 13: Sprememba števila vročih dni v Sloveniji v treh projekcijskih obdobjih in zanesljivost spremembe za scenarija izpustov RCP4.5 (levo) in RCP8.5 (desno). Prikazano je odstopanje povprečnega števila dni na leto od povprečja v primerjalnem obdobju 1981–2010 (vir: ARSO, 2019)

V nasprotju s temperaturo so projekcije za spremembe padavin manj zanesljive, saj so te časovno in prostorsko bolj raznolike. Predvidene spremembe padavin v Sloveniji niso prav izrazite, saj ta leži na območju Evrope, kjer signal spremembe padavin zamenja smer. Poleti različni modeli kažejo bodisi majhne spremembe bodisi spremembe v različni smeri, zato je smer spremembe negotova, pri čemer v prvih dveh obdobjih kaže sušenje, proti koncu stoletja pa se obrne in kaže povečanje padavin.

Kazalniki, s katerimi merimo izjemne padavine, kažejo, da se bosta povečali tako jakost kot pogostost izjemnih padavin, povečanje pa bo najbolj izrazito v primeru pesimističnega scenarija izpustov.

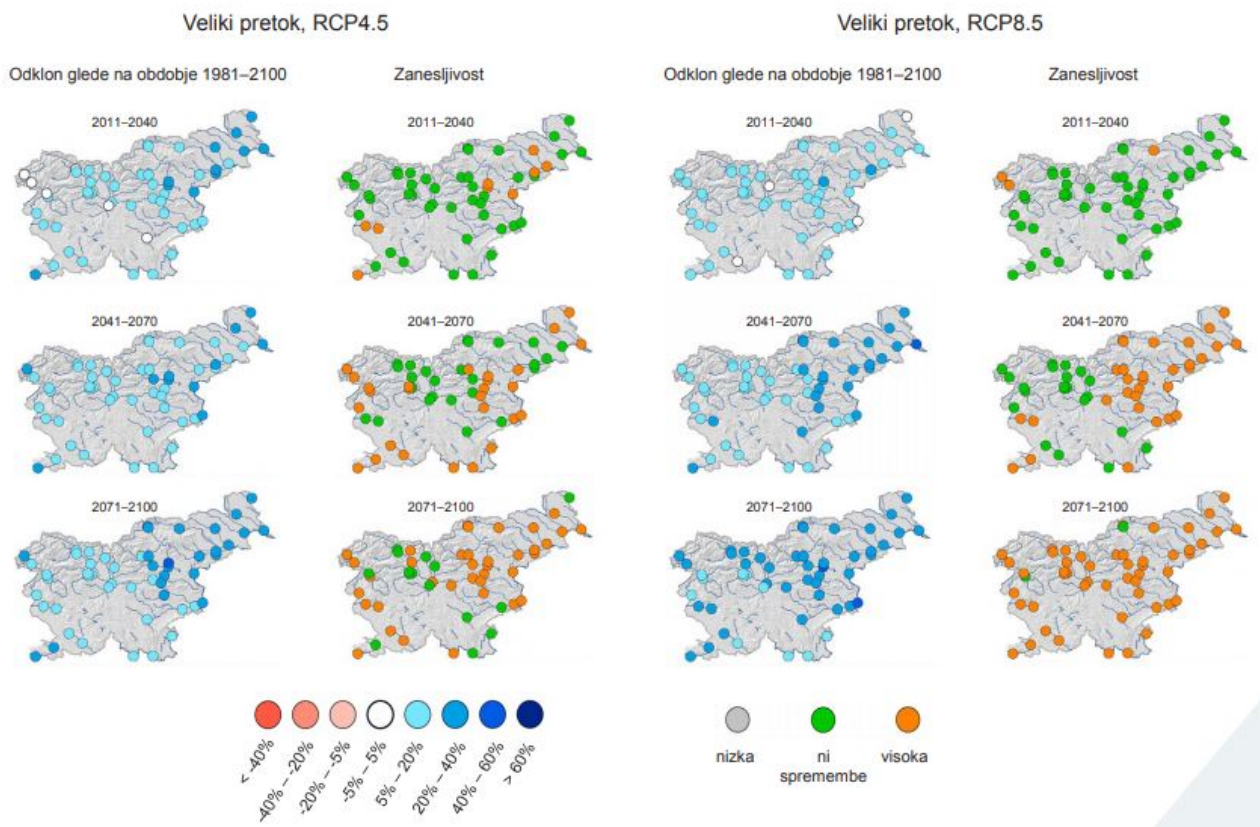
Oba kazalnika, ki opisujeta značilnosti izjemnih padavin (najvišje mesečne vrednosti dnevnih in petdnevnih padavin), kažeta, da se bodo izjemne padavine okrepile (slika spodaj).

Slika 14: Sprememba največje dnevne višine padavin v Sloveniji v treh projekcijskih obdobjih in zanesljivost spremembe za scenarija izpustov RCP4.5 (levo) in RCP8.5 (desno). Prikazano je relativno odstopanje višine padavin od povprečja v primerjalnem obdobju 1981–2010. (vir: ARSO, 2019)

Enodnevne izjemne padavine bodo v prihodnosti na celotnem obravnavanem območju Slovenije spomladi in pozimi obilnejše kot v primerjalnem obdobju 1981–2010.

Veliki pretoki oziroma srednje letne konice se bodo po vseh scenarijih izpustov v primerjavi z obdobjem 1981 – 2010 povečale povsod po državi., v povprečju za od 20 do 30 %. Za pretoke letnih visokovodnih konic s 100-letno povratno dobo v primerjalnem obdobju se v vseh scenarijih izpustov pričakuje povečanje 100-kletnih nivojev za vsa obdobja v prihodnosti, večinoma po celi državi.

Slika 15: Sprememba velikih pretokov (srednjih letnih konic) v Sloveniji in zanesljivost spremembe v treh zaporednih obdobjih za scenarija izpustov RCP4.5 (levo) in RCP8.5 (desno). Prikazano je relativno odstopanje velikih pretokov od povprečja v primerjalnem obdobju 1981-2010.

(vir: ARSO, 2019)

4.9 Varovanje zdravje ljudi

4.9.1 Kakovost zraka

Območje občine Mokronog-Trebelno je skladno z Uredbo o kakovosti zunanjega zraka (Ur. l. RS, št. 9/11, 8/15, 66/18), glede na žveplov dioksid, dušikov dioksid, dušikove okside, delce PM₁₀ in PM_{2,5}, benzen, ogljikov monoksid ter benzo(a)piren, sodi v celinsko območje (SIC).

Kakovost zraka in onesnaževal v njem je posledica emisij snovi zaradi cestnega prometa, individualnega ogrevanja objektov ter proizvodnih dejavnosti v prostoru. Na območju občine Mokronog-Trebelno ni merilnih mest kakovosti zraka. Merilna postaja monitoringa kakovosti zunanjega zraka za celinsko območje, ki je najbližje občini, se nahaja na merilni postaji Novo Mesto. Podatki o kakovosti zraka na merilnem mestu ne odraža stanja kakovosti zraka na območju občine Mokronog-Trebelno, zaradi oddaljenosti in zaradi lokacije merilne postaje (mestno ozadje).

Viri onesnaževal zraka na območju občine Mokronog-Trebelno so predvsem:

- cesta državnega infrastrukturnega omrežja (regionalna cesta R1/215 Mirna - Mokronog; odsek 1162, regionalna cesta R1/215 Mokronog - Boštanj; odsek 1163, regionalna cesta R2/418 Mokronog - Zbure; odsek 1199)
- odsek železniške proge Trebnje - Sevnica, ki poteka po severnem območju občine.

Glavna onesnaževala, ki jih v ozračje prispeva cestni promet, predstavljajo dušikovi oksidi (NO_x). Pomemben delež onesnaževal iz prometa predstavljajo tudi PM₁₀ delci ter nemetanske hlapne organske spojine (NMVOC). Skupni delež ostalih onesnaževal (metan, ogljikov monoksid, žveplov dioksid, amonijak) je razmeroma majhen. Izpusti glavnih onesnaževal zraka iz prometa so se v Sloveniji v zadnjih desetletjih zmanjšali, vendar promet, zlasti cestni, ostaja eden najpomembnejših virov onesnaževal zraka. Cestni promet je v letu 2016 prispeval 50 % k celotnim izpustom dušikovih oksidov. Izpusti snovi iz prometa, ki povzročajo zakisovanje, so se v obdobju 1990–2016 zmanjšali za 52 %, izpusti predhodnikov ozona pa za 64 %. Tudi izpusti delcev iz prometa so se v obdobju 2000–2016 zmanjšali za 25 % (vir: ARSO, Kazalci okolja).

V skladu z Uredbo o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega (Ur. l. RS, št. 57/15) ne območju občine ni IED naprav.

Občina ima izdelan lokalni energetske koncept (LEK) (LEAD, junij 2024). Največji delež rabe energije v občini Mokronog - Trebelno predstavlja raba toplotne energije poslovnega odjema 42,22 % sledi ogrevanje gospodinjstev 29,94 %. Raba električne energije je deljena na industrijski odjem 14,14 % ter gospodinjstva 12,30 %. Ločeno je podana tudi raba električne energije javne razsvetljave ki znaša 117 MWh ter raba energije za ogrevanje občinskih objektov, katera predstavlja manjši delež 0,73 % skupne rabe energije in raba energije šolskega prometa 0,38 %. Skupna raba energije v občini Mokronog - Trebelno glede na podatke analiz znaša 39.474 MWh.

Za ogrevanje stanovanj in pripravo tople sanitarne vode v občini Mokronog - Trebelno gospodinjstva največ uporabljajo lesno biomaso 81,11 % in ELKO 15,59 %. Povprečna starost malih kurilnih naprav v občini Mokronog - Trebelno znaša 18,4 let. Do leta 2023 je bilo potrebno zamenjati stare kurilne naprave za centralno ogrevanje, ki so bile vgrajene do vključno leta 1995. Leta 2028 pa bo začela veljati prepoved uporabe kurilnih naprav, ki so starejše od 20 let. Do leta 2034 je v občini Mokronog - Trebelno ocenjeno 30 % znižanje rabe energije za ogrevanje in pripravo TSV ter 15 % znižanje rabe električne energije.

Za ogrevanje javnih stavb in pripravo TSV se v občini Mokronog - Trebelno uporabljajo toplotne črpalke in kurilne naprave na ELKO. Do leta 2034 je v občini Mokronog - Trebelno ocenjeno 15 % znižanje rabe energije za ogrevanje in pripravo TSV ter 18 % znižanje rabe električne energije.

Za leto 2023 je v občini Mokronog-Trebelno znašala poraba električne energije za javno razsvetljavo

110.564 kWh, kar znaša pri 3.229 prebivalcih 34,24 kWh na prebivalca. Do leta 2034 je v občini Mokronog - Trebelno je ocenjeno 10 % znižanje rabe energije za javno razsvetljavo.

4.9.2 Obremenitve s hrupom

Viri hrupa so opredeljeni v 3. členu Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Ur. l. RS, št. 43/18, 59/19, 44/22-ZVO-2). Na območju občine so prisotni naslednji viri hrupa, kot jih določa Uredba:

- cesta, na kateri letni pretok presega 1 000 000 vozil:
 - regionalna cesta R1/215 odsek 1162, Mirna – Mokronog
 - regionalna cesta R1/215 odsek 1163, Mokronog - Boštanj
- železniška proga z letnimi prevozi več kot 10 000 vlakov

- naprava, katere obratovanje zaradi izvajanja industrijske, obrtne, proizvodne, storitvene in podobnih dejavnosti ali proizvodne dejavnosti v kmetijstvu ali gozdarstvu povzroča v okolju stalen ali občasen hrup.

Zaradi specifičnega značaja razpršene poselitve (razpršena poselitev po slemenih hribovij ter gričevij, vinogradniška območja) pomembne ceste v občini večinoma ne potekajo mimo strnjenih poselitvenih območij. Oba odseka regionalne ceste R1/215 potekata skozi območje strnjene poselitve v naselju Mokronog. Oba odseka ceste sta razmeroma malo prometno obremenjena. Na odseku 1162 Mirna – Mokronog je znašal PLDP leta 2024 5.118 vozil, med tem ko je na odseku 1163 Mokronog – Boštanj znašal PLDP 2.787 vozil. Regionalna cesta R2-418 na odseku 1199 Mokronog – Zbure je imela v letu 2024 PLDP 1.536 vozil, kar jo na podlagi določil Uredbe o obremenjevanju s hrupom ne uvršča med vire hrupa (manj kot milijon vozil na leto). Struktura prometa po navedenih cestah je v prid osebnim vozilom, ki prevladujejo. Tovornega prometa je razmeroma malo. Z namenom izboljšanja stanja in razbremenitve prometa, kar bo pozitivno vplivalo tudi na zmanjšanje hrupnih obremenitev skozi naselje Mokronog, se v bodoče načrtuje severna obvozna cesta.

Na območju občine Mokronog - Trebelno potek železniška proga št. 81 Sevnica – Trebnje, katere dnevna obremenitev je 14 vlakov dnevno.

Obstoječih večjih proizvodnih območij v občini ni. Prisotne so manjše obrtne delavnice, ki so pretežno umeščene v mešana in stanovanjska območja s kmetijskimi gospodarstvi. V namenski rabi je na območju zaselka Puščava predvideno večje proizvodno območje (velikost približno 6,6 ha), za katerega je bil že sprejet OPPN.

Opredeljevanje območij stopnje varstva pred hrupom glede na podrobnejšo namensko rabo določa 4. člen Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju. Uredba določa štiri stopnje varstva pred hrupom, to so I., II., III. in IV. Občina Mokronog-Trebelno ima v 142. členu veljavnega Odloka o OPN navedene stopnje varstva pred hrupom glede na podrobnejšo namensko rabo, ki pa so določeni na podlagi stare in neveljavne Uredbe. Občina lahko v okviru OPN določi območja III. in IV. stopnje varstva pred hrupom.

4.9.3 Oskrba s pitno vodo

Oskrba s pitno vodo se izvaja preko javnega podjetja Komunala Trebnje d.o.o., ki to storitev izvaja na področju občin Trebnje, Mirna, Mokronog-Trebelno in Šentrupert. Pitno vodo zagotavljajo vodovodni sistemi, ki so sestavljeni iz vodnjakov, črpališč, vodohranov, prečrpališč in cevi ter spojnih elementov vodovodnega omrežja. Za območje občine je veljavi dokument Program oskrbe s pitno vodo iz javnih vodovodnih sistemov v upravljanju komunale Trebnje d.o.o. na območju občine Mokronog –Trebelno v obdobju 2022-2025. Iz dokumenta izhaja, da je bilo v letu 2021 (sprejetje Programa) v občini Mokronog-Trebelno 3306 prebivalcev, od katerih se je s pitno vodo iz javnih sistemov oskrbovalo 2121 prebivalcev ali 64 %. Ostali prebivalci se oskrbujejo iz lastnih vodovodnih sistemov.

Sistem oskrbe s pitno vodo Mokronog se je v začetku zajemal gravitacijsko iz izvira Bačje, kjer pa je bila ugotovljena slaba kakovost vode z izrazitimi površinskimi vplivi. Zaradi slabe kakovosti pitne vode je bila leta 1994 izvrtana vrtina v Ribjeku (zahodno od Žalostne gore ob potoku Savrca) globine 123 metrov. Leta 1998 pa je bilo zgrajeno črpališče s kapaciteto črpanja 10 l/s.

Vodovodni sistem Mokronog oskrbuje naselja v občini Mokronog-Trebelno ter del naselij v občinah Mirna in Šentrupert. V letu 2011 je bil zgrajen 200 m³ vodohran na Belem Griču. V letu 2013 je bila izvedena rekonstrukcija celotnega vodovodnega omrežja v naselju Volčje Njive. V letu 2014 je bila končana rekonstrukcija vodovoda Mokronog v dolžini 7 km. Na vodovodnem sistemu Mokronog bo treba pristopiti k iskanju lokacije nove vrtine in k postopkom za njeno vključitev v sistem Mokronog kot nadomestni vodni vir. Upravljavca javnih vodovodnih sistemov stalno izvaja ukrepe za zmanjševanje vodnih izgub.

V skladu z zakonodajo se na letnem nivoju izvaja interni nadzor za monitoring pitne vode, izvajan s strani pooblaščen organizacije, v tem primeru NLZOH Novo Mesto. Na podlagi Letnega poročila za leto 2024, NLZOH, marec 2025 je bila pitna voda na javnem vodovodnem sistemu na območju občine Mokronog - Trebelno zdravstveno ustrezna in brez neskladnih vzorcev. Enako velja tudi za kakovost pitne vode na zasebnem vodovodnem sistemu Češnjice pri Trebelnem.

Vsi vodni viri so zavarovani z odlokom o zaščiti vodnih virov z varstvenimi pasovi, to je Odlok o varstvu virov pitne vode v Občini Trebnje in ukrepah za zavarovanje kakovosti in količini vode (Ur. l. RS, št. 75/96, 28/00).

4.9.4 Kakovost bivalnega okolja

Občina Mokronog-Trebelno po regionalni razdelitvi leži v jugovzhodni Sloveniji. Občina predstavlja ruralno obrobje z razmeroma stabilno demografsko sliko in pozitivnim selitvenim prirastom.

Občina Mokronog-Trebelno meri 73,40 km², ima 43 naselij in šteje 3.270 prebivalcev (vir: SURS, 2025). Povprečna gostota je 43 prebivalcev/km². Večja gručasta naselja so v Mirnski dolini, po Raduljskem hribovju pa je poselitev razpršena po zaselkih. Prostorski razvoj na območju občine Mokronog-Trebelno se je v zadnjih 30 letih izvajal v okvirih prostorskega plana občine Trebnje iz leta 1985 in občinskega prostorskega načrta občine Mokronog-Trebelno iz leta 2013. Obseg stavbnih zemljišč za prostorski razvoj je večinoma izkoriščen, razen v Mokronogu, kjer ima občina kratkoročno dovolj nezazidanih stavbnih zemljišč za razvoj dejavnosti in bivanja. V drugih delih občine pa je teh površin relativno malo. Opazen je interes za gradnjo zidanic v vinogradniških območjih, vendar večinoma kot sekundarno bivališče za preživljanje prostega časa. Interes za nakup stanovanj v večstanovanjskih objektih je relativno majhen, saj je večina interesov usmerjena v novogradnje stanovanjskih stavb. Interes za gradnjo proizvodnih dejavnosti in storitev je prisoten večinoma iz območja občine in sosednjih območij, razvojni interes iz drugih urbanih središč je manjši. Tradicionalna prisotnost kmetijstva je pogojena z geografskimi in socialnimi danostmi. Tako za kmetijstvo kot gozdarstvo je ocenjeno da imata še precejšnje razvojne rezerve v povezavi s turizmom in nekaterimi segmenti agroživilstva.

Zaradi geografske razpršenosti občine in centralizacije poslovnih centrov delovno aktivno prebivalstvo pogosto potuje izven občine na delovna mesta, zlasti v Novo mesto, Trebnje in Mirno. Nezanemarljiv delež delovno aktivnega prebivalstva se vozi na delovno mesto tudi v drugo statistično regijo (Osrednjeslovenska,...).

Občina ima dobro ohranjeno naravo, z večjim obsegom območij varstva narave in kulturne dediščine.

Rekreacija občanov je, poleg območij, določenih za rekreacijo in šport, možna tudi v naravnem

okolju, kjer za te namene niso potrebne zahtevne prostorske ureditve. Rekreacija v naravnem okolju se usmerja tudi v gozdni prostor, kjer se urejajo predvsem rekreacijske poti. V središču občine je poskrbljeno za izvajanje osnovne zdravstvene dejavnosti v Zdravstvenemu domu.

Občina načrtuje izboljšanje prometa in razvoj naselja Mokronog z omejitvijo motornega prometa skozi središče naselja, izboljšanje dostopnosti do obstoječih dejavnosti, ki generirajo več motornega prometa, ter zagotovitev dostopnosti novim razvojnim območjem. Načrtuje se nova obodna cesta po vzhodnem in severnem obrobju Mokronoga tako, da medsebojno poveže tri primarne prometne smeri: Mokronog-Puščava (smer Mirna in Trebnje), Mokronog-Sevnica, Mokronog-Škocjan (smer Brežice) oz. Mokronog-Šmarješke Toplice (smer Novo mesto). S to obodno povezavo se ustvari nova primarna povezava, ki medsebojno povezuje obstoječa in nova razvojna območja. (povzeto po: osnutek odloka o OPP)

5. OKOLJSKI CILJI, KAZALNIKI TER METODA IN MERILA VREDNOTENJA

5.1 Okoljski cilji in kazalniki

V spodnji preglednici je podan pregled okoljskih ciljev in kazalnikov vrednotenja¹ uporabljenih v OP. V opombah je podan razlog za izbor kazalnika oziroma njegova navezava na referenčen dokument.

Tabela 10: Okoljski cilji in kazalniki vrednotenja

Sestavina okolja	Okoljski cilj	Referenčni dokument	Kazalnik vrednotenja	Opomba
TLA				
Tla	Trajnostno upravljanje s tlemi, kmetijskimi in gozdnimi zemljišči z namenom ohranjanja ekosistemskih storitev	Resolucija o Strategiji prostorskega razvoja Slovenije 2050 (ReSPR50), ki povzema cilje, koncepte, usmeritve ter ukrepe za udejanjanje ciljev Strategije EU za tla do leta 2030. Cilji varstva tal so zajeti tudi v Strategiji razvoja Slovenije 2030.	Pokrovnost in raba tal Onesnaževala v tleh Pozidava	Kazalnik je izpeljan po kazalcu okolja [TP01] Pokrovnost in raba tal ter [TP04] Onesnaževala v tleh in posredno vključuje tudi kazalca [TP03] Pozidava ter [TP07] Potencialno onesnažena območja.
KMETIJSTVO IN KMETIJSKE POVRŠINE				
Kmetijstvo in kmetijske površine	Prepoznava pomena kmetijstva in vključenost krepitve dejavnosti kmetijstva, ohranjanja kakovostnih kmetijskih zemljišč in njihove zaokroženosti ter potencialov za kmetijstvo v ciljih in zasnovi prostorskega razvoja občine	Strateški načrt skupne kmetijske politike za obdobje 2023-2027 za Slovenijo, ki temelji na številnih evropskih in nacionalnih strateških dokumentih, ki se tičejo kmetijstva (npr. Resolucija »Naša hrana, podeželje in naravni viri od leta 2021 (2020)«, Evropski zeleni dogovor v okviru strategije »Od vil do vilic«.	Krepitev dejavnosti kmetijstva, ohranjanje kakovostnih kmetijskih zemljišč in njihove zaokroženosti ter potencialov za kmetijstvo, predvsem tal	Kazalnik je izpeljan iz ciljev, ki jih določa Strateški načrt skupne kmetijske politike za obdobje 2023-2027. Navezuje se na kazalce okolja (ARSO), kot so [KM08] Površine zemljišč z ekološkim kmetovanjem, [KM10] Sprememba rabe zemljišč in kmetijstvo in [KM12] Specializacija in diverzifikacija kmetijstva.
GOZDARSTVO IN GOZD				

¹ OP uporablja strokovno pravilen izraz "kazalnik vrednotenja", s katerimi je mogoče opisati spremembe, ki bi bile lahko posledica izvedbe presojanega plana. Uredba o OP določa kazalce stanja okolja, s katerimi naj bi se prikazalo stanje okolja in njegovih delov in je vsebinsko drugačen izraz.

Sestavina okolja	Okoljski cilj	Referenčni dokument	Kazalnik vrednotenja	Opomba
Gozdarstvo in gozd	Trajnostna raba naravnega vira	Resolucija o nacionalnem gozdnem programu (2007) Operativni program za izvajanje nacionalnega gozdnega programa za obdobje 2022–2026	Ohranjenost gozdov in njihovih funkcij	Povzeto po kazalcu okolja (ARSO) [GZ04] Površina gozda in ter [GZ05] Krčitve gozda
RIBE				
Ribe	Ohranjanje in varovanje naravnih populacij rib, njihove vrstne pestrosti, starostne strukture in številčnosti	Program upravljanja rib v celinskih vodah Republike Slovenije za obdobje do leta 2021 Direktiva 2000/60/ES o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (Vodna direktiva)	ohranjanje površin revirjev ter površin varstvenih revirjev, število drstišč oz. površina drstišč, kjer je znana, invazivne tujerodne vrste rib, zagotovljena prehodnost za ribe v primeru grajenih objektov v vodotokih	Kazalci so povzeti po podatkih iz Ribiškega katastra.
VODE				
Površinske vode	Preprečevanje poslabšanja in doseganje dobrega stanja površinskih voda	Direktiva 2000/60/ES o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (Vodna direktiva) Načrt upravljanja z vodami za vodni območje Donave in Jadranskega morja za obdobje 2023-2027 – NUV III	Kemijsko in ekološko stanje površinskih voda	Povzeto po kazalcu [VD12] Kemijsko in ekološko stanje površinskih voda
Podzemne vode	Preprečevanje poslabšanja in doseganje dobrega stanja podzemnih voda	Direktiva 2006/118/ES o varstvu podzemne vode pred onesnaženjem in poslabšanjem stanja	Kakovost in količinsko stanje podzemnih voda	Kazalnik je povzet po kazalcih okolja [VD11] Kakovost podzemne vode in [VD15] Količinsko obnavljanje podzemne vode.
Ogrožena območja	Zagotavljanje varstva pred škodljivim delovanjem voda	Načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti 2023-2027	Umeščanje poselitvenih območij in infrastrukture v prostor na način, da se obstoječa stopnja poplavne ogroženosti ne poslabša.	Kazalnik je posredno izpeljan iz kazalnika [ZD24] Delež prebivalcev, ki živijo na poplavno ogroženih območjih
	Preprečevanje nastajanja erozijskih žarišč ter plazljivih območij	Načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti 2023-2027	Pokrovnost in raba tal v povezavi z delovanjem površinske vode.	Kazalnik je povzet po kazalniku ARSO [TP01] Pokrovnost in raba tal.
NARAVA				

Sestavina okolja	Okoljski cilj	Referenčni dokument	Kazalnik vrednotenja	Opomba
Narava	Dolgoročno ohranjena narava (ugodno stanje živalskih in rastlinskih vrst, habitatnih tipov ter vseh območij ohranjanja narave)	Direktiva o habitatih (Direktiva sveta 92/43/EGS) in Direktiva o pticah (Direktiva sveta 79/409/EGS in 2009/147/ES)	Stanje populacij zavarovanih in ogroženih rastlinskih ter živalskih vrst in prednostnih habitatnih tipov	Kazalnik je izbran, ker se preko stanja populacij živalskih in rastlinskih vrst ter habitatnih tipov odraža stanje biotske raznovrstnosti. Treba je poudariti, da so pritiski na biodiverziteti številni in ne povezani le s prostorskim načrtovanjem. Navezuje se na kazalca okolja, ki obravnavata stanje habitatnih tipov za evropsko pomembne habitatne tipe [NB 11] in stanje ohranjenosti vrst za evropsko pomembne vrste [NB12]. Kazalec temelji na poročanju po 17. Členu Direktive o habitatih in 12. členu Direktive o pticah, ki države članice Evropske unije zavezuje k poročanju o stanju ohranjenosti habitatnih tipov iz priloge I in vrst iz prilog II, IV in V. Navezuje se tudi na kazalec, ki obravnava stanje ogroženih vrst v Sloveniji [NB02]. Ker pa rdeči seznam še ni posodobljen po merilih IUCN, je mednarodna primerljivost omejena.
		Resolucija o Nacionalnem programu varstva okolja za obdobje 2020–2030 (Ur. l. RS, št. 31/20)	Ohranjenost lastnosti Natura 2000 in zavarovanih območij Stanje naravnih vrednot na območju občine	Kazalnik je izbran, ker se na območju občine nahaja več varovanih območij narave. Zajema kazalce okolja stanje naravnih vrednot [NV04], Natura 2000 območij [NV03] in zavarovanih območij [NV02].
KULTURNA DEDIŠČINA				

Sestavina okolja	Okoljski cilj	Referenčni dokument	Kazalnik vrednotenja	Opomba
Kulturna dediščina	Celostno ohranjanje kulturne dediščine (zagotavljanje nadaljnega obstoja in obogatitve dediščine, njenega vzdrževanja, prenove, uporabe in oživljanja)	Nacionalni program za kulturo 2024-2031 (2024) Okvirna konvencija Sveta Evrope o vrednosti kulturne dediščine za družbo (2005) Evropska strategija kulturne dediščine za 21. stoletje (2017)	Vključenost celostnega ohranjanja kulturne dediščine v ciljih in zasnovi prostorskega razvoja občine ter prepoznavnost in pomen enot kulturne dediščine	Kazalnik je povzet po dokumentu Presoja vplivov na kulturno dediščino (Ministrstvo za kulturo, 2017)
KRAJINA				
Krajina	Ohranjanje /izboljšanje krajinskih značilnosti, celovitosti krajinsko značilnih celot, krajinske prepoznavnosti in vidnih kakovosti ter enakovredna obravnava vseh krajin	Evropska konvencija o krajini (2000)	Vključenost celostne obravnave vsebin krajine ter enakovredna obravnava vseh krajin v ciljih in zasnovi prostorskega razvoja občine	Kazalnik izhaja iz določil SPRS in Evropske konvencije o krajini.
PODNEBNE SPREMEMBE				
Podnebne spremembe	Prispevati k prilagajanju na podnebne spremembe	Strateški okvir prilagajanja podnebnim spremembam (2016) Pariški sporazum (2016) Nova strategija Evropske unije za prilagajanje podnebnim spremembam (2021)	Ocenjena škoda po elementarnih nesrečah	Kazalnik je povzet po kazalcu okolja [PS01] Ocenjena škoda po elementarnih nesrečah (hidrološka suša, poplave).
	Ohranjenost gozdov in njihova površina		Povzeto pa kazalcih okolja [GZ02] Ohranjenost gozdov in [GZ04] Površina gozda.	
	Prispevati k blaženju učinkov podnebnih sprememb		Izpusti toplogrednih plinov iz prometa	Kazalnik je povzet po kazalcu okolja [PR09] Izpusti toplogrednih plinov iz prometa
PREBIVALSTVO IN ZDRAVJE LJUDI				
Kakovost zraka	Ohranjanje/izboljša nje kakovosti zraka	Resolucija o Nacionalnem programu varstva okolja za obdobje 2020–2030 (Ur. l. RS, št. 31/20) Direktiva o zmanjšanju nacionalnih emisij za nekatera onesnaževala	Onesnaženost zraka z ozonom	Kazalnik je povzet po kazalcu [ZR07] Onesnaženost zraka z ozonom.
			Onesnaženost zraka z delci PM10 in PM2.5	Kazalnik je povzet po kazalcu okolja [ZR08] Onesnaženost zraka z delci PM10 in PM2.5.

Sestavina okolja	Okoljski cilj	Referenčni dokument	Kazalnik vrednotenja	Opomba
		zraka 2016/2284/EU Göteborgski protokol (1999) Čisti zrak za Evropo (2014) Operativni program varstva zunanjega zraka pred onesnaževanjem s PM10 (2009)	Izpusti onesnaževal zraka iz prometa	Kazalnik je povzet po kazalcu okolja [PR08] Izpusti onesnaževal zraka iz prometa.
			Izpusti onesnaževal zraka iz energetskih virov	Kazalnik je povzet po kazalcu okolja [EN09] Izpusti onesnaževal zraka iz energetskih virov.
Obremenitev s hrupom	Zmanjšanje obremenitve prebivalcev s hrupom	Uredba o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Ur. l. RS, št. 107/25) Direktiva 2002/49/ES o ocenjevanju in upravljanju hrupa v okolju	Zmanjšanje števila prebivalcev, ki so v bivalnem okolju (vključno z zunanjimi površinami) izpostavljeni hrupu nad 55 dB(A) za kazalec L _{dvn} in nad 50 dB(A) za kazalec L _{noč}	Kazalnik je povzet po kazalcu okolja [PR18] Izpostavljenost hrupu zaradi prometa.
Oskrba s pitno vodo	Zagotavljanje zadostne količine in ustrezne kakovosti pitne vode	Direktiva o pitni vodi (2015) Ustava RS	Razvoj dejavnosti, ki povečujejo porabo pitne vode in vključenost ukrepov za zagotavljanje dostopa do kakovostne pitne vode	Kazalnik se navezuje na kazalca okolja [VD08] Kakovost pitne vode in [ZD05] Dostop do pitne vode.
Kakovost bivalnega okolja	Zagotavljanje kakovostnega bivalnega okolja	Nova urbana agenda (Habitat III) (2016) Resolucija o nacionalnem programu o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje 2015–2025 (2015)	Vključenost ukrepov za zagotavljanje kakovostnega bivalnega okolja (oblikovanje privlačnih naselij, zagotavljanje oskrbe in ureditev, ki omogočajo zdrav življenjski slog in omogočajo izboljšanje zdravja prebivalcev)	Kazalnik se navezuje na priporočila iz raziskovalnega projekta Uporaba in učinkovitost celovite presoje vplivov na okolje ter presoja vplivov na človekovo zdravje (Štern et al, 2012).

5.2 Metoda in merila vrednotenja

Presoja vplivov izvedbe plana na okolje se opredeli na podlagi 8. člena Uredbe o OP. V OP so smiselno opredeljeni naslednji potencialni vplivi: neposredni, daljinski, kumulativni in sinergijski, začasni in/ali trajni, kratkoročni, srednjeročni in dolgoročni:

- neposredni vpliv izvedbe plana ima takojšnje in neposredne učinke;
- daljinski vpliv izvedbe plana je tisti, ki se kot posledica izvedbe plana zgodi oddaljeno od območja posega v okolje;
- kumulativni vpliv se ugotavlja v primeru, če plana na okoljsko sestavino zanemarljivo vpliva, ima pa skupaj z obstoječimi posegi v okolje ali s posegi, ki so načrtovani ali se izvajajo na podlagi drugih planov, programov ali načrtov, velik vpliv;
- sinergijski vpliv izvedbe plana je tisti, ki je v celoti večji od vsote posameznih vplivov in se opredeli na podlagi skupnih posledic, ki jih lahko imajo neposredni, daljinski, začasni in kumulativni vplivi plana na okolje.

Vrednotenje vplivov se izvede na podlagi ugotovljenih posledic, ki bi jih plan lahko imel na izbrane okoljske cilje z merili vrednotenja, določena za vsako okoljsko sestavino posebej. Velikostni razredi vrednotenja vplivov izvedbe plana na uresničevanje okoljskih ciljev so:

- A: ni vpliva oziroma je pozitiven vpliv
- B: vpliv je nebitven
- C: vpliv je nebitven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov
- D: vpliv je bistven
- E: vpliv je uničujoč

Velikostni razredi oziroma ocene vplivov izvedbe plana A, B in C pomenijo, da so vplivi izvedbe plana na uresničevanje izbranih okoljskih ciljev sprejemljivi. V primeru, da je ugotovljen velikostni razred C se podajo omilitveni ukrepi, ki se neposredno nanašajo na lastnosti načrta in načrtovanih ukrepov in ob njihovem upoštevanju omogočajo, da vpliv izvedbe načrta na okoljske cilje ni bistven. Ugotovljen vpliv izvedbe plana z velikostnim razredom D in E bi pomenil, da vplivi izvedbe plana za uresničevanje okoljskih ciljev niso sprejemljivi.

Za ocenjevanje je uporabljena metoda t.i. izvedenskega mnenja. Teži se k čim bolj strokovni, argumentirani in transparentni presoji. Trdnost ocene je pridobljena s pomočjo razprave znotraj delovne skupine. Presoja je osredotočena na ugotavljanje, kako so vsebine varstva okolja, naravnih virov in narave, ohranjanja in razvoja krajine in kulturne dediščine ter zagotavljanja človekovega zdravja prepoznane v ciljih in vključene v zasnovo prostorskega razvoja občine ter kako ta zasnova kot celota vpliva na cilje po posameznih okoljskih sestavinah. Posebna pozornost je namenjena tudi presoji, kaj posamezna strateška izhodišča pomenijo za izvedbeni del OPN in kako se lahko posredno odražajo v konkretnih vplivih.

V spodnji preglednici so podani kriteriji vrednotenja vplivov izvedbe OPP na posamezne dele okolja, za katere je bilo prepoznano, da bi plan lahko imel vpliv. Kriteriji so podani za izbrane okoljske cilje ter kazalnike, ki so podrobneje obrazloženi v Tabela 10.

Tabela 11: Kriteriji vrednotenja (razvrstitve v razred vplivov) za posamezne dele okolja

Razred učinka	Opredelitev razreda učinka	Kriteriji vrednotenja
---------------	----------------------------	-----------------------

Okoljski cilj za TLA: Trajnostno upravljanje s tlemi, kmetijskimi in gozdnimi zemljišči z namenom ohranjanja ekosistemskih storitev Kazalnik vrednotenja: Pokrovnost in raba tal, Onesnaževala v tleh ter Pozidava		
A	ni vpliva/ pozitiven vpliv	Plan bo v celoti omogočal trajnostno rabo naravnega vira - tla. Raba tal se bo ohranjala v obstoječem obsegu, pozidava se ne bo širila. Potencialno onesnažena območja se bodo v celoti sanirala. Funkcionalno razvrstena območja se bodo v celoti oživljala.
B	vpliv je nebitven	Plan bo prispeval k trajnostni rabi tal. Raba tal se večinoma ohranja v obstoječem obsegu, pozidava se ne bo pomembno širila. Potencialno onesnažena območja se bodo pretežno sanirala. Funkcionalno razvrstena območja se bodo v večji meri oživila.
C	vpliv je nebitven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov	Plan bo prispeval k trajnostni rabi tal zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov. Zaradi ukrepov se bo raba tal večinoma ohranjala v obstoječem obsegu, pozidava se bo delno širila. Izvedla se bo sanacija potencialno onesnaženih območij. Delno se bodo oživila funkcionalno razvrstena območja.
D	vpliv je bistven	Plan ne bo prispeval k trajnostni rabi tal. Trajnostna raba tal bo onemogočena. Izvedba omilitvenih ukrepov ni možna. Pozidava bo zmanjšala kvaliteta tla. Sanacija potencialno onesnaženih območij se ne bo izvedla, enako se ne bo oživilo funkcionalno razvrstjenih območij.
E	uničujoč vpliv	Plan ne bo prispeval k trajnostni rabi tal, temveč bo vpliv na tla uničujoč. Pozidava bo pomembno zmanjšala kvaliteta tla. Število potencialno onesnaženih območij se bo povečalo. Funkcionalno razvrstjenih območij se ne bo oživljalo.
Okoljski cilj za KMETIJSTVO IN KMETIJSKA ZEMLJIŠČA: Krepitev kmetijstva, ohranjanje kakovostnih kmetijskih zemljišč in njihove zaokroženosti ter potencialov za kmetijstvo Kazalnik vrednotenja: Prepoznavnost pomena kmetijstva in vključenost krepitve dejavnosti kmetijstva, ohranjanja kakovostnih kmetijskih zemljišč in njihove zaokroženosti ter potencialov za kmetijstvo v ciljih in zasnovi prostorskega razvoja občine		
A	ni vpliva/ pozitiven vpliv	Plan celostno prepozna pomen kmetijstva. Cilji in zasnova prostorskega razvoja občine vključujejo krepitve dejavnosti kmetijstva, bistveno pripomorejo k ohranjanju kakovostnih kmetijskih zemljišč in njihove zaokroženosti ter prispevajo k krepitvi potencialov za kmetijstvo. Prostorski razvoj bo imel pozitiven vpliv na kmetijstvo, kmetijske površine in tla.
B	vpliv je nebitven	Plan prepozna pomen kmetijstva. Cilji in zasnova prostorskega razvoja občine vključujejo dejavnosti kmetijstva, ohranjajo obstoječe stanje kakovostnih kmetijskih zemljišč in njihove zaokroženosti, potenciali za kmetijstvo so upoštevani. Prostorski razvoj bo imel nebitven vpliv na kmetijstvo in kmetijska zemljišča.
C	vpliv je nebitven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov	Plan deloma prepozna pomen kmetijstva. Cilji in zasnova prostorskega razvoja občine deloma vključujejo dejavnosti kmetijstva, delno ohranjajo obstoječe stanje kakovostnih kmetijskih zemljišč in njihove zaokroženosti, potenciali za kmetijstvo so delno upoštevani. Prostorski razvoj bo imel nebitven vpliv na kmetijstvo in kmetijska zemljišča, vendar so potrebni omilitveni ukrepi.
D	vpliv je bistven	Plan ne prepozna pomena kmetijstva. Cilji in zasnova prostorskega razvoja občine ne vključujejo krepitve dejavnosti kmetijstva, ne pripomorejo k ohranjanju kakovostnih kmetijskih zemljišč in njihove zaokroženosti, potenciali za kmetijstvo niso upoštevani. Prostorski razvoj bo imel bistven vpliv na kmetijstvo in kmetijska zemljišča.
E	uničujoč vpliv	Plan ne prepozna pomena kmetijstva. Cilji in zasnova prostorskega razvoja občine zmanjšujejo obseg kmetijstva, ne ohranjajo kakovostnih kmetijskih zemljišč in njihove zaokroženosti, potenciali za kmetijstvo so okrnjeni. Prostorski razvoj bo imel uničujoč vpliv na kmetijstvo in kmetijska zemljišča.

Okoljski cilj za GOZD: Trajnostna raba naravnega vira Kazalnik vrednotenja: Ohranjenost gozdov in njihovih funkcij		
A	ni vpliva/ pozitiven vpliv	Zasnova gozdarstva in varovanje gozdnih površin v planu ohranja sklenjene površine gozdnih sestojev in poudarjenosti njihovih funkcij ter s tem omogoča trajnostno rabo gozda kot naravnega vira.
B	vpliv je nebistven	Zasnova gozdarstva in varovanje gozdnih površin v planu večinoma ohranja sklenjene površine gozdnih sestojev in poudarjenosti njihovih funkcij. Kljub manjšim posegom v gozdni prostor se sklenjenost gozdnih površin ohranja. Ohranjajo se tudi vse gozdne funkcije na prvi stopnji poudarjenosti. Prostorski razvoj ne bo imel bistvenega vpliva na trajnostno rabo naravnega vira.
C	vpliv je nebistven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov	Zasnova gozdarstva in varovanje gozdnih površin v planu ne pripomore k ohranjanju sklenjenih površin gozdnih sestojev in poudarjenosti njihovih funkcij. Prostorski razvoj ne omogoča krepitve poudarjenosti gozdnih funkcij. Zaradi omogočanja posegov v gozdni prostor se sklenjenost gozdnih površin manjša, kar ogroža gozdna zemljišča. Pomen gozda v prostoru z izvedbo plana ne bo izboljšan, trajnostna raba je lahko ogrožena.
D	vpliv je bistven	Zasnova gozdarstva in varovanje gozdnih površin v planu ne vsebuje ohranjana sklenjenosti površin gozdnih sestojev in ohranjanja poudarjenosti njihovih funkcij. Predvidena se zmanjšanje gozdnih površin in znižanje stopenj poudarjenosti gozdnih funkcij. Prostorski razvoj bi imel lahko bistveno negativen vpliv na doseganje trajnostne rabe gozdov.
E	uničujoč vpliv	Zasnova gozdarstva in varovanje gozdnih površin v planu nista vključeni. Pričakuje se bistveno zmanjšanje površin gozdnih sestojev in poudarjenosti njihovih funkcij, zato se pričakuje pojav multiplikativnih učinkov v prostoru (erozija tal, usadi, povečan negativni vpliv vetra, večje temperaturne obremenitve okolja, itd.). Prostorski razvoj ne upošteva številnih pozitivnih učinkov delovanja gozdnih sestojev na okolje.
Okoljski cilji za RIBE: Ohranjanje in varovanje naravnih populacij rib, njihove vrstne pestrosti, starostne strukture in številčnosti Kazalniki vrednotenja: ohranjanje površin revirjev ter površin varstvenih revirjev, število dristišč oz. površina dristišč, kjer je znana, invazivne tujerodne vrste rib, zagotovljena prehodnost za ribe v primeru grajenih objektov v vodotokih		
A	ni vpliva/ pozitiven vpliv	Izvedba plana ne vpliva na ohranjanje površine revirjev ter površin varstvenih revirjev ali jo povečuje. Prispeva k izboljšanju varstvenega statusa ribjih populacij. Izvedba plana ne vpliva na dristišča niti na zmanjšanje njihovega števila ali površine; tam, kjer so dristišča znana, pa se njihovo število oziroma površina celo povečuje. Izvedba plana ne povzroča vnosa ali širjenja invazivnih tujerodnih vrst; lahko celo omogoča njihovo odstranjevanje ali zmanjšanje vpliva. Prehodnost je v celoti zagotovljena ali celo izboljšana (npr. vzpostavitev ribjih stez, odstranitev ovir).
B	vpliv je nebistven	Površina revirjev ter površina varstvenih revirjev se ne spremeni ali se le minimalno zmanjša, brez vpliva na stanje ribjih populacij. Izvedba plana ne vpliva bistveno na dristišča niti na zmanjšanje njihovega števila ali površine; tam, kjer so dristišča znana, pa se njihovo število oziroma površina ohranja. Možne so manjše lokalne spremembe, brez dolgoročnega vpliva na uspešnost drstenja. Izvedba plana ne povzroča vnosa ali širjenja invazivnih tujerodnih vrst. Prehodnost je zagotovljena, možne so manjše lokalne spremembe, ki ne vplivajo bistveno na migracijo rib.

C	vpliv je nebitven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov	Izvedba plana zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov ne vpliva bistveno na zmanjšanje ali razdrobljenost površin revirjev. Površina varstvenih revirjev v katere se bo posegalo je enaka 0. Zaradi plana do poseganja v dristišča ne bo prišlo, prav tako so predvideni omilitveni ukrepi, ki zmanjšujejo morebitne vplive na dristišča tako, da bo vpliv nebitven. S planom se lahko poveča število oz. širjenje invazivnih tujerodnih vrst, vpliv je z izvedbo omilitvenih ukrepov nebitven. Plan vpliva na prehodnost in migracijo rib, a je vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov nebitven.
D	vpliv je bistven	Izvedba plana povzroči opazno zmanjšanje površine revirjev ter površin varstvenih revirjev ali njihovo razdrobljenost, kar pomembno vpliva na ribje populacije. Izvedba plana bistveno vpliva na dristišča in na zmanjšanje njihovega števila ali površine; tam, kjer so dristišča znana, pa se njihovo število oziroma površina krči, kar vpliva na reprodukcijo ribjih populacij. Izvedba plana omogoča širjenje invazivnih tujerodnih vrst. Prehodnost za ribe je onemogočena do te mere, da je vpliv na populacije bistven.
E	uničujoč vpliv	Površine ohranjenih revirjev ter površine varstvenih revirjev so uničene ali izgubijo funkcijo varovanja ribjih populacij. Izvedba plana uničujoče vpliva na dristišča in na zmanjšanje njihovega števila ali površine, število znanih dristišč in njihova površina je pomembno zmanjšana ali uničena. Tujerodne vrste se zaradi vpliva plana širijo do te mere, da imajo uničujoč vpliv na avtohtone ribje vrste. Prehodnost za ribe je popolnoma onemogočena, populacije so prostorsko izolirane.
Okoljski cilj za POVRŠINSKE VODE: Dobro stanje površinskih voda in preprečitev poslabšanja stanja		
Kazalnik vrednotenja: Kemijsko in ekološko stanje površinskih voda		
A	ni vpliva/ pozitiven vpliv	Kemijsko in ekološko stanje površinskih voda se bo izboljšalo. Iz tega razloga bo dobro stanje površinskih voda ohranjeno.
B	vpliv je nebitven	Kemijsko in ekološko stanje površinskih voda se ne bo bistveno spremenilo. Iz tega razloga bo dobro stanje površinskih voda ohranjeno.
C	vpliv je nebitven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov	Kemijsko in ekološko stanje površinskih voda se ne bo bistveno, zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov. Iz tega razloga bo dobro stanje površinskih voda ohranjeno.
D	vpliv je bistven	Kemijsko in ekološko stanje površinskih voda se bo bistveno spremenilo, ker izvedba omilitvenih ukrepov ni možna. Iz tega razloga dobro stanje površinskih voda ne bo ohranjeno.
E	uničujoč vpliv	Kemijsko in ekološko stanje površinskih voda se bo bistveno spremenilo, ker izvedba omilitvenih ukrepov ni možna. Vpliv na stanje površinskih voda bo uničujoče.
Okoljski cilj za PODZEMNE VODE: Preprečevanje poslabšanja in doseganje dobrega stanja podzemnih voda		
Kazalnik vrednotenja: Kakovost in količinsko stanje podzemnih voda		
A	ni vpliva/ pozitiven vpliv	Kakovost in količinsko stanje podzemnih voda se bo izboljšalo. Iz tega razloga bo dobro stanje podzemnih voda ohranjeno.
B	vpliv je nebitven	Kakovost in količinsko stanje podzemnih voda se ne bo bistveno spremenilo. Iz tega razloga bo dobro stanje podzemnih voda ohranjeno.
C	vpliv je nebitven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov	Kakovost in količinsko stanje podzemnih voda se ne bo bistveno, zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov. Iz tega razloga bo dobro stanje podzemnih voda ohranjeno.
D	vpliv je bistven	Kakovost in količinsko stanje podzemnih voda se bo bistveno spremenilo, ker izvedba omilitvenih ukrepov ni možna. Iz tega razloga dobro stanje podzemnih voda ne bo ohranjeno.

E	uničujoč vpliv	Kakovost in količinsko stanje podzemnih voda se bo bistveno spremenilo, ker izvedba omilitvenih ukrepov ni možna. Vpliv na stanje podzemnih voda bo uničujoče.
Okoljski cilj za OGROŽENA OBMOČJA: Zagotavljanje varstva pred škodljivim delovanjem voda in Preprečevanje nastajanja erozijskih žarišč ter plazljivih območij Kazalnik vrednotenja: Opredeljevanje poselitvenih območij in infrastrukture v prostor na način, da se obstoječa stopnja poplavne ogroženosti ne bo poslabšala. Pokrovnost in raba tal v povezavi z delovanjem površinske vode.		
A	ni vpliva/ pozitiven vpliv	Opredeljevanje poselitvenih območij in infrastrukture znotraj razredov poplavne nevarnosti ne bo oziroma se določena območja stavbnih zemljišč vračajo v primarno rabo. Poplavna varnost bo izboljšana. Pokrovnost in raba tal se ne bo spreminjala in bo takšna, da bo zmanjšana erozijska ogroženost in ogroženost zaradi zemeljskih plazov.
B	vpliv je nebistven	Opredeljevanje poselitvenih območij in infrastrukture znotraj razredov poplavne nevarnosti se glede na obstoječe stanje ne bo spremenilo. Poplavna varnost bo zagotovljena v enakem obsegu kot v trenutnem stanju. Pokrovnost in raba tal se ne bo bistveno spreminjala, enako tudi erozijska ogroženost in ogroženost zaradi zemeljskih plazov..
C	vpliv je nebistven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov	Opredeljevanje poselitvenih območij in infrastrukture se načrtuje znotraj razredov poplavne nevarnosti, a so s planom predvideni omilitveni ukrepi za zmanjšanje obstoječe poplavne nevarnosti. Po izvedbi ukrepov bo poplavna varnost zagotovljena v enakem obsegu kot v trenutnem stanju. Pokrovnost in raba tal se ne bo spreminjala zaradi ustreznih omilitvenih ukrepov, zato bo erozijska ogroženost ter ogroženost zaradi zemeljskih plazov ostala enaka ali se bo zmanjšala.
D	vpliv je bistven	Opredeljevanje poselitvenih območij in infrastrukture se načrtuje znotraj razredov poplavne nevarnosti na način, da se bo poplavna varnost poslabšala. Pokrovnost in raba tal se bo bistveno spremenila in bo takšna, da bo delno povečana erozijska ogroženost in ogroženost zaradi zemeljskih plazov na posameznih območjih občine.
E	uničujoč vpliv	Opredeljevanje poselitvenih območij in infrastrukture se načrtuje znotraj razredov poplavne nevarnosti na način, da se bo poplavna varnost bistveno poslabšala. Vplivi poplav na poselitev bodo uničujoči. Pokrovnost in raba tal se bo spremenila do te mere, da se bo bistveno povečala erozijska ogroženost in ogroženost zaradi zemeljskih plazov na več območjih v občini.
Okoljski cilj za NARAVO: Dolgoročno ohranjanje in, kjer je mogoče, povečanje biotske raznovrstnosti, vključno z ekološko pomembnimi območji ter območji Natura 2000, ter celovito ohranjanje naravnih vrednot ter lastnosti zavarovanih območij Kazalniki vrednotenja: Stanje populacij zavarovanih in ogroženih rastlinskih ter živalskih vrst in prednostnih habitatnih tipov Ohranjenost lastnosti Natura 2000 in zavarovanih območij Stanje naravnih vrednot na območju občine		
A	ni vpliva/ pozitiven vpliv	Izvedba plana ne bo imela vpliva na stanje populacij zavarovanih in ogroženih rastlinskih ter živalskih vrst in prednostnih habitatnih tipov. Populacije in obseg prednostnih habitatnih tipov bo ostal isti ali se bo povečal. Lastnosti Natura 2000 območij in zavarovanih območij bodo ohranjene. Izvedba plana ne bo imela vpliva na stanje naravnih vrednot.
B	vpliv je nebistven	Z izvedbo plana se bodo v manjšem obsegu ali prehodno zmanjšale populacije zavarovanih in ogroženih rastlinskih in živalskih vrst ter prednostnih habitatnih tipov. Vpliv nanje bo zaradi lokalne ali časovne omejenosti nebistven. Lastnosti Natura 2000 območij in zavarovanih območij bodo nebistveno spremenjene. Izvedba plana bo imela nebistven vpliv na stanje naravnih vrednot na območju občine.

C	vpliv je nebitven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov	Zaradi izvedbe plana bo prišlo do poslabšanja stanja populacij zavarovanih in ogroženih rastlinskih in živalskih vrst in prednostnih habitatnih tipov. Z izvedbo omilitvenih ukrepov bo vpliv nebitven. Lastnosti Natura 2000 območij in zavarovanih območij bodo spremenjena, vendar vpliv, zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov ne bo bistven. Izvedba plana bo imela vpliv na stanje naravnih vrednot na območju občine. Z izvedbo omilitvenih ukrepov bo zagotovljeno celovito ohranjanje NV na območju občine.
D	vpliv je bistven	Zaradi izvedbe plana bo prišlo do bistvenega poslabšanja stanja populacij zavarovanih in ogroženih rastlinskih in živalskih vrst ter habitatnih tipov. Lastnosti Natura 2000 območij in zavarovanih območij bodo bistveno spremenjene. Izvedba plana bo imela bistven vpliv na stanje naravnih vrednot na območju občine. Omilitveni ukrepi niso izvedljivi.
E	uničujoč vpliv	Izvedba plana bo imela na stanje populacij zavarovanih in ogroženih rastlinskih in živalskih vrst ter habitatnih tipov uničujoč vpliv. Lastnosti Natura 2000 in zavarovanih območij bodo uničene. Vpliv na NV bo uničujoč.
Okoljski cilj za KULTURNO DEDIŠČINO: Celostno ohranjanje kulturne dediščine Kazalnik vrednotenja: Vključenost celostnega ohranjanja kulturne dediščine v ciljih in zasnovi prostorskega razvoja občine ter prepoznavnost in pomen enot kulturne dediščine		
A	ni vpliva/ pozitiven vpliv	Cilji in zasnova prostorskega razvoja občine pripomorejo k celostnemu ohranjanju kulturne dediščine. Predvideva se izboljšanje stanja in aktivno vključevanje. Prepoznavnost in pomen enot kulturne dediščine sta izboljšana.
B	vpliv je nebitven	Cilji in zasnova prostorskega razvoja občine deloma pripomorejo k celostnemu ohranjanju kulturne dediščine. Ne predvideva se bistvenega izboljšanja stanja in vključenosti glede na obstoječe razmere. Prepoznavnost in pomen enot kulturne dediščine bistveno ne bosta izboljšana.
C	vpliv je nebitven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov	Cilji in zasnova prostorskega razvoja občine ne pripomorejo k celostnemu ohranjanju kulturne dediščine v zadostni meri. Ne predvideva se izboljšanja stanja, aktivno vključevanje ni predvideno. Prepoznavnost in pomen enot kulturne dediščine ne bosta izboljšana.
D	vpliv je bistven	Cilji in zasnova prostorskega razvoja občine celostnega ohranjanja kulturne dediščine ne vključuje in/ali jih ne vključuje ustrezno. Predvideva se poslabšanje stanja, aktivno vključevanje ni predvideno. Prepoznavnost in pomen kulturne dediščine nista izpričana.
E	uničujoč vpliv	Cilji in zasnova prostorskega razvoja občine celostnega ohranjanja kulturne dediščine ne vključuje. Predvideva se bistveno poslabšanje stanja, ki vodi v uničenje enot kulturne dediščine, aktivno vključevanje ni predvideno. Prepoznavnost in pomen kulturne dediščine nista izpričana.
Okoljski cilj za KRAJINO: Ohranjanje/izboljšanje krajinskih značilnosti, celovitosti krajinsko značilnih celot, krajinske prepoznavnosti in vidnih kakovosti ter enakovredna obravnava vseh krajin Kazalnik vrednotenja: Vključenost celostne obravnave vsebin krajine ter enakovredna obravnava vseh krajin v ciljih in zasnovi prostorskega razvoja občine		
A	ni vpliva/ pozitiven vpliv	Plan celostno obravnava vsebine krajine. Cilji in zasnova prostorskega razvoja občine pripomore k izboljšanju stanja krajinskih celot, enakovredno so obravnavane vse krajine.
B	vpliv je nebitven	Plan obravnava vsebine krajine. Cilji in zasnova prostorskega razvoja občine pripomore k ohranjanju stanja krajinskih celot, obravnavane so vse krajine, z večjim poudarkom na izjemnih krajinah.
C	vpliv je nebitven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov	Plan deloma obravnava vsebine krajine. Cilji in zasnova prostorskega razvoja občine pripomore k ohranjanju stanja krajinskih celot, pri obravnavi je poudarek le na izjemnih krajinah.

D	vpliv je bistven	Plan vsebin krajine ne vključuje in/ali jih ne vključuje ustrezno. Predvideva se poslabšanje stanja.
E	uničujoč vpliv	Plan vsebin krajine ne vključuje in/ali jih ne vključuje ustrezno. Predvideva se bistveno poslabšanje stanja, nekatere značilnosti krajine bodo uničene.
Okoljski cilj za PODNEBNE SPREMEMBE: Prispevati k prilagajanju na podnebne spremembe Kazalnika vrednotenja: Ocenjena škoda po elementarnih nesrečah		
A	ni vpliva/ pozitiven vpliv	Zaradi prilagoditev na podnebne spremembe se bo ocenjena škoda po elementarnih nesrečah zmanjšala v primerjavi s trenutnim stanjem.
B	vpliv je nebistven	Zaradi prilagoditev na podnebne spremembe se ocenjena škoda po elementarnih nesrečah ne bo spremenila v primerjavi s trenutnim stanjem.
C	vpliv je nebistven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov	Zaradi prilagoditev na podnebne spremembe se bo ocenjena škoda po elementarnih nesrečah zmanjšala v primerjavi s trenutnim stanjem, zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov, ki upoštevajo podnebne spremembe.
D	vpliv je bistven	Zaradi neupoštevanja podnebnih sprememb se bo ocenjena škoda po elementarnih nesrečah povečala v primerjavi s trenutnim stanjem. Izvedba omilitvenih ukrepov, ki upoštevajo podnebne spremembe, ni možna.
E	uničujoč vpliv	Zaradi neupoštevanja podnebnih sprememb se bo ocenjena škoda po elementarnih nesrečah pomembno povečala v primerjavi s trenutnim stanjem. Izvedba omilitvenih ukrepov, ki upoštevajo podnebne spremembe, ni možna.
Okoljski cilj za PODNEBNE SPREMEMBE: Prispevati k blaženju učinkov podnebnih sprememb Kazalnika vrednotenja: Ohranjenost gozdov in njihova površina Izpusti toplogrednih plinov iz prometa		
A	ni vpliva/ pozitiven vpliv	Ohranjenost gozdov in njihova površina se ne bo spremenila na slabše, kar bo imelo pozitiven vpliv na blaženje podnebnih sprememb. Izpusti toplogrednih plinov iz prometa se bodo zmanjšali.
B	vpliv je nebistven	Ohranjenost gozdov in njihova površina se ne bo spremenila na slabše, kar bo imelo pozitiven vpliv na blaženje podnebnih sprememb. Izpusti toplogrednih plinov iz prometa se bodo nebistveno zmanjšali
C	vpliv je nebistven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov	Ohranjenost gozdov in njihova površina se ne bo spremenila na slabše, zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov. Izpusti toplogrednih plinov iz prometa se bodo povečali, vendar bo vpliv na blaženje podnebnih sprememb, zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov, nebistven.
D	vpliv je bistven	Ohranjenost gozdov in njihova površina se bo spremenila na slabše, kar ne bo pripomoglo k blaženju podnebnih sprememb. . Izpusti toplogrednih plinov iz prometa se bodo povečali.
E	uničujoč vpliv	Ohranjenost gozdov in njihova površina se bo pomembno spremenila na slabše, kar ne bo pripomoglo k blaženju podnebnih sprememb. . Izpusti toplogrednih plinov iz prometa se bodo močno povečali
Okoljski cilj za KAKOVOST ZRAKA: Ohranjanje in izboljšanje kakovosti zraka Kazalniki vrednotenja: Onesnaženost zraka z ozonom Onesnaženost zraka z delci PM10 in PM2.5 Izpusti onesnaževal zraka iz prometa		
A	ni vpliva/ pozitiven vpliv	Onesnaženost zraka z ozonom, z delci PM ₁₀ in PM _{2,5} se bo zaradi izvedbe plana zmanjšala. Zmanjšali se bodo tudi izpusti onesnaževal zraka iz prometa in energetskega virov. Kakovost zraka bo izboljšana.

B	vpliv je nebitven	Onesnaženost zraka z ozonom, z delci PM ₁₀ in PM _{2,5} bo zaradi plana ostala enaka. Enaki bodo tudi izpusti onesnaževal zraka iz prometa in energetskih virov. Kakovost zraka bo ohranjena.
C	vpliv je nebitven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov	Onesnaženost zraka z ozonom, z delci PM ₁₀ in PM _{2,5} bo zaradi plana ostala enaka, zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov. Zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov bodo enaki tudi izpusti onesnaževal zraka iz prometa in energetskih virov. Kakovost zraka bo ohranjena.
D	vpliv je bistven	Onesnaženost zraka z ozonom, z delci PM ₁₀ in PM _{2,5} bo zaradi plana poslabšana, izvedba omilitvenih ukrepov ni možna. Izpusti onesnaževal zraka iz prometa in energetskih virov se bodo povečali, ker izvedba omilitvenih ukrepov ni možna. Kakovost zraka bo poslabšana.
E	uničujoč vpliv	Onesnaženost zraka z ozonom, z delci PM ₁₀ in PM _{2,5} bo zaradi plana bistveno poslabšana. Vpliv na zdravje ljudi bo uničujoč. Izpusti onesnaževal zraka iz prometa in energetskih virov se bodo bistveno povečali. Kakovost zraka bo poslabšana, in bo imela na zdravje ljudi uničujoč vpliv.
Okoljski cilj za OBREMENITEV S HRUPOM: Zmanjšanje obremenitve prebivalcev s hrupom Kazalnika vrednotenja: Zmanjšanje števila prebivalcev, ki so v bivalnem okolju (v ključno z zunanjimi površinami) izpostavljeni hrupu nad 55 dB(A) za kazalec L _{dvn} in nad 50 dB(A) za kazalec L _{noč}		
A	ni vpliva/ pozitiven vpliv	Zasnova prostora s planom zmanjšuje število prebivalcev, ki so v bivalnem okolju izpostavljeni hrupu nad 55 dB(A) za kazalec L _{dvn} in nad 50 dB(A) za kazalec L _{noč} ter tako pozitivno vpliva na njihovo zdravje. Z izvedbo plana se predvideva izboljšanje stanje glede obremenjenosti prebivalcev s hrupom.
B	vpliv je nebitven	Zasnova prostora s planom ohranja in le delno zmanjšuje število prebivalcev, ki so v bivalnem okolju izpostavljeni hrupu nad 55 dB(A) za kazalec L _{dvn} in nad 50 dB(A) za kazalec L _{noč} ter tako nebitveno vpliva na zdravje ljudi. Število s hrupom obremenjenih prebivalcev se ne bo povečalo.
C	vpliv je nebitven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov	Zasnova prostora s planom ohranja obstoječe število prebivalcev, ki so v bivalnem okolju izpostavljeni hrupu nad 55 dB(A) za kazalec L _{dvn} in nad 50 dB(A) za kazalec L _{noč} ter jo zaradi prostorskega razvoja delno tudi povečuje. Število s hrupom obremenjenih prebivalcev se ne bo zaznavno povečalo, zaradi ustreznih omilitvenih ukrepov.
D	vpliv je bistven	Zasnova prostora s planom bistveno povečuje število prebivalcev, ki so v bivalnem okolju izpostavljeni hrupu nad 55 dB(A) za kazalec L _{dvn} in nad 50 dB(A) za kazalec L _{noč} , kar ne predvideva izboljšanja sedanjega stanja obremenjenosti s hrupom, temveč poslabšanje. V prostor se umeščajo dejavnosti, ki predstavljajo pomemben vir hrupa, kar ni združljivo z obstoječo rabo prostora.
E	uničujoč vpliv	Zasnova prostora s planom povečuje število prebivalcev, ki so v bivalnem okolju izpostavljeni hrupu nad 55 dB(A) za kazalec L _{dvn} in nad 50 dB(A) za kazalec L _{noč} do te mere, da se bo okoljska obremenjenost s hrupom povečala na ravni celotne občine. V prostor se umeščajo dejavnosti, ki z drugimi viri hrupa predstavljajo kumulativno povečanje hrupa v okolju.
Okoljski cilj za OSKRBO S PITNO VODO: Zagotavljanje zadostne količine in ustrezne kakovosti pitne vode Kazalnik vrednotenja: Razvoj dejavnosti, ki povečujejo porabo pitne vode in vključenost ukrepov za zagotavljanje dostopa do kakovostne pitne vode		
A	ni vpliva/ pozitiven vpliv	Ne glede na razvoj dejavnosti bo poraba pitne vode ostala na isti ravni ali se bo zmanjšala. Zagotovljena bo zadostna količina in ustrezna kakovost pitne vode.
B	vpliv je nebitven	Zaradi razvoja dejavnosti se poraba pitne vode bo bistveno povečala. Zagotovljena bo zadostna količina in ustrezna kakovost pitne vode.

C	vpliv je nebistven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov	Zaradi razvoja dejavnosti se bo poraba pitne vode povečala. Zadostna količina in ustrezna kakovost pitne vode bo zagotovljena v primeru zagotovitve dodatnega vira pitne vode in izvedbe ukrepov za zmanjšanje porabe pitne vode.
D	vpliv je bistven	Zaradi razvoja dejavnosti se bo poraba pitne vode povečala. Zagotavljanje zadostne količine in ustrezne kakovosti pitne vode bo okrenjeno.
E	uničujoč vpliv	Zaradi razvoja dejavnosti se bo poraba pitne vode bistveno povečala. Zagotavljanje zadostne količine in ustrezne kakovosti pitne vode ne bo možno.
Okoljski cilj za KAKOVOST BIVALNEGA OKOLJA: Zagotavljanje kakovostnega bivalnega okolja Kazalnik vrednotenja: Vključenost ukrepov za zagotavljanje kakovostnega bivalnega okolja (oblikovanje privlačnih naselij, zagotavljanje oskrbe in ureditev, ki omogočajo zdrav življenjski slog in omogočajo izboljšanje zdravja prebivalcev)		
A	ni vpliva/ pozitiven vpliv	Plan celovito naslavlja kakovost bivalnega okolja in vključuje zaokrožen niz ukrepov za oblikovanje privlačnih naselij, zagotavljanje oskrbe in izvedbo ureditev, ki omogočajo zdrav življenjski slog in omogočajo izboljšanje zdravja za vse posameznike. Ranljive skupine so deležne posebne pozornosti.
B	vpliv je nebistven	Plan naslavlja kakovost bivalnega okolja in vključuje nekatere ukrepe za oblikovanje privlačnih naselij, zagotavljanje oskrbe in izvedbo ureditev, ki omogočajo zdrav življenjski slog.
C	vpliv je nebistven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov	Plan naslavlja kakovost bivalnega okolja in vključuje nekatere ukrepe za oblikovanje privlačnih naselij, zagotavljanje oskrbe in izvedbo ureditev, ki omogočajo zdrav življenjski slog, vendar hkrati predvideva ureditve/posege, ki negativno vplivajo na kakovost bivalnega okolja, zato bodo potrebni omilitveni ukrepi za zmanjšanje njihovega vpliva.
D	vpliv je bistven	Plan zanemara pomen kakovostnega bivalnega okolja in ukrepom za oblikovanje privlačnih naselij, zagotavljanje oskrbe in izvedbo ureditev, ki omogočajo zdrav življenjski slog ne namenja posebne pozornosti, predvideva ureditve/posege, ki bodo bistveno vplivali na kakovost bivalnega okolja.
E	uničujoč vpliv	Plan zanika pomen kakovostnega bivalnega okolja in predvideva ureditve/posege, ki bodo uničujoče vplivali na bivalno okolje.

6. UGOTAVLJANJE, VREDNOTENJE TER OCENA PREDVIDENIH VPLIVOV NA OKOLJE

6.1 Tla

Z vidika podnebnih sprememb je pomembno obravnavati tudi tla kot naravni vir. Tla so namreč temelj našega zdravja in bogastva, gospodarstva in blaginje. Tla shranjujejo, filtrirajo in spreminjajo številne snovi, vključno z vodo, hranili in ogljikom. So ključnega pomena za ublažitev in prilagajanje podnebnim spremembam, za kmetijsko proizvodnjo in prehransko varnost, za ohranjanje narave in biotske raznovrstnosti ter ključnega pomena za doseganje ključnih ciljev Evropskega zelenega dogovora. Strategija EU za tla za leto 2030 določa vizijo, da bodo vsa tla v zdravem stanju do leta 2050. Za zaščito zdravja ljudi in okolja je cilj politike EU v prihodnje: izboljšati tla z ukrepi za zaščito in obnovo tal ter zagotovitev, da se uporabljajo trajnostno, ozaveščanje o bistvenem pomenu tal, razvijanje baze znanja in podpora raziskavam tal. (Povzeto po Strategiji za tla do leta 2030).

Razvoj javnih površin v naseljih bo načeloma tudi zmanjševal površine naravnih tal, a z ustreznim sistemom izvedbe se to stanje lahko izboljša. Ustrezni sistemi izvedbe se lahko povzamejo hierarhiji spremembe rabe zemljišč, kot opredeljeno po EU Strategiji za tla do leta 2030. Hierarhija opredeljuje 4 točke:

- Preprečiti (preprečiti dodatno izkoriščanje zemljišč in pozidavo tal, kolikor je mogoče)
- Ponovno uporabiti (če izkoriščanje ali pozidave tal ni mogoče preprečiti, potem je bolje ponovno uporabiti zemljišče, ki je že izkoriščeno ali pozidano npr. z rušenjem stavb, sanacijo tal, odstranitvijo pozidanih površin ali zgoščevanjem)
- Zmanjšati (če izkoriščanje ali pozidave tal ni mogoče preprečiti niti ni mogoče zemljišč ponovno uporabiti, je treba izkoristiti ali pozidati zemljišča, ki so že v slabšem stanju (namesto, da bi se na primer uporabili zdravi gozdovi ali rodovitna kmetijska zemljišča)
- Nadomestiti (če je zemljišče izkoriščeno ali pozidano, je treba uporabiti ukrepe za ublažitev in nadomestite, da se čim bolj zmanjša izguba ekosistemskih storitev (npr. infiltracija in zbiranje deževnice za absorpcijo vode, zelene strehe za zadrževanje vode in biotsko raznovrstnost; zelene stavbe za hlajenje; urbane kmetije in mestni vrtovi za proizvodnjo biomase).

Usmeritve za razvoj poselitve (12. člen) zmanjšujejo vplive na tla, ki bodo nastali zaradi rabe zemljišč. Usmeritve za razvoj poselitve v Občini Mokronog-Trebelno so osnova za dolgoročno usmerjanje dejavnosti, pri čemer so upoštevane zmogljivosti prostora, racionalnost opremljanja zemljišč, značilnosti obstoječega omrežja naselij in obstoječe pozidave. Prostorski razvoj občine je načrtovan relativno zmerno, a dolgoročno. Večje poselitvene površine in površine za razvoj dejavnosti so načrtovane v naseljih Mokronog, Puščava in Martinja vas, vse za potrebe širšega gravitacijskega območja. Načrtovanje stavbnih zemljišč obsega pretežno dopolnjevanje in zaokroževanje obstoječih poselitvenih območij za krajevne potrebe ter zmanjševanje stavbnih zemljišč zaradi neugodnega terena za graditev.

Vsa naselja v občini imajo določeno vlogo in funkcijo, iz česar sledijo izhodišča za določitev ureditvenih območij in območij za dolgoročni razvoj. Pri tem se sledi principu notranjega razvoja, ki teži k zgoščevanju poselitve. Na celotnem območju občine se preprečuje praznjenje naselij s poudarkom na ohranjanju kmetijstva z dopolnilnimi dejavnostmi, razvoju turizma v povezavi z naravno in kulturno dediščino ter razvoju krajevnih posebnosti oziroma lokalno tipičnih obrtnih

dejavnosti. (13. člen). Plan s širitvijo naselij sledi državni strategiji prostorskega razvoja naselij ter daje prednost notranjemu razvoju naselij, prenovi obstoječega stavbnega fonda in sanacije degradiranih urbanih območij.

V 31. členu Odloka so podane usmeritve za razvoj naselij v občini, ki pozitivno pripomorejo k varstvu tal in ohranjanju njihovih ekosistemskih storitev. Določilo, da bo občina omejevala posege z nastajanjem nove posamične poselitve neposredno pozitivno vpliva na varstvo tal, saj se z omejevanjem zmanjša tudi potreba po gradnji infrastrukture do tovrstnih območij (ceste, GJI, itd.). Tudi vsa ostala določila 31. člena posredno pozitivno vplivajo na ohranjanje obstoječe kakovosti tal, preprečevanje poslabšanja stanja z smotrnim umeščanjem dejavnosti v prostor in s tem v največji možni meri ohranjanje ekosistemskih storitev tal.

Trajnostno upravljanje in raba zemljišč (prostora) sta ena od prioritet trajnostnega razvoja. Tla, predvsem kmetijska in gozdna, so prepoznana kot omejen naravni vir, način njihove rabe pa je pomemben dejavnik okoljskih sprememb in ključno vpliva na kakovost življenja in ekosistemov. Rabo tal določajo dejavniki kot so povpraševanje bo bivanjskih površinah, gospodarska rast, povečana mobilnost in rast prometne infrastrukture idr. (EEA, 2023). OPP občine Mokronog – Trebelno je podlaga za širjenje poselitvenih območij, umeščanje in dograjevanje infrastrukture, tovrstna določila omogočajo posege na ali v tla na izvedbeni ravni. Tovrstna določila tako pomenijo tudi nepovratno degradacijo tal (izkopi in izguba tal, pozidava).

Resolucija o Nacionalnem programu varstva okolja za obdobje 2020-2030 (Re NPVO20-30) izpostavlja pomen ekosistemskih storitev tal za ljudi in okolje. Tla niso le temelj za oskrbo s hrano, krmo, biomaso in surovinami, ampak tudi prepuščajo in prečiščujejo padavine in s tem napajajo podzemne vode, ki so v Sloveniji glavni vir pitne vode, zadržujejo, filtrirajo in nevtralizirajo onesnaževala, pripomorejo k uravnavanju škodljivcev in prenašanju bolezni, v talno organsko snov se veže atmosferski ogljik, so ponor toplogrednih plinov in omogočajo kroženje ogljika, sodelujejo v procesih kroženja hranil, pripomorejo k omilitvi poplav, so osnova za različnost kopenskih ekosistemov in biotske pestrosti, omogočajo življenjski prostor ljudem in drugim organizmom, so oblikovalec krajine, arhiv naravne in kulturne dediščine ter temelj za vrsto človekovih dejavnosti in zadovoljevanje njegovih življenjskih in kulturnih potreb. Zaradi naštetega je potrebno tla varovati in z njimi trajnostno ravnati tako, da se ohranja njihova različnost, kakovost ter sposobnost zagotavljanja ekosistemskih storitev. Strategija za tla za leto 2030 temelji na Strategiji za biotsko raznovrstnost do leta 2030 in Strategiji za prilagajanje podnebnim spremembam, zato strategija za tla temelji na več ciljih zelenega dogovora in trajnostnih razvojnih ciljih, pri čemer strategija prinaša prostovoljne in pravno zavezujoče ukrepe, koncept zdravih tal, trajnostno upravljanje s tlemi kot novo normalnost, monitoring kakovosti tal in obnovo degradiranih tal.

Največja prepoznana grožnja tlom v Sloveniji in v evropskem prostoru je prekrivanje tal z različnimi nepropustnimi materiali (npr. asfalti, betoni) in utrjevanje oz. zbijanje tal. (Udovč in sod., 2019) Povečanje zbitosti tal se pojavlja tako v kmetijstvu kot gozdarstvu in je posledica uporabe težke mehanizacije ali ponavljajočega teptanja tal pašne živine (kmetijstvo). Zbita tla imajo manjšo sposobnost absorpcije padavin in posledično povečan odtok vode in erozijo ob hkratni slabši rasti korenin in slabši prezračenosti tal, kar vpliva na zdravje rastlin. Prekrivanje tal z nepropustnimi materiali predstavlja trajno izgubo tal kot naravnega vira in izgubo ekosistemskih storitev, ki jih tla zagotavljajo.

Kmetijstvo je manj pomembna panoga v občini, saj so pridelovalne razmere in naravne danosti v območju občine Mokronog-Trebelno za kmetijstvo omejene. Prevladujejo ekstenzivne panoge, kot je sadjarstvo in vinogradništvo. Omenjene dejavnosti imajo posredne vplive na kakovost tal,

predvsem preko vnosa glavnih rastlinskih hranil v tleh, vnosa mineralnih gnojih ter uporabe fitofarmacevtskih sredstev. Intenzifikacija kmetijstva lahko vodi v izgubo organske snovi v tleh, s tem pa se zmanjša kvaliteta tal. Glede na to, da kmetijske površine obsegajo manj kot 40 % občine lahko ugotovimo, da ima kmetijsko potencialno manjši vpliv na kvaliteto tal, kot je to primer v občinah z večjim deležem kmetijskih površin. Zaradi reliefnih danosti so strnjene kmetijske površine omejene le na nižinske predele občine, kjer pa kmetijsko rabo omejujejo poplavne razmere.

Gozdne površine prekrivajo skoraj 60 % površja občine. Gozdna tla so temeljni sestavni del gozdnega ekosistema, ki omogoča izvedbo vseh proizvodnih procesov v gozdarstvu in z njimi zagotavljanje trajnosti funkcije gozda ter ekosistemskih storitev. Tveganje za poškodbe gozdnih tal so odvisne predvsem od treh dejavnikov: vrsta tal, naklon terena in vlažnosti tal. Z OPP bo občina spodbujala lesno proizvodnjo in lesno predelavo tudi v funkciji preprečevanja erozije, s čimer se preprečuje izpiranje tal in snovi v njih. S tem se ohranjajo gozdna tla in omogoča vse njihove pomembnejše funkcije.

Na območju občine Mokronog-Trebelno se nahajata dve potencialno onesnaženo območje (POO) in sicer perutninska farma v Martinji vasi in kamnolom v Brezju pri Trebelnem. Glavni vir onesnaženja POO sta tako kmetijstvo oziroma kmetijski vir ter dejavnost rudarjenja. Glede na oceno stopnje občutljivosti okolja in ogroženosti človekovega zdravja, lokacija POO ni prepoznana kot območje za prednostno obravnavo za izvajanje ukrepov izboljšanja stanja okolja, vključno s tlemi. S tega vidika dejstvo, da je v občini prepoznano POO, nima vpliva na kakovostna tla.

Opredeljenih je tudi šest funkcionalno razvrstjenih območij (FRO). Pet od njih je prepoznanih kot povsem opuščena območja. Mednje so uvrščena: farma v Martinji vasi, Grajski hrib Mokronog, kamnolom v Brezju pri Trebelnem, kamnolom Roje in farma v Cikavi. Med pretežno opuščena območja sodi kamnolom pod Žalostno goro. Tovrstna območja so pomembna pri ohranjanju kvalitetnih tal in zmanjšanju možnosti pozidave, saj predstavljajo pomemben korak v smeri trajnostnega načrtovanja in umeščanja dejavnosti v prostor. Pristop sledi že prepoznanemu konceptu ničelne pozidave zemljišč in ponovni rabi predhodno že uporabljenega, razvrstjenega prostora. Odlok o OPP problematiko FRO naslavlja v 44. členu, kjer navaja, da so druga zemljišča, kamor sodijo tudi območja mineralnih surovin, med drugim namenjena sanaciji v kmetijska ter gozdna zemljišča. V 32. členu je določeno, da se s planom načrtuje preobrazba opuščene farme v Martinji vasi pri Mokronogu z razvojem turizma. Na ta način plan ustrezno naslavlja problematiko opuščenih in razvrstjenih območij in s tem pomembno pripomore k ohranjanju kvalitetnih tal z revitalizacijo tovrstnih površin.

Ocenjeno je, da bo vpliv OPP občine Mokronog-Trebelno na tla nebitven (B) – Plan bo prispeval k trajnostni rabi tal. Raba tal se večinoma ohranja v obstoječem obsegu, pozidava se ne bo pomembno širila. Potencialno onesnažena območja se bodo pretežno sanirala. Funkcionalno razvrstjena območja se bodo v večji meri oživila.

6.1.1 Usmeritve za izboljšanje plana

- Z namenom ohranjanja kakovostnih tal ter omogočanja ekosistemskih storitev tal, podajamo splošne usmeritve za varstvo tal, ki naj se smiselno vključijo v Odlok o OPP:
 - preprečevanje onesnaženja tal,
 - zmanjšanje erozije tal,
 - varovanje in ohranjanje biotske raznovrstnosti v tleh in na njih,

- ohranjanje organskih snovi v tleh, kjer je to mogoče,
 - sanacija in revitalizacija tal na onesnaženih območjih,
 - zagotoviti pravilno ravnanje z zemljinami.
- Upošteva se hierarhija izkoriščanja zemljišč, kot jo opredeljuje Strategija EU za tla do leta 2030.
 - Širjenje pozidave naj se prvenstveno usmerja v opuščena, že pozidana območja in površine, ki so bile v preteklosti razvrednotene.
 - Zagotoviti se mora pravilno ravnanje z zemeljskimi izkopi, in sicer z vsemi sloji tal, ki so izkopani in ne le z vrhnjim (rodovitnim) slojem tal.
 - Sanacija in revitalizacija tal se mora izvesti na degradiranih tleh in ne le na onesnaženih območjih. Načrtuje se tudi izven funkcionalno razvrednotenih območij ter potencialno onesnaženih območij, v kolikor se ugotovi slabo kakovostno stanje tal (npr. odstranitev nepropustnih materialov, izvedba ukrepov za vzpostavitev stanja tal, podobno prvotnemu).

6.1.2 Spremljanje stanja okolja

Kazalec	Spremljanje in način spremljanja	Nosilec	Obdobje izvajanja
Pokrovnost in raba tal ter onesnaženost tal	Kazalnik se spremlja preko spremljanja kazalcev okolja ARSO, ki med drugim zajemajo tudi evidenco POO in FRO. Spremljanje stanja pozidanosti tal in sprememb rabe tal se vrši preko prostorskega plana občine, predvsem v fazi izvedbenega dela OPN. Posebno (s OPP povezano) spremljanje stanja ni potrebno.	Statistični urad Republike Slovenije Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano	Spremljanje je redno in časovno neomejeno.

6.2 Kmetijstvo in kmetijske površine

Pomen kmetijstva je prepoznan v izhodiščih in posredno v ciljih prostorskega razvoja občine. Do zdaj zadržan prostorski razvoj se kaže v dejstvu, da je obseg stavbnih zemljišč za prostorski razvoj večinoma izkoriščen. Izjema je naselje Mokronog, kjer ima občina kratkoročno dovolj nezazidanih stavbnih zemljišč za razvoj dejavnosti in bivanja. V drugih delih občine pa je teh površin relativno malo (7. člen). S tem je zagotovljeno, da so se spremembe rabe na kmetijskih zemljiščih izvajale premišljeno, ob upoštevanju dejanskih poselitvenih potreb. Odlok v 7. členu tudi ugotavlja, da so možnosti prostorskega razvoja v občini med drugim omejene z varstvom najboljših kmetijskih zemljišč. Možnosti prostorskega razvoja omejujejo tudi fizične omejitve, kot so razgibanost terena in poplavna dolinska območja, kar hkrati predstavlja tudi omejitev za širitev kmetijskih zemljišč. Na ta način je kmetijstvo ter kmetijske površine prepoznano kot pomemben gradnik okolja, ki ga bo občina vključila v prostorski razvoj.

Kmetijstvo je med cilji prostorskega razvoja občine izpostavljeno posredno, kot zagotavljanje površin za turistični razvoj in s tem izboljšanje turistične ponudbe občine, kamor se uvršča tudi razvoj podeželja. A kmetijske površine predstavljajo pomembno rabo prostora tudi v nižinskem delu občine, zato je pomembno, da je med posebnimi območji, kjer se ohranjajo prepoznavne kvalitete prostora opredeljeno tudi melioracijsko območje Jesenšica na severu občine, ki predstavlja območje izvedenih agrooperacij osuševanja kmetijskih površin (41. člen). Učinkovito povezovanje kmetijstva in kmetijskih dopolnilnih dejavnosti, gozdarstva, varstva narave in krajine z razvijajočim se turizmom in podjetništvom, lokalnimi storitvami in drugimi načini zaposlovanja, bo prispevalo k

ohranjanju in spodbujanju razvoja podeželja ter bo glavni steber podeželskega gospodarstva v lokalnih središčih. Podajamo usmeritve glede zgoraj navedenega.

V prostorskem razvoju je prepoznan pomen podeželskih, vaških naselij, kjer prevladuje kmetijska in gozdarska dejavnost v okviru kmečkih gospodarstev (13. člen). Na ta način se ohranjajo obstoječe kmetijske površine na območjih, kjer je zaradi reliefnih danosti kmetijstvo oteženo. Z opuščanjem kmetijskih površin bi se spremenilo razmerje med gozdom in kmetijsko krajino, kar bi negativno vplivalo tudi na krajinske značilnosti občine. Iz tega razloga je še toliko bolj pomembno, da plan na območjih posamične poselitve prepozna pomen kmetijstva. V občini Mokronog-Trebelno so to vinogradniška območja, kjer je prisotna značilna poselitev, kar je vplivalo tudi na oblikovanje značilne krajine z naseli in zaselki v pretežno gozdnati krajini (30. člen). Vinogradniška območja se tako s planom prednostno namenjajo primarni rabi in spremljajočim oz. pomožnim objektom za kmetijstvo (zidanice, kleti). Tudi sicer plan določa, da se vzdržuje redka poseljenost in velik delež nepozidanih - kmetijskih in zelenih površin. Vpliv plana v tem delu tako lahko ovrednotimo kot pozitiven z vidika ohranjanja kmetijske dejavnosti in kmetijskih zemljišč.

Usmeritve za razvoj naselij (31. člen) vključujejo določila, ki omogočajo ohranjanje kmetijstva ter kvalitet kulturne krajine. Plan pri razvoju naselij omogoča ohranjanje kmetijske v hribovitih območjih, kamor predvsem sodi vinogradništvo. Pri tem bo občina omejevala spreminjanje sekundarnih bivališč v stalna bivališča, kar ima pomemben pozitivne vpliva na ohranjanje osnovnega namena teh objektov – ohranjanje kmetijske (vinogradniške) dejavnosti. Prav tako je določeno, da se pri razvoju naselij upošteva ohranjanje kvalitetnih kmetijskih zemljišč za primarno rabo.

Kmetijstvo je prepoznano tudi kot zelo pomemben gradnik krajine (39. člen). Za ohranjanje in povečanje pomena kmetijske bo občina spodbujala ekološko pridelavo, sadjarstvo in vinogradništvo, živinorejo ter lokalno samooskrbo s hrano. Občina bo z različnimi ukrepi skušala preprečevati zaraščanje kmetijskih zemljišč in omogočala prostorske širitve kmetij in razvoj dopolnilnih dejavnosti na kmetijah. Strateška območja za kmetijstvo in pridelavo hrane so prepoznana kot pomembna potencialna območja trajno varovanih kmetijskih zemljišč. Kmetijstvu in kmetijskih površinam se tako s planom ustrezno pripisuje pomen, kot gradnika v krajini in hkrati prepozna njegov širši družbeni pomen. Vpliv plana na ohranjanje kmetijstva in kmetijskih površin bo tako pozitiven. Za omenjeno ohranjanje kmetijskih površin je pomembno, da se omogoča prostorske možnosti za razvoj kmetijskih gospodarstev ali omogoča preselitev kmetijskih dejavnosti, kar je s planom tudi omogočeno (36. člen).

Nova razpršena gradnja in širitev razpršene gradnje v splošnem ni dopustna oziroma se s planom nadzorovano usmerja zgolj v ohranjanje posamične poselitve ter ustrezno infrastrukturno opremljanje vinogradniških območij, kjer se še vedno odvija kmetijska raba – vinogradništvo. S planom se tovrstna območja namenja vinogradništvu in onemogoča možnost stalnega bivanja. Na ta način se bo kmetijska dejavnost na teh območjih ohranjala (27. člen).

Plan ustrezno naslavlja vsebine, ki so vezane na naravne vire – kmetijstvo, ki zagotavljajo krepitev dejavnosti kmetijstva, ohranjanje kakovostnih kmetijskih zemljišč in njihove zaokroženosti ter potencialov kmetijstvo, predvsem tal, npr.:

- dolgoročno se kmetijska zemljišča, pomembna za razvoj kmetijstva, ohranja in varuje
- kmetijski prostor se obravnava kot naravni vir, kjer se srečujejo interesi razvoja in varstva;
- usmeriti se je treba v vzpostavljanje ustreznih prostorskih pogojev za razvoj kmetijstva in infrastrukture za opravljanje kmetijske dejavnosti;

- ekološko kmetovanje je prepoznano kot prednost pri razvoju ter ohranjanju kmetijskih površin, s tem pa tudi značilne krajinske slike, s čimer se izkoriščajo posebnosti naravnih razmer (tla, klima, relief);
- na območjih s slabšimi pridelovalnimi pogoji se spodbuja razvoj ekstenzivnega kmetijstva (vinogradništvo, sadjarstvo, pašna živinoreja).

Ocenjeno je, da bo vpliv OPP občine Mokronog-Trebelno na kmetijstvo, kmetijske površine in tla pozitiven (A) – pomen kmetijstva je ustrezno prepoznano, v ciljih in zasnovi prostorskega razvoja občine so vključena določila glede krepitev dejavnosti kmetijstva, ohranjanja kakovostnih kmetijskih zemljišč in njihove zaokroženosti ter potencialov za kmetijstvo.

6.2.1 Usmeritve za izboljšanje plana

- V 39. člen Odloka naj se doda pomen kmetijstva, kot ene izmed pomembnih dejavnosti v občini, pri čemer je kot eden izmed pomembnejših interesov občine ohranjati in razvijati kmetijsko dejavnost. Občina naj v okviru svojih pristojnosti v ta namen spodbujala izvajanje programov in ukrepov v okviru strategij lokalnega razvoja, zagotavlja strokovne podlage in spodbude za razvoj dopolnilnih dejavnosti kmetij, ki bi lahko predstavljale dodaten vir dohodkov za podeželsko prebivalstvo.

Dodatni omilitveni ukrepi niso potrebni.

6.2.2 Spremljanje stanja okolja

Kazalec	Spremljanje in način spremljanja	Nosilec	Obdobje izvajanja
Prepoznavnost pomena kmetijstva in vključenost krepitev dejavnosti kmetijstva (vključno z navezavami na ostale dejavnosti), ohranjanja kakovostnih kmetijskih zemljišč in njihove zaokroženosti ter potencialov za kmetijstvo (tal, namakanja, možnost umeščanja kmetijskih objektov) v ciljih in zasnovi prostorskega razvoja občine	Kazalnik se spremlja preko spremljanja stanja glede strukture kmetijskih gospodarstev, dejanske rabe zemljišč ter izvajanjem agrarnih operacij. Strukturo kmetijskih gospodarstev redno spremlja SURS. Posebno (s planom povezano) spremljanje stanja ni potrebno. Dejansko rabo zemljišč sproti posodablja in beleži evidenco dejanskega stanja zemljišč v kmetijski rabi, agrarnih operacij in drugih značilnosti kmetijstva. Posebno (s planom povezano) spremljanje stanja ni potrebno.	Statistični urad Republike Slovenije Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano	Spremljanje je redno in časovno neomejeno.

6.3 Gozdarstvo in gozd

Plan prepozna gozd in gozdarsko dejavnost v povezavi z razvojem podeželskih, vaških naselij, v okolih katerih je razvoj kmetijstva zaradi reliefnih značilnosti otežen. Gozd in gozdne površine so prepoznane kot pomemben gradnik krajine, saj s skoraj 60 % površin občine predstavlja pretežno rabo prostora. Tako ga prepoznava kot pomembno gospodarsko panogo. Gozdne površine poraščajo pretežno strme, reliefno razgibane površine, ki so manj primerne za poselitve ter kmetijsko rabo. Pri zasnovi prostorskega razvoja občine je poudarek na prednostnem ohranjanju gozdnih površin na območjih omejenega razvoja poselitve (12. člen).

Plan gozdarstvo obravnava zgolj posredno, čeprav gre za prevladujočo rabo površin v občini. Prav tako imajo gozdovi na območju občine na prvi stopnji poudarjenosti mnoge gozdne funkcije, kar je

potrebno upoštevati pri prostorskem razvoju in slednjega (po)vezati na razvoj dejavnosti v prostoru. Še posebej so pomembne tiste funkcije gozdov, ki se nahajajo na strmejših območjih, v bližini poselitvenih območij ter v povezavi z območji varstva narave. Iz tega razloga bi moral plan podati varstvene usmeritve za gozd in ohranjanje njihovih funkcij. Podana je usmeritev.

Strnjene gozdne površine so prisotne skoraj na celotnem območju občine, izjema je skrajni severni del občine, ki je pretežno raven in tako primeren za kmetijsko rabo. Pretežno gozdnat del občine uvrščamo v gozdnato krajino (delež gozda je več kot 70 %), pri čemer gozdne površine predstavljajo večje strnjene komplekse gozdov na površinah, ki za kmetijstvo niso primerne.

Občina bo s planom spodbujala gozdarsko dejavnost pri razvoju naselij oziroma pri določanju njihove vloge in funkcij v omrežju naselij. Gozdarstva dejavnost se razvoja v okviru podeželskih, vaških naselij v okviru kmečkih gospodarstev. Zaradi gozda kot prevladujoče rabe površin, njegovo širjenje izven sedanjega obsega ni zaželeno. Ohranjanje je potrebno predvsem gozdove s poudarjenimi funkcijami in gozdove na strmih pobočjih, ki varujejo tla pred erozijo ter preprečujejo povečanje ogroženosti poselitvenih območij ter infrastrukture. Slednje je posredno navedeno med cilji občine pri urejanju prostora z vidikov varstva pred naravnimi nesrečami (10. člen).

Občina bo s planom spodbujala gozdarstvo, lesno proizvodnjo, tudi z vidika preprečevanja nastanka erozije (39. člen). Gozd je prepoznan tudi kot območje rekreacije v naravnem okolju, kjer bo občina urejala predvsem rekreacijske poti. S tem se gozdu daje poudarek pri ohranjanju in poudarjanju predvsem socialnih funkcij. Prav tako je gozd v povezavi z vinogradniškimi območji prepoznan kot pomemben gradnik krajine in naravni vir, ki ga je potrebno ohranjanje in mu zagotoviti trajnostno rabo. Ohranjanje gozdov bo pripomoglo k ekološki stabilnosti krajine in krajinske podobe prostora. Ekološka stabilnost pri upravljanju gozda je vezana tako na ohranjanje in povečevanje ekoloških funkcij gozda, posredno s tem pa tudi socialnih funkcij gozda. Z ohranjanjem gozda so zagotovljeni multiplikativni okoljski učinkih, kot je preprečevanje nastanka erozije tal zaradi odstranjevanja gozda in delovanja površinskih voda, kar je na erozijsko bolj ogroženih območjih še toliko bolj pomembno.

Plan nakazuje, da površine gozdov v področju gozdnate krajine ni smotrno več načrtno povečevati, pač pa se je treba posvetiti razvoju obstoječih gozdov in boljšemu izkoriščanju njihovega rastiščnega potenciala (količinsko, predvsem pa kakovostno). V večji meri, kot do sedaj, je potrebno v gospodarjenje z gozdom vključiti tudi površine v zaraščanju, ki so manj primerne za kmetijsko proizvodnjo. V področju kmetijske in primestne krajine pa je potrebno težiti k ohranitvi, oblikovanju in zasnovi posameznih dreves in skupin gozdnega drevja v krajini z namenom popestritve krajine. Navedene usmeritve razvoja ter ohranjanja gozdnih površin dajejo pomen gozdnim površinam in jim povečujejo njihovo socialno, ekološko ter krajinsko vlogo.

Še posebej je to pomembno pri ohranjanju gozdov v naseljih ali okoli naselij, saj imajo slednji izredno pomembno ekološko in socialno funkcijo. Gozdovi imajo tako poudarjeno rekreacijsko funkcijo, hkrati s poudarjeno klimatsko funkcijo pa opravljajo pomembno vlogo pri blaženju učinkov podnebnih sprememb. Gre za gozdove v okolici naselja Mokronog ter gozdove v nižinski, kmetijski krajini. Ti gozdovi so opredeljeni tudi kot varovalni gozdovi, ki se jih ohranja in varuje kot obstoječe naravne in ustvarjene sestavine krajine. S planom se v nižinski, kmetijski krajini ohranjajo prvine biotske raznovrstnosti krajine, kamor sodijo tudi posamezna drevesa in gozdni otoki (43. člen).

Druga naselja v občini se nahajajo pretežno v neposredni bližini gozdnih površin. Ohranjanje gozdnih površin ima v luči spreminjanja podnebja še poseben pomen za nižinske predele občine, saj gozd pripomore k ohlajanju nižinskih predelov. S povezljivostjo gozdnih površin ter njihovo ohranjenostjo, se bistveno pripomore k lokalnemu blaženju posledic ekstremnih vremenskih

pojavov (visoka temperatura). Plan tega ne naslavlja ustrezno, zato je podano priporočilo.

Območje občine je gozdnato. Opredeljene so mnoge socialne in ekološke funkcije gozda in sicer na območjih in površinah, kjer je poselitev redka ali ni prisotna. Tudi sam prostorski razvoj občine se usmerja v obstoječa poselitvena območja, kjer se naselja razvijajo etapno glede na utemeljene potrebe in razvojnih interesov občine (46. člen). Večja naselja, kot so Mokronog, Martinja vas in Trebelno se razvijajo v okviru ureditvenih območij teh naselij (47. člen). Na ta način plan ustrezno ohranja gozdne površine in omogoča opravljanje funkcij gozda tako, da se vloga in funkcija gozda v prostoru ohranja.

Z ohranjanjem značilne krajinske slike v povezavi z ohranjanjem omrežja gozdnih otokov in zelenih koridorjev se poudarjenost tako ekoloških, kot tudi socialnih funkcij, ohranja in celo povečuje. S tem je prepoznan pomen gozdnih površin z vidika varovanja tal, gozdnih zemljišč, preprečevanja nastanka erozije, zmanjševanja hipnega odtoka padavinske vode ter infrastrukture. Tovrstno varovanje ima pozitiven vpliv na ohranjanje in celo povečevanje poudarjenosti posameznih funkcij. Sklenjenost gozdnih sestojev tudi zmanjšuje negativni vpliv ekstremnih vremenskih pojavov.

Vsi gozdovi na območju občine so opredeljeni kot požarno ogroženi gozdovi, večinoma na srednji stopnji. Ustrezno gospodarjenje s požarno ogroženimi gozdovi je usmerjeno v dolgoročno izboljšanje rastišč, kar bo dolgoročno zmanjšalo sedanjo stopnjo požarne ogroženosti gozdov. Pomembno je, da plan določa ohranjanje gozdnih površin, saj se s tem zmanjša tveganje za nastanek požarov (manjša razgaljenost površin pomeni manjše tveganje za širjenje požarov na območje naselij).

Ocenjeno je, da bo vpliv OPP občine Mokronog-Trebelno na gozdarstvo in gozd nebitven (B)
 – Zasnova gozdarstva in varovanje gozdnih površin v planu večinoma ohranja sklenjene površine gozdnih sestojev in poudarjenost njihovih funkcij. Kljub manjšim posegom v gozdni prostor se sklenjenost gozdnih površin ohranja. Ohranjajo se tudi vse gozdne funkcije na prvi stopnji poudarjenosti. Prostorski razvoj ne bo imel bistvenega vpliva na trajnostno rabo naravnega vira.

6.3.1 Usmeritve za izboljšanje plana

- V svoj člen ali med določila 39. člena Odloka o OPP naj se doda določilo, da se gozdove s poudarjenimi ekološkimi in socialnimi funkcijami na prvi stopnji, ohranja v obstoječem stanju. V kolikor to ni mogoče je potrebno zagotavljati pogoje za izpolnjevanje posamezne funkcije gozda. Še posebej se ohranja gozdove na strmih pobočjih, ki varujejo tla pred erozijo ter preprečujejo povečanje ogroženosti poselitvenih območij ter infrastrukture.
- V ustrezen člen Odloka o OPP naj se doda določilo, ki naslavlja pomen gozda z vidika prilagajanja na podnebne spremembe in ohranjanje, oblikovanje in zasnovi posameznih dreves in skupin gozdnega drevja v krajini z namenom popestritve krajine.

6.3.2 Spremljanje stanja okolja

Kazalec	Spremljanje in način spremljanja	Nosilec	Obdobje izvajanja
Ohranjenost gozdov in njihovih funkcij	Površina in prostorsko porazdelitev gozdov, pomen vloge gozda v prostoru in morebitne spremembe se spremlja preko obnavljanja gozdno gospodarskih načrtov. Način spremljanja se izvaja z beleženjem dogodkov, kot so požari, vetrolomi.	ZGS	Spremljanje je redno in časovno neomejeno.

6.4 Ribe

Varstvo ribjih habitatov in ribjih populacij je opredeljeno s predpisi s področja ohranjanja narave (ZON), določeni segmenti varstva pa so vključeni v zakonodajo s področja sladkovodnega ribištva. Zakon o sladkovodnem ribištvu (ZSRib) (Ur. l. RS, št. 61/06, 56/25) ureja sladkovodno ribištvo kot upravljanje ribolovnih virov v celinskih vodah. ZSRib določa pravila za varstvo, upravljanje in trajnostno rabo sladkovodnih rib ter njihovih življenjskih okolij. Opredeljuje pogoje za izvajanje ribolova, gospodarjenje z ribolovnimi območji, varstvo avtohtonih vrst in preprečevanje vnosa tujerodnih vrst. Ključni poudarki so ohranjanje biotske raznovrstnosti, trajnostno upravljanje ribjih populacij ter nadzor in sankcije za kršitve.

Dejavnosti in raba prostora plana občine Mokronog-Trebelno lahko, poleg na revirje, varstvene revirje, dristišča in povezljivost ribjih habitatov, vpliva na vse vodotoke in vodna telesa v občini. Zakonodaja s področja sladkovodnega ribištva namreč pokriva vse vodotoke, ne le ribiških revirjev, med katere spadajo tudi varstveni revirji. Pri presoji vpliva plana na ribe se zato upošteva tudi 19. člen ZSRib (UL RS št. 61/06 in 56/25). Slednji določa, da mora biti vsak poseg v ribiški okoliš načrtovan in izveden na način, ki v največji meri zagotavlja ohranjanje rib, njihove vrstne pestrosti, starostne strukture in številčnosti. Pri tem se mora plan načrtovati tako, da se struge, obrežja in dna vodotokov ohranjajo v čim bolj naravnem stanju, da se ohranja obstoječa dinamika, hidromorfološke lastnosti in raznolikost vodotokov, da se objekti gradijo na način, ki ribam omogoča prehod ter da se ohranja naravna osenčenost oz. osončenost struge in brežin.

Dejavnosti in raba prostora v občini Mokronog-Trebelno v pretežnem delu nima pomembnega vpliva na vodotoke. Večina površine občine je v dejanski rabi porasla z gozdom, ki pomembno zmanjšuje negativne vplive na kakovost vodotokov in s tem ohranja vodne organizme v ugodnem stanju. Poleg tega je poselitev v občini dokaj redka in je zgoščena le na nekatera večja poselitvena območja. Tako raba in dejavnosti v prostoru v splošnem lahko le omejeno vplivajo na vodotoke in vodna telesa v občini. Vplivi rabe in dejavnosti v prostoru na vodne organizme so tesno povezani z vplivi na kakovost površinskih vodotokov, kar je v OP tudi vrednoteno. Ključne vplive na kakovost vodotokov in vodne organizme imajo kmetijske površine ter (ne)ustrezno urejeno odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda, kar pa je v OP upoštevano in obravnavano tako pri vplivu na površinske vode, kot pri obravnavi vplivov na naravo.

Varstveni revirji

Širitev urbanih območij lahko povečata odtok padavinske vode z utrjenih površin, povzročita erozijo tal in motnost potokov, kar lahko vpliva na ribe v varstvenih revirjih. Prav tako gradbena dela lahko povzročijo začasno povečanje suspendiranih snovi in motijo mirne predele ribjih habitatov. Če se gradnja izvaja z upoštevanjem obrežnih pasov, lokalnih kanalizacijskih rešitev in zmanjšanjem odtoka z neprepustnih površin, je vpliv majhen. Poseganje v varstvene revirje je na podlagi Zakona o sladkovodnem ribištvu prepovedano.

OPP prepozna turizem kot pomemben razvojni potencial. Vplivi na varstvene revirje so odvisni predvsem od lokacije razvoja turističnih točk in destinacij. V občini prevladuje vinogradniški turizem, ki ni neposredno vezan na vodotoke. V kolikor bi se posamezna turistična območja razvijala v bližini vodotokov, obstaja tveganje za povečan pritisk na vodno okolje zaradi povečanja obiska in možnosti izpustov v vode. Pri ureditvi sprehajalnih in kolesarskih poti ob vodotokih (npr. Mirna) je vpliv lahko pozitiven, če se ob tem izvedejo ureditve za izboljšanje habitatov vodnih organizmov. V varstvenih revirjih je treba izključiti vse gradbene posege. Odlok v 4. točki 39. člena podaja določilo, da se v območjih z naravnimi kakovostmi načrtuje takšne oblike turizma, ki ne povzročijo množične obiskanosti. V teh območjih se načrtuje takšne dejavnosti, za katere praviloma ni potrebna gradnja dodatne ali nove javne infrastrukture. Slednje ima pozitiven vpliv na habitate vodnih organizmov.

Prometna infrastruktura prav tako lahko vpliva na kakovost površinskih voda in s tem habitate vodnih organizmov, predvsem kadar je njihov potek načrtovan v bližini vodotokov ali jih preči. Slednje je v občini pomembno v primeru potekov ob vodotoku Mirna in njenih pritokih, kjer so prisotni varstveni revirji ribjih vrst. Gradnja in širitev prometne infrastrukture lahko povzroči negativne vplive zaradi povečanega vnosa suspendiranih delcev, izpustov nevarnih snovi (olja, goriva) ter sprememb drenažnih režimov. Vpliv je

zmeren do večji predvsem v fazah gradnje, vendar se ga lahko bistveno zmanjša z ustreznimi ukrepi.

Pomemben vpliv se lahko pojavi tudi v primeru izvajanje protipoplavnih ureditev, predvsem takšnih, ki vključujejo pregrade in vodne objekte, ki preprečujejo ali onemogočijo migracije vodnih organizmov. Obratovanje protipoplavnih objektov lahko povzroča spremembe vodnega režima (pretoki, temperatura, motnost, premeščanje sedimentov), kar lahko vpliva na ribje populacije in spremeni njihovo življenjsko okolje. Toliko bolj je tako pomembno, da se ureditve načrtuje sonaravno in na način, da se omogoči migriranje organizmom ter premeščanju materiala znotraj vodotoka in ob njem.

Površine ob vodotoku Mirna so v OPP prepoznane kot površine, kamor se usmerja zasnova zelenega sistema in območja za rekreacijo v naravnem okolju. S tem je to območje prepoznano kot kvalitetno in ohranjanje teh površin, obvodne vegetacije, kar prispeva k izboljšanju stanja habitatov vodnih organizmov, vključno z ribami. Ohranitev vegetacijskih pasov ob vodotokih zmanjšuje erodibilnost bregov in vnos hranil ter onesnažil v vode, kar dolgoročno pozitivno vpliva na stabilnost populacij rib v varstvenih revirjih. Koreninski sistemi obrežne vegetacije služijo tudi kot skrivališča za ribe. Rekreacija je opredeljena v 4. točki 39. člena Odloka o OPP. Navedeno je, da se v obvodnem pasu vodotokov, ki imajo na podlagi predpisov s področja ohranjanja narave poseben status, lahko načrtuje takšna oblika rekreacije v naravnem okolju, za katero ni potrebna gradnja dodatne oz. nove infrastrukture. Rekreacijske površine, ki zahtevajo velike površine ali večje gradbene posege in so lahko vir onesnaževanja, se načrtujejo izven občutljivih območij, kamor sodijo tudi vodotoki.

Vpliv na varstvene revirje ima lahko tudi kmetijska raba zemljišč. Intenzivnejša obdelava tal, povečana erozija in odtok tal, lahko povzročijo motnost voda, povečanje hranil in organskega materiala v potokih ter posredno motijo ribe v varstvenih revirjih. Če se uvajajo sonaravne kmetijske prakse, kot so ohranjanje obrežnih pasov, minimalna obdelava tal in zmanjšanje uporabe gnojil, je vpliv majhen. Brez teh ukrepov je vpliv zmeren negativen. V občini so večje strnjene kmetijske površine predvsem v nižinskem severnem delu, pri čemer je v tem delu prisotno tudi večje število vodotokov, ki se stekajo v vodotok Mirna. V 1. točki 39. člena Odloka o OPP so podane usmeritve za razvoj kmetijstva. Z vidika varstva voda in vodnih organizmov je pomembno določilo, da se pri izvajanju agrarnih operacij ohranja lastnosti zaradi katerih ima območje status naravne vrednote in biotske raznovrstnosti. Agrarne operacije lahko povečajo intenzifikacijo kmetijske rabe površin.

Drstišča

Na podlagi določil Zakona o sladkovodnem ribištvu posegi v območja drstišč niso dovoljeni. Prav tako niso dovoljeni posegi med drstenjem. Širitev urbaniziranih območij in spremembe vodnega režima zaradi komunalne infrastrukture lahko prekrijejo drstišča z nanosi tal ali zmanjšajo kisik v vodi, kar zmanjša uspešnost drstenja rib. Ustrezno načrtovanje infrastrukture, ohranjanje naravnih brežin, vegetacijskih pasov in preprečevanje neposredne gradnje ob vodotokih lahko vplive bistveno zmanjša. V primeru umeščanja urbaniziranih območij v bližino vodotokov ali tako, da je možen daljinski vpliv nanje (npr. gospodarska cona Pušča, ki je sicer v prostor že umeščena z veljavnim OPN), obstaja tveganje za poslabšanje drstitvenih habitatov zaradi povečanega odtoka onesnaženih voda, sprememb mikrosedimentacije ali urejanja brežin. Iz tega razloga je ključno ustrezno odvajanje odpadnih voda in njihovo čiščenje pred morebitnimi iztoki v vodotok. Zmanjšanje vpliva se doseže tudi z zagotavljanjem varovalnih pasov ob vodotokih.

Vplivi na drstišča se lahko pojavijo tudi v primeru vseh ureditev v neposredni bližini vodotokov ali v primeru prečkanj (npr. ceste, poti, itd.). Rekreacijska območja ob in vzdolž vodotokov, ureditve površin za potrebe turistične dejavnosti, ureditve prometnic ob ali preko vodotokov so tiste, ki imajo posredno vpliv na drstišča. Urejanje območij, povečanje erozije in spremembe vodnega režima lahko povzročijo motnje v času drstitve. Vibracije in hrup med gradnjo lahko motijo drstitveno vedenje, sedimentacija pa lahko prekriva drstišča. Obvezno je načrtovati dela izven drstitvenih obdobj in vzdrževati vegetacijski pas ob vodotokih kot zaščitno območje. Drstišča so pogosto lokalizirana in lahko z ustreznim prostorskim načrtovanjem negativne vplive zelo zmanjšamo.

Morebitne vodnogospodarske ureditve imajo lahko pomembne vplive na drstišča, saj protipoplavni objekti lahko vplivajo na naravni pretok, hitrost toka, sedimentacijo in strukturo dna, kar lahko poškoduje ali uniči drstišča rib. Dodatno tveganje predstavljajo motnje med gradnjo (vibracije, izpusti, mulj). Različne vrste rib

potrebujejo različne pogoje za drst. Ukrepi morajo vključevati ohranjanje naravne morfologije, sonaravne pretočne režime v drstiščih in zagotoviti ekološko pretočnost reke in ohranitev peščenih ter prodnatih odsekov, kjer se ribe drstijo. Poleg tega je treba ohranjati tudi ostale drstne habitate.

Kmetijstvo je v OPP prepoznano kot pomembna dejavnost in kot značilni gradnik krajine. Ohranjanje kmetijskih zemljišč je tako pomemben cilj OPP. Na drstišča rib lahko vplivaj predvsem sklenjene kmetijske površine v nižinskem delu občine. Vplivi so lahko različni. Sedimentacija in spremembe kakovosti vode zaradi kmetijskih površin lahko prekrijejo drstišča, zmanjšajo kisik v vodi in zmanjšajo uspešnost drstenja rib. Uporaba sonaravnega kmetijstva, vegetacijskih pasov ob vodotokih in preprečevanje erozije bistveno zmanjšuje vplive. Vpliv: zmeren negativen, možno zmanjšanje na majhen ob ustrezni regulaciji in zaščiti ob vodotokih.

Neprehodni prečni objekti za vodne organizme

Širjenje urbaniziranih površin, površin za rekreacijo, turistične dejavnosti ipd. same po sebi običajno ne vključujejo pregrad na vodotokih, lahko pa posredno zahtevajo ureditev prečnih objektov na vodotokih z namenom zagotavljanja poplavne varnosti poselitve. Vpliv poselitve na prehodnost prečnih objektov se lahko pojavi pri gradnji kanalizacijskih ali odvodnih objektov, ohranjanju obstoječih prečnih ovir (npr. zapuščeni jezovi, industrijski zadrževalniki) itd.

Po podatkih Atlasa voda (sloj VONU_Prečni objekti) na območju občine ni evidentiranih prečnih objektov na vodotokih. Z upoštevanjem določil OPP bi lahko na prehodnost vodotokov za vodne organizme v bodoče vplivale protipoplavne ureditve ter prečkanja cest preko vodotokov. Gradnja novih prometnic ali rekonstrukcija obstoječih mostov lahko vključuje nove prečne objekte (npr. temeljenja, zaščitne konstrukcije v strugah), kar bi lahko povzročilo neprehodnost vodotokov. Vpliv je potencialno negativen, če se ne predvidijo ustrezni pretočni profili in ribje steze. V vseh načrtih mora biti zagotovljena popolna prehodnost za vodne organizme, skladno z zahtevami Direktiv o vodah (2000/60/ES) in o habitatih (92/43/EGS).

Gradnja protipoplavnih ureditev (suhi ali mokri zadrževalniki, jezovi, prečne pregrade) bi predstavljale nove neprehodne prečne objekte, kar bi povečalo fragmentacijo rečnih sistemov večjih vodotokov v občini. Ključno je, da se pri vseh vodnogospodarskih ureditvah zagotovi učinkovite ukrepe za prehajanje vodnih organizmov ter ustrezne prilagoditve pretočnih režimov.

Ocenjeno je, da bo vpliv OPP občine Mokronog-Trebelno na okoljski cilj varstva vodnih organizmov nebitven (C) – Izvedba plana zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov ne vpliva bistveno na zmanjšanje ali razdrobljenost površin revirjev. Površina varstvenih revirjev v katere se bo posegalo je enaka 0. Zaradi plana do poseganja v drstišča ne bo prišlo, prav tako so predvideni omilitveni ukrepi, ki zmanjšujejo morebitne vplive na drstišča tako, da bo vpliv nebitven. S planom se lahko poveča število oz. širjenje invazivnih tujerodnih vrst, vpliv je z izvedbo omilitvenih ukrepov nebitven. Plan vpliva na prehodnost in migracijo rib, a je vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov nebitven.

6.4.1 Usmeritve za izboljšanje plana

Usmeritve s področja rib:

- Posegi v varstvene revirje in drstišča niso dovoljeni. Zagotovljena mora biti prehodnost vodotokov za vodne organizme.
- Prečkanja vodotokov ali postavitev prečnih objektov je potrebno umeščati izven varstvenih revirjev in območij drstišč rib. Dela na in v vodotokih naj se načrtuje izven drstitvenega obdobja rib.

- Morebitne nove infrastrukturne elemente (ceste) ali njihove nadgradnje se prednostno načrtuje izven območja vodotokov ali na način, da je potrebnih čim manj prečkanj vodotokov. Če to ni možno, se s tehničnimi rešitvami prečkanj zagotovi, da se cestni elementi niso umeščeni v strugo vodotoka in so zagotovljeni ukrepi, da na območju ne prihaja do dolgotrajnega kaljenja.
- Prednostno se na območja vodotokov ne umešča novih prečnih objektov, ki so neprehodni za vodne organizme. Če to ni možno za učinkovito zmanjšane poplavne ogroženosti, je treba predvideti ukrepe za ohranitev prehodnosti za vodne organizme (ribje steze, drče, zaporedni bazeni, sonaravno urejeni stranski rokavi), načrtovani naj bodo skladno z naravnim pretokom in vrstno sestavo rib.
- Vodnogospodarske ureditve naj se prednostno in v čim večji meri izvajajo sonaravno.
- Zagotovi naj se pasove vegetacije ob vodotokih.
- Ohranja naj se naravno morfologijo vodotokov in sonaravne pretočne režime v drstiščih. Zagotovi se ekološko pretočnost reke, ohrani se peščene in prodnate odseke ter ostale drstne habitate, kjer se ribe drstijo.
- Struge, obrežja in dna vodotokov se ohranjajo v čim bolj naravnem stanju, da se ohranja obstoječa dinamika, hidromorfološke lastnosti in raznolikost vodotokov, da se objekti gradijo na način, ki ribam omogoča prehod ter da se ohranja naravna osenčenost oz. osončenost struge in brežin.

6.4.2 Spremljanje stanja okolja

Kazalec	Spremljanje in način spremljanja
- ohranjanje površin revirjev ter površin varstvenih revirjev, - število drstišč oz. površina drstišč, kjer je znana, - invazivne tujerodne vrste rib, - zagotovljena prehodnost za ribe v primeru grajenih objektov v vodotokih	Spremljanje stanja se opravlja na podlagi podatkov iz ribiškega katastra.

6.5 Vode

6.5.1 Površinske vode

Vodna mreža na območju občine je zaradi razgibanega reliefa ter številnih grap razmeroma gosta, a prevladujejo predvsem občasni/nestalni vodotoki. Vodotok Mirna, ki je hkrati največji vodotok v občini, je opredeljen kot vodotok 1. reda. Ostali vodotoki v občini so 2. reda. Ostali večji vodotoki so Laknica, Gostinčica in Radulja.

Kakovost vodotokov opredeljujeta njihovo ustrezno kemijsko in ekološko stanje. Večina vodotokov v Sloveniji je vsaj v dobrem kemijskem stanju, med tem ko je v dobrem ekološkem stanju manj vodotokov. Na ekološko stanje vodotokov močno vpliva raba tal v priobalnem pasu. Plan pri naslavljanju razvoja gozdov govori o ohranjanju gozdnih površin na predelih, ki so erozijsko ogroženi. Slednje površine predstavlja večina gozdov na dvignjenih gričevnatih območjih, kjer je prav tako prisotna večina površinskih vodotokov v občini. Ohranjanje gozdnih površin posredno pomeni tudi ohranjanje hidromorfološkega stanja vodotokov, kar ima pozitiven vpliv na njihovo ekološko stanje. Plan ne naslavlja ustrezno ohranjanje obvodne vegetacije ob vodotokih nižinskega dela občine, zato je podana usmeritev.

Varstvo voda med cilji prostorskega razvoja (10. člen) ni opredeljeno. Vodna mreža, kot pomemben gradnik krajine, je odločilno narekovala razvoj prostora, ohranjenost gozdov in naravovarstveno

pomembnih območij ter razvoj poselitve. So pa med usmeritvami za razvoj krajine podana tudi določila za urejanje voda (39. člen).

Določeno je, da se na priobalnih zemljiščih ohranjata nepozidanost in javna dostopnost, zato se prostorske ureditve in dejavnosti, ki niso vezane na vodo, umešča izven območij, kjer je voda stalno ali občasno prisotna, ter v ustreznem odmiku. Prav tako je določeno, da se pri določitvi območij voda oz. območij celinskih voda dosledno upošteva dejansko stanje. Omenjena določila so skladna z določili Zakona o vodah, ki v 14. členu določa priobalna zemljišča celinskih voda. V 37. členu Zakona so določene omejitve poseganja v vodno in priobalno zemljišče celinskih voda ter določene izjeme. V nadaljevanju podajamo še nekaj priporočil glede vključitve določil varstva ter upravljanja voda v OPP.

Upravljanje z vodami in vodnimi viri mora biti celovito in celostno, kar pomeni, da se vode in obvodni prostor usklajeno in trajnostno uporablja za različne namene in dejavnosti ob sočasnem zagotavljanju njihovega varstva. Vsakršna raba voda za oskrbne, gospodarske, kmetijske in druge namene mora biti takšna, da se upošteva hidrološki značaj vodotokov, njihova vodnatost in druge značilnosti za trajno zagotavljanje njihovega kakovostnega kemijskega in ekološkega stanja ter krajinskega in ekološkega pomena. Ohranja naj se obrežna zarast vodotokov in, kjer je to mogoče v nižinskih predelih, ponovno vzpostaviti obrežno vegetacijo. Zgoraj navedena določila so usmerjena v varovanje kakovosti površinskih vodotokov, kar predstavlja pozitiven vpliv.

Odlok zagotavlja varovanje vseh vodotokov z ustreznim upravljanjem in vzdrževanjem ter ohranjanjem naravne dinamike vode, kjer vodotoki niso regulirani. Izboljšanje kakovosti vseh vodotokov se doseže z ustreznim upravljanjem odpadnih vod in pogoji pridelave na kmetijskih zemljiščih (omejevanje uporabe gnojil in zaščitnih sredstev). Vse omenjeno pozitivno vpliva na kemijsko in ekološko kakovost predvsem tistih vodotokov, ki tečejo preko območij kmetijskih zemljišč (npr. Mirna). Odlok navaja, da se je kvaliteta Šmarskega potoka z izgradnjo čistilne naprave izboljšala in da se bo s postopnim urejanjem čiščenja odpadnih vod v prihodnje izboljšala tudi kvaliteta ostalih vodotokov.

Za zmanjševanje onesnaževanja površinskih voda ter vodnih zemljišč je pri načrtovanju prostorskih ureditev potrebno ustrezno urediti komunalno opremljenost, preprečiti neustrezno rabe prostora ob vodotokih ter sanirati točkovne vire onesnaženja. S tem se ustrezno naslovi problematiko površinskih voda na območju občine. Omenjene diktije naj se vključi v Odlok o OPP. Odvajanje in čiščenje odpadne vode naslavlja 25. člen Odloka.

V tem členu je navedeno, da je obstoječe odvajanje odpadnih voda izvedeno v mešanem sistemu in v relativno majhnem obsegu. Izvedeno in v funkciji je le v naselju Mokronog, kjer se odvajanje in čiščenje odpadnih voda zaključi s čistilno napravo Mokronog. Ostala naselja še nimajo rešenega problema zbiranja, čiščenja in odvajanja komunalnih odpadnih vod. Tako se odpadne vode iz gospodinjstev stekajo v pretočne in nepretočne greznice ter individualne male komunalne čistilne naprave.

Iz Programa odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode na območju občine za obdobje 2025 – 2028 (Komunala Trebnje d.o.o., oktober 2024) izhaja, da mora občina glede na velikosti posameznih aglomeracij, kanalizacijsko omrežje, kjer se izvaja javna služba, zagotoviti v naseljih Mokronog, Hrastovica in Česnjice pri Trebelnem. Slednja je zagotovljena le v naselju Mokronog v skupni dolžini 5.671 m, kjer je 277 objektov priključenih na omrežje. Iz Programa izhaja tudi, da javna služba opravlja prevzem blata iz 79 MKČN, ki so manjše od 50PE, vsaka tri leta. Prevzeto blato se obdela na ČN Trebnje.

V 25. členu OPP so podane usmeritve za odvajanje in čiščenje odpadnih vod. Navedeno je, da se zagotavlja dograditev omrežja za odvajanje odpadnih vod in sicer prednostno na območjih brez urejenega omrežja. Prav tako bo občina z OPP zagotavljala obnovo obstoječega omrežja ter na območjih posamičnih poselitev in poselitvenih območjih, ki so oddaljena od zbiralnikov odpadnih vod, izvajala čiščenje odpadnih vod z izgradnjo malih čistilnih naprav. Vse navedeno ima pomemben pozitivne vpliv na kakovost površinskih voda, saj se z urejeno odvodnjo komunalnih odpadnih voda prepreči onesnaženje površinskih vodotokov, podzemnih voda in tal. OPP podaja tudi usmeritve glede odvajanja padavinske odpadne vode z utrjenih površin in določa sanacijo obstoječe in novogradnje sistema odvodnje. Z vidika ohranjanja kvalitete površinskih voda je pomembno tudi, da se izvede ustrezne ukrepe za zmanjševanje odtoka z urbanih površin in ukrepi za omejevanje izlita komunalnih in padavinskih vod.

Posreden pozitiven vpliv imajo tudi določila 26. člena odloka, ki opredeljujejo zasnovo ravnanja z odpadki. Urejeno ravnanje z odpadki preprečuje možnost onesnaženja okolja in posledično pozitivno vpliva tudi na kakovost vodotokov, tak in podzemne vode.

Na območju občine Mokronog-Trebelno ni opredeljenih referenčnih odsekov vodotokov.

Na kakovost površinskih vodotokov pomembno vpliva tudi kmetijska dejavnost ter kmetijske površine v bližini strug vodotokov, predvsem v severnem nižinskem delu občine, ker je največ strnjenih, obdelovalnih kmetijskih površin. Zmanjšanje vpliva kmetijskih površin na kakovost vodotokov se lahko doseže preko ohranjanja ali ponovne vzpostavitve obrežne vegetacije vzdolž vodotokov, ki predstavlja zaščitno cono med kmetijskimi površinami ter vodotoki in zmanjša prenos snovi med obema medijema. V nižinskem, kmetijskem delu občine poteka vodotok Mirna, ki je razmeroma dobro obrasel z obrežno vegetacijo. Enako velja tudi za posamezne manjše vodotoke (npr. Savrica, Bačji potok), ki se izlivajo v Mirno. Hidromorfološko stanje vodotokov je tako dobro in posebni ukrepi ali priporočila s tega vidika niso potrebni. Obseg teh kmetijskih površin je razmeroma majhen, s tem pa so majhni tudi pritiski kmetijstva na kakovost vodotokov. Vodotoki v osrednjem in južnem delu občine so manj podvrženi vplivu kmetijske dejavnosti, saj je slednja otežena in vezana predvsem na ekstenzivne dejavnosti, kot do vinogradništvo in živinoreja.

Glede na sedanjo rabo prostora vzdolž vodotokov in dejstva, da se raba prostora v tem delu ne spreminja (ohranja se kmetijska raba) ocenjujemo, da se z izvedbo plana kakovostno stanje vodotokov ne bo spremenilo. Z poudarjanjem trajnostne rabe površin in ekološkega pristopa h kmetijstvu se lahko pričakuje tudi izboljšanje kakovostnega stanja in s tem ohranitve kakovosti tega dela vodotoka kot referenčnega odseka.

Ocenjeno je, da bo vpliv OPP občine Mokronog - Trebelno na površinske vode nebitven zaradi omilitvenih ukrepov (C) – Kemijsko in ekološko stanje površinskih voda se ne bo bistveno, zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov. Iz tega razloga bo dobro stanje površinskih voda ohranjeno

6.5.1.1 Usmeritve za izboljšanje plana

V Odlok o OPP naj se k ustreznim členom doda naslednje določila o varstvu površinskih voda:

- Upravljanje z vodami in vodnimi viri mora biti celovito in celostno, kar pomeni, da se vode in obvodni prostor usklajeno in trajnostno uporablja za različne namene in dejavnosti ob sočasnem zagotavljanju njihovega varstva. Upravljanje mora biti takšno, da se ohranja kakovostno stanje voda.
- Vsakršna raba voda za oskrbne, gospodarske, kmetijske in druge namene mora biti takšna, da se

upošteva njihov hidrološki značaj, vodnatost in druge značilnosti za trajno zagotavljanje njihovega kakovostnega kemijskega in ekološkega stanja ter krajinskega in ekološkega pomena.

- Ohranja naj se obrežna zarast vodotokov.
- Izboljšanje kakovosti vseh vodotokov se doseže z ustreznim ravnanjem z odpadnimi vodami.
- Za zmanjševanje onesnaževanja površinskih voda ter vodnih zemljišč je pri načrtovanju prostorskih ureditev potrebno ustrezno urediti komunalno opremljenost, preprečiti neustrezno rabe prostora ob vodotokih ter sanirati točkovne vire onesnaženja. V tistih aglomeracijah, kjer kanalizacijsko omrežje še ni zgrajeno, ga je treba dograditi, prednostno pred razvojem poselitvenih območij.

6.5.1.2 Spremljanje stanja okolja

Kazalec	Spremljanje in način spremljanja	Nosilec	Obdobje izvajanja
Kemijsko in ekološko stanje površinskih voda	Kazalec temelji na programu monitornega stanja površinskih voda, ki se izvaja na 31 merilnih mestih na vodotokih v Sloveniji, skladno z Uredbo o stanju površinskih voda (Ur. l. RS, 14/09, 98/10, 96/13, 24/16), Pravilnikom o monitoringu stanja površinskih voda (Ur. l. RS, št. 10/09, 81/11, 73/16) in Pravilnikom o določitvi in razvrstitvi vodnih teles površinskih voda (Ur. l. RS, št. 63/05 , 26/06, 32/11, 8/18)	ARSO	Spremljanje se vrši skladno z letnimi programi monitoringa stanja površinskih voda, ocena kemijskega in ekološkega stanja pa se izvede enkrat v obdobju načrta upravljanja voda (praviloma šestletno obdobje)

6.5.2 Podzemne vode

V občini Mokronog - Trebelno so vodovarstvena območja zavarovana z občinskim Odlok o varstvu virov pitne vode v Občini Trebnje in ukrepih za zavarovanje kakovosti in količini vode (Ur. l. RS, št. 75/96, 28/00), ki določa varstvene pasove vodnih virov pitne vode (najožji, ožji, širši pas) in omejitve ter prepovedi na varovanih območjih. Najožji varstveni pas je namenjen predvsem za zaščito podtalnice in izvirov ter objektov za oskrbo z vodo. Dovoljenja je le dejavnost, ki je namenjena oskrbi s pitno vodo. Severno območje občine spada v vodno telo Posavsko hribovje do osrednje Sotle Spodnji. Južni, večji del občine sodi v telo podzemne vode Dolenjski kras.

Na območju občine Mokronog-Trebelno se nahajajo tudi štirje vodni viri z veljavnim vodnim dovoljenjem za oskrbo s pitno vodo, ki se izvaja kot gospodarska javna služba, brez določenega vodovarstvenega območja. To so izvir Skrovnik, MKG-1, PG-1 in PG-2. Izvir Skrovnik, PG-1 in PG-2 se nahajajo na načrtovanem vodovarstvenem območju. Vsi štirje vodni viri se nahajajo na gozdnem območju, kjer ni prisotne poselitve in tako viri niso ogroženi zaradi rabe prostora. S tem je tudi možnost onesnaženja teh vodnih virov zaradi dejavnosti v prostoru zanemarljiva.

Vsi členi, ki so navedeni v poglavju o vrednotenju vplivov na površinske vode in imajo nanje pozitiven vpliv, imajo posreden pozitiven vpliv tudi na varstvo podzemnih voda. V določenih primerih lahko površinske vode pomembno vplivajo na podzemne vode in obratno. Območja podzemnih voda in območja površinskih voda (vodotoki, jezera, mokrišča) so v naravi namreč povezana med seboj. Medsebojne povezave imajo lahko veliko pojavnih oblik. V mnogih primerih površinske vode drenirajo podzemno vodo, v drugih primerih so površinske vode vir napajanja vodonosnikov. Onesnažena podzemna voda lahko povzroči poslabšanje stanja površinske vode in obratno.

Pretežni del poselitvenih območij se nahaja izven območja varstva voda, saj je na območju celotne občine tipična razpršena poselitev in razen naselij Mokronog in Trebelno ni drugih večjih strnjenih poselitvenih območij.

Varstvo podzemnih voda je v planu posredno omenjeno preko oskrbe s pitno vodo v 24. členu Odloka. Določila se nanašajo tako na vodooskrbo, kot tudi na varstvo vodnih virov. Prav tako je varstvo podzemne vode posredno vključeno v plan preko določb o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode (25. člen). Širitve kanalizacijskega omrežja ter ureditev čiščenja komunalne odpadne vode ima na podzemne vode neposreden pozitiven vpliv. Na območju občine je prisotna posamična poselitev v manjših zaselkih, kjer vzpostavitev aglomeracij za potrebe ureditve odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih vod, skladno s Programom odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode za obdobje 2025-2028, ni predvidena. Komunalna odpadna voda se že v obstoječem, kot tudi v predvidenem stanju, zbira v MKČN. Odlok dopušča možnost čiščenja na bioloških in rastlinskih MKČN. Glede na posamično poselitev je takšna rešitev ustrezna. Ustrezno odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode je predvsem pomembno v tistih naseljih ali delih naselij, ki se nahajajo znotraj prispevne površine občutljivega območja zaradi evtrofikacije za VT Radulja povirje – Klevevž ter prispevne površine občutljivega območja zaradi kopalnih voda za VT Krka Soteska – Otočec. Z ustrezno urejenim odvajanjem in čiščenjem komunalnih odpadnih voda se dolgoročno ohranja ali izboljša kakovost podzemnih voda.

Širjenje poselitve vpliva tudi na količinsko stanje vodonosnika. Za količinsko obnavljanje vodonosnika podzemne vode je pomembno ustrezno ponikanje padavinskih vod s površin. 25. člen navaja odvodnjo meteornih vod iz utrjenih površin. Predviden način odvodnje z Odlokom ni opredeljen. Slednji je odvisen od geoloških razmer ter stabilnosti terena. Za oba vodonosnika velja, da je njuno količinsko stanje dobro. Glede na razmeroma redko poselitev ter manjša poselitvena območja ocenjujemo, da način ponikanja padavinskih vod ni ključen za ohranjanje količinskega stanja podzemnih voda. V 25. členu Odloka je navedeno, da se z namenom zadrževanja padavinskih voda pred hipnim odtokom predvidijo zatratitve, kar delno omogoči ponikanje padavinskih vod v tla in naprej v vodonosnik. Ocenjujemo, da plan ne bo imel vpliva na količinsko stanje podzemnih voda.

V občini ni podeljenih koncesij za rabo vode. Podeljenih je tudi več vodnih dovoljenj za rabo vode, največ za oskrbo s pitno vodo ter vzrejo vodnih organizmov. Na osnovi vodnega dovoljenja se morajo posegi v prostor, skladno z določili Zakona o vodah, načrtovati tako, da se ne omejuje ali ogroža nobene obstoječe podeljene vodne pravice. V primeru, da ureditve v prostor ni možno umestiti drugače, kot da se poseže na območja že podeljenih vodnih pravic, je potrebno črpališča ali vrtine za rabo vode nadomestiti z novim virom.

Vse navedeno lahko izboljša kvaliteto podzemnih voda, saj neurejena odvodna odpadne vode preko pronicanja nitratov in drugih onesnaževal, slabša kvaliteto podzemne vode.

Ocenjeno je, da bo vpliv OPP občine Mokronog - Trebelno na podzemne vode nebitven (B) – Kakovost in količinsko stanje podzemnih voda se ne bo bistveno spremenilo. Iz tega razloga bo dobro stanje podzemnih voda ohranjeno.

6.5.2.1 Usmeritve za izboljšanje plana

Dodatne usmeritve niso potrebne.

6.5.2.2 Spremljanje stanja okolja

Kazalec	Spremljanje in način spremljanja	Nosilec	Obdobje izvajanja
Kakovost in količinsko stanje podzemnih voda	Kakovost podzemne vode se določa skladno z obstoječo zakonodajo na podlagi Uredbe o stanju kakovosti podzemne vode (Ur. l. RS, 25/09, 68/12, Metodologiji za ugotavljanje stanja vodnih teles podzemne vode in Pravilnikom o monitoringu podzemnih voda (Ur. l. RS, 31/09)	ARSO	Podzemna voda se na merilnih mestih vzorči 1 do 2 krat letno. Rezultati se podajajo v obliki letnih poročil.

6.5.3 Ogrožena območja

Poplavna ogroženost

Na območju občine Mokronog - Trebelno je več vodotokov, ki v primeru obilnega deževja poplavlajo. Zaradi geološke sestave ter nagiba terena je površje podvrženo tudi erozijskemu delovanju padavinske vode.

Na poplavnih območjih, za katera so izdelane karte poplavne nevarnosti in določeni razredi poplavne nevarnosti, je pri načrtovanju prostorskih ureditev potrebno upoštevati pogoje in omejitve iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Ur. l. RS, št. 34/25). Pri tem je treba zagotoviti, da se ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na poplavnem območju in izven njega. Karte poplavne nevarnosti so opredeljene za odseke vodozbirnih območij vodotokov Mirna, Laknica in Radulja. V občini so prisotne tudi območja poplav, ki so določena na podlagi opozorilne karte poplav, a se vse nahajajo znotraj območja veljavnosti rezultatov poplavnih kart.

Na območju občine so na širšem območju vodotoka Mirna in njenih pritokov določeni tudi območja poplavljanja po opozorilni karti poplav in sicer so določena območja tako pluvialnih (dežnih), kot tudi fluvialnih (rečnih) poplav. Ta območja so le delno znotraj območij veljavnosti rezultatov po veljavni poplavni študiji. Veljavna poplavna študija za vodotoke Mirna, Laknica in Radulja je bila potrjena leta 2012 in ne upošteva vpliva podnebnih sprememb pri pojavu poplavnih dogodkov. Odlok o OPP v 41. členu navaja, da bo občina pri razporejanju dejavnosti in umeščanju objektov v prostor skrbela, da bodo odporni na podnebne spremembe in njihove posledice, kot so poplave, suše in vročinski valovi. Pri tem je pomembno tudi, da se vpliv podnebnih sprememb upošteva tudi v povezavi z poplavnimi dogodki z namenom zmanjšanja poplavne ogroženosti tistih poselitvenih območij, ki so potencialno poplavno ogrožena. Podana je usmeritev.

Odlok o OPP ugotavlja, da možnosti prostorskega razvoja naselij omejujejo tudi fizične omejitve, karmo sodi razgibanost terena in poplavna dolinska območja (7. člen). V 40. členu, ki se sicer navezuje na usmeritve za območja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, je navedeno, da bo občina varovala poplavna območja pred posegi, ki bi zmanjševali obseg razlivnih površin. Prepoznano je, da je občina, med drugim, ogrožena tudi zaradi poplav. Območje ob reki Mirni v ravninskem SZ delu občine občasno poplavljen. Za omenjeni vodotok je bila izdelana poplavna študija.

46. člen, ki opredeljuje prostorski razvoj naselij navaja, da se dejavnosti v prostoru razvijajo etapno glede na potrebe posameznih naselij, pri čemer se upošteva stopnjo poplavne ogroženosti.

OPP omejitve v prostoru zaradi prisotnosti poplavnih območij ustrezno prepozna in jih tudi upošteva. Posebnih določil v zvezi z varstvom pred poplavami Odlok sicer ne navaja, jih pa upošteva pri določanju možnosti prostorskega razvoja naselij. Nevarnost zaradi poplav je prisotna predvsem v nižinskem severnem delu občine. Edino naselje ob vodotoku Mirna, ki se nahaja znotraj

posameznih razredov poplavne nevarnosti, je del naselja Martinja vas oziroma Puščava. Ob Radulji in Laknici se znotraj razredov poplavne nevarnosti nahajajo zgolj posamezni objekti. Območij strnjenje poselitve znotraj območja veljavnosti rezultatov ni. Za varnost teh območij pred poplavami bo potrebno zagotavljati s proti poplavnimi ukrepi, ki v Odloku o OPP niso določeni. Posegi v prostor na poplavnih območjih se izvajajo v skladu s predpisi o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav. Zgornja določila plana prepoznajo poplavno nevarnost kot izredno pomembno prvino ter hkrati omejitev v prostoru. Določila so takšna, da se poplavna nevarnost in ogroženost z urejanjem prostora ne povečuje.

Zmanjšanje intenzivnosti poplavljanja oziroma poplavne ogroženosti je moč doseči z ohranjanjem naravnega poteka strug vodotokov. Podali smo nekatere usmeritve za zmanjšanje poplavne ogroženosti ter nevarnosti prostora zaradi poplav ter delovanja poplavne vode. Omenjene usmeritve bodo pripomogle k povečevanju poplavne varnosti in zmanjšanju poplavne ogroženosti območja občine.

Erozijsko ogrožena in plazljiva območja

Druga ogrožena območja v občini so erozijska in plazljiva območja. Za območje občine je izdelana opozorilna karta verjetnosti pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov v merilu 1:25.000. Prevladujejo območja srednje in velike stopnje verjetnosti pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov, kar je glede na razgibanost terena pretežnega dela občine tudi pričakovano. Najbolj ogrožena območja so večinoma porasla z gozdom, kar pomembno zmanjšuje erozijsko ogroženost občine, predvsem nižje ležečih, poselitvenih območij. Ohranjanje gozdnih površin z namenom preprečevanja erozije je podana tudi med usmeritvami za razvoj krajine (39. člen), kar predstavlja pomemben pozitiven vpliva plana na zmanjšanje erozije in plazljivosti tal.

Odlok v 40. členu navaja, da je občina ogrožena zaradi zemeljskih plazov in erozije ter da bo tako omejevala poseganje v ta območja. Eden izmed ciljev prostorskega razvoja občine (10. člen) je, da se bo zagotavljala ustrezne prostorske rešitve za zmanjševanje nesreč v naseljih, ki so med drugim ogrožena zaradi erozije in zemeljskih plazov. Razpršena in posamična poselitve, ki je na območju občine pretežno zastopana, še povečuje ranljivost površin za nastanek erozijskih procesov ter plazenje tal. Iz tega razloga je toliko pomembnejše, da se razvoj poselitve usmerja izven tovrstnih območij. V primeru, da to ni mogoče, je potrebno poselitev usmerjati v že obstoječa poselitvena območja tako, da je poselitev čim bolj strnjena. Pri tem Odlok določa, da se na erozijsko in plazovito ogroženih območjih pred posegi v prostor zagotovi ustrezne protierozijske ukrepe (39. člen). Z vidika obstoječe ogroženosti objektov je navedeno določilo ustrezno. S stališča novih posegov v prostor je določilo manj primerno, saj se lahko z omogočanjem nove poselitve na erozijsko ogroženih območjih poveča tveganje za nesreče zaradi možnosti nastanka novih erozijskih procesov. S tem pa se lahko poveča ogroženost obstoječe infrastrukture in poselitvenih območij. Podana je usmeritev.

Ustrezne rešitve za zagotavljanje poplavne varnosti ter erozijske ogroženosti vplivajo tudi na zmanjšanje posledic podnebnih sprememb. Podnebne spremembe se kažejo v večja intenzivnosti poplavnih dogodkov, kar povečuje ogroženost površin in infrastrukture pred poplavljanjem vodotokov. Odlok ne vsebuje določil glede blaženja in prilagajanja na podnebne spremembe, zato so v nadaljevanju, pri poglavju 6.9.1 podane usmeritve.

Ocenjeno je, da bo vpliv OPP občine Mokronog - Trebelno na poplavna in druga ogrožena območja nebitven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (C) – Opredeljevanje poselitvenih območij in infrastrukture se načrtuje znotraj razredov poplavne nevarnosti, a so s planom predvideni

omilitveni ukrepi za zmanjšanje obstoječe poplavne nevarnosti. Po izvedbi ukrepov bo poplavna varnost zagotovljena v enakem obsegu kot v trenutnem stanju. Pokrovnost in raba tal se ne bo spreminjala zaradi ustreznih omilitvenih ukrepov.

6.5.3.1 Usmeritve za izboljšanje plana

- Za vse pomembnejše vodotoke naj se doda določilo, da se ohranja obstoječo dinamiko vode in poplavljanja ter zagotovi čim bolj naravni potek strug v delu, ki še ni reguliran.
- Premostitve voda in gradnja na vodnem ter priobalnem zemljišču naj se načrtuje tako, da je zagotovljena poplavna varnost in da se ne poslabšujeta stanje voda in vodni režim.
- Retencijske površine se mora ohranjati in če je to mogoče, zagotavljati njihovo ponovno vzpostavitev.
- Poselitev je treba načrtovati ob upoštevanju vseh poplavnih območij in jo usmerjati izven njih. Če poselitev posega v razrede poplavne nevarnosti ali v druga območja po opozorilni karti poplav je treba preveriti vpliv poselitve na poplavne razmere in predvideti ustrezne ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti površin. Pri tem je treba upoštevati tudi vpliv podnebnih sprememb ter ukrepe prilagoditi le-tem.
- Protipoplavne ureditve naj se prednostno urejajo na način, da se ohranja poplavne ravnice. Pomembno je, da se posegi prioriteto načrtujejo na način, da se da vodi več prostora. Protipoplavne ureditve naj se prednostno planirajo na način, da ne bo prišlo do poseganja v vodotoke in da se obrežna vegetacija ohranja (npr.: s protipoplavnimi nasipi izven območja obrežne vegetacije).
- Na poplavnih, erozijskih in plazljivih območjih naj se ne načrtuje prostorskih ureditev oziroma dejavnosti, ki lahko te procese sprožijo.
- 40. člen naj se dopolni tako, da se glasi: »Za obstoječa poselitvena območja na erozijsko ali plazovito ogroženih površinah se zagotovi ustrezne protierozijske ukrepe. Novih posegov na erozijsko in plazljivo ogrožena območja se praviloma ne načrtuje.«
- Za zmanjšanje ogroženosti pred zemeljskimi plazovi ter erozijo tal zaradi delovanja padavinske vode, je treba poselitev na območjih, kjer je povečana stopnja verjetnosti pojavljanja zemeljskih in hribinskih premikov (srednja stopnja ali več) načrtovati tako, da se izvedejo ustrezni ukrepi odvajanja padavinske in zaledne vode (drenaže, kontrolirana odvodnja stran od pobočja, itd.).

6.5.3.2 Spremljanje stanja okolja

Kazalec	Spremljanje in način spremljanja	Nosilec	Obdobje izvajanja
Opredeljevanje poselitvenih območij in infrastrukture v prostor na način, da se obstoječa stopnja poplavne ogroženosti ne bo poslabšala.	Spremljanje stanja se izvaja preko opredeljevanja namenske rabe v okviru prostorskega plana, ob upoštevanju veljavnih predpisov na področju poplavne varnosti.	DRSV, MOPE, Občina Mokronog - Trebelno	Spremljanje je redno in časovno neomejeno.

Pokrovnost in raba tal v povezavi z delovanjem površinske vode.	Posebne spremljanje stanja pokrovnosti, predvsem pa rabe tal, spremlja preko izvajanja OPN. Prav tako se spremlja stanje glede pojavljanja novih erozijsko ogroženih in plazljivih območij oziroma se spremlja obstoječe. V primeru nastanka novih zemeljskih plazov ali erozijskih območij (podorov) se vodi evidenca ter pristopi k sanaciji teh ogroženih območij.	DRSV, Občina Mokronog - Trebelno	Spremljanje stanja se vrši stalno, ob izvajanju OPN. Vrši ga občina Mokronog-Trebelno.
---	---	----------------------------------	--

6.6 Narava

Med možnimi vplivi izvedbe OPP na naravo izstopajo predvsem naslednje skupine vplivov:

- **Vplivi zaradi možnih ureditev in umestitev dejavnosti na vplivnem območju varovanih območij narave** – vpliv na POO Radulja s pritoki, POO Mirna, naravne vrednote različnih zvrsti, EPO Mirna in EPO Radulja.
- **Vplivi zaradi vzpostavitve novih kolesarskih, peš in drugih daljinskih rekreacijskih povezav, promet in kmetijstvo** - vpliv na POO Radulja s pritoki, POO Mirna, naravne vrednote različnih zvrsti, EPO Mirna in EPO Radulja.

Z izvedbo OPP pa so prepoznani tudi nekateri pozitivni vplivi na biotsko raznovrstnost.

Zaradi strateške narave presojanega programa ugotovitve o potencialnih vplivih podajamo skupaj za vsa zgoraj navedena varovana območja narave, saj se vplivi prepletajo in dopolnjujejo.

Varstvo narave ter doseganje naravovarstvenih ciljev je v plan vključeno v več členih. Ugotavlja, da ima občina dobro ohranjeno naravo z več območji varstva narave, kar ima neposreden pozitiven vpliv na zagotavljanje zdravega in kakovostnega življenjskega okolja. Hkrati je ohranjanje ugodnega stanja vseh naravovarstvenih območij pomembno tudi pri razvoju turizma, kot gospodarske panoge, ki jo bo občina preko plana razvijala in nadgrajevala. Med pomembnimi območji za občino sta med drugim prepoznani naravni vrednoti doline reke Mirne in vodotokov Laknica in Radulja. Iz navedenega lahko zaključimo, da je prepoznan pomen in ohranjenost celovitosti naravovarstveno pomembnih območij varstva narave za občino pomembno in eno ključnih gradnikov prostorskega razvoja.

Varstvo narave je upoštevano pri zasnovi prostorskega razvoja občine (12. in 13. člen), kjer je navedeno, da se na celotnem območju občine preprečuje praznjenje naselij s poudarkom na ohranjanju kmetijstva z dopolnilnimi dejavnostmi, razvoju turizma v povezavi z naravno in kulturno dediščino ter razvoju krajevnih posebnosti oziroma lokalno tipičnih obrtnih dejavnosti. Na ta način bo občina preko izvajanja plana ohranjala poselitev na način in na tistih delih občine, ki so med drugim ključni za ohranjanje poseljenosti prostora in s tem posredno tudi ohranjanje naravovarstvenih območij (preko ohranjanja krajine ter krajinskih značilnosti). Na ta način je možno zagotavljati nadaljnje ohranjanje biodiverzitete v ugodnem stanju. Pri tem je pomembno tudi določilo, da se naselja predvsem notranje razvija in dopolnjuje za potrebe krajevnega prebivalstva (13. člen).

K varstvu biodiverzitete na območju občine neposredno vplivajo določbe glede varstva kmetijskih in gozdnih površin ter območja voda (39. člen). Pri teh vsebinah so bile v predhodnih poglavjih podane usmeritve za izboljšanje plana, ki se bodo prenesle v Odlok. Na ta način bo imel plan pozitivne učinke tudi na varstvo narave.

Ureditve in umestitev dejavnosti na vplivnem območju naravovarstvenih območij

Na lastnosti Natura 2000 območij in naravne vrednote lahko vplivajo vsi tisti deli Odloka, katerih posledica so:

- Posegi na naravovarstvenih območjih – Natura 2000 območjih in zavarovanih območjih
- Posegi in dejavnosti, ki bi lahko vplivale na biotsko raznovrstnost
- Vzpostavitev ali nadaljevanje dejavnosti, ki lahko vplivajo na lastnosti in cilje naravovarstvenih območij (npr. turistične, športne dejavnosti ter kmetijstvo)
- Posegi na gozdnih površinah oz. njihovo ohranjanje
- Novogradnje in obnove GJI (daljnovodi, javna razsvetljava).

Usmeritve za razvoj prostora morajo upoštevati tudi varstvo vseh zvrsti naravnih vrednot, ki so prisotne na območju občine. Pri tem je pomembno upoštevanje varstvenih usmeritev za varstvo naravnih vrednot, ki vključujejo usmeritve za razvoj dejavnosti na naravni vrednoti in na območju vpliva na naravno vrednoto z namenom, da se ohranjajo vse lastnosti posamezne zvrsti naravne vrednote. OPP občine Mokronog-Trebelno ne opredeljuje konkretnih posegov v prostor, ki bi lahko imel vpliv na posamezne zvrsti naravnih vrednot, podaja pa usmeritve za razvoj dejavnosti v prostoru. V nadaljevanju je vpliv razvoja možnih dejavnosti v prostoru podan po posameznih vsebinskih sklopih (promet, turizem, itd.). Vsem vplivom možnih dejavnosti v prostoru je skupno to, da je pri tem potrebno ohraniti vse lastnosti, zaradi katerih so bila posamezna območja narave razglašena in opredeljena kot naravne vrednote lokalnega in državnega pomena.

Na območja varstva narave ima lahko izvedba OPP več različnih vplivov:

- vpliv zaradi turistične dejavnosti na območjih varstva narave;
- vpliv zaradi umeščanja novih dejavnosti na robna območja Natura 2000 območij;
- vpliv zaradi kmetijskih dejavnosti na robnih območjih;
- neposredni ali daljinski vplivi zaradi proizvodnih dejavnosti;
- vpliv umeščanja in izgradnje komunikacijske in energetske infrastrukture.

Za preprečitev negativnega vpliva na območja varstva narave zaradi izvajanja turistične dejavnosti, je potrebno dejavnosti prilagoditi naravnim danostim posameznega območja. Cilji upravljanja s posameznimi območji morajo biti smiselno vključeni v cilje turističnega razvoja. Na račun turizma se ne smejo slabšati lastnosti naravovarstvenih območij.

Množično obiskovanje naravovarstvenih območij lahko vznemirja živali (predvsem ptice). Urejanje infrastrukture za dostop do teh območij (npr. ceste, objekti, razgledišča) lahko pomembno poveča število obiskovalcev teh območij. Posledica povečanega obiskovanja je povečanje odpadkov in erozije na območju poti ter drugje. Hrup iz okoliških območij še širi tudi na naravovarstvena območja in vznemirja ptice in druge živali.

Robna območja naravovarstvenih območij so pomembne puferske cone, zato je potrebno ta območja urejati z vidika možnih daljinskih vplivov. Odlok o OPP ima usmeritve za varstvo narave opredeljen v 43. členu Odloka. Določeno je, da se na celotnem območju občine zagotavlja ohranjanje naravnih kakovosti in da se vsa naravovarstvena območja varuje v skladu z varstvenimi usmeritvami za posamezna tovrstna območja. Določeno je tudi, da se ohranjajo tudi prvine biotske raznovrstnosti krajine, kot so: travniški sadovnjaki, mejice, živice, posamezna drevesa, skupine dreves in gozdni otoki. Prav tako je podano določilo, da se ohranja oziroma varuje habitatne tipe, pri katerih se ohranja njihova naravna razširjenost, specifična struktura in ustrezna rada ter ugodno stanje za habitate značilnih rastlinskih in živalskih vrst. S tem je v največji možni meri zagotovljeno varstvo lastnosti naravovarstvenih območij kot tudi ohranjanje biodiverzitete v ugodnem stanju. S

tem je ustrezno naslovljeno tudi varstvo biotske raznovrstnosti pri umestitvah in ureditvi dejavnosti v prostoru.

Nove kolesarske in pohodniške poti

Vzpostavljanje novih pohodniških in kolesarskih poti na območju občine predstavlja manj očiten vpliv na biotsko raznovrstnost. Med cilji prostorskega razvoja (10. člen) je opredeljeno tudi zagotavljanje površin in drugih pogojev za turistični razvoj, športa in rekreacije ter z njimi povezanih spremljajočih dejavnosti. Prav tako je med cilji navedeno, da se s planom razvija kolesarske, peš in druge daljinske rekreacijske povezave med posameznimi območji aktivnosti (kulturnih, športno-rekreacijskih, izobraževalnih, upravnih, stanovanjskih itd.). Pomen kolesarskih poti je razviden tudi iz določil 21. člena Odloka o OPP, ki se nanaša na zasnovo prometne infrastrukture. Nove kolesarske in pešpoti lahko vplivajo predvsem v primeru gradnje oziroma vzpostavitve novih poti v habitatih, kjer le-te trenutno niso prisotne. Bistveno manjši vpliv je pričakovati v primeru označbe obstoječih pohodnih poti. V primeru postavitve različne urbane opreme, kot so klopi, označevalne table ipd. je vzdrževanje le teh pomembno, saj v nasprotnem primeru urbana oprema pomeni onesnaženje okolja. Pri umeščanju kolesarskih ter peš poti se upošteva vse naravovarstvene statuse ter omejitve, ki iz tega izhajajo. Na območjih ohranjanja narave je treba omejevati vse nove posege in dejavnosti, ki bi ta območja razvrednotili. V ta območja je smiselno umeščati dejavnosti, ki so z varstvom kompatibilne (rekreacija v smislu sprehajalnih in kolesarskih poti, sonaravno kmetijstvo itd.). 21. člen Odloka o OPP določa, da se bo omrežje kolesarskih poti, pešpoti in drugih rekreacijskih poti na območjih ohranjanja narave prednostno načrtovalo po že obstoječih poteh ter ob upoštevanju pogojev in varstvenih usmeritev za ohranjanje zavarovanih območij, lastnosti posameznih zvrsti naravnih vrednot in biotske raznovrstnosti. S tem je omogočeno doseganje varstvenih ciljev varovanih območij, lastnosti naravnih vrednot ter večanje pomena območij biotske raznovrstnosti. Ocenjujemo, da se z planom ne bo povečeval potencialni vpliv na naravovarstvena območja, oziroma se bo ta vpliv zmanjševal, ob upoštevanju usmeritev za zmanjšanje morebitnih negativnih vplivov na naravo.

OPP v grafičnem delu (karta 4) opredeljuje tudi območja za rekreacijo in šport ter rekreacijske povezave na širšem območju vodotoka Mirna, ki je opredeljena kot ekosistemska in hidrološka naravna vrednota ter ekološko pomembno območje. Rekreacijo in šport opredeljuje 4. točka 39. člena Odloka o OPP. Navedeno je, da se rekreacija v naravnem okolju usmerja tudi v gozdni prostor, kjer se urejajo predvsem rekreacijske poti. V obvodnem pasu vodotokov, ki imajo na podlagi predpisov s področja ohranjanja narave poseben status, se lahko načrtuje takšna oblika rekreacije v naravnem okolju, za katero ni potrebna gradnja dodatne oz. nove infrastrukture. Rekreacijske površine, ki zahtevajo velike površine, večje gradbene posege in predstavljajo večje onesnaževanje (npr. golf igrišča) se načrtujejo izven območij, ki so občutljiva za onesnaženje (vodotoki, kras, jamski sistemi ...) in ob obstoječi poselitvi, izven naravno bolj ohranjenih in neposeljenih območij. Ocenjujemo, da so zgornja določila v zadostni meri usmerjena v doseganje in ohranjanje varstvenih ciljev Natura 2000 območja. Pri tem je pomembno, da se v čim večji meri za razvoj pohodništva ali kolesarjenja uporabi in vzpostavi obstoječe poti in prečkanja vodotokov. Odprti prostor se ohranja v obstoječem stanju, predvsem pa je pri tem treba ohranjati krajinska razmerja (kmetijske in gozdne površine oziroma gozdne otoke, zaplate). Pri urejanju poti se ne odstranjuje obvodne vegetacije. V poplavne površine se ne umešča takšnih ureditev, ki bi vplivale na širšo hidrologijo območja, na procese v vodotokih ali bi kakorkoli vplivale na kakovost vodotokov. Ohranja se razlivne površine in preprečuje povečevanje hitrosti odtokanja voda v primeru poplav.

Varovana območja so z OPP prepoznana kot tista, kamor se potencialno lahko usmerja rekreacija v naravnem okolju. V primeru urejanja urbane opreme ali druge infrastrukture lahko pride do osvetljevanja površin. Predlagamo, da se na varovanim območjih poti, parkirišč, igrišč, parkov in podobnega, ne osvetljuje. Neustrezna javna razsvetljava (svetilnost preko vodoravnice, neustrečna temperatura svetil) med drugim negativno vpliva na biosfero, moti selitve ptic, ogroža kolonije netopirjev ter ogroža številne vrste žuželk, od katerih spada mnogo vrst k pomembnim opraševalcem. V kolikor je razsvetljava nujna zaradi varnosti ali podobno predlagamo, da se pri tem uporablja svetilke, ki sevajo toplo svetlobo ne več kot 2700 K. Podana je usmeritev.

Promet

S planom se opredeljuje tudi zasnova prometne infrastrukture (21. člen). Opredeljene so osnovne usmeritve predvsem za urejanje prometa v naseljih, ki se nahajajo izven naravovarstvenih območij. Preko območja občine poteka odsek železniške proge Trebnje – Sevnica. S planom se omogoča tudi umeščanje lokalnih cest ter povezav. Vzpostavljane novih prometnic lahko v naravi povzroči fragmentacijo v večji ali manjši meri, zato je pri umeščanju novih prometnic pomembna preučitev morebitne fragmentacije habitatov. Ob načrtovanju nove prometne infrastrukture je po potrebi potrebno načrtovati prehode za živali. Umeščanje prometnic mora upoštevati območja z naravovarstvenim pomenom in se jim praviloma izogibati. V kolikor izogibanje ni mogoče, je potrebno pri umeščanju prometnih koridorjev zagotavljati povezljivost vseh naravovarstvenih območij. Pri prečkanju naravnih vrednot (npr. z mostovi) mora biti to izvedeno na način, da so lastnosti naravnih vrednot ohranjene. Prometna infrastruktura v prostoru nikakor ne sme poslabšati biodiverzitete v prostoru ter ogroziti ciljev ohranjanja naravovarstvenih območij. V okviru OPP se navaja, da je načrtovana severna obvozna cesta Mokronoga. Natančnih podatkov o poteku in tehničnih podrobnostih načrtovane ceste še ni. Tako tudi ni jasno ali bo prišlo do prečenja vodotokov in posegov v obvodni prostora, kar bi potencialno lahko imelo vpliv na lastnosti naravne vrednote in EPO Mirna. Vzpostavitev cest z morebitnimi premostitvami vodotokov lahko povzroči urejanje brežin, struge ali obvodnega prostora in odstranitve obvodne vegetacije (vsaj začasna sprememba v osenčenosti struge). Za zmanjšanje negativnega vpliva na lastnosti obeh območij varstva narave je potrebno vse ureditve, ki zahtevajo posege v strugo, izvesti v času izven varstvene dobe rib, to je v času od julija do oktobra. V času gradnje je potrebno je prevzeti vse potrebne tehnične ukrepe, ki preprečujejo negativen vpliv na vodotok. V brežine vodotoka je potrebno posegati v omejenem obsegu. V strugo vodotoka naj se ne posega. Potrebno je preprečiti širjenje tujerodnih invazivnih vrst. Podana je usmeritev.

Turizem

Razvoj turizma je v planu opredeljen kot pomemben razvojni potencial občine, predvsem v povezavi z ohranjanjem vinogradniških območij, ohranjanju kmetijstva z dopolnilnimi dejavnostmi ter ohranjanju naravne in kulturne dediščine. Na ta način bo občina reševala problematiko praznjenja naselij, s čimer se skuša ohranjati tudi značilne prvine krajine. Med cilji prostorskega razvoja (10. člen) je razvoj turizma posredno pristen med več določili; zagotavljanje površin in drugih pogojev za turistični razvoj, športa in rekreacije ter z njimi povezanih spremljajočih dejavnosti, spodbujanje razvoja dopolnilnih dejavnosti v vaških naseljih, spodbujanje prenove trškega in vaških jeder. Podane so tudi usmeritve za razvoj turizma v krajini (39. člen), kjer je določena v katerih naseljih se za turistične namene razvijajo vinogradnika območja. Navedeno je, da se rekreacija v naravnem okolju, v povezavi s turistično dejavnostjo, usmerja v naravno okolje (gozdni prostor). Razvoj turistične panoge občina vidi v tesni povezavi z vključevanjem naravne in kulturne dediščine v turistično ponudbo. Vse načrtovane ureditve turističnih območij ter infrastrukture za potrebe turizma morajo biti tako usklajene z varstvenimi statusi ter omejitvami, ki izhajajo iz njih. Razvoj turistične dejavnosti je v planu opredeljen na več mestih, predvsem v smislu

usmeritev za razvoj dejavnosti po naseljih (32. člen). Razvoj turizma se načrtuje s preobrazbo območja opuščene farne v Martinji vasi pri Mokronogu, z oživitvijo projekta Makronovo, z nadaljnjim razvojem turizma na posestvu Pule na Drečjem vrhu in z razvojem eko naselja ob Radni vasi. Prav tako so podane usmeritve za razvoj turizma v vaških naseljih. Usmeritev, da se razvoj umešča v opuščena območja in že ima pozitiven vpliv na vidike ohranjanja narave. S tem se zmanjša pritisk ter možnost urbanizacije naravovarstveno pomembnih območij ter možnost trajne spremembe njihovih lastnosti. Prav tako je varstvo območij ohranjanja narave s planom določeno v 43. členu OPP. Pri tem je za varstvo biotske raznovrstnosti pomembno določilo, da se v varovanih območjih, območjih naravnih vrednot ter območjih biotske raznovrstnosti načrtuje takšne oblike turizma, ki ne povzročajo množične obiskanosti in dejavnosti, za katere praviloma ni potrebna gradnja dodatne ali nove javne infrastrukture. S tem se pomembno zmanjša pritisk na naravovarstveno pomembna območja, zagotovi doseganje varstvenih ciljev varovanih območij ter ohranjanje lastnosti naravnih vrednot.

Kmetijstvo

Kmetijska dejavnost ima na biotsko raznovrstnost pomemben vpliv. Neustrezna raba kmetijskih zemljišč z intenziviranjem površin ter prekomerno rabo fitofarmacevtskih sredstev lahko pomembno vpliva predvsem na naravovarstvena območja, ki so opredeljena na vodotokih. S tem se lahko pomembno spremenijo lastnosti naravnih vrednot ter drugih varstvenih območij. Kmetijska dejavnost lahko v prostor vnaša tujerodne vrste (ne nujno tudi invazivne).

Za ohranitev obstoječe floristične pestrosti je potrebno ohranjanje obstoječe gozdne rabe, predvsem na območju kmetijske krajine. Tam naj se ohranjajo posamezni gozdni otoki, ki omogočajo koridorsko povezljivost prostoživečim živalim ter predstavljajo krajinsko pestrost pretežno kmetijskega območja. Prav tako je pomembno, da se ohranja obvodna vegetacija vzdolž površinskih vodotokov, ki potekajo preko območij strnjenih kmetijskih zemljišč. Večja intenzivacija kmetijstva naj se ne izvaja. Kmetijske površine, kjer poteka intenzivna kmetijska pridelava, so pogosto v smislu biotske raznovrstnosti puščave. Spodbujanje ali ohranjanje sonaravnega ter tradicionalnega kmetijstva lahko povečuje biotsko pestrost v okolju. Meje in ostale vegetacijske strukture služijo kot ekološki koridorji za netopirje in ptice ter povečujejo nabor primernih habitatov za žuželke, ptice ter preostale živalske vrste. Z povečanjem pestrosti žuželk in drugih nevretenčarjev se poveča tudi razpoložljiva hrana za ptice in druge plenilce, s tem pa se ohranja ali večja biotska pestrost okolja. Kmetijskih zemljišč, kjer bi se izvajalo intenzivno kmetijstvo, v občini ni dosti, saj jim reliefne razmere tega ne dopuščajo. V dejanski rabi kmetijskih zemljišč prevladujejo trajni travniki, ki predstavljajo predvsem ekstenzivno rabo površja. Med intenzivno rabo lahko štejemo površine, vezane na vinogradniška območja, ki tvorijo značilno krajinsko sliko. Ta območja se s planom ohranja in razvija. Zaradi razgibanega terena je intenzifikacija kmetijske dejavnosti manj verjetna, zato se bo občina s planom osredotočila na razvoj podeželja, kjer bo podpirala ekološko kmetijstvo, v povezavi s turistično dejavnostjo. Takšen pristop pomeni manjši pritisk na naravne vire, ki vsekakor vključuje tudi varstvo narave.

Na mokrotne habitate imajo pomemben vpliv agromelioracije, ki bistveno spremenijo ključne lastnosti mokrotnih habitatov. Pomemben vpliv na naravovarstvena območja in biotsko raznovrstnost bi pričakovali v primeru, da bi v agromelioracije zajele habitatne tipe vlažnih travnikov in zmanjšale vlažnost njihovih tal, vendar je možnost za to zmanjšana z moratorijem na melioracije za osuševanje in presojanjem vplivov na okolje v postopkih pridobivanja potrebnih dovoljenj in soglasij. Pri tem je za zagotavljanje zmanjšanja vpliva agrarnih operacij na naravovarstveno pomembna območja ključno določilo 43. člena Odloka o OPP glede izvajanja agrarnih operacij. Določeno je, da mora izvajane agrarnih operacij ohranjati lastnosti zaradi katerih

ima posamezno območje status naravne vrednote in je opredeljeno kot pomembno za biotsko raznovrstnost (EPO, območje Natura 2000). V območjih ohranjanja narave, kjer je zaradi agrarnih operacij zmanjšana ali ogrožena biotska raznovrstnost, je treba načrtovati omilitvene ali izravnalne ukrepe.

Območjih proizvodnih dejavnosti

Območja proizvodnih dejavnosti imajo na naravovarstvena območja in biotsko raznovrstnost različne vplive. Sama vzpostavitev proizvodnih dejavnosti ima na naravovarstvena območja in biotsko raznovrstnost lahko neposreden in trajen vpliv, saj predstavlja izgubo habitatov rastlinskih in živalskih vrst. Dejavnosti, ki potekajo v posameznih proizvodnih objektih pa imajo lahko na naravovarstvena območja in biotsko raznovrstnost tudi daljinski vpliv – predvsem zaradi morebitnega povečanja hrupa v okolju in obremenjevanja površinskih voda. Odlok o OPP v 43. členu določa da se na robne dele naravovarstvenih območij raba in dejavnosti v prostoru načrtujejo in izvajajo tako, da ne povzročajo negativnega daljinskega vpliva na ta območja. Pri tem je treba zasledovat varstvene cilje varovanih območij ter ohranjanje lastnosti posameznih zvrsti naravnih vrednot. Občina s planom ne opredeljuje novih, dodatnih območij proizvodnih dejavnosti, temveč skupaj preusmeriti obstoječe (razpršene) površine, v načrtovano cono v Puščavi. Slednja se nahaja izven območij ohranjanja narave.

Energetska in telekomunikacijska infrastruktura

Umeščanje energetske in telekomunikacijske infrastrukture ima lahko na naravovarstvena območja in biotsko raznovrstnost različne vplive. Vpliv je lahko neposreden zaradi izgube habitatov živalskih in rastlinskih vrst ter habitatnih tipov. Hkrati nadzemna energetska in telekomunikacijska infrastruktura, kot linijska struktura, v naravnem habitatu povzroči vsaj delno fragmentacijo habitatov posamičnih živalskih vrst. Poseke za izgradnjo nadzemne energetske in telekomunikacijske infrastrukture lahko, ob neustreznem vzdrževanju, predstavljajo žarišča za razrast tujerodnih invazivnih vrst. Z vidika vplivov na naravo so podzemni vodi primernejša rešitev. Elektrovi imajo pomemben vpliv na ptice. V občini Mokronog-Trebelno ni opredeljenih posebnih območij varstva, ki bi bila opredeljena za ptice, vseeno pa so ptice izjemno pomemben člen vsakega habitata in kot take pomembne tudi za vzdrževanje dobrega stanja na vseh Natura 2000 območjih ter območjih naravnih vrednot. Električni udari imajo lahko na večje ptice pomemben negativen vpliv. Interakcije med visokonapetostnimi daljnovodi in pticami so dvosmerne: visokonapetostni daljnovodi vplivajo na ptice in ptice vplivajo na visokonapetostne daljnovode. Vplive visokonapetostnih daljnovodov na ptice lahko strnemo v tri vrste:

- smrt zaradi trkov z vodniki daljnovoda,
- smrt zaradi električnega udara in
- posredni vpliv zaradi sprememb v strukturi in funkciji življenjskega prostora ptic (Koče, 2014).

Problematiko elektroudara je možno uspešno reševati s pomočjo izolacije vodnikov ob električnih stebrih. Ker do elektroudara prihaja na stebri, lahko izolacija enega metra vodnikov na vsako stran prepreči smrt osebkov, ki posedajo na stebri. Podani so ukrepi.

Vodnogospodarske ureditve

Odlok o OPP med cilji prostorskega razvoja določa tudi zagotavljanje ustreznih prostorskih rešitev za zmanjševanje posledic morebitnih nesreč v naseljih, ki so ogrožena zaradi poplav, erozije in plazov (10. člen). 40. člen Odloka podaja usmeritve za varstvo pred naravnimi nesrečami. Navedeno je, da se bo poplavno ogroženost preprečevala tudi tako, da se bo na pomembnejših vodotokih, ki še niso regulirani, ohranjalo obstoječo dinamiko vode in poplavljanja ter zagotavljal čim bolj naraven potek strug. Slednje predstavlja pozitiven vpliv na ohranjanje biodiverzitete.

Odlok o OPP v 55. členu določa, da se lahko na podlagi OPPN ureja tudi vodnogospodarske ureditve. Slednja v OPP niso lokacijsko določena in niso grafično prikazana. Ta območja se določijo na podlagi idejnih projektov posamezne infrastrukture in vseh spremljajočih ureditev.

Pomembnejše vodotoke predstavljata tudi Mirna, Radulja in Laknica, ki so hkrati tudi hidrološke, ekosistemske in zoološke (Radulja) naravne vrednote. Vse tri imajo številne pritoke, nekateri od njih so prav tako opredeljeni kot hidrološke in ekosistemske naravne vrednote. Vsi trije večji vodotoki imajo opredeljena tudi poplavna območja.

V veliki večini imajo lahko gradbeni protipoplavni ukrepi na naravo negativen vpliv. Po eni strani gre lahko za posege v sam vodotok, kjer se z izvedbo ukrepov potencialno spremenijo življenjski pogoji in habitati. S posegi lahko nastanejočasne ali stalne ovire na vodotokih, ki zmanjšujejo povezljivost habitatov in ogrozijo fitnes populacij, tudi v širšem prostoru.

Regulacije vodotokov, na primer, imajo za vodne ekosisteme vedno negativne posledice, ki pa jih je nemogoče v celoti napovedati, saj se lahko pojavijo tudi več 10 let po posegu. Po regulaciji v novem ekosistemu takoj nastopi pomanjkanje ustrezne hrane predvsem za bentivore vrste rib, količina rečnega bentosa upade, raznovrstnost se zmanjša ali pa se spremeni sestava združb. Nekaterere vrste so prizadete neposredno zaradi spremembe habitata, druge pa zaradi onemogočene migracije. Z odstranjevanjem vegetacije ob vodotokih ribe izgubijo pomembna skrivališča, prav tako vegetacija preprečuje pregrevanje vode. Pri ribjih populacijah ima izredno pomembno vlogo prav temperatura vode. Rečne ribje vrste so prilagojene na določene dnevne, sezonske in letne temperaturne pogoje v vodotokih. Pri postrvih so spremembe za 8°C že smrtne, za krapovce pa 12°C.

Regulacije spreminjajo najpomembnejše fizikalne lastnosti, ki regulirajo življenjske procese vodi – temperaturo vode, hitrost vodnega toka, tekstrukturo rečnega dna in brežin. Spremembe v naravnih hidromorfoloških značilnostih vplivajo tudi na strukturo in količino rečnih usedlin. Z spremembo naravne hiromorfologije se pestrost habitatov rib zelo zmanjša ali celo izgubi.

Med protipoplavne ukrepe je vključena tudi izgradnja prečnih vodnih zgradb (talni pragovi, drče, jezovi, zaplavne pregrade, prodni zadrževalniki). Le-te spreminjajo rečne habitate in vplivajo na razmere za razmnoževanje, rast in razvoj rib. Prekinitev selitvenih poti za ribe povečuje izganjanje nekaterih rib na posameznih odsekih vodotokov.

Protipoplavni ukrepi lahko zmanjšajo razlivne površine in s tem izgubo habitatov mnogih ogroženih in zavarovanih kopenskih vrst vezanih na občasne poplave. Tudi neustrezno časovno obdobje izvajanja ukrepov lahko pomeni močan negativen vpliv na določene vrste. Pozitiven vpliv na naravo imajo protipoplavni ukrepi v primeru, ko se pred poplavami varujejo objekti, ki lahko ob poplavi povzročijo onesnaženje vodotokov in s tem veliko škodo.

Glede na ogroženost mokrotnih habitatov na eni strani in njihovem pomenu za ohranjanje biotske raznovrstnosti na drugi, je ključno, da gradbeni protipoplavni ukrepi niso instrument prostorskega načrtovanja temveč se uporabljajo za reševanje obstoječe problematike – ko gre za neposredno ogroženost objektov ali infrastrukture. Navedeno je skladno s Strategijo prostorskega razvoja Slovenije 2050, kjer je navedeno: *Poselitev na najbolj ogroženih območjih (poplave, plazovi) se opušta, opravlja se preselitev na varna območja*. Podan je splošni omilitveni ukrep.

Odvajanje in čiščenje odpadnih voda

Obstoječe odvajanje odpadnih voda je izvedeno v mešanem sistemu in v relativno majhnem obsegu. Iz tega razloga je v 25. členu Odloka o OPP opredeljena zasnova odvajanja in čiščenja odpadnih vod. V dolinskem delu, kjer je poselitev in zgostitev pozidave največja, je odvajanje in čiščenje

zasnovano s čistilno napravo in z več manjšimi lokalnimi sistemi. V nižinskem delu je odvodnja očiščenih odpadnih voda. Ker v tej fazi ne poznamo rešitev za odvajanje odpadne padavinske vode, težko ocenimo potencialne vpliv na površinske vode in daljinski vpliv na Natura 2000 območje Mirna, ki je nižinskemu delu občine najbližji in tudi najbolj poseljen. Usmeritve glede odvajanja in čiščenja odpadnih voda so v aktu podani v 25 členu Odloka. Ureditev ustreznega odvajanja in čiščenja odpadnih voda ima pomemben pozitiven vpliv tako na podzemne kot površinske vode, saj se s tem prepreči odtekanje onesnaženih voda v tla ali površinske vode. Tako ustrezno odvajanje in čiščenje posredno pozitivno vpliva na kakovost in varstvene cilje POO Mirna. Negativen vpliv se lahko kaže zgolj v primeru neustreznega delovanja posameznih čistilnih naprav, ki bi se kazalo z odtekanjem neprečiščenih odpadnih voda v vodotok. Podana je usmeritev.

Posegi v gozd

Ohranjanje gozdnih površin in njihovih funkcij pomembno vpliva na povečanje oz. ohranjanje biotske pestrosti. Gozd varuje tla pred erozijo, blaži podnebne skrajnosti in uravnava odtekanje vode. Gozd je naravna in izvorna življenjska združba povsod v Sloveniji, razen na najvišjih gorah, vodnih površinah in močvirjih. Hkrati je življenjski prostor in zatočišče mnogih rastlinskih in živalskih vrst, ki vzdržujejo ekološko ravnotežje v vsej krajini. Poleg tega gozdne površine v ožjem prostoru povečujejo biotsko pestrost, saj se z ohranjanjem gozdnih površin ohranja tudi pestrost ekosistemov (npr. gozdni rob, gozdne jase,...). Občina s planom posredno poudarja pomen gozda v prostoru ter opravljanje vseh njegovih funkcij. Vanj se med drugim usmerja rekreacija z urejanjem poti. Hkrati je gozd prepoznan kot pomemben gradnik kulturne krajine in pripomore k njeni raznovrstnosti. S planom se tako ohranjajo prvine biotske raznovrstnosti (43. člen), kamor so uvrščeni tudi gozdni otoki. Za ohranjanje gozda in biotske raznovrstnosti v njem so podane usmeritve.

Pozitivni vplivi izvedbe OPP Mokronog - Trebelno na naravo

Več členov v Odloku navaja usmeritve in cilje, ki bodo ob izvedbi imeli na naravo pozitiven vpliv. To je ureditev odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda v tistih naseljih, kjer le-to še ni vzpostavljeno, ob upoštevanju aglomeracij. Odvajanje in čiščenje odpadnih voda je zasnovano s čistilno napravo za naselja v dolinskem delu območja in z več manjšimi lokalnimi sistemi. Območja manjših naselij in zaselkov se lahko opremljajo tudi z biološkimi in rastlinskimi ČN (25. člen).

Pozitiven vpliv na naravo bo imelo tudi zasnova prometne infrastrukture (21. člen), ki omogoča razvoj trajnostne mobilnosti in stremi k umirjanju prometa, urejanju mirujočega prometa ter kolesarskih in pešpoti. Z zmanjšanjem obremenitev iz avtomobilskega prometa se zmanjša tudi obremenitev na naravo v obliki izpustov. Izpusti SO_x NO_x in NH₃ v atmosfero in njihove naknadne kemične reakcije ter odlaganje v ekosistemi povzročajo zakisovanje tal in vode. Odlaganje teh snovi povzroča škodo na ekosistemi. Negativni učinki zakisovanja so odvisni od potenciala zakisovanja za posamezno onesnaževalo in lastnosti posameznih ekosistemov in materialov. Najpomembnejše onesnaževalo v prometu, ki povzroča zakisovanje, je NO_x. Poleg smrtnosti živali na cestah na račun trkov z vozili na ptice vpliva tudi hrup prometa, saj ta onemogoča zvočno komunikacijo med njimi.

Na naravo ima lahko pozitiven vpliv kombinacija določil 26., 27., 39. členov ter določil glede usmeritve razvoja naselij, dejavnosti po naseljih ter krajine. Ekstenzivna kmetijska raba ima lahko na varstvene cilje Natura območij in celovitost ekološko pomembnih območij v gričevnatem območju. Spodbujanje tradicionalne kmetijske rabe lahko pomembno pripomore k varstvenim ciljem Natura 2000 območij.

Ocenjeno je, da bo vpliv OPP občine Mokronog - Trebelno na naravo nebitven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (C) – Izvedba plana bo v manjšem obsegu ali prehodno zmanjšala populacije zavarovanih in ogroženih rastlinskih in živalskih vrst ter prednostnih habitatnih tipov. Vpliv nanje bo zaradi lokalne ali časovne omejenosti nebitven. Lastnosti zaradi katerih imajo nekatera območja naravovarstveni status bodo nebitveno spremenjene.

6.6.1 Omilitveni ukrepi in usmeritve za izboljšanje plana

V 21. člen naj se povzamejo naslednje usmeritve:

- Z načrtovanjem in gradnjo nove ter vzdrževanje obstoječe prometne infrastrukture naj se z namenom povezanosti ekosistemov zagotavlja ustrezne prehode za prostoživeče vrste.
- Omrežje kolesarskih poti in pešpoti ter drugih rekreacijskih poti na območjih ohranjanja narave naj se prednostno načrtuje po že obstoječih poteh ter ob upoštevanju pogojev in varstvenih usmeritev za ohranjanje zavarovanih območij, naravnih vrednot in biotske raznovrstnosti.
- Vse ureditve pri morebitnem poteku cest preko vodotokov, ki so opredeljeni kot hidrološke, ekosistemske in zoološke naravne vrednote se izvede tako, da so posegi v strugo, brežine ter obvodni prostor čim manjši oziroma se jih ureja le tam, kjer je to nujno potrebno glede na potek prometnic. Vse ureditve v ali ob strugi se izvajajo izven obdobja drstitve rib.

V 23. člen naj se povzamejo naslednje usmeritve:

- Umeščanje objektov in vodov v prostor se na območjih naravnih vrednot in območjih biotske raznovrstnosti načrtuje tako, da se zagotavlja ohranjanje njihovih lastnosti. Vodi naj se praviloma izvajajo podzemno.
- Nadzemni daljinski vodi naj se izogibajo vidno izpostavljenim območjem: vrhovom, grebenom, izjemnim krajinam.
- Zaradi preprečevanja trkov z žicami daljnovodov se pri gradnji nadzemnih vodov zagotovijo za ptice varni vodi.
- Poseke za izgradnjo nadzemne energetske infrastrukture je treba vzdrževati in preprečevati razrast tujerodnih invazivnih vrst. Morebitno razrast tujerodnih invazivnih vrst je treba strokovno odstraniti in opravljati reden nadzor z namenom preprečevanje njihovega ponovnega pojavljanja.
- Pri prečkanju različnih infrastrukturnih vodov preko območij varstva narave je treba trase vodov prvenstveno načrtovati v obstoječih poteh, cestah z upoštevanjem varstvenih ciljev teh območij. Pri načrtovanju poteka tras se je treba izogibati priobalnemu pasu vodotokov.
- Na območjih varstva narave se poti, parkov, morebitnih parkirišč, igrišč in podobnega, ne osvetljuje. Če je javna razsvetljava nujna zaradi varnosti ali podobnih potreb, se načrtujejo svetila na senzorje ali taka, ki sevajo toplo svetlobo (ne več kot 2700 K).
-

V zvezi z varstvom območij ohranjanja narave ter kmetijsko dejavnostjo naj se v ustrezen člen smiselno povzamejo naslednje usmeritve:

- Na večjih kmetijskih površinah se ohranjajo ali ponovno vzpostavljajo mejice, živice, gozdni otoki, vodna telesa.
- Agrarne operacije se izvajajo le na kmetijskih zemljiščih v obsegu in na način, da bo

zagotovljeno ohranjanje lastnosti zaradi katerih ima območje status naravne vrednote in biotske raznovrstnosti (ekološko pomembno območje, območje Natura 2000).

V 25. člen naj se povzamejo naslednje usmeritve:

- Umeščanje in izgradnja cevovodov za odpadno vodo in objekte čistilnih naprav se v prostoru načrtuje tako, da se na območju naravnih vrednot in območjih biotske raznovrstnosti zagotavlja ohranjanje njihovih lastnosti. Čistilne naprave se prednostno umešča izven varovanih območij.

V 39. člen naj se smiselno povzamejo naslednje usmeritve:

- Načrtovanje prostorskih ureditev na območjih gozdov (npr. gozdne prometnice, rekreacijske poti, razgledišča, itd.) in krčitve gozda za namene kmetijske dejavnosti mora zagotavljati varstvo zavarovanih območij, naravne vrednote in ohranjanje biotske raznovrstnosti zlasti na ekološko pomembnih območjih in posebnih varstvenih območjih.
- V območjih koridorjev ogroženih vrst in v območjih, ki omogočajo gensko povezanost njihovih populacij, se ohranja gozdove (in druge oblike naravnih prvin) v čim bolj naravnem stanju.
- Razvoj pohodništva ali kolesarjenja se prvenstveno usmerja na obstoječe poti in prečkanja vodotokov. V odprtem prostoru se ohranjajo krajinska razmerja (kmetijske in gozdne površine oziroma gozdne otoke, zaplate). Pri urejanju poti se ne odstranjuje obvodne vegetacije. V poplavne površine se ne umešča takšnih ureditev, ki bi vplivale na širšo hidrologijo območja, na procese v vodotokih ali bi kakorkoli vplivale na kakovost vodotokov in s tem hidroloških, zooloških ter ekosistemskih lastnosti naravnih vrednot. Ohranja se razlivne površine in preprečuje povečevanje hitrosti odtekanja voda ob poplavah.

V zvezi z varstvom območij ohranjanja narave ter razvojem turizma naj se smiselno povzamejo usmeritve:

- V območjih z naravnimi kakovostmi se načrtuje ne množične in neagresivne oblike turizma in rekreacije v naravnem okolju. Načrtuje se prostočasne dejavnosti, ki praviloma ne zahtevajo gradnje dodatne/nove infrastrukture.
- Infrastruktura za potrebe rekreacije v naravnem okolju se ne usmerja v obvodni pas vodotokov, ki imajo na podlagi predpisov s področja ohranjanja narave poseben status. Na tem območju so dopustne ureditve rekreacijskih poti le na obstoječih poteh. Gradnja novih pešpoti in drugih rekreacijskih površin naj se ne ureja.

Splošne usmeritve za izboljšanje plana:

- Na robnih delih naravovarstvenih območij se raba in dejavnosti v prostoru načrtujejo in izvajajo tako, da ne povzročijo negativnega daljinskega vpliva na ta območja.
- Vodna infrastruktura se načrtuje tako, da se omogoča delovanje naravnih procesov na vodah in ob njih.
- Umeščanje prometne infrastrukture naj se praviloma izogiba naravovarstveno pomembnih območij. V kolikor to ni mogoče naj se prometna infrastruktura umešča na način, da se ohranja povezljivost naravovarstveno pomembnih območij.
- Ohranjajo naj se posamezni gozdni otoki in obvodna vegetacija vzdolž površinskih vodotokov v pretežno kmetijski krajini, kar omogoča koridorsko povezljivost prostoživečim živalim ter predstavlja krajinsko pestrost.

- V primeru izvedbe posegov v vodotoke in vodna telesa mora biti načrtovano varstvo rib in njihovih habitatov ter ukrepi za preprečevanje negativnih vplivov. Določeni morajo biti cilji, omejitve in potrebni omilitveni ukrepi.

V 40. ali drugi ustrezeni člen naj se smiselno povzamejo naslednje usmeritve:

- Protipoplavne ureditve se izvede tam, kjer je to nujno zaradi varovanja ljudi ali premoženja in ni druge ustrezne alternative, ki bi zagotovila poplavno varnost. Na območjih ohranjanja narave (naravne vrednote, EPO) naj se protipoplavni ukrepi načrtujejo na način, da se zagotovi največja možna skrb za obstoječe habitate in vrste.
- Prednost pred togimi tehničnimi ukrepi naj imajo tam, kjer je to upravičeno, pristopi, ki ohranjajo rečno dinamiko, vodni prostor in elemente vodotoka, pomembne za njegovo dobro ekološko stanje: prodišča, obvodno vegetacijo, ipd. Prednostno naj se uporabljajo sonaravni, materiali. Ukrepi naj ohranjajo obstoječo hidrologijo vodotokov.

V 43. ali drugi ustrezeni člen naj se smiselno povzamejo naslednje usmeritve:

- Z namenom ohranjanja hidroloških in ekosistemskih lastnosti naravnih vrednot se povsod tam, kjer so prisotni mokrotni travniki, načrtovanje protipoplavnih ureditev izvede tako, da se ohranja obseg ali oblika mokrotnih travnikov.
- Hidrološke in ekosistemske naravne vrednote in njihovo neposredno okolico se lahko vodnogospodarsko uredi / posega nanjo / uredi za obiskovanje / .., vendar tako, da se ne spremenijo fizikalne, fizične in funkcionalne lastnosti naravne vrednote ter da je vizualna podoba naravne vrednote in okolice čim manj spremenjena.
- V primeru izvajanja ureditev v bližini naravnih vrednot naj se odpadke in drug material odlaga v takšni oddaljenosti od naravne vrednote, da ostajajo fizične, funkcionalne in vizualne lastnosti naravne vrednote in njene neposredne okolice nespremenjene.
- Jame in brezna, ki so opredeljena kot podzemne geomorfološke naravne vrednote, se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se ne spremenijo fizikalne, fizične in funkcionalne lastnosti naravne vrednote ter da je vizualna podoba naravne vrednote in okolice čim manj spremenjena.

6.6.2 Spremljanje stanja okolja

Kazalec	Spremljanje in način spremljanja	Nosilec	Obdobje izvajanja
Stanje populacij zavarovanih in ogroženih rastlinskih ter živalskih vrst in prednostnih habitatnih tipov	Kazalnika temeljita na poročanju po 17. Členu Direktive o habitatih (Direktiva sveta 92/43/EGS) ki države članice Evropske unije zavezuje k poročanju o stanju ohranjenosti habitatnih tipov iz priloge I in vrst iz prilog II, IV in V.	MNVP	Poročanje v skladu 17. Členom Direktive o habitatih (Direktiva sveta 92/43/EGS) in 12. členom Direktive o pticah (Direktiva sveta 79/409/EGS in 2009/147/ES) poteka na 6 let
Ohranjenost lastnosti zaradi katerih imajo nekatera območja naravovarstven status	Podatki se zbirajo ob spremembi Pravilnika o določitvi in varstvu naravnih vrednot, ob spremembi Uredbe o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) ali Uredbe o ekološko pomembnih območjih in ob zavarovanju	ZRSVN MNVP ARSO Upravljavci ZO	Poročanje v skladu 17. Členom Direktive o habitatih (Direktiva sveta 92/43/EGS) poteka na 6 let Monitoringi na Natura 2000 območjih se izvajajo (stanje biotske raznovrstnosti spremlja MOP). Izvajajo se monitoringi posameznih vrst.

Kazalec	Spremljanje in način spremljanja	Nosilec	Obdobje izvajanja
	novega območja in ob morebitnih popravkih ugotovljenih napak oziroma pomanjkljivosti.		Spremljanje stanja naravnih vrednot izvaja ZRSVN in upravljavci ZO. Občina z določili predvidenega OPN in razvojnimi načrti skrbi za ohranjanje naravnih vrednot.

6.7 Kulturna dediščina

OPP sledi aktualnim trendom celostnega ohranjanja kulturne dediščine in vključuje niz določil, ki posredno ali neposredno prispevajo k varstvu in skupnemu uživanju dediščinskih celot, zagotavljanju nadaljnjega obstoja in obogatitve kulturne dediščine, njeno vzdrževanje, prenovo, oživljanje in aktivno ter trajnostno (upo)rabo. Vpliv teh določil bo trajen in se bo nanašal na celoten razpon ročnosti.

Občina želi s planom zagotavljati in vzdrževati (med drugimi) tudi kakovostno življenjsko in bivalno okolje tako v urbanih središčih kot na podeželju ter celostno ohranjanje in upravljanje kulturne dediščine in narave, pri čemer razvoj vključuje tudi skrb za varstvo kulturne dediščine. Med cilji prostorskega razvoja občine (10. člen), ki neposredno in posredno naslavlja varstvo in ohranjanje kulturne dediščine, so:

- spodbujanje prenove trškega in vaških jeder ter drugih območij skladno z vrednotami ohranjanja kulturne dediščine,
- zagotavljanje površin in drugih pogojev za turistični razvoj, športa in rekreacije ter z njimi povezanih spremljajočih dejavnosti,
- razvijanje ustreznih sistemov mešane rabe prostora v vaških naseljih s ciljem ohranjanja poselitve na podeželju in spodbujanja razvoja dopolnilnih dejavnosti,
- zagotavljanje površin za skladen in trajnostni dolgoročni prostorski razvoj naselij.

Tako je pomen celostne obravnave kulturne dediščine med cilji prostorskega razvoja občine dobro prepoznan. Slednje se kaže tudi preko določila 13. člena, da se na celotnem območju občine preprečuje praznjenje naselij s poudarkom na ohranjanju kmetijstva z dopolnilnimi dejavnostmi, razvoju turizma v povezavi z naravno in kulturno dediščino ter razvoju krajevnih posebnosti oziroma lokalno tipičnih obrtnih dejavnosti.

Varstvo lastnosti enot in območij kulturne dediščine je prepoznano tudi preko usmeritev za infrastrukturno urejanje poselitvenih območij (19. člen). Določeno je, da se infrastrukturna omrežja razvijajo v skladu s potrebami prostorskega in gospodarskega razvoja naselij. Pri sanaciji neustrezno ali zastarelo komunalno in energetsko opremljenih poselitvenih območij, se upošteva tudi vpliv sanacije in izboljšanja stanja tako, da se zmanjša negativni vpliv na lastnosti kulturne dediščine.

Z namenom zmanjšanja morebitnih negativnih vplivov prostorskega razvoja, predvsem na območja naselbinske dediščine ter ohranjanje značilne krajinske slike podeželja, odlok določa, da se za posamezna območja izdela urbanistična zasnova. Posebni lokaciji, ki sta pomembni z vidika urbanističnih in arhitekturnih značilnosti naselbinske dediščine, sta trško jedro Mokronoga in vaško jedro Trebelnega 41. člen). Odlok določa, da je naselje Mokronog urbano naselje, za katerega se izdela urbanistična zasnova (17. in 29. člen). Prostorski razvoj naselja Mokronog je že opredeljen v urbanistični zasnovi in obravnava njegov prostorski razvoj. Območje naselja Mokronog poleg stavbnih zemljišč obsega tudi manjše površine kmetijskih in gozdnih zemljišč, ki so funkcionalno

povezane z območjem razvoja občinskega središča (46. člen). Odlok varstvo območij kulturne dediščine zagotavlja tudi na območju obstoječe posamične poselitve, ki se lahko vključi v naselje ali opredeli kot novo naselje ali kot posebno zaključeno območje, kjer je to urbanistično in krajinsko sprejemljivo ter kjer se to sklada z drugimi ureditvenimi območji (30. člen). Za skladnost prostorskega razvoj ter nadaljnje zagotavljanja varstva območij kulturne dediščine je s 34. členom določano urbanistično oblikovanje naselij, pri čemer je osnovno oblikovalsko vodilo ohranjanje identitete kulturne krajine, trškega jedra in vaških jeder. Urbanistično oblikovanje naselij naj sledi zasnovam gručastih naselij v ravninskem delu in zasnovam naselij z zaselki v gričevnatem delu.

Zgoraj navedena določila zagotavljajo ustrezno dolgoročno varstvo lastnosti ter prepoznavnosti kulturne dediščine v prostoru, poselitvenih območjih ter njihove vloge v širšem območju kulturne krajine. Zasnova prostorskega razvoja občine sicer ne predvideva večjih strateških širitev stavbnih zemljišč. Za poselitvena območja je prednostno predviden notranji razvoj v obstoječih okvirih ter usmerjanje novih dejavnosti in kapacitet na obstoječe proste površine v naseljih.

Varstvo kulturne dediščine je prepoznati tudi v določilih odloka, da se revitalizirajo opuščena območja in ponovno vzpostavi dejavnost, ki je manj obremenjujoča za okolje. Takšno območje predstavljajo opuščene farme v Martinji vasi (32. člen). V manjših, vaških naseljih, se z ohranjanjem prepleta dejavnosti kmetij, bivanja, storitev, turizma in drugih dopolnilnih dejavnosti omogoča ohranjanje dediščine v funkciji ali revitalizacije opuščenega stavbnega fonda.

Občina si bo prizadevala za ohranitev kulturnih spomenikov v občini ter kakovostnih prvin kulturne dediščine, ki jih bo uveljavljala s prostorskimi akti in z drugimi ukrepi. S podrobnejšimi prostorskimi izvedbenimi pogoji se bodo urejala območja v jedru Mokronoga in območja v jedru Trebelnega. S planom bo občina nadaljevala s kakovostno prenovo osrednjih javnih prostorov naselij in istočasnim umirjanjem prometa (35. člen). S temi določili se v nadaljnjem prostorskem razvoju varuje, ohranja in vzdržuje naravna, naselbinska in druga kulturna dediščina, ki predstavlja njegove najbolj prepoznavne značilnosti in zagotavlja konkurenčne potenciale občine.

Uveljavljanje nekaterih ureditev, kot so mirujoči promet, revitalizacija opuščenih/degradiranih urbanih območij z razvojem novih turističnih zmogljivosti, razvoj manjših namestitvenih zmogljivosti, vezanih na kmetijstvo in dopolnilne dejavnosti, upravljanje in varovanje naravnih virov idr., bo prispevalo k uveljavitvi celovitosti enot kulturne dediščine, izboljšane bodo varovane lastnosti dediščine. Te vplive je možno smatrati kot pozitivne daljinske (na dediščino vplivajo posredno) ter kumulativne/sinergijske (na dediščino pozitivno vpliva sklop vseh omenjenih ukrepov, njihova skupna izvedba ima večje učinke).

Velik poudarek je na ohranitvi in razvoju vinogradniških območij na podeželju, ki oblikujejo značilno krajinsko sliko v občini. Ta območja so opredeljena kot območja posamične poselitve, ki se jih s planom ohranja. Nastanek vinogradniške krajine z zidanicami kot kmetijskimi pomožnimi objekti in manjšimi vinogradi je preoblikoval krajino z naselji ter zaselki v pretežno gozdni krajini. Posledica je povečanje prebivalstva in stalne naselitve v vinogradniških območjih ter neurejenost komunalnega omrežja. Vinogradniška območja se s planom prednostno namenljajo primarni rabi in spremljajočim oz. pomožnim objektom za kmetijstvo (zidanice, kleti). Spreminjanje objektov za občasno bivanje v objekte za stalno bivanje je načeloma dopustno, ob upoštevanju tradicionalne tipologije gradnje, skladnost z gabariti obstoječih kvalitetnih objektov ter prostorske in okoljske omejitve (strmina, plazljivost, možnosti opremljanja z gospodarsko infrastrukturo ipd.). S planom se tako ta območja razvija zadržano, v funkciji kmetijske dejavnosti ter prepoznavnosti krajine (30. člen), kar ima pozitiven vpliv na prvine krajine in območij dediščine.

Usmeritve za razvoj v krajini (poglavje 6.5) sledijo dodatnim pravnim režimom varstva, ki veljajo za območja kulturne krajine in zgodovinske krajine določenih v Priročniku pravnih režimov

varstva, ki jih je treba upoštevati pri pripravi planov in posegih v območja kulturne dediščine.

Določila v zvezi z varstvom kulturne dediščine ustrezno naslavlja vsebine celostnega ohranjanja kulturne dediščine (določajo načela varstva), manjka pa določilo glede varstva arheološke dediščine. Podana je usmeritev.

Ugotovljeno je, da cilji prostorskega razvoja občine vključujejo cilje celostnega ohranjanja kulturne dediščine ter so skladni z značilnostmi kulturne dediščine v območju občine. Prav tako so z njimi skladne zasnove/usmeritve za posamezne dejavnosti. Ocenjeno je, da bo odlok dobra podlaga za celovito aktivno vključevanje vsebin celostnega ohranjanja kulturne dediščine pri nadaljnjem razvoju občine.

Ocenjeno je, da bo vpliv OPP občine Mokronog - Trebelno na varstvo kulturne dediščine pozitiven (A) – Cilji in zasnova prostorskega razvoja občine pripomorejo k celostnemu ohranjanju kulturne dediščine. Predvideva se izboljšanje stanja in aktivno vključevanje. Prepoznavnost in pomen enot kulturne dediščine sta izboljšana.

6.7.1 Usmeritve za izboljšanje plana

- Med določila varstva kulturne dediščine naj se vključi tudi varstvo arheoloških najdišč, njihovo ohranjanje in-situ ter izogibanje posegom vanje.

6.7.2 Spremljanje stanja okolja

Kazalec	Spremljanje in način spremljanja	Nosilec	Obdobje izvajanja
Splošna ogroženost enot kulturne dediščine	Splošno ogroženost enot kulturne dediščine spremlja ZVKDS v okviru državne javne službe. Beležijo in promovirajo se primeri dobre prakse pri prenovi dediščine. Posebno (s planom povezano) spremljanje stanja ni potrebno.	Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije	Spremljanje je redno in časovno neomejeno.

6.8 Krajina

OPP sledi določilom Evropske konvencije o krajini ter vključuje niz določil, ki posredno ali neposredno prispevajo k varstvu, načrtovanju in upravljanju krajine, pri čemer smiselno obravnava vse krajine. Cilji in zasnova prostorskega razvoja občine gradi na ohranjanju/izboljšanju krajinske pestrosti in prepoznavnosti, ki ima vpliv na prepoznavnost občine na nacionalni ravni. Ustrezno so prepoznani ključni razvojni trendi, problemi in težnje povezane s krajino (7. člen).

Občina med cilji prostorskega razvoja (10. člen) na več mestih posredno opredeljuje krajino kot pomemben gradnik prostora, predvsem preko zagotavljanja takšnih dejavnosti in rabe prostora, ki bodo pripomogle k ohranjanju krajinskih značilnosti in pripomogle k ustrezni prepoznavnosti območja občine. Občina želi s planom zagotavljati in vzdrževati (med drugimi) tudi kakovostno življenjsko in bivalno okolje tako v urbanih središčih kot na podeželju ter ohranjanje krajine kot celote z upoštevanjem krajinske pestrosti in prvin, ki prispevajo k njeni prepoznavnosti, s tem pa tudi k ohranjanju biotske raznovrstnosti.

Občina z zasnovo prostorskega razvoja določa prednostna območja za razvoj poselitve (12. člen) ter določa funkcije posameznih naselij v prostoru. V zasnovo prostorskega razvoja vključuje tudi raznolike prvine sistema krajine (13. člen). Določeno je, da se na celotnem območju občine preprečuje praznjenje naselij s poudarkom na ohranjanju kmetijstva z dopolnilnimi dejavnostmi,

razvoju turizma v povezavi z naravno in kulturno dediščino ter razvoju krajevnih posebnosti oziroma lokalno tipičnih obrtnih dejavnosti. S tem se opredeljuje in poudarja uporabni, simbolni in ekološki pomen krajine.

Zasnova prostorskega razvoja občine ne predvideva večjih strateških širitev stavbnih zemljišč. Načrtovanje stavbnih zemljišč obsega pretežno dopolnjevanje in zaokroževanje obstoječih poselitvenih območij za krajevne potrebe ter zmanjševanje stavbnih zemljišč zaradi neugodnega terena za graditev (12. člen). Plan na več mestih predvideva ukrepe za izboljšanje stanja območij razpršene gradnje in razpršene poselitve, ki sta najbolj prisotni na vinogradniških območjih (27. člen), kar se ocenjuje kot izboljšanje stanja degradiranih območij v krajini. Slednje je prepoznano na več mestih v odloku (npr. 29. člen, 30. člen, itd.). Krajinske prvine so v teh členih jasno prepoznane in se s planom ohranjajo in na več mestih poudarjajo. S tem se prostorski razvoj podreja upoštevanju krajinskih prvin, pri čemer pri razvoju prostora in krajine upošteva tudi vse ostale gradnike krajine (kmetijstvo, gozdarstvo, obvodni prostor itd.).

S planom se ugotavlja, da je v občini Mokronog-Trebelno značilna svojevrstna poselitev v vinogradniških območjih. Nastanek vinogradniške krajine z zidanicami kot kmetijskimi pomožnimi objekti in manjšimi vinogradi je preoblikoval krajino z naselji ter zaselki v pretežno gozdni krajini. Posledica je povečanje prebivalstva in stalne naselitve v vinogradniških območjih ter neurejenost komunalnega omrežja. Slednje predstavlja tveganje za arhitekturne spremembe značilne gradnje zaselkov in objektov v njih in spremembo razmerij med krajinskimi prvinami (poselitev – gozd – kmetijske površine). Odlok določa da se vinogradniška območja, ki predstavljajo pomembne in prepoznavne prostorske prvine občine, prednostno namenjajo primarni rabi in spremljajočim oz. pomožnim objektom za kmetijstvo (zidanice, kleti). V teh območjih se ne povečuje obremenitev okolja in prostora. Spreminjanje objektov za občasno bivanje v objekte za stalno bivanje se dopušča, a se pri tem upošteva tradicionalno tipologijo gradnje, skladnost z gabariti obstoječih kvalitetnih objektov ter prostorske in okoljske omejitve (strmina, plazljivost, možnosti opremljanja z gospodarsko infrastrukturo ipd.) (30. člen). Omenjena določila imajo tako pozitivne vpliv na ohranjanje značilne kulturne krajine ter krajinskih prvin.

Pomembne usmeritve za ohranjanje kvalitete prostora so podane v usmeritvah za razvoj naselij (31. člen). Navedeno je, da bo Občina podpirala ohranjanje kvalitet kulturne krajine, pri čemer bo varovala krajinsko zaključena in s posegi še nenačeta območja pred novimi posegi. Obenem bo Občina zgotavljala razvoj kmetijstva v povezavi s turistično ponudbo vinogradniških območij ter ohranjala kmetijska zemljišča za primarno rabo. Prav tako bo z namenom ohranjanja kulturne krajine varovala obvodni prostor in ga namenjala javno rabi (rekreaciji). Vse navedeno ima neposredne pozitivne vplive na ohranjanje kvalitet kulturne krajine.

Občina Mokronog - Trebelno se zavezuje k prizadevanjem za ohranjanje krajine s takšnim razvojem in pospeševanjem tistih dejavnosti v krajini, da bodo ohranjena kakovostna razmerja in strukture, ki bodo predstavljala prostorsko in časovno kontinuiteto. Določila za razvoj naselij so takšna ustrezno varujejo, ohranjajo oziroma izboljšujejo tradicionalno podobo poselitvenih območij in s tem krajine v njenem najširšem obsegu kar ima ugoden vpliv tudi na prepoznavnost in značilno podobo/vidnost prostora.

Usmeritve za razvoj v krajini (39. člen) ustrezno naslavljajo celostno obravnavo vseh krajin, njihovo varstvo in razvoj ter jih enakovredno vključujejo v zasnovo razvoja območja. V skladu u Evropsko konvencijo o krajini je opredeljeno želeno stanje krajin v občini, ki je:

- prepoznavnost in ohranjena identiteta krajine na različnih ravneh: mednarodni, državni, regionalni in lokalni,
- pestrost in raznolikost krajine,

- živost in dinamičnost krajine ter ohranitev njene sposobnosti prilagajanja prostorski preobrazbi brez izgube individualnosti,
- ohranjene naravne prvine krajinske zgradbe in naravna dinamika prostora,
- urejenost in harmoničnost krajine, videzna skladnost krajine brez motenj in razdrobljenosti (brez motečih prvin in vidnih motenj, brez motečih oglasnih objektov, izstopajočih stavb in razvrednotenj, poenotenje prostorskih prvin),
- urejena, ohranjena in prenovljena naselja, ki so povezana s krajino ter ohranjanje ali razvoj takega poselitvenega vzorca razpršene poselitve, ki ne bo dodatno prizadel krajinske prepoznavnosti,
- zagotovljene možnosti za vzdržan, ekonomsko uspešen in zdrav način življenja (tudi za prihodnje rodove), dosežena skrbna raba naravnih virov za sedanje in bodoče dejavnosti v krajini,
- omogočeno uživanje v krajini brez ogrožanja njene kakovosti in individualnosti.

Določena so območja urbanističnih (17. člen) ter usmeritve za izdelavo, kar predstavlja ustrezno osnovo za pripravo posameznih krajinskih zasnov (47. člen). Navedeno je, da v občini Mokronog-Trebelno ni območij v krajini, kjer bi bile potrebne dodatne usmeritve in podrobnejša določitev prostorskega razvoja. V kolikor bi se na določenem specifičnem krajinskem območju načrtovalo večje ureditve (turistično ali rekreacijsko območje ipd.), Odlok priporoča takšne ureditve preveriti tudi skozi pripravo krajinske zasnove širšega območja. S tem je dodatno zagotovljeno, da se upošteva varstvo krajinskih značilnosti v občini.

Usmeritve za razvoj dejavnosti, ki so vezane na naravne vire v zasnovo razvoja/varstva ustrezno vključujejo vsebine krajine. Odražajo se pri določilih o razvoju kmetijstva, gozdov, varstvu narave in razvoju turizma, kot gospodarski panogi, kateri bo občina v prihodnje posvečala največjo pozornost pri razvoju prostora.

Ocenjeno je, da bo vpliv OPP občine Mokronog - Trebelno na krajino pozitiven (A) – Plan celostno obravnava vsebine krajine. Cilji in zasnova prostorskega razvoja občine pripomore k izboljšanju stanja krajinskih celot, enakovredno so obravnavane vse krajine.

6.8.1 Usmeritve za izboljšanje plana

- Pri pripravi izvedbenih občinskih prostorskih aktov se dosledno upošteva usmeritve iz predhodno narejenih posameznih krajinskih zasnov in/ali se sprejme spremembe in dopolnitve akta v najkrajšem možnem času z upoštevanjem usmeritev naknadno izvedenih krajinskih zasnov.
- Določila OPP, ki se nanašajo na krajino naj se odražajo/se jih nagradi v podrobnih prostorsko izvedbenih pogojih. Posebno pozornost naj se namenja PIP v EUP s prepoznavnimi krajinskimi značilnostmi, predvsem tam, kjer je predvideno njeno preurejanje.

6.8.2 Spremljanje stanja okolja

Kazalec	Spremljanje in način spremljanja	Nosilec	Obdobje izvajanja
Vključenost celostne obravnave vsebin krajine ter enakovredna obravnava vseh krajin v ciljih in zasnovi prostorskega razvoja občine	Občina naj spremlja učinke usmeritev, predvsem stanje na območjih prepoznavnih in izjemnih krajin. Spremlja se tako stopnjo ohranjenosti/spreminjanja krajinskih značilnosti kot izboljšave (obnove, sanacije). Beleži naj primere dobre prakse in jih promovira.	Občina Mokronog-Trebelno	Spremljanje naj bo občasno in časovno neomejeno.

6.9 Podnebne spremembe

Posledice podnebnih sprememb bodo, glede na ocene, na območju občine Mokronog – Trebelno predvsem naslednje:

- večje število vročih dni;
- večja pogostost in jakost izjemnih padavin.

Večje število vročih dni ima lahko različne posledice na okolje in zdravje ljudi. Že v sedanjih razmerah so v Sloveniji pogosto vsako leto zabeleženi dnevi s preseganjem opozorilnih vrednosti ozona. Koncentracije ozona so odvisne od meteoroloških pogojev. Višje so ob stabilnem, jasnem vremenu z močnim sončnim sevanjem, visokimi temperaturami in šibko prevetrenostjo. Ozon za nastanek potrebuje predhodnike ozona. Ozon nastaja iz dušikovih oksidov in lahko hlapnih ogljikovodikov ob prisotnosti sončne svetlobe (fotokemična reakcija). Vir dušikovih oksidov je predvsem promet, lahkohlapne ogljikovodike pa v ozračje prispevajo gospodinjstva, industrija, promet in v znatni meri tudi naravni viri. Ukrepi, ki jih lahko Občina preko OPP uvede za omilitev posledic pogostejših vročih dni, so vsi ukrepi, ki preprečujejo pregrevanje ozračja. Med take ukrepe spada ohranjanje gozdnih površin. Gozdovi so namreč prepoznani kot eden ključnih blažilcev podnebnih sprememb.

Občina po s planom spodbujala gozdarsko panogo in ohranjanje gozdov, tudi v funkciji preprečevanja nastanka erozije tal, ob hkratnem upoštevanju razvojnih potreb (39. člen). Z gozdovi se gospodari v skladu z gozdnogospodarskimi načrti, ki temeljijo na sonaravnem in trajnostnem gospodarjenju in večnamenski vlogi gozda. Gozdovi so naravni vir in naravno bogastvo ter so pomembni zaradi zagotavljanja ekološke stabilnosti krajine in značilne krajinske podobe. Ohranjanje gozdov bo pripomoglo k ekološki stabilnosti krajine in krajinske podobe prostora.

OPP na več mestih naslavlja prilagajanje na podnebne spremembe. Tako plan stremi k ohranjanju gozdnih površin, predvsem v tistih predelih občine, kjer gozdovi poraščajo strmejša pobočja. Na ta način se zmanjšuje možnost nastanka erozije tal in možnost plazenja tal, kar zmanjšuje ogroženost urbanih območij ter infrastrukture in predstavlja pomemben korak k blaženju podnebnih sprememb. Enako velja za kmetijske površine (39. člen), kjer je prepoznan pomen tradicionalno prisotnih vinogradniških površin, ki se jih ohranja in revitalizira, s čimer se pripomore tudi k ohranjanju razmerij rabe v prostoru. Upoštevanje prisotnosti vodne mreže in nepozidanosti priobalnih zemljišč (39. člen) v luči erozije površinskih vodotokov ter dejstva, da je nižinski del občine poplavno ogrožen, pripomore k prilagajanju na podnebne spremembe in zmanjšanju ogroženosti urbaniziranih območij.

Poleg ohranjanja gozdnih površin lahko k blaženju posledic podnebnih sprememb doprinese tudi zmanjšanje prometa na območju občine in spodbujanje javnega prevoza. V več členih odloka (20. člen, 31. člen ipd.) je opredeljeno spodbujanje omejevanja motornega prometa ter ureditev javnih parkirišč na obrobju naselij. Navedeno lahko pomembno zmanjša količino emisij v zrak iz prometa. Emisije onesnaževal zaradi prometa imata dve pomembni posledici – prva je nastanek predhodnikov ozona, druga je prispevek k ogrevanju ozračja zaradi emisij toplogrednih plinov. Toplogredni plini namreč dokazano prispevajo k ogrevanju ozračja in posledično podnebnim spremembam. Pomemben vir toplogrednih plinov je med drugim cestni promet, ki je v letu 2014 prispeval 51,5 % vseh izpustov. Zmanjšanje prometa, ki uporablja fosilna goriva na račun alternativne mobilnosti zato pripomore tudi, k blaženju podnebnih sprememb, saj zmanjšuje izpuste toplogrednih plinov, ki so gonilo podnebnih sprememb. Alternativna mobilnost v planu ni zastopana. Razlog je v temu, da je poselitev v občini precej razpršena in da so v večini območja

občine prisotna manjša naselja, ki so dokaj oddaljena od večjih urbanih središč. Iz tega razloga je težko uvesti učinkovite ukrepe trajnostne mobilnosti.

Poleg večje pogostosti vročih dni zaradi podnebnih sprememb se ocenjuje, da bodo pogostejše enodnevne izjemne padavine, ki lahko povzročajo poplave. Iz tega razloga, je pomembno ohranjanje obstoječih retenzijskih površin, kar se z odlokom zagotavlja v 40 členu. Prav tako bo občina omejevala posege v erozijska in plazovita območja. Ohranjanje obstoječih retenzijskih površin ter preprečevanje poseganja v erozijska območja je eden od pomembnih ukrepov prilagajanja na podnebne spremembe.

Z OPP se ne načrtuje posegov in dejavnosti, ki bi prispevale k izpustom toplogrednih plinov (nova območja za industrijo, krčitve gozdnih površin, ...) ali onemogočali prilagoditve na podnebne spremembe (posegi v retenzijske površine, ...). Slednje neposredno predstavlja ukrepe prilagajanja podnebnim spremembam.

Ocenjeno je, da bo vpliv OPP občine Mokronog - Trebelno na podnebne spremembe pozitiven (A) – Zaradi prilagoditvam na podnebne spremembe se bo ocenjena škoda po elementarnih nesrečah zmanjšala v primerjavi s trenutnim stanjem.

6.9.1 Usmeritve za izboljšanje plana

V nadaljevanju podajamo usmeritve za izboljšanje plana, ki se naj jih vključi v Odlok o OPP:

- V Odlok naj se doda določilo, da bo občina izvajala ukrepe za prilagajanje na podnebne spremembe in za blaženje učinkov podnebnih sprememb za načrtno zmanjševanje ranljivosti in povečevanje odpornosti na zaznane ter pričakovane vplive podnebnih sprememb.
- Občina bo načrtovala prostore in objekte tako, da bodo odporni na podnebne spremembe in njihove posledice, kot so poplave, suše in vročinski valovi.
- Občina bo spodbujala akcije, aktivnosti in investicije s področja trajnostne mobilnosti, s čimer bo pripomogla k prilagajanju in blaženju podnebnih sprememb.

6.9.2 Spremljanje stanja

Kazalec	Spremljanje in način spremljanja	Nosilec	Obdobje izvajanja
Ocenjena škoda po elementarnih nesrečah	Podatki so objavljeni na podatkovnem portalu SI-STAT Statističnega urada Republike Slovenije. Podatke o oceni gmotne škode, ki so jo evidentirale komisije za ocenjevanje škode, prikazujejo občine za vsako elementarno nesrečo posebej. Dobijo jih od občinskih komisij za ocenjevanje škode, republiške komisije za ocenjevanje škode ali drugih strokovnih služb.	Občine, Statistični urad RS	Podatki se zbirajo po pojavu škodnih dogodkov.
Izpusti toplogrednih plinov iz prometa	Podatki o izpustih iz zgorevanja goriv so večinoma izračunani z uporabo statističnih podatkov o rabi goriv, kurilnih vrednosti goriv in emisijskih faktorjev. Za izračun izpustov iz cestnega prometa se uporablja vrsto drugih podatkov, najpomembnejši so podatki o voznem parku (Evidenca registriranih motornih in priklopnih vozil) in podatki o prevoženih kilometrih. Priporočena metodologija je pripravljena s strani Medvladnega foruma za spremembo podnebja (IPCC).	ARSO	Podatki se zbirajo vsakoletno in se posodobijo tudi za leta nazaj kadar je to potrebno.
Ohranjenost	Metodologija, ki je podlaga za izračun ohranjenosti	ZGS	Obnova načrtov

Kazalec	Spremljanje in način spremljanja	Nosilec	Obdobje izvajanja
gozdov in njihova površina	gozdov, je podrobneje opisana v publikaciji <i>Ocenjevanje spremenjenosti vrstne sestave rastlinskih skupnosti</i> (Zbornik gozdarstva in lesarstva, 1998) Način ugotavljanja površine gozdov določa Pravilnik o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih (Ur. l. RS, št. 5/98, 70/06, 12/08, 91/10).		gozdnogospodarskih enot poteka v desetletnem ciklu. Vsako leto se tako obnovijo podatki za približno desetino slovenskih gozdov. Zaradi načina postopne obnove gozdnogospodarskih načrtov je podatek o ohranjenosti na nivoju Slovenije, ki velja za določeno leto star v povprečju 5 let.

6.10 Varovanje zdravja ljudi

6.10.1 Kakovost zraka

Območje občine Mokronog – Trebelno je manj podvrženo povišanimi vrednostmi ozona, ki najbolj prizadene dihal. Koncentracije ozona so odvisne od meteoroloških pogojev. Višje so ob stabilnem, jasnem vremenu z močnim sončnim sevanjem, visokimi temperaturami in šibko prevetrenostjo. Območje občine je manj urbanizirano, z manjšim številom prometno bolj obremenjenih cest, prav tako je nadmorska višina najvišjih predelov občine razmeroma nizka. Ozon za nastanek potrebuje predhodnike ozona. Ozon nastaja iz dušikovih oksidov in lahko hlapnih ogljikovodikov ob prisotnosti sončne svetlobe (fotokemična reakcija). Vir dušikovih oksidov je predvsem promet, lahkohlapne ogljikovodike pa v ozračje prispevajo gospodinjstva, industrija, promet in v znatni meri tudi naravni viri. K zmanjšanju nastanka ozona zato pomembno doprinese tudi zmanjšanje prometa na območju občine in spodbujanje alternativne mobilnosti. Med cilji prostorskega razvoja občine je kot ena izmed prioritete prostorskega razvoja opredeljeno razvijanje kolesarskih in drugih daljinskih rekreacijskih povezav med posameznimi območji v občini (10. člen), kot pomembnega dejavnika turistične ponudbe občine. Alternativne oblike mobilnosti lahko pomembno zmanjšajo količino emisij v zrak zaradi prometa. Zmanjšanje emisij predhodnikov ozona pozitivno vpliva na kvaliteto zraka.

Zmanjšanje emisij zaradi prometa zmanjša tudi delce. Delci PM₁₀ in PM_{2,5}. Delci PM₁₀ in PM_{2,5} sprožijo v dihalih oksidativni stres (kemični stres zaradi nastanka prostih radikalov) in vnetje, večjo odzivnost dihal, kašelj in oteženo dihanje ter povzročijo poslabšanje obstoječih akutnih in kroničnih bolezni dihal, npr. kronično obstruktivno pljučno bolezen in astmo. Ukrepi za spodbujanje alternativnih oblik mobilnosti pozitivno prispevajo k zmanjšanju emisij delcev PM₁₀ in PM_{2,5} in s tem izboljšanje kakovosti zraka.

Preko območja občine ne potekajo pomembnejše prometne povezave, ki bi bile prometno med bolj obremenjenimi. Zasnova prometne infrastrukture je opredeljena v 21. členu. Najbolj prometna cestna povezava je regionalna cesta R1/215 Mirna – Mokronog, ki poteka skozi naselje Mokronog. S planom se načrtuje severna obvozna cesta Mokronog. S prestavitvijo odseka regionalne ceste izven strnjene poselitve se bodo prometne obremenitve zgolj prestavile izven naselja, gostota prometa se praviloma ne bo bistveno povečala. Tovrstno določilo (ukrep) pripomore k zmanjšanju obremenitev prebivalstva, ki so najbolj izpostavljeni prometu, saj se izpostavljenost emisijam iz prometa sorazmerno zmanjša.

Plan prepozna odsek železniške proge Trebnje – Sevnica, ki poteka po severnem območju občine, kot razvojni potencial občine. Z razvojem in povečanju pomena omenjene železniške proge se

omogoča možnost razvoja javnega prometa, s tem pa možnost zmanjšanja emisij v zrak zaradi prometa. Vpliv plana na kakovost zraka tako lahko opredelimo kot pozitiven.

Odlok navaja, da je lokalno prometno omrežje v občini relativno dobro razvejano in večinoma kakovostno urejeno. V posameznih naseljih se za izboljšanje prometne dostopnosti in varnosti načrtujejo nove povezave in rekonstrukcije odsekov. Sledenje predstavlja pozitiven vpliv na kakovost zraka, saj prenovljeno cestno omrežje pomeni manj zastojev na cesti, krajše potovalne čase in s tem manjše emisije v zrak. V občini tudi pomeni zmogljivejše prometno omrežje, saj je zaradi širitev naselij slednje postalo neustrezno in ne ustreza več sedanjim potrebam. S tem planom se tako nova poselitev načrtuje s sočasnim načrtovanjem prometnega omrežja, ki istočasno odpravlja nekatere težave sedanje prometne urejenosti. Tovrstne rešitve z vzpostavitvijo bolj učinkovitega cestnega omrežja prav tako pripomorejo k zmanjšanju emisij v zrak in boljši kakovosti zraka.

Plan ne omogoča umeščanja takšne rabe prostora ali dejavnosti, ki bi poslabšali kvaliteto zraka na območju občine in širše.

Ocenjeno je, da bo vpliv OPP občine Mokronog - Trebelno na kakovost zraka pozitiven (A) – Onesnaženost zraka z ozonom, z delci PM₁₀ in PM_{2.5} se bo zaradi izvedbe plana zmanjšala. Zmanjšali se bodo tudi izpusti onesnaževal zraka iz prometa in energetskih virov. Kakovost zraka bo izboljšana.

6.10.1.1 Usmeritve za izboljšanje plana

Niso potrebne.

6.10.1.2 Spremljanje stanja

Kazalec	Spremljanje in način spremljanja	Nosilec	Obdobje izvajanja
Onesnaženost zraka z ozonom	Osveževanje podatkovne zbirke kakovosti zunanjega zraka poteka mesečno, podatki so dokončno na voljo po pregledu podatkov za preteklo leto. Za spremljanje koncentracij ozona v zunanjem zraku se uporablja avtomatska merilna metoda, ki deluje po principu ultravijolične fotometrije. Meritve se izvajajo v skladu s standardom SIST EN 14625:2012.	ARSO	Meritve se izvajajo kontinuirano, za vso obdobje plana.
Onesnaženost zraka z delci PM ₁₀ in PM _{2.5}	Zbirka podatkov meritev državne mreže za spremljanje kakovosti zraka (DMKZ), Agencija RS za okolje in zbirka podatkov dopolnilnih avtomatskih merilnih mrež (TE Šoštanj, TE-TO Ljubljana, EIS Anhovo, MO Ljubljana, MO Celje, MO Maribor, Občina Miklavž na Dravskem polju, Občina Ruše in MO Ptuj)		
Izpusti onesnaževal zraka iz prometa	Priporočena metodologija za izračun izpustov onesnaževal zraka je EMEP/EEA metodologija, ki jo pripravlja mednarodna skupina za evidence izpustov in projekcij (TFEIP) pod okriljem Evropske okoljske agencije (EEA). Novi podatki o izpustih so predvidoma na voljo aprila tekočega poročevalskega leta in sicer za 2 leti nazaj glede na tekoče poročevalsko leto.		
Izpusti onesnaževal zraka iz	Priporočena metodologija je za onesnaževala zraka pripravljena v Skupini za evidence emisij in projekcije UNECE/EMEP, za TGP pa pri Medvladnem forumu za spremembo podnebja (IPCC).		

Kazalec	Spremljanje in način spremljanja	Nosilec	Obdobje izvajanja
energetskih virov			

6.10.2 Obremenjenost okolja s hrupom

Občina Mokronog-Trebelno s planom poudarja pomen turističnega razvoja, kot enega izmed glavnih gospodarskih panog v občini. Največji delež k prometnim tokovom sedaj pripomore tranzitni promet skozi območje občine proti sosednjim občinam Šentrupert, Mirna in Trebnje. Predvsem slednji predstavljata pomembnejše zaposlitveno središče, kar povzroča dnevne migracije prebivalstva. Z ustreznimi celostnimi prometnimi ureditvami znotraj območja občine Mokronog - Trebelno, ter medobčinskimi prometnimi ureditvami, bi se lahko bistveno zmanjšale prometne obremenitve.

V 9. členu Odloka o OPP je navedeno, da si bo Občina prizadevala za izboljšanje prometnih povezav s sosednjimi občinami. Prostorski razvoj v občini je za naslednje obdobje zasnovan prednostno v občinskem središču Mokronog. Razvoj drugih naselij je načrtovan pretežno za lastne krajevne potrebe, tako da večinoma ostaja v okvirih obstoječe poselitve in ne bo imel vplivov na sosednja območja. V Mokronogu in na Puščavi se bo še naprej krepila in razvijala gospodarska dejavnost ter s tem večale zaposlitvene možnosti za prebivalstvo širšega gravitacijskega območja. Eden izmed pomembnih ukrepov zmanjšanja obremenitev prebivalcev zaradi hrupa predstavlja umestitev načrtovane severne obvozne ceste naselja Mokronog. **Vsi ukrepi za zmanjšanje prometnih obremenitev ceste skozi strnjena naselja pomenijo zmanjšanje obremenjenosti okolja s hrupom in pomenijo pozitiven vpliv (zmanjšanje števila prebivalcev, ki so izpostavljeni hrupu cestnega prometa).**

Pomemben vir hrupa za prebivalstvo v vseh občinskih naseljih predstavlja cestni promet. Zaradi specifičnega značaja razpršene poselitve (razpršena poselitve po slemenih hribovih ter gričevij, vinogradniška območja) pomembne ceste v občini večinoma ne potekajo mimo strnjenih poselitvenih območij. Prometne obremenitve na vseh regionalnih cestah v občini so razmeroma majhne. V strukturi prometa po cestah v občini prevladujejo osebna vozila, tovornega prometa je razmeroma malo. Od vseh cest se med vire hrupa, skladno z določili Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (RS, št. 43/18, 59/19 in 44/22 – ZVO-2), uvrščata regionalna cesta R1/215 odsek 1162, Mirna – Mokronog in regionalna cesta R1/215 odsek 1163, Mokronog – Boštanj. Ostale imajo prometne obremenitve nižje in se skladno z Uredbo ne uvrščajo med vire hrupa (manj kot milijon vozil na leto).

Za zmanjševanje obremenjenosti okolja s hrupom je pomembna vpeljava elementov trajnostne mobilnosti. Občina nima izdelane celostno prometne strategije (CPS). Razvoj prometa mora z izvedbo plana potekati v smeri zmanjševanja vloge osebnega motornega prometa ter večje uporabe javnih prevoznih sredstev. Pri tem je pomembno, da se posodobi vsa ključna infrastruktura, ki bi omogočala zmanjšanje osebnega prometa in povečanje pomena javnih prevozov. Šele prilagoditev prometne infrastrukture, lahko v nadaljevanju omogoči ukrepe trajnostne mobilnosti, kot je nameniti posamezne ceste pešcem in kolesarjem, osebni motorni promet na njih pa ovirati. Odlok o OPP pri zasnovi družbene infrastrukture (20. člen) navaja, da se za dostopnost do novih območij in objektov ter posodabljanje obstoječih zagotavlja javni prevoz. 21. člen opredeljuje zasnovu prometne infrastrukture. Osnovne usmeritve obsegajo tudi umirjanje prometa v naseljih, omejevanje motornega prometa v središčih naselij in urejanje mirujočega prometa na obrobju naselij oz. vaških jeder, urejanje kolesarskih poti in novih avtobusnih postajališč. Ti ukrepi so

usmerjeni v spodbujanje trajnostne mobilnosti in omejevanje cestnega prometa, ki je glavni vir hrupa v občini. Določilo ima tako pozitiven ukrep na obremenitev okolja s hrupom in dvig kakovosti bivalnega prostora.

Zmanjšanje pomena cestnega prometa občina namerava doseči tudi s prizadevanji za povečanje izkoriščenosti železniškega koridorja, ki poteka preko območja občine. Železniška proga poteka po severnem delu občine in povezuje Trebnje in Sevnico. Poleg proge se v občini nahaja tudi železniško nakladališče in postajališče je v naselju Puščava, ki je pomembno z vidika razvoja tovarnega prometa in njegove možne preusmeritve iz cest na železnico (15. člen).

Za preusmeritev prometa izven območja naselja Mokronog je pomembno določilo plana, da se vzpostavi severna obvozna cesta mimo naselja Mokronog, skozi katerega trenutno poteka ves tranzitni in lokalni promet. Obvozna cesta bo tako prevzela glavnino tranzitnega prometa. Obvozna cesta sicer ne predstavlja ukrepa trajnostne mobilnosti, a njena izgradnja lahko pomembno zmanjša obremenitve s hrupom v samem naselju.

Vir hrupa cestnega prometa predstavlja tudi umeščanje in razvoj gospodarskih območij. V usmeritvah za razvoj naselij (32. člen) bo občina v vaških naseljih dejavnosti, ki imajo lahko imajo prekomerne vplive ali generirajo prekomeren promet in presegajo skladnost merila posameznega naselja, usmerjala v območja za proizvodne in gospodarske dejavnosti. S tem se pomembno zmanjša možnost nastanek konfliktnih območij glede na rabo prostora in s tem tudi zmanjša obremenitev prebivalstva s hrupom. Proizvodne dejavnosti bo občina usmerjala v že opredeljeno gospodarsko območje na Puščavi. V neposredni bližini se nahaja tudi opuščeno vojaško območje v občini Šentrupert, kjer bosta obe občini razvijali medobčinsko gospodarsko cono Bistrica-Pučava. Glede na prisotnost obstoječe prometne infrastrukture v neposredni bližini je takšen razvoj gospodarskih območij smiseln. S planom bo občina tako upoštevala združljivost drugih dejavnosti in rabo prostora z gospodarskimi dejavnostmi. Proizvodna območja v prostoru je treba razvijati na način, da se pri stanovanjskih objektih ne poveča obremenjenost s hrupom.

Ocenjeno je, da bo vpliv OPP občine Mokronog - Trebelno na obremenjenost okolja s hrupom pozitiven (A) – Zasnova prostora s planom zmanjšuje število prebivalcev, ki so v bivalnem okolju izpostavljeni hrupu nad 55 dB(A) za kazalec L_{dn} in nad 50 dB(A) za kazalec L_{noč} ter tako pozitivno vpliva na njihovo zdravje. Z izvedbo plana se predvideva izboljšanje stanje glede obremenjenosti prebivalcev s hrupom.

6.10.2.1 Usmeritve za izboljšanje plana

- Med cilje plana naj se doda določilo, da se spodbuja akcije, aktivnosti in investicije s področja trajnostne mobilnosti.
- Proizvodna območja v prostoru je treba razvijati na način, da se pri stanovanjskih objektih ne poveča obremenjenost s hrupom.

6.10.2.2 Spremljanje stanja okolja

Kazalec	Spremljanje in način spremljanja	Nosilec	Obdobje izvajanja
Izpostavljenost hrupu zaradi prometa	Občina preko izvajanja plana spremlja umeščanje virov hrupa v prostor glede na namensko rabo prostora. Način spremljanja se izvaja z preko pobud za spremembo namenske rabe površin v stavbna zemljišča.	Občina Mokronog - Trebelno	Ves čas izvajanja plana.

6.10.3 Oskrba s pitno vodo

Izvedba plana lahko pomeni povečano porabo pitne vode, saj se predvideva razvoj poselitve in dejavnosti, ki so večji porabnik vode (predvsem turizem). Vplivi plana so zato trajni in neposredni. Obsega povečane porabe v tej fazi načrtovanja še ni moč napovedati.

Med cilji prostorskega razvoja občine na področju razvoja gospodarske javne infrastrukture so izboljšanje komunalne urejenosti naselij in celovita infrastrukturna ureditev novih območij poselitve, kamor sodi tudi zagotavljanje vodooskrbe, obnova in dograjevanje vodovodnega sistema. Med določili zasnove oskrbe z vodo (24. člen) je določeno, da se bo obstoječe omrežje postopno obnavljalo in dograjevalo v celovit sistem oskrbe z vodo. Za nova razvojna območja se sočasno s poselitvijo načrtuje tudi oskrba z vodo. Občina s planom načrtuje dograditev obstoječega vodovodnega omrežja z novimi povezavami in zaokrožitvami omrežja.

Javna komunalna služba oskrbe s pitno vodo zagotavlja vodooskrbo iz več vodnih virov in zajetij v občini. Oskrba pitne vode v občini se pretežno izvaja preko sistema Mokronog, ki se zagotavlja preko vrtine v Ribjeku (zahodno od Žalostne gore ob potoku Savrca), kjer je zgrajeno črpališče. V letu 2021 se je 64 % prebivalcev v občini Mokronog-Trebelno oskrbovalo s pitno vodo iz javnih sistemov. Ostali prebivalci se oskrbujejo iz lastnih vodovodnih sistemov.

Med vodne vire za oskrbo s pitno vodo se uvrščajo tudi štirje vodni viri z veljavnim vodnim dovoljenjem za oskrbo s pitno vodo, ki se izvaja kot gospodarska javna služba, brez določenega vodovarstvenega območja. To so izvir Skrovnik, MKG-1, PG-1 in PG-2. Izvir Skrovnik, PG-1 in PG-2 se nahajajo na načrtovanem vodovarstvenem območju. Vsi štirje vodni viri so vključeni v sistem oskrbe s pitno vodo. Nahajajo se na gozdnem območju, kjer ni prisotne poselitve in tako viri niso ogroženi zaradi rabe prostora. S tem je tudi možnost onesnaženja teh vodnih virov zaradi dejavnosti v prostoru zanemarljiva.

Občina bo nadalje varovala območja varstva obstoječih in potencialnih vodnih virov ter izboljševala vodovodno omrežje. Pri tem bo za nova razvojna območja, sočasno s poselitvijo, načrtovala oskrbo s pitno vodo in deževnico kot virom za sanitarno ter tehnološko vodo. Zbiranje in raba padavin je usmeritev za novogradnje za gospodarske ter stanovanjske namene. Omenjeno določilo ima neposreden pozitiven vpliv na rabo vode.

Vodooskrba občine Mokronog - Trebelno se izvaja iz več vodnih virov in zajetij. Vodni viri zagotavljajo dolgoročno, zadostno in zanesljivo vodooskrbo celotnega območja občine. Slednje je razvidno tudi iz mesečnih in letnih monitoringov, ki jih v skladu s predpisi izvaja javno komunalno podjetje. V primeru morebitnih izpadov oskrbe s pitno vodo, je slednje zagotovljeno iz sosednjih vodooskrbnih sistemov, v upravljanju javnega komunalnega podjetja.

Ocenjeno je, da bo vpliv OPP občine Mokronog-Trebelno na oskrbo s pitno vodo pozitiven (A)
 – Ne glede na razvoj dejavnosti bo poraba pitne vode ostala na isti ravni ali se bo zmanjšala. Zagotovljena bo zadostna količina in ustrezna kakovost pitne vode.

6.10.3.1 Usmeritve za izboljšanje plana

Niso potrebne.

6.10.3.2 Spremljanje stanja okolja

Kazalec	Spremljanje in način spremljanja	Nosilec	Obdobje izvajanja
---------	----------------------------------	---------	-------------------

Kazalec	Spremljanje in način spremljanja	Nosilec	Obdobje izvajanja
Razvoj dejavnosti, ki povečujejo porabo pitne vode in vključenost ukrepov za zagotavljanje dostopa do kakovostne pitne vode	Spremljanje stanja pitne vode izvaja javno podjetje za komunalne storitve v okviru svoje redne dejavnosti. Posebno (s planom povezano) spremljanje stanja ni potrebno.	Komunala Trebnje d.o.o.	Spremljanje je redno in časovno neomejeno.

6.10.4 Kakovost bivalnega okolja

OPP kakovosti bivalnega okolja posveča ustrezno pozornost. Zagotavljanje, izboljšanje in vzdrževanje kakovostnega življenjskega in bivalnega okolja tako v urbanih središčih kot na podeželju in dobrih pogojev za vse starostne in družbene skupine z izboljšanjem demografske slike občine in stanovanjske problematike so opredeljeni kot eden od osnovnih namenov plana (npr. 8., 10., 12. člen). V okviru opredelitve razvoja poselitve (12. in drugi členi) je posebna pozornost namenjena prav temu vidiku, npr.

- prostorski razvoj občine Mokronog-Trebelno je načrtovan relativno zmerno, a dolgoročno;
- načrtovanje stavbnih zemljišč obsega pretežno dopolnjevanje in zaokroževanje obstoječih poselitvenih območij za krajevne potrebe ter zmanjševanje stavbnih zemljišč zaradi neugodnega terena za graditev;
- opredeljuje se naselje, kjer se bo zagotavljalo površine za gradnjo stanovanjskih hiš;
- določa se prednostna območja gospodarskega razvoja;
- ohranja se poselitev na gričevnatih območjih;
- na celotnem območju občine se preprečuje praznjenje naselij s poudarkom na ohranjanju kmetijstva z dopolnilnimi dejavnostmi, razvoju turizma v povezavi z naravno in kulturno dediščino ter razvoju krajevnih posebnosti oziroma lokalno tipičnih obrtnih dejavnosti;
- prepoznana so pomembna območja ohranjenih naravnih vrednot, kot so doline reke Mirne in vodotokov Laknice ter Radulje in območja prepoznavnih ustvarjenih kvalitet naselbinske dediščine v naseljih Mokronog in Trebelno;
- na celotnem območju občine se zagotavlja površine in ureditve za kvalitetno preživljanje prostega časa za različne skupine uporabnikov tudi na drugih primernih lokacijah v občini, novi rekreacijski – zeleni koridorji se lahko vzpostavijo ob novih prometnicah;
- na celotnem območju občine se velik poudarek daje razvoju turistične dejavnosti, ob upoštevanju naravnih in ustvarjenih danosti prostora (bogata naravna in kulturna dediščina, ohranjene krajinske značilnosti, itd.);
- Pri urejanju novih poselitvenih območij naj se zagotavljajo zadostne površine za prometno ureditev vključno s površinami za peš in kolesarski promet, javnimi zelenimi površinami ter otroškimi igrišči.

Pomemben vidik zagotavljanja kakovostnega bivalnega okolja so tudi:

- ukrepi trajnostne mobilnosti (10. člen), kot so razvijanje kolesarskih, peš in drugih daljinskih rekreacijskih povezav med posameznimi območji aktivnosti (kulturnih, športno-rekreacijskih, izobraževalnih, upravnih, stanovanjskih itd.);
- cilji in ukrepi, ki so vezani na prilagajanje podnebnim spremembam – upoštevanje poplavne in erozijske ogroženosti, ohranjanje gozdnih površin (40. člen);
- določila glede urbanističnega oblikovanja naselij (46. člen), pri čemer se upoštevajo načela kakovostnega bivalnega okolja ter ohranjanje območja kvalitet prostora;

- določila glede celovite prenove nekaterih naselij (10. člen) – prenova (med drugim) zagotavlja ohranjanje ali vzpostavljanje uravnoteženega prepleta raznovrstnih funkcij in dejavnosti, izboljšanje kakovosti bivanja, predvsem z zagotavljanjem kakovostnih javnih površin (otroška igrišča, zelenice, površine za mirujoči promet, intervencijske in dostavne poti), odprtega prostora v naselju ter povezanosti med posameznimi deli znotraj območja in navzven z razvojem omrežja kolesarskih poti in pešpoti.

Vplivi plana bodo trajni in neposredni, nekateri tudi daljinski (npr. ukrepi trajnostne mobilnosti se nanašajo tudi na območja izven samih bivalnih okolij) ter kumulativni/sinergijski (na kakovost bivalnega okolja pozitivno vpliva sklop vseh omenjenih ukrepov, njihov učinek pa se poveča z njihovo skupno/sočasno izvedbo).

Ocenjeno je, da bo vpliv OPP občine Mokronog - Trebelno na kakovost bivalnega okolja pozitiven (A) – Plan celovito naslavlja kakovost bivalnega okolja in vključuje zaokrožen niz ukrepov za oblikovanje privlačnih naselij, zagotavljanje oskrbe in izvedbo ureditev, ki omogočajo zdrav življenjski slog in omogočajo izboljšanje zdravja za vse posameznike. Ranljive skupine so deležne posebne pozornosti.

6.10.4.1 Usmeritve za izboljšanje plana

Niso potrebne.

6.10.4.2 Spremljanje stanja okolja

Kazalec	Spremljanje in način spremljanja	Nosilec	Obdobje izvajanja
Vključenost ukrepov za zagotavljanje kakovostnega bivalnega okolja (oblikovanje privlačnih naselij, zagotavljanje oskrbe in ureditev, ki omogočajo zdrav življenjski slog in omogočajo izboljšanje zdravja prebivalcev)	Občina naj spremlja učinke usmeritev/ukrepov in stališča lokalnih prebivalcev (s pomočjo delavnic, ankete) ter jih uporablja pri nadaljnjem oblikovanju rešitev za kakovostno bivalno okolje. Beleži naj primere dobre prakse in jih promovira.	Občina Mokronog - Trebelno	Spremljanje naj bo občasno in časovno neomejeno.

7. SKLEPNA OCENA

Ocene vplivov po posameznih okoljskih sestavinah in okoljskih ciljih so povzete v spodnji preglednici.

Tabela 12: Pregled ocen vplivov

Sestavina okolja	Okoljski cilj	Razred vpliva
TLA		
Tla	Trajnostno upravljanje s tlemi, kmetijskimi in gozdnimi zemljišči z namenom ohranjanja ekosistemskih storitev	Vpliv je nebitven (B)
KMETIJSTVO		
Kmetijstvo in kmetijske površine	Prepoznavna pomena kmetijstva in vključenost krepitve dejavnosti kmetijstva, ohranjanja kakovostnih kmetijskih zemljišč in njihove zaokroženosti ter potencialov za kmetijstvo v ciljih in zasnovi prostorskega razvoja občine	Vpliv je pozitiven (A)
GOZD		
Gozdarstvo in gozd	Trajnostna raba naravnega vira	Vpliv je nebitven (B)
RIBE		
Ribe	Ohranjanje in varovanje naravnih populacij rib, njihove vrstne pestrosti, starostne strukture in številčnosti	Vpliv je nebitven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (C)
VODE		
Površinske vode	Preprečevanje poslabšanja in doseganje dobrega stanja površinskih voda	Vpliv je nebitven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (C)
Podzemne vode	Preprečevanje poslabšanja in doseganje dobrega stanja podzemnih voda	Vpliv je nebitven (B)
Ogrožena območja	Zagotavljanje varstva pred škodljivim delovanjem voda Preprečevanje nastajanja erozijskih žarišč ter plazljivih območij	Vpliv je nebitven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (C)
NARAVA		
Narava	Dolgoročno ohranjanje in, kjer je mogoče, povečanje biotske raznovrstnosti	Vpliv je nebitven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (C)
KULTURNA DEDIŠČINA		
Kulturna dediščina	Celostno ohranjanje kulturne dediščine (zagotavljanje nadaljnjega obstoja in obogatitve dediščine, njenega vzdrževanja, prenove, uporabe in oživljanja)	Vpliv je pozitiven (A)
KRAJINA		
Krajina	Ohranjanje /izboljšanje krajinskih značilnosti, celovitosti krajinsko značilnih celot, krajinske prepoznavnosti in vidnih kakovosti ter enakovredna obravnava vseh krajin	Vpliv je pozitiven (A)
PODNEBNE SPREMEMBE		
Podnebne spremembe	Prispevati k prilagajanju na podnebne spremembe Prispevati k blaženju učinkov podnebnih sprememb	Vpliv je pozitiven (A)
VAROVANJE ZDRAVJA LJUDI		
Kakovost zraka	Ohranjanje in izboljšanje kakovosti zraka	Vpliv je pozitiven (A)
Obremenitev s hrupom	Ohranjanje/ zmanjšanje obremenitve prebivalcev s hrupom	Vpliv je pozitiven (A)
Oskrba s pitno vodo	Zagotavljanje zadostne količine in ustrezne kakovosti pitne vode	Vpliv je pozitiven (A)
Kakovost bivalnega okolja	Zagotavljanje kakovostnega bivalnega okolja	Vpliv je pozitiven (A)

OPP občine Mokronog - Trebelno z ustreznim vključevanjem varstva okolja v določila pomembno prispeva uveljavljanju trajnostnega/vzdržnega razvoja, k zmanjševanju in/ali omejevanju vplivov prostorskih ureditev (dejavnosti, posegov) na okolje, ohranjanju naravnih virov in vrednot v prostoru ter zagotavljanju pogojev za varno in prijetno človekovo bivanje.

Vplivi na posamezne okoljske sestavine so ocenjene bodisi z razredom pozitiven vpliv (A) bodisi razredom vpliv je nebitven. Odstopa ocena za oskrbo s pitno vodo – vpliv je nebitven ob upoštevanju omilitvenih ukrepov (C), ki izhaja iz dejstva, da so vsebine varstva površinskih voda slabše vključene v prostorski akt, zato so podane usmeritve za izboljšanje plana.

Okoljsko poročilo se je izdelovalo sočasno s pripravo OPP. Ker je strateško ocenjevanje vplivov v svojem bistvu načrtovalna dejavnost, katere namen je doseči ravnotežje med varstvenimi zahtevami in razvojnimi potrebami, so bile ugotovitve OP, ki se nanašajo na okoljevarstvene vsebine, že vključene v posamezne dele OPN, zato dodatni omilitveni ukrepi niso predvideni/potrebni.

Na podlagi ugotovitev okoljskega poročila in ob upoštevanju opredeljenih omilitvenih ukrepov je vpliv OPP občine Mokronog - Trebelno moč opredeliti kot okoljsko sprejemljiv.

8. VIRI IN LITERATURA

Splošno

- Zakon o varstvu okolja (ZVO-2) (Ur.l. RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-1O, 78/23 – ZUNPEOVE, 23/24, 21/25 – ZOPVOOV in 56/25 – PoZ)
- Uredba o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Ur. l. RS, št. 73/05)
- Zakon o urejanju prostora (ZUreP-3). (Ur. l. RS, št. 199/21, 18/23 – ZDU-1O, 78/23 – ZUNPEOVE, 95/23 – ZIUOPZP, 23/24, 109/24, 25/25 – odl. US, 75/25)
- Odlok o občinskem prostorskem planu Občine Mokronog - Trebelno – osnutek, (URBI d.o.o., februar 2025)

Kmetijstvo, kmetijske površine in tla

- Zakon o kmetijskih zemljiščih (ZKZ). (Ur. l. RS, št. 71/11-UPB, 58/12, 27/16, 27/17, 79/17, 44/22, 78/23 – ZUNPEOVE)
- Uredba o območjih za kmetijstvo in pridelavo hrane, ki so strateškega pomena za Republiko Slovenijo (Ur. l. RS, št. 71/16)
- Resolucija o nacionalnem programu o strateških usmeritvah razvoja slovenskega kmetijstva in živilstva »Naša hrana, podeželje in naravni viri od leta 2021«. Uradni list RS, št. 8/20 <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2020-01-0203/resolucija-o-nacionalnem-programu-o-strateskih-usmeritvah-razvoja-slovenskega-kmetijstva-in-zivilstva-nasa-hrana-podezelje-in-naravni-viri-od-leta-2021-renpursk>
- Strateški načrt skupne kmetijske politike 2023-2027 za Slovenijo, različica 4.2, MKGP
- Visković Razpotnik, N. in sod. 2018. Umeščanje kmetijskih objektov v krajino in reševanje prostorskih konfliktov. ARRS. <https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-NH2OYKGE>
- Smernice o najboljši praksi za omejevanje, blažitev ali nadomestitev pozidave tal: Delovni dokument služb Komisije. 2012. Evropska komisija. <http://ec.europa.eu/environment/soil/pdf/guidelines/SL%20-%20Sealing%20Guidelines.pdf>
- Lisec A. (ur) in sod. 2015. Študija možnosti izvajanja zemljiških operacij na zavarovanih in varovanih območjih. Ljubljana in Celje, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, Geodetski zavod Celje d.o.o.
- Javni pregledovalnik grafičnih podatkov MKGP, dostopno na: rkg.gov.si/, avgust 2025
- EU Strategija za tla do leta 2030, EU Soil Strategy for 2030 Reaping the benefits of healthy soils for people, food, nature and climate, COM(2021) 699 final, november 2021
- Resolucija o Nacionalnem programu varstva okolja za obdobje 2020-2030 (Ur. l. RS, št. 31/20 in 44/22 – ZVO-2)
- Kazalci okolja ARSO, <https://kazalci.arso.gov.si/>

Gozd

- Zakon o gozdovih (Ur. l. RS, št. 30/93, 67/02, 110/07, 106/10, 63/13, 17/14, 24/15, 9/16, 77/16)
- Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15, 191/20)
- Pravilnik o varstvu gozdov (Ur. l. RS, št. 114/09, 31/16, 125/22-popr.)

- Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/10, 200/20)
- Resolucija o nacionalnem gozdnem programu (Ur. l. RS, št. 111/07)
- Operativni program za izvajanje Nacionalnega gozdnega programa 2017–2021 https://www.gov.si/assets/ministrstva/MKGP/DOKUMENTI/GOZDARSTVO/e3f1a9585b/O_P-za-izvajanje-nacionalnega-gozdnega-programa-2017-2021.pdf
- ZGS, Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Mokronog, 2015-2024, št. 08-06/15, ZGS OE Brežice
- ZGS (2025). Javni pregledovalnik. Dostopno na: <https://prostor.zgs.gov.si/pregledovalnik/>

Vode

- Direktiva 2000/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (Vodna direktiva)
- Direktiva 2006/118/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o varstvu podzemne vode pred onesnaževanjem in poslabšanjem (Direktiva za podzemno vodo)
- Direktiva 2007/60/ES Evropskega Parlamenta in Sveta, z dne 23. oktobra 2007 o oceni in obvladovanju poplavne ogroženosti (Poplavna direktiva)
- Direktiva 2008/105/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o okoljskih standardih kakovosti na področju vodne politike, spremembi in poznejši razveljavitvi direktiv 82/176/EGS, 83/513/EGS, 84/156/EGS, 84/491/EGS, 86/280/EGS ter spremembi Direktive 2000/60/ES
- Zakon o vodah (Ur. l. RS, št. 67/02, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20, 35/23 – odl. US, 78/23 – ZUNPEOVE in 52/24 – odl. US)
- Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Ur. l. RS, št. 34/25)
- Uredba o stanju površinskih voda (Ur. l. RS, št. 14/09, 98/10, 96/13, 24/16, 44/22 – ZVO-2)
- Uredba o stanju podzemnih voda (Ur. l. RS, št. 25/09, 68/12, 66/16, 44/22 – ZVO-2)
- Uredba o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode (Ur. l. RS, št. 98/15, 76/17, 81/19, 194/21, 44/22 – ZVO-2 in 21/25 – ZOPVOOV)
- Uredba o pitni vodi (Ur. l. RS, št. 61/23)
- Pravilnik o določitvi in razvrstitvi vodnih teles površinskih voda (Ur. l. RS, št. 63/05, 26/06, 32/11, 8/18)
- Pravilnik o določitvi vodnih teles podzemnih voda (Ur. l. RS, št. 63/05, 8/18)
- Odlok o varstvu virov pitne vode v Občini Trebnje in ukrepih za zavarovanje kakovosti in količini vode (Ur. l. RS, št. 75/96, 28/00).
- ARSO (2015). Količinsko stanje podzemnih voda v Sloveniji, Osnove za NUV 2015-2021. Dostopno na: https://meteo.arso.gov.si/uploads/probase/www/hidro/watercycle/text/sl/publications/monographs/Kolicinsko_stanje_podzemnih_voda_v_Sloveniji_OSNOVE_ZA_NUV_2022_2027.pdf, november 2021
- Načrt upravljanja voda na vodnem območju Donave za obdobje 2023-2027, dostopno na: [Načrt upravljanja voda na vodnem območju Donave za obdobje 2023-2027](#), oktober 2023

Narava

- Direktiva Sveta 2009/147/ES z dne 2. aprila 1979 o ohranjanju prostoživečih ptic (Direktiva o pticah)

- Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst (Direktiva o habitatih)
- Resolucija Evropskega parlamenta z dne 9. junija 2021 o strategiji EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030: Vračanje narave v naša življenja (2020/2273(INI)) (2022/C 67/03)
- Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Ur. l. RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10, 23/15, 7/19, 53/23)
- Pravilnik o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Ur. l. RS, št. 130/04, 53/06, 38/10, 3/11)
- Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Ur. l. RS 82/02, 42/10)
- Program upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2023-2028 (vlada sprejela 4. 10. 2023)
- Resolucija o Nacionalnem programu varstva okolja za obdobje 2020 - 2030 (Ur. l. RS, št. 31/20)
- Uredba o ekološko pomembnih območjih (Ur. l. RS 48/04, 33/13, 99/13, 47/18)
- Uredba o habitatnih tipih (Ur. l. RS 112/03, 36/09, 33/13)
- Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Ur. l. RS, št. 49/02, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13 - popr., 39/13 - odl. US, 3/14, 21/16 in 47/18)
- Uredba o zavarovanih prosto živečih rastlinskih vrstah (Ur. l. RS, št. 46/04, 110/04, 115/07, 36/09, 15/14)
- Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Ur. l. RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14, 64/16, 62/19)
- Uredba o zvrsteh naravnih vrednot (Ur. l. RS, št. 52/02, 67/03)
- Zakon o ohranjanju narave (Ur. l. RS, št. 96/04 – UPB, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNŠPP in 18/23 – ZDU-10)
- Zakon o ratifikaciji Konvencije o varstvu prosto živečega evropskega rastlinstva in živalstva ter njunih naravnih življenjskih prostorov (MKVERZ) (Ur. l. RS 17/99)
- Zakon o ratifikaciji Konvencije o varstvu selitvenih vrst prosto živečih živali (MKVSVpz) (Ur. l. RS- MP, št. 18/98, 27/99)

Kulturna dediščina in krajina

- Zakon o varstvu kulturne dediščine (ZVKD-1) (Ur. l. RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16, 21/18 – ZNOrg in 78/23 – ZUNPEOV)
- Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2022-2029 (Ur. l. RS, št. 29/22)
- Strategija varstva kulturne dediščine 2020 - 2023, sprejeto na Vladi 5. 12. 2019.
- Evropska konvencija o krajini (European landscape convention, European Treaty Series No. 176, Council of Europe, 2000; Zakon o ratifikaciji Evropske konvencije o krajini (MEKK), Ur. l. RS, št. 74/03)
- Konvencija o varstvu stavbne dediščine Evrope (Granadska konvencija) (European convention for the Architectural Heritage of Europe, European Treaty Series No. 121, Council of Europe, 1985; Ur.l. SFRJ-Mednarodne pogodbe, št. 4-11/1991)
- Okvirna konvencija Sveta Evrope o vrednosti kulturne dediščine za družbo (Faro konvencija). 2008. Zakon o ratifikaciji Okvirne konvencije Sveta Evrope o vrednosti kulturne dediščine za družbo (MOKVKDD). Uradni list RS, št. 22/08
- Evropska strategija kulturne dediščine za 21. stoletje: Priporočila Odbora ministrov za države članice o Evropski strategiji kulturne dediščine za 21. stoletje (CM/Rec(2017)1).

http://www.mk.gov.si/fileadmin/mk.gov.si/pageuploads/Ministrstvo/Novice/2017/Strategija_21_SvetEvrope.pdf

- Presoja vplivov na kulturno dediščino: Izhodišča / Priročnik. 2019. RS, Ministrstvo za kulturo
- Konvencija o varstvu svetovne kulturne in naravne dediščine (Ur. l. RS, št. 7/93)
- Evropska konvencija o varstvu arheološke dediščine (spremenjene) (MEKVAD, Ur. l. RS - Mednarodne pogodbe, št. 7-21/99, 24/99) - t. i. Malteška konvencija

Krajina

- Evropska konvencija o krajini (European landscape convention, European Treaty Series No. 176, Council of Europe), 2000. Zakon o ratifikaciji Evropske konvencije o krajini (MEKK). Uradni list RS, št. 74/03
- Ogrin D. in sod. 1999. Izjemne krajine Slovenije. Ministrstvo za okolje in prostor, Urad za prostorsko planiranje
- Marušič J. (ur.). 2002. Krajina in prostorski razvoj Slovenije. Zasnova. Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za krajinsko arhitekturo. http://www.mop.gov.si/fileadmin/mop.gov.si/pageuploads/podrocja/prostorski_razvoj/prostor2020/4_1_dokument.pdf
- Regionalna razdelitev krajinskih tipov Slovenije. Metodološke osnove. 1998. Marušič J. (ur.). Ljubljana, Ministrstvo za okolje in prostor, Urad RS za prostorsko planiranje
- Hudoklin J., Mlakar A. (ur.) 2019. Varstvo in razvoj slovenske krajine: Izhodišča za oblikovanje krajinske politike, www.krajinskapolitika.si

Podnebne spremembe in kakovost zraka

- DRSI, Zgoščenska Štetje prometa 2024.
- Ocena podnebnih sprememb v Sloveniji do konca 21. stoletja-povzetek. Agencija RS za okolje. Ljubljana, 2019
- Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020. 2014. Vlada RS. http://www.mop.gov.si/fileadmin/mop.gov.si/pageuploads/zakonodaja/varstvo_okolja/operativni_programi/optgp2020.pdf
- Uredba o emisiji snovi iz nepremičnih virov onesnaževanja (Ur. l. RS, št. 31/07, 70/08, 61/09 in 50/13, 48/22, 45/25)
- Uredba o kakovosti zunanjega zraka (Ur. l. RS, št. 9/11, 8/15, 66/18)
- Operativni program varstva zunanjega zraka pred onesnaženjem s PM₁₀, Vlada RS št. 35405-4/2009/9, november 2009
- Operativni program zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020, Vlada RS št. 35405-1/2014/8, december 2014

Hrup

- Uredba o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Ur. l. RS, št. 43/18, 59/19)

Oskrba s pitno vodo

- Uredba o pitni vodi (Ur. l. RS, št. 61/23)
- Program oskrbe s pitno vodo iz javnih vodovodnih sistemov v upravljanju Komunale Trebnje d.o.o. na območju občine Mokronog-Trebelno v obdobju 2022-2025, oktober 2021

9. POVZETEK

Vsebina in cilji obravnavanega plana

Okoljsko poročilo (v nadaljevanju OP) za celovito presojo vplivov na okolje (v nadaljevanju CPVO) se nanaša na **Občinski prostorski plan občine Mokronog - Trebelno** (v nadaljevanju OPP), ki ga v skladu z Zakonom o urejanju prostora (ZUreP-3) pripravlja Občina Mokronog - Trebelno.

V skladu s 50. členom tega zakona se občinski prostorski plan šteje kot prostorski strateški akt, s katerim občina na temelju Strategije prostorskega razvoja Slovenije uskladi in določi cilje in prednostne naloge prostorskega razvoja občine, naselja v omrežju naselij in njihovo vlogo, zasnovo omrežja gospodarske javne infrastrukture, zasnovo družbene infrastrukture lokalnega pomena, prednostna območja za razvoj dejavnosti, ki so pomembne za občino in območja, za katera se izdelata urbanistična ali krajinska zasnova. Z OPP želi Občina Mokronog-Trebelno zagotavljati in vzdrževati:

- kakovostno življenjsko in bivalno okolje tako v urbanih središčih kot na podeželju,
- možnosti za samooskrbno lokalno pridelavo kakovostne hrane,
- močnejšo in bolj konkurenčno gospodarstvo v vseh panogah oziroma sektorjih (primarni, sekundarni, terciarni, kvartarni sektor),
- okolje najvišje kakovosti, ki vključuje tako varovalni kot razvojni vidik (trajnostni prostorski razvoj),
- ohranjanje krajine kot celote z upoštevanjem krajinske pestrosti in prvin, ki prispevajo k njeni prepoznavnosti, s tem pa tudi k ohranjanju biotske raznovrstnosti,
- celostno ohranjanje in upravljanje kulturne dediščine in narave, vključno z zaščito in ohranjanjem morskega okolja,
- izvajanje prednostnih razvojnih nalog,
- dobre pogoje za vse starostne in družbene skupine z izboljšanjem demografske slike občine in stanovanjske problematike mladih družin.

OPP temelji tudi na **okoljevarstvenih ciljih, določenih na mednarodni ravni**, ki izhajajo iz dokumentov, kot so:

- Mediteranska strategija trajnostnega razvoja, UNEP/MAP (2006), ki nagovarja k sledenju ciljev trajnostnega razvoja ter kreptvi miru, stabilnosti in blaginje;
- Agenda za trajnostni razvoj do leta 2030 (2015), katere namen je med drugim odpraviti vse oblike revščine, se spopasti z neenakostjo in se bojevati proti podnebnim spremembam;
- Evropski zeleni dogovor (2019), na podlagi katerih bo Evropska unija do leta 2050 postala prva podnebno nevtralna celina na svetu – ukrepi zajemajo zmanjšanje izpustov, naložbe v vrhunske raziskave in inovacije, zelene tehnologije in trajnostne rešitve ter ohranjanje evropskega naravnega okolja;
- Evropska konvencija o krajini (2000), ki veleva zagotavljanje skrbi za krajino, izpostavlja zahtevo po ohranjanju prepoznavnosti krajin.
- Ramsarska konvencija (1971), ki se nanaša na ohranjanje in trajnostno rabo mokrišč,
- Evropska strategija kulturne dediščine za 21. stoletje (2017), ki izpostavlja pomen kulturne dediščine za družbo, prostorski in gospodarski razvoj.

Vplivi OPP občine Mokronog-Trebelno na posamezne okoljske teme in izbrane okoljske cilje so

ovrednoteni z uporabo ustreznih meril in v skladu z Uredbo o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (V nadaljevanju Uredbe o OP; Ur. l. RS, št. 73/05). Vplivi so razvrščeni v predpisane velikostne razrede.

Priprava OP je bila usmerjena v optimizacijo odloka. Namen ocenjevanja vplivov torej ni bil verifikacija plana, temveč njegova izboljšava na način, da bo ta povzročil čim manjše vplive na okolje in vsebine varstva okolja, naravnih virov in vrednot v prostoru ter človekovega zdravja ustrezno naslavljal. Pri presoji vplivov so bile skrbno preučene in upoštevane tudi smernice nosilcev urejanja prostora.

Kumulativni vpliv je bil ocenjen na podlagi 8. člena Uredbe o OP. V sklopu presoje je bil prepoznan tudi pozitiven sinergijski/kumulativni vpliv na kulturno dediščino, krajino ter varstvo zraka in obremenjenost s hrupom.

Alternativne možnosti prostorskega razvoja občine niso bile pripravljene. Ocenjeno je bilo, da je bolj smiselna ponavljajoča se optimizacija plana. Tako tudi ocenjevanje vplivov v OP ne temelji na izbiri najboljših alternativ, temveč na nadaljnji optimizaciji plana. Posebne težave pri pripravi OP niso bile zaznane.

V sklopu vsebinjena je bilo prepoznano, da bo OPP vplival na naslednje sestavine okolja: kmetijstvo, kmetijske površine in tla, gozdarstvo in gozd, površinske vode, podzemne vode, poplavna in druga ogrožena območja, naravo, kulturna dediščina, krajino, podnebne spremembe, kakovost zraka, obremenitev s hrupom, oskrbo s pitno vodo in kakovost bivalnega okolja.

V OP je bilo ocenjeno, da OPP občine Mokronog-Trebelno z ustreznim vključevanjem varstva okolja v določila pomembno prispeva uveljavljanju trajnostnega/vzdržnega razvoja, k zmanjševanju in/ali omejevanju vplivov prostorskih ureditev (dejavnosti, posegov) na okolje, ohranjanju naravnih virov in vrednot v prostoru ter zagotavljanju pogojev za varno in prijetno človekovo bivanje.

Na podlagi ugotovitev okoljskega poročila in ob upoštevanju opredeljenih omilitvenih ukrepov je vplive OPP občine Mokronog-Trebelno moč opredeliti kot okoljsko sprejemljive.

V okoljskem poročilu so bile opredeljene nekatere usmeritve in priporočila za doseganje okoljskih ciljev, ki se nanašajo na:

- za doseganje okoljskega cilja Prepoznavna pomena kmetijstva in vključenost krepitve dejavnosti kmetijstva, ohranjanja kakovostnih kmetijskih zemljišč in njihove zaokroženosti ter potencialov za kmetijstvo v ciljih in zasnovi prostorskega razvoja občine za povečanje pomena kmetijstva in kmetijske dejavnosti ter njegove odpornosti na podnebne spremembe.
- za doseganje okoljskega cilja Trajnostna raba naravnega vira – gozd se nanašajo na zmanjšanje tveganja za ohranjanje pomena gozda in gozdnih funkcij.
- za doseganje okoljskega cilja Preprečevanje poslabšanja in doseganje dobrega stanja površinskih voda se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških razmer vodotokov na območju občine.
- za okoljskega cilja Zagotavljanje varstva pred škodljivim delovanjem voda ter Preprečevanje nastajanja erozijskih žarišč ter plazljivih območij se nanašajo na zagotavljanje obstoječe poplavne dinamike vodotokov ter preprečevanje nastajanja erozije tal.
- za doseganje okoljskega cilja Dolgoročno ohranjanje in, kjer je mogoče, povečanje biotske

- raznoverstnosti se nanašajo na ohranjanje biotsko pomembnih gradnikov krajine ter upoštevanje ohranjenosti vodotokov v primeru urejanja protipoplavnih ukrepov.*
- *za okoljskega cilja Celostno ohranjanje kulturne dediščine se nanašajo na upoštevanje arheoloških najdišč pri prostorskem razvoju.*
 - *za doseganje okoljskega cilja Ohranjanje/izboljšanje krajinskih značilnosti, celovitosti krajinsko značilnih celot, krajinske prepoznavnosti in vidnih kakovosti ter enakovredna obravnava vseh krajin se nanašajo na usmeritve iz predhodno ali naknadno narejenih posameznih krajinskih zasnov pri pripravi izvedbenega občinskega prostorskega akta, nadgradnjo določil OPP*
 - *za doseganje okoljskega cilja Ohranjanje/izboljšanje kakovosti zraka se nanašajo na ukrepe trajnostne mobilnosti in razvoj javnega potniškega prometa*

Spremljanje stanja okolja je opredeljeno na podlagi kazalnikov, ki so merljivi in je hkrati v Sloveniji že vzpostavljeno spremljanje njihovega stanja. To so tisti kazalniki za katere se rezultati na nivoju države sistematično zbirajo, obdelujejo in se o njih poroča. Predlagani kazalniki so:

- *Krepitev dejavnosti kmetijstva, ohranjanje kakovostnih kmetijskih zemljišč in njihove zaokroženosti ter potencialov za kmetijstvo, predvsem tal*
- *Ohranjenost gozdov in njihovih funkcij*
- *Kemijsko in ekološko stanje površinskih voda*
- *Kakovost in količinsko stanje podzemnih voda*
- *Ocenjena škoda po elementarnih nesrečah*
- *Pokrovnost in raba tal v povezavi z delovanjem površinske vode*
- *Stanje populacij zavarovanih in ogroženih rastlinskih ter živalskih vrst in prednostnih habitatnih tipov*
- *Ohranjenost lastnosti zaradi katerih imajo nekatera območja naravovarstven status*
- *Vključenost celostnega ohranjanja kulturne dediščine v ciljih in zasnovi prostorskega razvoja občine ter prepoznavnost in pomen enot kulturne dediščine*
- *Vključenost celostne obravnave vsebin krajine ter enakovredna obravnava vseh krajin v ciljih in zasnovi prostorskega razvoja občine*
- *Ocenjena škoda po elementarnih nesrečah*
- *Izpusti toplogrednih plinov iz prometa*
- *Ohranjenost gozdov in njihova površina*
- *Onesnaženost zraka z ozonom*
- *Onesnaženost zraka z delci PM10 in PM2.5*
- *Izpusti onesnaževal zraka iz prometa*
- *Izpusti onesnaževal zraka iz energetskega virov*
- *Izpostavljenost hrupu zaradi prometa*
- *Razvoj dejavnosti, ki povečujejo porabo pitne vode in vključenost ukrepov za zagotavljanje dostopa do kakovostne pitne vode*
- *Vključenost ukrepov za zagotavljanje kakovostnega bivalnega okolja.*

OBČINA MOKRONOG-TREBELNO
Pod Gradom 2

8230 Mokronog

DODATEK ZA PRESOJO SPREJEMLJIVOSTI VPLIVOV IZVEDBE PLANA NA VAROVANA OBMOČJA

za

Okoljsko poročilo za Občinski prostorski plan občine
Mokronog – Trebelno

Domžale, oktober 2025

DODATEK ZA PRESOJO SPREJEMLJIVOSTI VPLIVOV IZVEDBE PLANA OPN NA VAROVANA OBMOČJA

Domžale, oktober 2025

Naročnik:	Občina Mokronog-Trebelno Pod Gradom 2 8230 Mokronog
Projekt:	Okoljsko poročilo za Občinski prostorski plan občine Mokronog-Trebelno
Območje:	občina Mokronog-Trebelno
Številka projekta:	501/25
Vodja projekta:	Tanja Sunčič, univ. dipl. biol.
Podpis in žig:	
Sodelovali:	Ipsum d.o.o. Ivo Kejžar, univ. dipl. inž. kem. (IZS TK-0582) Aleksander Jenko, univ. dipl. inž. gozd. Lucija Česnik, mag. var. nar. Lucija Griz, mag. eko. in biod. Tina Ozebek, dipl. biol. (un)
Ključne besede:	občinski prostorski plan, strateški dokument, varovana območja (Natura območja, zavarovana območja), zavarovane vrste, habitatni tipi, škodljivi vplivi, ukrepi in usmeritve

Kazalo vsebine

1.	UVOD	5
2.	IME IN KRATEK OPIS PLANA	6
	2.1.1. Vsebina plana	6
	2.1.2. Izhodišča prostorskega razvoja	7
	2.1.3. Predstavitev ključnih strateških ciljev in usmeritev OPP	7
3.	PODATKI O OPP OBČINE MOKRONOG - TREBELNO	9
	3.1. OBMOČJE, KI GA ZAJEMA OPP	9
	3.2. DOLOČITEV NAMENSKE RABE PROSTORA OPP	9
	3.3. OSNOVNI PODATKI O VSEH NAČRTOVANIH POSEGIH NA VAROVANA OBMOČJA	9
	3.4. PREDVIDENO OBDOBJE IZVAJANJA PLANA	11
	3.5. POTREBE PO NARAVNIH VIRIH	11
	3.6. PREDVIDENE EMISIJE, ODPADKI IN RAVNANJE Z NJIMI	12
4.	PODATKI O VAROVANIH OBMOČJIH	13
	4.1. VARSTVENI CILJI VAROVANIH OBMOČIJ IN DEJAVNIKI, KI PRISPEVAJO K OHRANITVENI VREDNOSTI OBMOČIJ	13
	4.2. PRIKAZ VARSTVENIH, VAROVANIH, ZAVAROVANIH, DEGRADIRANIH IN DRUGIH OBMOČIJ	13
	4.3. POVZETEK PRAVNIH REŽIMOV NA VAROVANIH OBMOČJIH ALI NJIHOVIH DELIH, PODATKI O PRIDOBITVI NARAVOVARSTVENIH SMERNIC	15
	4.3.1. Pravni režimi	15
	4.3.2. Podatki o pridobitvi naravovarstvenih smernic in stopnja upoštevanja v planu	16
	4.4. VRSTE IN HABITATNI TIPI ZA KATERE JE NATURA OBMOČJE DOLOČENO	16
	4.5. NAČRTI ZA UPRAVLJANJE OBMOČJA IN USMERITVE, KI IZHAJAJO IZ NJIH	17
	4.6. OPIS OBSTOJEČEGA IZHODIŠČNEGA STANJA VAROVANIH OBMOČIJ	17
	4.7. KLJUČNE ZNAČILNOSTI KVALIFIKACIJSKIH VRST IN HABITATNIH TIPOV NA NATURA OBMOČJU	18
	4.8. PODATKI O SEZONSKIH VPLIVIH IN VPLIVIH NARAVNIH MOTENJ NA KLJUČNE HABITATE ALI VRSTE NA OBMOČJU	21
5.	METODE PRESOJE VPLIVOV NA NARAVO	22
6.	PODATKI O UGOTOVLJENIH VPLIVIH OPP IN NJEGOVI PRESOJI	24
	6.1. ALTERNATIVNE REŠITVE	29
	6.2. USMERITVE ZA IZBOLJŠANJE PLANA IN OMILITVENI UKREPI	29
	6.3. NAVEDBA MOREBITNIH NAČRTOVANIH ALI OBRAVNAVANIH POBUD ZA OHRANJANJE NARAVE	30
7.	PODLAGE ZA IZDELAVO DODATKA ZA PRESOJO SPREJEMLJIVOSTI VPLIVOV PLANA NA VAROVANA OBMOČJA	31
	7.1. ZAKONODAJA	31
	7.2. VIRI	31

Kazalo tabel

Tabela 1: Informativni pregled uvrstitev predvidenih posegov po Pravilniku (Priloga 2) na vplivnem območju Natura 2000 v občini Mokronog-Trebelno	9
Tabela 2: Podatki o Natura 2000 območjih (povzeto po Standardnem obrazcu za opis Natura 2000 območij)	16
Tabela 3: Pregled Natura 2000 območij na območju občine	17
Tabela 4: Ekološke značilnosti in ogroženost kvalifikacijskih vrst na območjih Natura 2000 v občini Mokronog-Trebelno. Vsi podatki so povzeti po Naravovarstvenem atlasu (oktober, 2025).	18
Tabela 5: Lestvica velikostnih razredov vplivov izvedbe planov na varovana območja	22

Kazalo slik

Slika 1: Prikaz območja občine Mokronog - Trebelno	6
--	---

Priloga 1: Izvleček iz PUN 2023-2028 za obravnavane vrste za Natura 2000 območja

1. UVOD

Dodatek za presojo sprejemljivosti izvedbe plana na varovana območja za Občinski prostorski plan (OPP) občine Mokronog-Trebelno (v nadaljevanju Dodatek) je bil izdelan kot dodatek k Okoljskemu poročilu za Občinski prostorski plan občine Mokronog-Trebelno (v nadaljevanju Okoljsko poročilo).

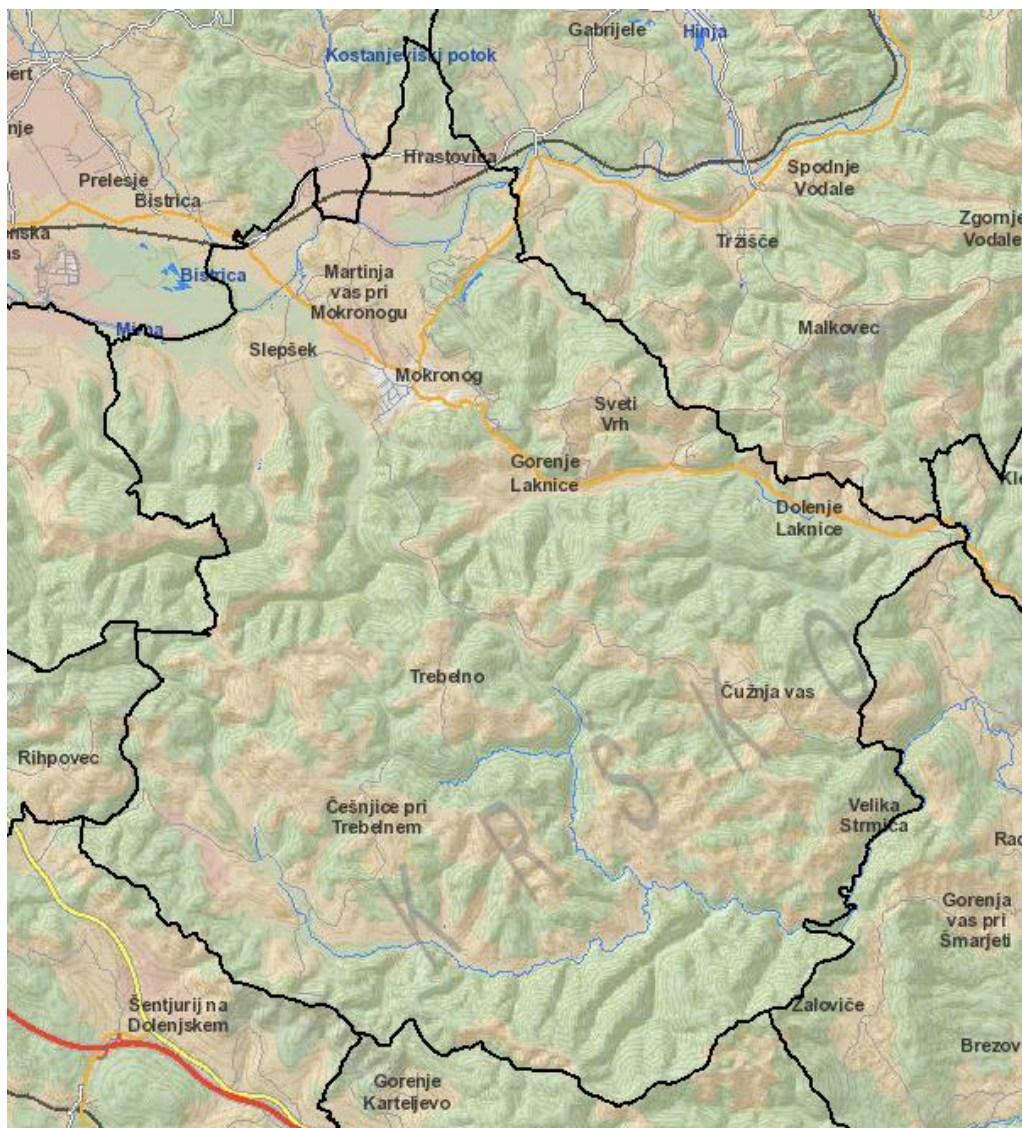
OPP zajema celotno območje občine Mokronog-Trebelno. V občini se nahajata dve Natura 2000 območji. Zavarovanih območij na območju občine ni.

Pravilnik o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Ur. l. RS, št. 130/04, 53/06, 38/10, 3/11) v svojem 3. členu (4. točka) zahteva, da »če se presoja sprejemljivosti planov opravi v okviru celovite presoje vplivov na okolje ali presoja posegov v naravo v okviru presoje vplivov na okolje, v skladu s predpisi s področja varstva okolja, morajo biti ugotovitve in presoje v okoljskem poročilu ali v poročilu o vplivih na okolje prikazane ločeno in v skladu z določbami tega pravilnika«. Dodatek za presojo sprejemljivosti vplivov izvedbe planov na varovana območja je podlaga za izvedbo II. stopnje ocene sprejemljivosti izvedbe plana in posegov v naravo na varovana območja v skladu z zgoraj omenjenim Pravilnikom.

V začetni fazi priprave Dodatka in Okoljskega poročila se je izvedlo vsebinjenje, kjer se je predvidelo morebitne bistvene vplive izvedbe OPP na naravo. V sklopu vsebinjenja smo določili varovana območja in kvalifikacijske vrste, ki bodo oziroma ne bodo v nadaljevanju vključena v presojo. V presojo smo zaradi narave presojanega dokumenta – OPP se skladno z določili ZUreP-3 smatran kot strateški dokument, vključili vsa Natura 2000 območja ter vse kvalifikacijske vrste.

2. IME IN KRATEK OPIS PLANA

Predmet presoje je Občinski prostorski plan občine Mokronog-Trebelno (v nadaljevanju OPP).

Slika 1: Prikaz območja občine Mokronog - Trebelno
(vir: Atlas okolja, september 2025)

2.1.1. Vsebina plana

Odlok vsebuje poglavja:

1. Uvodne določbe,
2. Izhodišča in cilje prostorskega razvoja občine, ki vključujejo:
 - a. izhodišča prostorskega razvoja
 - b. cilje skladnega prostorskega razvoja
 - c. zasnovo prostorskega razvoja
 - d. zasnovo gospodarske javne infrastrukture in infrastrukture družbenega pomena
 - e. prednostna območja za razvoj dejavnosti, pomembnih za občino in pogoji za ohranjanje posamične poselitve

- f. zasnovo zelenega sistema
 - g. usmeritve za razporejanje dejavnosti in območja, za katera se izdelata urbanistična ali krajinska zasnova
 - h. usmeritve za določitev prostorskih izvedbenih pogojev
3. Predhodne in končne določbe.

Grafični del je vsebuje karte:

- Karta 1: Zasnova prostorskega razvoja
- Karta 2: Zasnova gospodarske javne infrastrukture in infrastrukture državnega pomena
- Karta 3: Prednostna območja za razvoj dejavnosti in pogoji za ohranjanje posamične poselitve
- Karta 4: Zasnova zelenega sistema
- Karta 5: Usmeritve za razporejanje dejavnosti in območja, za katera se izdelata urbanistična ali krajinska zasnova

2.1.2. Izhodišča prostorskega razvoja

Izhodišča prostorskega razvoja občine so opredeljena v 6., 7., 8., in 9. členu osnutka Odloka o občinskem prostorskem planu občine Mokronog-Trebelno. Tako plan upošteva izhodišča in usmeritve Strategije prostorskega razvoja Slovenije (Ur. l. RS, št. 76/04), Prostorskega reda Slovenije (Ur. l. RS, št. 122/04) in drugih aktov, s katerimi se na podlagi predpisov načrtuje razvoj oziroma širitev posameznih objektov in omrežij gospodarske javne infrastrukture, gospodarskih, okoljskih in družbenih dejavnosti.

Izhodišča prostorskega razvoja Slovenije do leta 2050 opredeljujejo pet strateških ciljev, ki jim bo sledila in jih skozi prostorski razvoj udejanjala tudi občina Mokronog-Trebelno:

- Občina ima dobro ohranjeno naravo z večjim obsegom območij varstva narave in kulturne dediščine (zelo zdravo in kakovostno bivalno okolje).
- Osnova za razvoj gospodarstva in zagotavljanje delovnih mest za domače prebivalstvo je v gospodarskih conah Puščava, kamor se preusmerja dejavnosti iz obstoječe gospodarske cone v Mokronogu, in Martinja vas.
- Potencial za razvoj novih stanovanjskih območij in organizirano gradnjo hiš se kaže v naseljih Slepšek, Beli Grič in Trebelno.
- Ohranjanje posamične poselitve kot avtohtonega poselitvenega vzorca in omejevanje posamične poselitve v vinogradniških območjih.
- Potencial za hitrejši razvoj turizma se kaže v ohranjanju kvalitet kulturne krajine z zagotavljanjem razvoja kmetijstva v vinogradniških območjih in preprečevanjem nove posamične poselitve in s tem preprečevanjem obremenitev okolja. Razvoj turizma se načrtuje s preobrazbo območja opuščene farne v Martinji vasi pri Mokronogu, z oživitvijo projekta Makronovo, z nadaljnjim razvojem turizma na posestvu Pule na Drečjem vrhu in z razvojem eko naselja ob Radni vasi.

2.1.3. Predstavitev ključnih strateških ciljev in usmeritev OPP

Cilji skladnega prostorskega razvoja občine so opredeljeni v 10. členu osnutka Odloka o OPP občine Mokronog-Trebelno. Od navedenih pomembnejših skupnih interesov in ciljev prostorskega razvoja Občine so med drugim:

- zagotavljanje površin za skladen in trajnostni dolgoročni prostorski razvoj naselij, za potrebe zaposlitve in bivanja,
- zagotavljanje površin za razvoj občinskega središča z območji zaposlitve (proizvodne in obrtne dejavnosti, storitve, dejavnosti prometa, trgovina), krepitvijo centralnih dejavnosti, površinami za bivanje,
- zagotavljanje površin in drugih pogojev za razvoj gospodarskih dejavnosti in drugih oblik zaposlitve,
- zagotavljanje površin in drugih pogojev za turistični razvoj, športa in rekreacije ter z njimi povezanih spremljajočih dejavnosti,
- razvijanje ustreznih sistemov mešane rabe prostora v vaških naseljih s ciljem ohranjanja poselitve na podeželju in spodbujanja razvoja dopolnilnih dejavnosti,
- varovanje vodnih virov,
- spodbujanje prenove trškega in vaških jeder ter drugih območij skladno z vrednotami ohranjanja kulturne dediščine,
- razvijanje kolesarskih, peš in drugih daljinskih rekreacijskih povezav med posameznimi območji aktivnosti (kulturnih, športno-rekreacijskih, izobraževalnih, upravnih, stanovanjskih itd.)
- izboljšanje prometnih povezav in umirjanje prometa v jedrih naselij,
- izboljšanje komunalne urejenosti naselij in celovita infrastrukturna ureditev novih območij poselitve,
- vključevanje v regionalne razvojne projekte,
- ohranjanje posamične poselitve in sanacija razpršene gradnje,
- zagotavljanje ustreznih prostorskih rešitev za zmanjševanje posledic morebitnih nesreč v naseljih, ki so ogrožena zaradi poplav, erozije, plazov, potresov in požarov.

Prostorski razvoj v občini je relativno omejen in usmerjen na dopolnjevanje ter zaokroževanje obstoječih poselitvenih območij. Širitev naselij se načrtuje v omejenem obsegu, večinoma za lasten razvoj in krajevne potrebe.

3. PODATKI O OPP OBČINE MOKRONOG - TREBELNO

3.1. OBMOČJE, KI GA ZAJEMA OPP

Občinski prostorski plan zajema celotno občino Mokronog - Trebelno.

3.2. DOLOČITEV NAMENSKE RABE PROSTORA OPP

Obstoječa namenska raba na območju občine Mokronog-Trebelno na obravnavanih Natura 2000 območjih je prikazana v grafičnih prilogah izvedbenega dela OPN. OPP je strateški del OPN in ne določa namenske rabe, temveč podaja določila in usmeritve, ki se jih med drugim upošteva tudi v izvedbenem delu OPN. Iz tega razloga namenska raba OPP ni prikazana.

Osnovna namenska raba je določena v skladu s Prilogo 1 *Pravilnika o vsebini, obliki in načinu priprave občinskega prostorskega načrta ter pogojih za določitev območij sanacij razpršene gradnje in območij za razvoj in širitev naselij* (Ur. l. RS, št. 99/07). V nadaljevanju podajamo razlago rabe po Prilogi 1 omenjenega pravilnika glede na rabo Priloge 1 *Pravilnika o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja* (Ur. l. RS, št. 130/04, 53/06, 38/10, 3/11). Stavbna zemljišča tako vključujejo območja stanovanj, območja proizvodnih dejavnosti, mešana območja, posebna območja, območja družbene infrastrukture, območja zelenih površin, območja prometne infrastrukture, območja komunikacijske infrastrukture, območja energetske infrastrukture, območja okoljske infrastrukture, komunikacijski vodi in energetski vodi ter vodi okoljske infrastrukture in območja za potrebe obrambe. Kmetijska zemljišča vključujejo območja kmetijskih zemljišč. Gozdna zemljišča vključujejo območja gozdov. Vode vključujejo območja površinskih voda. Območja drugih zemljišč vključujejo območja mineralnih surovin, območja za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami in območja za potrebe obrambe zunaj naselij.

3.3. OSNOVNI PODATKI O VSEH NAČRTOVANIH POSEGIH NA VAROVANA OBMOČJA

Izvedba OPP občine Mokronog - Trebelno s splošnimi določili lahko vpliva na vsa Natura 2000 območja:

- POO Radulja s pritoki SI3000192
- POO Mirna SI3000059

Na območju občine ni zavarovanih območij narave.

V nadaljevanju podajamo tabele z uvrstitvijo predvidenih posegov po Pravilniku (Priloga 2) (Ur. l. RS št. 130/04, 53/06, 38/10, 3/11) na vplivnem območju Natura 2000. Zaradi narave obravnavanega projekta – Občinskega prostorskega plana, ki je skladno z ZUreP-3 opredeljen kot strateški dokument, so spodnje tabele podane informativno in veljajo za vsa območja Natura 2000 v občini, saj OPP ne opredeljuje točnejših podatkov o posegih v prostor.

Tabela 1: Informativni pregled uvrstitev predvidenih posegov po Pravilniku (Priloga 2) na vplivnem območju Natura 2000 v občini Mokronog-Trebelno

Poseg v naravo	Neposredni vpliv	Območje	Daljinski vpliv	Območje
----------------	------------------	---------	-----------------	---------

		neposredn. vpliva [m]		daljinskega vpliva [m]
OBMOČJA STANOVANJ, POVRŠINE RAZPRŠENE POSELITVE IN RAZPRŠENA GRADNJA				
Gradnja nove stanovanjske ali nestanovanjske stavbe z vrtom, dvoriščem ali brez, razen nestanovanjskih stavb iz Poglavja II	VSE SKUPINE	20	/	0
OBMOČJA PROIZVODNIH DEJAVNOSTI				
Gradnja ali razširitev stavbe za rejo živali (živalske farme) s kapaciteto, ki zahteva pridobitev okoljevarstvenega soglasja	VSE SKUPINE	20	ptice, netopirji, vodni in obvodni habitatni tipi, hrošči	250
Postavitev industrijske stavbe ali skladišča	VSE SKUPINE	20	gozdne kure	250
POSEBNA OBMOČJA				
Gradnja ali razširitev turističnega kompleksa (primeroma zimskošportna središča, turistična naselja, večja kopališča z infrastrukturo, čolnarne z infrastrukturo, bungalovi, apartmaji)	VSE SKUPINE	50	belorepec, planinski orel, koconoge kure, kozača, vodne ptice, velike zveri	250
OBMOČJA ZELENIH POVRŠIN				
Gradnja ali razširitev objekta za šport, rekreacijo ali prosti čas (primeroma nogometnega stadiona, športne površine s trdo podlago, vodnega zajetja za smučišče, smučarske vlečnice,...)	VSE SKUPINE	150	belorepec, planinski orel, koconoge kure, kozača, vodne ptice	250
Gradnja ali ureditev objektov za pristajanje ali za vstopno/izstopna mesta za plovila, za obratovanje čolnarne ali za delovanje naravnega kopališča v vodotokih, stoječih vodah in morju	vodne ptice, črna štorčja, stoječe vode, tekoče vode, mokrotna travnišča pod gozdno mejo, obrečni in barjanski gozdovi, morski in obmorski habitatni tipi, mehkužci, metulji, hrošči, plazilci, dvoživke, cvetnice in praprotnice, sesalci (bober in vidra), raki, ribe in piškurji	10	Enako kot v stolpcu neposredni vpliv	20
Ureditev kolesarske ali jahalne poti	VSE SKUPINE	20	koconoge kure, belorepec, planinski orel, mali klinkač, velike zveri	300
Ureditev poti za sprehajalce na obstoječi poti na obrežju voda	vodne ptice, črna štorčja, obrečni in barjanski gozdovi, barja, mehkužci, močvirski krešič, metulji, kačji pastirji, dvoživke, plazilci (sklednica), sesalci (bober in vidra), cvetnice in praprotnice	10	Enako kot v stolpcu neposredni vpliv	25
Gradnja nove javne poti za sprehajalce na obrežju voda	vodne ptice, črna štorčja, obrečni in barjanski gozdovi, barja, obrečni in barjanski gozdovi, barja, mehkužci, metulji, kačji pastirji, plazilci (sklednica), sesalci (bober in vidra), cvetnice in praprotnice	25	Enako kot v stolpcu neposredni vpliv	100
Gradnja nove javne poti (učne ali sprehajalne)	VSE SKUPINE	10	belorepec, planinski orel, koconoge kure, kozača, vodne ptice	300
Gradnja objektov za obratovanje	Vodne ptice, morski in obmorski	100	Enako kot v stolpcu	1000

marine	habitatni tipi, ribe in piškurji, mehkužci		neposredni vpliv	
OBMOČJA PROMETNE INFRASTRUKTURE				
Gradnja avtoceste ali hitre ceste	VSE SKUPINE	1000	Enako kot v stolpcu neposredni vpliv	1000
Gradnja spremljajoče cestne infrastrukture (parkirišča, počivališča)	VSE SKUPINE	100	Enako kot v stolpcu neposredni vpliv	100
Gradnja železniške povezave	VSE SKUPINE	500	Enako kot v stolpcu neposredni vpliv	100
Gradnja ali rekonstrukcija pristanišča, pomolov, valobranov in drugih objektov v morju in na morskem obrežju za potrebe potniških ali tovornih pristanišč	Vodne ptice, morski in obmorski habitatni tipi, ribe in piškurji, mehkužci	2000	Enako kot v stolpcu neposredni vpliv	2000
OBMOČJA KOMUNIKACIJSKE INFRASTRUKTURE				
Postavitev pod- ali nadzemnega komunikacijskega omrežja (primeroma telefonski vod)	VSE SKUPINE	75	0	enako kot obm. neposrednega vpliva
OBMOČJA ENERGETSKE INFRASTRUKTURE				
Postavitev nizkonapetostnega nadzemnega voda	0	0	bela štoklja, ujede	250
Postavitev visokonapetostnega nadzemnega voda	VSE SKUPINE	5	bela štoklja, črna štoklja, vodne ptice, ujede, netopirji	250
Postavitev podzemnega voda	VSE SKUPINE	75	0	0
OBMOČJA OKOLJSKE INFRASTRUKTURE				
Postavitev čistilne naprave ali dograditev oz. obnova čistilne naprave za povečanje kapacitet	VSE SKUPINE	20	stoječe vode, tekoče vode, raki, ribe in piškurji, dvoživke, kačji pastirji, jame, vidra	celotno vodozbrano območje v katerega se iztekajo izpusti
OBMOČJA POVRŠINSKIH VODA IN VODNE INFRASTRUKTURE				
Izgradnja ali ureditev objektov za pristajanja ali za vstopno-izstopna mesta za plovijo, za obratovanje čolnarne ali za delovanje naravnega kopališča v vodotokih, stoječih vodah ali morju	Vodne ptice, črna štoklja, morski in obmorski habitatni tipi, stoječe vode, tekoče vode, obrečni in barjanski gozdovi, mehkužci, ribe in piškurji, sesalci (bober in vidra), raki, dvoživke, plazilci (sklednica), cvetnice in praprotnice, kačji pastirji, metulji, močvirski krešič	10	Vodne ptice, črna štoklja, sesalci (bober in vidra)	50

3.4. PREDVIDENO OBDOBJE IZVAJANJA PLANA

Veljavnost plana ni časovno omejena in se po sprejemu časovno izvaja do nadaljnjega. Ob upoštevanju 78. člena ZUreP-3 je potrebno v nadaljevanju uskladiti določila OPP z določili regionalnega prostorskega plana, ko bo le-ta za posamezno razvojno regijo sprejet.

3.5. POTREBE PO NARAVNIH VIRIH

Na tej ravni prostorskega načrtovanja potreb po naravnih in drugih virih ni možno konkretno opredeliti.

3.6. PREDVIDENE EMISIJE, ODPADKI IN RAVNANJE Z NJIMI

Na tej ravni prostorskega načrtovanja predvidenih emisij in odpadkov ni možno/smiselno konkretno opredeliti. Plan ravnanje z odpadki določa na strateški ravni, kot del zasnove okoljske, energetske in komunikacijske infrastrukture.

4. PODATKI O VAROVANIH OBMOČJIH

4.1. VARSTVENI CILJI VAROVANIH OBMOČIJ IN DEJAVNIKI, KI PRISPEVAJO K OHRANITVENI VREDNOSTI OBMOČIJ

Natura 2000 območja imajo varstvene usmeritve opredeljene v *Uredbi o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Ur. l. RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 48/08, 33/13, 35/13-popr., 3/14, 21/16, 47/18)*. Za Natura 2000 območja povzemamo splošne varstvene cilje:

- varstveni cilji na območjih Natura se z namenom ohranjati, vzdrževati ali izboljšati obstoječe lastnosti nežive in žive narave, ki prispevajo k ugodnemu stanju rastlinskih in živalskih vrst ter habitatnih tipov, določijo na osnovi ekoloških potreb posameznih vrst in habitatnih tipov, zaradi katerih je Natura območje opredeljeno
- na Natura območju kjer je prisotnih več habitatov vrst ali habitatnih tipov, zaradi katerih je natura območje opredeljeno, se upoštevajo med seboj usklajeni varstveni cilji.

Varstvene usmeritve oziroma cilji obravnavanega Natura 2000 območja so opredeljeni po Prilogi 2 *Uredbe o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) in Programu upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2023 – 2028 (vlada sprejela 4. 10. 2023)* (Priloga A in Priloga B). V **Prilogi 1** tega Dodatka (Dodatek Priloga 1) so predstavljeni varstveni cilji in ukrepi oziroma usmeritve za vse kvalifikacijske vrste in habitatne tipe.

4.2. PRIKAZ VARSTVENIH, VAROVANIH, ZAVAROVANIH, DEGRADIRANIH IN DRUGIH OBMOČIJ

Na območju občine Mokronog - Trebelno se poleg petih posebnih varstvenih območij (Natura območij) in petih zavarovanih območij, nahajajo še štiri ekološko pomembna območja in več območij naravnih vrednot.

a) ekološko pomembna območja

Na območju občine se nahajajo naslednja EPO:

- Radulja 63600
- Mirna 65500

b) naravne vrednote

evd. št.	ime	Kratka oznaka	zvrst	pomen
8119V	Bistrica	Hudourni reka z ohranjenim zgornjim tokom, levi pritok Mirne pod Šentrupertom	hidr., ekos.	NVLP
8205V	Laknica	Potok s poplavno ravnico, levi pritok Radulje pri Zburah	hidr., ekos.	NVLP
8560	Mirna vas-sadovnjak	Visokodebelni sadovnjak s 25 jablanami ob vstopu v Mirno vas	ekosist	NVLP
4536	Zapečar	Opuščen rudnik svinca in cinka z delno dostopnimi rovi severovzhodno od Mokronoga	geol.	NVDP
4516	Bačji potok	Desni pritok Mirne južno od Ostrožnika s povirjem pod Debencem	hidr., ekos.	NVDP
8656	Semejca	Desni pritok Radulje jugozahodno od Štatenberka	hidr., ekos.	NVLP
8657	Radov	Levi pritok Laknice vzhodno od Dolenjih Laknic	hidr., ekos.	NVLP
8494	Igmanca	Dolina potoka s ponori južno od Šentjurja	hidr., ekos.	NVLP

<i>ev. št.</i>	<i>ime</i>	<i>Kratka oznaka</i>	<i>zvrst</i>	<i>pomen</i>
4431V	Radulja	Levi pritok Krke s poplavno ravnico in povirjem v Krškem hribovju	hidr, zool	NVDP
8461	Gostinščica	Levi pritok Radulje južno od Trebelnega	hidr, ekos	NVLP
4483V	Mirna	Desni pritok Save pri Sevnici	ekos, (hidr)	NVDP
8539	Jeseniščica s pritoki	Potok z izrazitima povirnjama dolinama, levi pritok Mirne vzhodno od Šentruperta	hidr, ekos	NVLP
8636V	Glinški potok	Desni pritok Mirne pri Podlogu	hidr, ekos	NVLP
8637	Mirna vas - Lipovec	Desni pritok Radulje južno od Mirne vasi	hidr	NVLP
8554	Savrca	Desni pritok Mirne zahodno od Mokronoga z večjim mokriščem v povirnem delu	hidr, ekos	NVDP
8556	Gomilski potok	Potok s poplavnimi travniki zahodno od Mokronoga, desni pritok Mirne	hidr, ekos	NVLP
8563	Mokronog - oreh	Mogočen oreh ob cesti pri vstopu v Mokronog	drev.	NVLP
42118	Pečina v Bajerjih	Spodmol, kevdrc	geomorfp.	NVDP
42334	Prepadna na Debelem hribu	Brezno	geomorfp.	NVDP
42919	Svitla jama	Brezno	geomorfp.	NVDP
42922	Jama v Srebotnici	Poševno ali stopnjasto brezno	geomorfp.	NVDP
48397	Ribičeva jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	geomorfp.	NVDP
48672	Skladnica	Vodoravna jama	geomorfp.	NVDP
49697	Udor na Drečjem vrhu	Jama z breznom in etažami, poševna jama	geomorfp.	NVDP
53021	Udor na Jerengi	Brezno	geomorfp.	NVDP
41372	Jama pri Brezjah	Jama z breznom in etažami, poševna jama	geomorfp.	NVDP
45677	Prepadna v Šovcu	Poševno ali stopnjasto brezno	geomorfp.	NVDP
42359	Jama v strugi Lipovca	Brezno občasni ponor	geomorfp.	NVDP
47712	Latovca	Brezno	geomorfp.	NVDP
8567	Čužnja vas - tepka	Mogočna tepka z dvema vrhovoma na Grabnarjevem vrtu v Čužnji vasi	drev.	NVLP

* Zvrsti naravnih vrednot:

drev- drevesna naravna vrednota

hidr- hidrološka naravna vrednota

ekos- ekosistemska naravna vrednota

geo- geološka naravna vrednota

geomorfp.-geomorfološka podzemna naravna vrednota

** Status:

- Z oznako V so označene naravne vrednote, katerih površina je večja od 1 km² ali so linijsko daljše od 1 km, skladno z 2. členom Pravilnika o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 111/04);

c) Natura 2000 območja

Na območju občine Mokronog - Trebelno se nahajata dve Natura 2000 območij:

- POO Radulja s pritoki SI3000192
- POO Mirna SI3000059

Kvalifikacijske vrste in habitatni tipi naštetih Natura 2000 območij so navedeni v Preglednici 2 v poglavju 4.4.

č) zavarovana območja

Na območju občine ni zavarovanih območij.

d) varovalni gozdovi

Na območju občine se varovalni gozdovi nahajajo v nižinskem delu, v kmetijski krajini, ki se nahaja v severnem delu občine.

e) vodovarstvena območja

Na območju občine je opredeljenih več vodovarstvenih območij, varovanih z občinskimi odloki.

f) poplavna območja

Poplavno ogrožena območja se pojavljajo po celi občini, izrazito v severnem nižinskem delu občine in v dolinah posameznih vodotokov.

g) območja in objekti kulturne dediščine

Na območju občine je prisotna kulturna dediščina različnih zvrsti.

4.3. POVZETEK PRAVNIH REŽIMOV NA VAROVANIH OBMOČJIH ALI NJIHOVIH DELIH, PODATKI O PRIDOBITVI NARAVOVARSTVENIH SMERNIC

4.3.1. Pravni režimi

Posebna varstvena območja

Natura 2000 območja imajo varstvene usmeritve opredeljene v Uredbi o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Ur. l. RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 48/08, 33/13, 35/13, 3/14, 21/16, 47/18). Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu z Uredbo, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Splošne varstvene usmeritve za posega na Natura 2000 območjih določajo, da se na Natura 2000 območjih posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

- ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih in živalskih vrst,
- ohranja ustrezne lastnosti abiotskih in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo,
- ohranja ali izboljšuje kakovost habitata rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitata, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali,
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le ta prekinjena.

Čas izvajanja, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovпада z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja,
- rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na Natura 2000 območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih

organizmov. Posege in dejavnosti naj se ne načrtuje in izvaja na pomembnejših delih življenjskih prostorov rastlinskih in živalskih vrst zaradi katerih je določeno posebno varstveno območje (npr. rastišča rastlin, gnezdišča, kотиšča, drstišča, selitvene poti), razen tistih dejavnosti, ki pomembno prispevajo k doseganju ciljev varovanega območja.

c) Ekološko pomembna območja

Uredba o ekološko pomembnih območjih (Ur. l. RS, št. 48/04, 33/13, 99/13, 47/18) opredeljuje, da se na ekološko pomembnih območjih posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst, njihova kvaliteta ter povezanost habitatov populacij in omogoča ponovno povezanost, če bi bila le-ta z načrtovanim posegom ali dejavnostjo prekinjena.

d) Naravne vrednote

Uredba o zvrsteh naravnih vrednot (Ur. l. RS, št. 52/02, 67/03) opredeljuje Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravi vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti.

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katere je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote. Naravne vrednote se praviloma ohranjajo v obstoječi rabi, ki mora potekati na sonaraven način, da ne ogroža obstoja naravne vrednote in ne ovira izvajanja njenega varstva.

e) Vode

Zakon o vodah (ZV-1) (Ur. l. RS, št. 67/02, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20) opredeljuje, da so na poplavnem območju prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna ali priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.

4.3.2. Podatki o pridobitvi naravovarstvenih smernic in stopnja upoštevanja v planu

Zavod RS za varstvo narave je dne 18.3.2025 na podlagi 69. člena Zakona o urejanju prostora (Ur. l. RS, št. 199/21, 23/24, 109/24, 75/25, v nadaljevanju: Pravilnik), skladno s Pravilnikom o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Ur. l. RS, št. 130/04, 53/06, 38/10 in 3/11; v nadaljevanju: Pravilnik) podal Oceno verjetnosti pomembnejših vplivov izvedbe plana in mnenje o obveznosti izvedbe presoje sprejemljivosti plana na varovana območja (št. 3563-0049/2025-6). Smernice zgolj za občinski prostorski plan (OPP) občine Mokronog-Trebelno niso bile pridobljene. Postopek sprejema OPP poteka po določilih ZUreP-3.

4.4. VRSTE IN HABITATNI TIPI ZA KATERE JE NATURA OBMOČJE DOLOČENO

Vsi najpomembnejši podatki o vrstah in habitatni tipih za katere je posamezno območje Natura 2000 so v Standardnih obrazcih za opis Natura 2000 območij. Ti so v celoti povzeti v Dodatek Priloga 1. Spodaj podajamo vsa Natura 2000 območja v občinah in kvalifikacijske vrste in habitatne tipe.

Tabela 2: Podatki o Natura 2000 območjih (povzeto po Standardnem obrazcu za opis Natura 2000 območij)

Natura 2000 območje	Kvalifikacijske vrste in habitatni tipi
SI3000192 POO Radulja s pritoki	navadni škržek (<i>Unio crassus</i>) (1032) črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>) (1078) navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>) (1093) potočni piškurji (<i>Eudontomyzon spp.</i>) (1098) blistavec (<i>Leuciscus souffia</i>) (1131) pezdirk (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>) (1134) pohra (<i>Barbus meridionalis</i>) (1138) zlata nežica (<i>Sabanejewia aurata</i>) (1146) nežica (<i>Cobitis taenia</i>) (1149) kapelj (<i>Cottus gobio</i>) (1163) južni podkovnjak (<i>Rhinolophus euryale</i>) (1305) dolgokrili netopir (<i>Miniopterus schreibersi</i>) (1310) navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>) (1324) vidra (<i>Lutra lutra</i>) (1355) velika nežica (<i>Cobitis elongata</i>) (2533) jame, ki niso odprte za javnost (8310)
SI3000059 POO Mirna	ozki vrtenec (<i>Vertigo angustior</i>) (1014) navadni škržek (<i>Unio crassus</i>) (1032) navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>) (1093) sulec (<i>Hucho hucho</i>) (1105) platnica (<i>Rutilus pigus</i>) (1114) blistavec (<i>Leuciscus souffia</i>) (1131) pohra (<i>Barbus meridionalis</i>) (1138) nežica (<i>Cobitis taenia</i>) (1149) vidra (<i>Lutra lutra</i>) (1355) velika nežica (<i>Cobitis elongata</i>) (2533) koščični škratec (<i>Coenagrion ornatum</i>) (4045) veliki studenčar (<i>Cordulegaster heros</i>) (4046)

4.5. NAČRTI ZA UPRAVLJANJE OBMOČJA IN USMERITVE, KI IZHAJAJO IZ NJIH

Za Natura 2000 območja je pripravljen Programu upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2023 – 2028 (vlada sprejela 4. 10. 2023) (Priloga A in Priloga B). Usmeritve so podane V Prilogi 1 tega Dodatka (Dodatek Priloga 1).

4.6. OPIS OBSTOJEČEGA IZHODIŠČNEGA STANJA VAROVANIH OBMOČIJ

Na območju občine Mokronog - Trebelno se nahajata dve Natura 2000 območji, ki sta navedena v spodnji tabeli.

Tabela 3: Pregled Natura 2000 območij na območju občine

Ime območja in koda	Opis (vir: Naravovarstveni atlas, oktober 2025)
SI3000192 POO Radulja s pritoki	Potok Radulja z izjemo izlivnega odseka pod avtocesto s pritoki Gostinca z Gostinčico, Lipovec, Lukovnik, Laknica, Goriški potok z Mišnikom in Dolski potok z Jesenkom, ki pritekajo iz osrednjega dela Krškega hribovja. Zgornji tok Radulje in pritokov je izstopajoč habitat navadnega koščaka, spodnji, bolj vodnati tokovi pa so optimalni za več vrst rib (kapelj, potočni piškur, pezdirk, pohra, zlata nežica, navadna nežica, velika nežica), vidro in školjko potočni škržek. V okolici zatočišča netopirjev (južni podkovnjak, dolgokrili netopir) v Zgornji in Spodnji Klevevški jami je zajet še širši potencialni prehranjevalni habitat gozdov in kulturne krajine.

Ime območja in koda	Opis (vir: Naravovarstveni atlas, oktober 2025)
SI3000059 POO Mirna	Območje obsega reko Mirno od povirja nad Gabrovko do izliva v Savo pri Sevnici. V Mirski dolini dolvodno od Doba vključuje tudi poplavno ravnico ob spodnjih tokovih Busenka, Gliniškega potoka, Bačjega potoka, Bistrice, Savrce, Stajniškega potoka, Spolovke ter glinokopna jezera v Zalogah. Mirna je izstopajoč habitat več vrst rib (sulec, platnica, blistavec, pohra, velika nežica), navadnega koščaka in navadnega škrčka, mokrišča v Mirski dolini pa koščičnega škratca in ozkega vrtenca.

4.7. KLJUČNE ZNAČILNOSTI KVALIFIKACIJSKIH VRST IN HABITATNIH TIPOV NA NATURA OBMOČJU

V spodnji tabeli so predstavljene ključne značilnosti kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov Natura 2000 območij.

Tabela 4: Ekološke značilnosti in ogroženost kvalifikacijskih vrst na območjih Natura 2000 v občini Mokronog-Trebelno. Vsi podatki so povzeti po Naravovarstvenem atlasu (oktober, 2025).

Ekološke zahteve vrste/HT	Ogroženost vrste/HT	Natura 2000 območje
črtasti medvedek		
Ohranja se presvetljene gozdove, gozdne jase, strukturirane gozdne robove, površine v obnovi.	Posamezne populacije so ogrožene zaradi pogoste košnje gozdnega roba ali zaradi uporabe pesticidov na površinah v bližini.	SI3000192 Radulja s pritoki
navadni koščak		
Določi in ohrani se območja brez širjenja račje kuge z dejavnostmi človeka. Ohrani se prisotnost osebkov vseh velikostnih razredov na lokaciji. Ohrani se primernost habitatnega tipa ter naravna hidromorfologija voda in zastrtost potokov v gozdu. Ohranja se naravno razmerje med hitro in počasi tekočimi deli vodotoka, plitvinami in globinami	Ogrožen je zaradi onesnaženja (predvsem komunalnega), mehanskih posegov v vodotoke (regulacije, zadrževalniki), rabe vode za različne namene (za pitno vodo, male hidro centrale, rejo rib) ter prisotnosti in širitve severno ameriške vrste, signalnega raka iz Avstrije po reki Muri.	SI3000192 Radulja s pritoki SI3000059 Mirna
južni podkovnjak		
Preprečevanje dostopa v zatočišča (jame in drugi podzemni habitati, cerkvena podstrešja, zvoniki, podstrehe drugih objektov)	Glavni vzrok ogroženosti je uporaba pesticidov pri zatiranju žuželk ter vznemirjanje na zatočiščih in kotiščih (osvetljevanje delov jam, motnje s strani obiskovalcev, vandalizem in neustrezne prenove zgradb).	SI3000192 Radulja s pritoki
dolgokrili netopir		
Ohrani se poletno zatočišče, prehranjevališča, letalne poti. Ohranja se stanje brez struktur v zraku, ki ovirajo let, nadzorovana raba jam in njihovo naravno stanje.	Vrsta je ranljiva zaradi ozkih ekoloških zahtev, zaradi katerih se na zelo omejenem prostoru zgnete pomemben del lokalne populacije. Ogroža jo pomanjkanje zatočišč ter vznemirjanje na zatočiščih in kotiščih.	SI3000192 Radulja s pritoki
navadni netopir		
Obnovi in ohrani se kotišča, zatočišča, prehranjevališča, letalne poti. Uredi se ekološkim zahtevam vrste primerno osvetljevanje objektov, posegi na objektih se ne izvajajo od 15.9. do 15.4. Zagotavlja se velike nezamrežene preletne odprtine in izboljša problematiko gvana.	Ogroža ga predvsem izguba življenjskega prostora ter neustrezne prenove zgradb in preprečevanje dostopa v zatočišča (jame in drugi podzemni habitati, cerkvena podstrešja, zvoniki, podstrehe drugih objektov).	SI3000192 Radulja s pritoki
Mrenič, pohra		

Ekološke zahteve vrste/HT	Ogroženost vrste/HT	Natura 2000 območje
Ohrani se stanje brez poribljavanj. Določi se velikost populacij. Ohrani se delež primerne habitatata (40 % območja), ekološke zahteve vrsti ustrezna kakovost vode, naravna hidromorfologija voda, obrežna lesna vegetacija, razgibana struga z meandri, strukturirana struga in brežine vodotoka ter zveznost vodotokov.	Ogrožata jo onesnaževanje voda in hidroregulacije.	SI3000192 Radulja s pritoki
		SI3000059 Mirna
velika nežica		
Določi se velikost populacije. Ohrani se delež primernosti habitatata, mivkasto in peščeno dno, obrežna lesna vegetacija, naravna hidromorfologija voda, prehodnost jezov in pregrad ter vodna vegetacija.	Ogrožajo jo uničevanje brežin in hidroregulacije, zaradi katerih se peščeni in muljasti habitat spreminjajo v kamnite.	SI3000192 Radulja s pritoki
		SI3000059 Mirna
Nežica		
Določi se velikost populacije. Ohrani se delež primernosti habitatata, mivkasto, muljasto peščeno dno, naravna hidromorfologija voda, obrežna lesna vegetacija, prehodnost jezov in pregrad ter vodna vegetacija.	Ogrožajo jo melioracije, osuševanja mokrišč in hidroregulacije, ki spremenijo strukturo dna in brežin.	SI3000192 Radulja s pritoki
		SI3000059 Mirna
veliki studenčar		
Določi se velikost populacije, ohrani se velikost habitatata. Ohrani se naravna hidromorfologija potokov v gozdu, raba prostora, ki ne onesnažuje površinskih voda.	Ogrožajo ga onesnaževanje in regulacije vodotokov.	SI3000059 Mirna
kapelj		
Določi se velikost populacije in ohrani velikost habitatata. Ohrani se ekološkim zahtevam vrste ustrezen pretok voda ter temperatura vodotokov. Ohrani se naravna hidromorfologija voda, obrežna lesna vegetacija, prehod jezov in pregrad. Obnovi se raba prostora, ki ne onesnažuje površinskih vod. Ohrani se strukturirana struga in brežine vodotoka ter zadostna prodonosnost in naravna dinamika prodišč.	Ogrožajo ga hidroregulacije, organsko onesnaženje voda in načrtno iztrebljanje v t.i. postrvjih gojitvenih potokih.	SI3000192 Radulja s pritoki
potočni piškurji		
Velikost populacije se obnovi. Ohrani se velikost primerne habitatata, naravna hidromorfologija voda, obrežna lesna vegetacija, pesek in mulj z visoko vsebnostjo organskega materiala, počasi tekoča ali lokalno stoječa voda, kjer se useda organski material. Obnovi se prehodnost vodnih objektov.	Ogrožen je zaradi regulacij in melioracij vodotokov ter zaradi onesnaževanja vodotokov in morja.	SI3000192 Radulja s pritoki
vidra		
Določi se velikost populacije. Ohrani se velikost habitatata. Obnovi se naravna hidromorfologija voda, obrežna vegetacija ter podhodi pod cesti z usmerjevalnimi ograjami in suhe brežine ob strugi pod mostom. Ohrani se prehodnost habitatov in raba prostora, ki ne onesnažuje površinskih vodotokov.	/	SI3000192 Radulja s pritoki
		SI3000059 Mirna
pezdirk		
Določi se velikost populacije. Ohrani se velikost primerne habitatata in globoke ter počasi tekoče dele vodotoka. Obnovi se naravna hidromorfologija voda, prehodnost vodnih objektov in strukturirana struga in brežine vodotoka. Ohrani se prisotnost domorodne vrste školjk iz družine Unionidae ter	Ogrožajo ga izginjanje školjk zaradi regulacij in onesnaženja rek ter izsuševanje mrtvic in ribnikov.	SI3000192 Radulja s pritoki

Ekološke zahteve vrste/HT	Ogroženost vrste/HT	Natura 2000 območje
vodna vegetacija.		
platnica		
Ohrani se območja brez poribljanj. Določi se velikost populacije. Ohrani se velikost primernega habitata in drstišča. Obnovi se naravna hidromorfologija voda, obrežna vegetacija ter prehodnost jezov in grajenih pragov. Ohrani se zadostna prodonosnost in naravna dinamika prodišč ter zveznost vodotokov.	Ogrožajo jo črpanje gramoza, zaježitve in premajhna lovna mera (30 cm), pri kateri ribe še niso spolno zrele.	SI3000059 Mirna
Blistavec		
Hitro tekoče, čiste vode s kamnitim dnom. Drstenje marca do maja v rečnih rokavih s prodnatim dnom. Prisotnost nevretenčarjev in drobnih alg za prehranjevanje. V Sloveniji živi v porečju Drave z Mislinjo, Mure s Ščavnico, Save, Savinje, Kolpe, Krke in Soče z Vipavo.	Ogrožajo ga hidoregulacije, črpanje gramoza in onesnaževanje voda.	SI3000192 Radulja s pritoki SI3000059 Mirna
zlata nežica		
Določi se velikost populacije. Ohrani se velikost primernega habitata, mivkasno, muljasto in peščeno dno, naravna hidromorfologija voda, obrežna lesna vegetacija, prehodnost jezov in pregrad in vodna vegetacija.	Ogrožajo jo regulacije rek, saj s tem izginejo peščene plitvine, na katerih se hrani in razmnožuje.	SI3000192 Radulja s pritoki
navadni škržek		
Določi se prisotnost vrste. Ohrani se velikost populacije ter velikost habitata. Ohrani se ekološkim zahtevam vrste prilagojen hidrološki režim, naravna hidromorfologija voda, naravna zoocenoza vodotoka, naravno razmerje med hitro in počasi tekočimi deli vodotoka, obrežna vegetacija, položne brežine, raba prostora, ki ne onesnažuje površinskih vod in zveznost vodotokov.	Občutljiv je na onesnaževanje, zaradi katerega so najbolj prizadete populacije v majhnih potokih.	SI3000192 Radulja s pritoki SI3000059 Mirna
Sulec		
Mladi sulci sprva živijo v manjših potokih in se kasneje selijo v večje vodotoke. Odrasli so samotarji in živijo v rekah z močnim pretokom. Drstijo se v parih na prodnatih plitvinah manjših pritokov. V Sloveniji naseljuje Savo od sotočja Save Dolinke in Bohinjke dolvodno, porečje Ljubljane, Savinje, Krke, Kolpe, Sore, Mirne, redkejši je v Dravi in Muri. Je endemit donavskega porečja.	Ogrožajo ga gradnje jezov in akumulacijskih jezer ter krivolov s podvodno puško.	SI3000059 Mirna
ozki vretenec		
Zadržuje se v visokih steblikah na močvirnih travnikih in dolinskih logih, v šašju in med mahovi na barjih, v stelji obvodnih grmišč. Pogosto živi na mejah različnih življenjskih okolij, kot na primer meji med trstiščem in močvirjem ali v prehodni coni med traviščem in slanim močvirjem, lahko pa živi tudi v popolnoma suhih okoljih, kot so suhi gozdovi.	Občutljiv je na hitre spremembe vlage v življenjskem prostoru, spremembe pašnih pogojev (tolerira pašo do neke mere) in na fizične motnje. Pomembno je, da se na poplavnih območjih ohranjajo višji predeli barij in trstišč, ki predstavljajo zavetišča ob poplavih.	SI3000059 Mirna
koščični škratec		
Življenjski prostor so osončeni počasi tekoči potoki in kanali z muljastim dnom ter z zmerno do močno razvito podvodno in površinsko vegetacijo. Izogiba se zasenčenim odsekom in izvirnim predelom s hladnejšo vodo. Tako odrasli kot ličinke so plenilci. Odrasli kačji pastirji se praviloma zadržujejo v	Predvideva se, da ga ogroža intenzifikacija okolišnih kmetijskih površin ter razdrobitev in izolacija življenjskega prostora posameznih populacij.	SI3000059 Mirna

Ekološke zahteve vrste/HT	Ogroženost vrste/HT	Natura 2000 območje
bližini matične vode.		
Jame, ki niso odprte za javnost		
Življenjski prostor specializiranih ali endemičnih vrst živali. Mednje sodijo različni nevretenčarji, zlasti hrošči, raki in mehkužci, ki imajo praviloma zelo omejeno razširjenost. Jame so prezimovališče in kotišče številnih netopirjev ter življenjski prostor človeške ribice. V Sloveniji jih najdemo v dinarskem svetu.	Ogrožajo jih onesnaževanje voda, množičen obisk turistov (osvetlitev, hrup) in ponekod odlaganje odpadkov.	SI3000192 Radulja s pritoki

4.8. PODATKI O SEZONSKIH VPLIVIH IN VPLIVIH NARAVNIH MOTENJ NA KLJUČNE HABITATE ALI VRSTE NA OBMOČJU

V občini Mokronog - Trebelno so povprečne letne višine korigiranih padavin (1971-2000) različne, povprečna letna višina padavin na večini območja občine znaša 1200 do 1300 mm, na manjšem vzhodnem delu občine pa znaša 1100 do 1200 mm. Povprečna letna temperatura na zahodnem delu občine znaša od 8 do 10°C, na vzhodnem pa 10 do 12°C.

5. METODE PRESOJE VPLIVOV NA NARAVO

Dodatek za presojo sprejemljivosti vplivov izvedbe planov na varovana območja, je pripravljen na osnovi pregleda razpoložljive strokovne literature in podatkov.

Pravilnik o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Ur. l. RS, št. 130/04, 53/06, 38/10, 3/11) v 20., 21. in 23. členu opredeljuje podatke o metodah uporabljenih za ugotavljanje vplivov plana na stanje vrst oz. habitatnih tipov.

Povzeto po 20. členu pravilnika, ki vključuje ugotavljanje vplivov plana na stanje vrste oziroma habitatnega tipa:

- neposredni vpliv se ugotavlja, če se s planom načrtuje poseg v naravo, ki je naveden v poglavjih I do XVIII Priloge 2 tega pravilnika, na območju neposrednega vpliva. Ugotovljeno območje neposrednega vpliva za konkretni poseg v naravo se lahko razlikuje od območja neposrednega vpliva te vrste posega v naravo iz Priloge 2 tega pravilnika, če to izhaja iz ugotovitev na terenu, podrobnejših podatkov o izvedbi posega v naravo in iz drugih dejanskih okoliščin.
- daljinski vpliv se ugotavlja, če se s planom načrtuje poseg v naravo, ki je naveden v poglavjih I do XVIII Priloge 2 tega pravilnika, na območju daljinskega vpliva. Ugotovljeno območje daljinskega vpliva za konkretni poseg v naravo se lahko razlikuje od območja daljinskega vpliva te vrste posega v naravo iz Priloge 2 tega pravilnika, če to izhaja iz ugotovitev na terenu, podrobnejših podatkov o izvedbi posega v naravo in iz drugih dejanskih okoliščin,
- kumulativni vpliv se ugotavlja, če se s planom načrtuje poseg v naravo na varovanem območju, na katerem so bili po 1. maju 2004 že presojeni in potrjeni plani ali posegi v naravo ali so takšni plani ali posegi v naravo še v postopku presoje sprejemljivosti plana ali posega v naravo, v skladu s predpisi s področja ohranjanja narave.

Za operativne programe in druge plane ali njihove dele, ki niso plani s področja prostorskega načrtovanja in se iz njihovega opisa tudi s sklepanjem ne da ugotoviti vseh načrtovanih posegov, ker v opisih ni konkretnih lokacij posegov oziroma iz njih ni razvidna dovolj podrobna vrsta posegov, se pri presoji sprejemljivosti matrika iz Priloge 6, skladno z določili 25.a člena Pravilnika o presoji sprejemljivosti (Ur. l. RS, št. 130/04, 53/06, 38/10, 3/11), ne izpolni. V tem primeru se za posamezne vsebine iz tega pravilnika podajo strokovne ocene za ohranjanje ugodnega stanja vrst in habitatnih tipov v skladu z določbo prejšnjega člena. Matrika iz Priloge 6 tega pravilnika se mora v takih primerih izpolniti pri presoji sprejemljivosti na ravni podrobnejšega plana ali posega.

OPP kot samostojni prostorski dokument nima prostorsko opredeljenih posegov in drugih ureditev prostora, iz česar ni možno ugotoviti morebitnih neposrednih, niti daljinskih ali kumulativnih vplivov v naravo na varovana območja. Iz tega razloga matrika vplivov za OPP ni bila izdelana, podane pa so bile strokovne ocene za ohranjanje ugodnega stanja vrst in habitatnih tipov.

V skladu s Pravilnikom, smo presojo posledice učinkov na varstvene cilje obravnavanega varovanega območja in njihovo celovitost ter povezanost ugotavljali v naslednjih velikostnih razredih:

Tabela 5: Lestvica velikostnih razredov vplivov izvedbe planov na varovana območja

Razred učinka	Opredelitev razreda učinka
A	ni vpliva / pozitiven vpliv
B	nebistven vpliv
C	nebistven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov)
D	bistven vpliv
E	uničujoč vpliv

Če se podocene in ocene za katerokoli posledico učinka ne uvrstijo v velikostni razred D ali E, vplivi plana na varstvene cilje varovanega območja in njegove celovitosti ter povezanosti niso škodljivi. Če se podocene in ocene za katerokoli posledico učinka uvrstijo v velikostni razred D ali E, so vplivi plana na varstvene cilje varovanega območja in njegove celovitosti ter povezanosti pomembni in škodljivi.

6. PODATKI O UGOTOVLJENIH VPLIVIH OPP IN NJEGOVI PRESOJI

Območje neposrednega in daljinskega vpliva ter vplivne skupine so se določile na podlagi Priloge 2 Pravilnika o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Ur. l. RS. št. 38/10, 3/11) in so prilagojeni glede na dosedanje izkušnje ter značilnosti posega.

Varstveni cilji so podrobneje opisani v poglavju 4.1 tega Dodatka in so opredeljeni na podlagi Operativnega programa - programa upravljanja območij Natura 2000.

Med možnimi vplivi izvedbe OPP na naravo izstopajo predvsem naslednje skupine vplivov:

- **Vplivi zaradi možnih ureditev in umestitev dejavnosti na vplivnem območju varovanih območij narave** – vpliv na POO Radulja s pritoki, POO Mirna
- **Vplivi zaradi vzpostavitve novih pohodniških in kolesarskih poti, promet in kmetijstvo** - vpliv na POO Radulja s pritoki, POO Mirna

Z izvedbo OPP pa so prepoznani tudi nekateri pozitivni vplivi na biotsko raznovrstnost.

Zaradi strateške narave presojanega programa ugotovitve o potencialnih vplivih podajamo skupaj za vsa zgoraj navedena varovana območja narave, saj se vplivi prepletajo in dopolnjujejo.

Varstvo narave ter doseganje naravovarstvenih ciljev je v plan vključeno v več členih. Ugotavlja, da ima občina dobro ohranjeno naravo z več območji varstva narave, kar ima neposreden pozitiven vpliv na zagotavljanje zdravega in kakovostnega življenjskega okolja. Hkrati je ohranjanje ugodnega stanja vseh naravovarstvenih območij pomembno tudi pri razvoju turizma, kot gospodarske panoge, ki jo bo občina preko plana razvijala in nadgrajevala. Med pomembnimi območji za občino sta med drugim prepoznani naravni vrednoti doline reke Mirne in vodotokov Laknica in Radulja. Iz navedenega lahko zaključimo, da je prepoznan pomen in ohranjenost celovitosti naravovarstveno pomembnih območij varstva narave za občino pomembno in eno ključnih gradnikov prostorskega razvoja.

Varstvo narave je upoštevano pri zasnovi prostorskega razvoja občine (12. in 13. člen), kjer je navedeno, da se na celotnem območju občine preprečuje praznjenje naselij s poudarkom na ohranjanju kmetijstva z dopolnilnimi dejavnostmi, razvoju turizma v povezavi z naravno in kulturno dediščino ter razvoju krajevnih posebnosti oziroma lokalno tipičnih obrtnih dejavnosti. Na ta način bo občina preko izvajanja plana ohranjala poselitev na način in na tistih delih občine, ki so med drugim ključni za ohranjanje poseljenosti prostora in s tem posredno tudi ohranjanje naravovarstvenih območij (preko ohranjanja krajine ter krajinskih značilnosti). Na ta način je možno zagotavljati nadaljnje ohranjanje biodiverzitete v ugodnem stanju. Pri tem je pomembno tudi določilo, da se naselja predvsem notranje razvija in dopolnjuje za potrebe krajevnega prebivalstva (13. člen).

K varstvu biodiverzitete na območju občine neposredno vplivajo določbe glede varstva kmetijskih in gozdnih površin ter območja voda (39. člen). Pri teh vsebinah so bile v predhodnih poglavjih podane usmeritve za izboljšanje plana, ki se bodo prenesle v Odlok. Na ta način bo imel plan pozitivne učinke tudi na varstvo narave.

Ureditve in umestitev dejavnosti na vplivnem območju varovanih območij narave

Na lastnosti Natura 2000 območij in zavarovanih območij lahko vplivajo vsi tisti deli Odloka, katerih posledica so:

- ureditve na naravovarstvenih območjih – Natura 2000 območjih in zavarovanih območjih
- ureditve in dejavnosti, ki bi lahko vplivale na biotsko raznovrstnost
- vzpostavitev ali nadaljevanje dejavnosti, ki lahko vplivajo na lastnosti in cilje naravovarstvenih območij (npr. turistične, športne dejavnosti ter kmetijstvo)
- posegi na gozdnih površinah oz. njihovo ohranjanje
- novogradnje in obnove GJI (daljnovodi, javna razsvetljava).

Na varovana območja narave ima lahko izvedba OPP več različnih vplivov:

- vpliv zaradi turistične in rekreacijske dejavnosti na območjih varstva narave;
- vpliv zaradi umeščanja novih dejavnosti na robna območja Natura 2000 območij;
- vpliv zaradi kmetijskih dejavnosti na robnih območjih;
- neposredni ali daljinski vplivi zaradi proizvodnih dejavnosti;
- vpliv umeščanja in izgradnje komunikacijske in energetske infrastrukture.

Za preprečitev negativnega vpliva na območja varstva narave zaradi izvajanja turistične dejavnosti, je potrebno dejavnosti prilagoditi naravnim danostim posameznega območja. Cilji upravljanja s posameznimi območji morajo biti smiselno vključeni v cilje turističnega razvoja. Na račun turizma se ne smejo slabšati lastnosti naravovarstvenih območij.

Množično obiskovanje naravovarstvenih območij lahko vznemirja živali (predvsem ptice). Urejanje infrastrukture za dostop do teh območij (npr. ceste, objekti, razgledišča) lahko pomembno poveča število obiskovalcev teh območij. Posledica povečanega obiskovanja je povečanje odpadkov in erozije na območju poti ter drugje. Hrup iz okoliških območij še širi tudi na naravovarstvena območja in vznemirja ptice in druge živali.

Robna območja naravovarstvenih območij so pomembne puferske cone, zato je potrebno ta območja urejati z vidika možnih daljinskih vplivov. Odlok o OPP ima usmeritve za varstvo narave opredeljen v 43. členu Odloka. Določeno je, da se na celotnem območju občine zagotavlja ohranjanje naravnih kakovosti in da se vsa naravovarstvena območja varuje v skladu z varstvenimi usmeritvami za posamezna tovrstna območja. Določeno je tudi, da se ohranjajo tudi prvine biotske raznovrstnosti krajine, kot so: travniški sadovnjaki, mejice, živice, posamezna drevesa, skupine dreves in gozdni otoki. Prav tako je podano določilo, da se ohranja oziroma varuje habitatne tipe, pri katerih se ohranja njihova naravna razširjenost, specifična struktura in ustrezna rada ter ugodno stanje za habitate značilnih rastlinskih in živalskih vrst. S tem je v največji možni meri zagotovljeno varstvo lastnosti naravovarstvenih območij kot tudi ohranjanje biodiverzitete v ugodnem stanju. S tem je ustrezno naslovljeno tudi varstvo biotske raznovrstnosti pri umestitvah in ureditvi dejavnosti v prostoru.

Nove kolesarske in pohodniške poti

Vzpostavljane novih pohodniških in kolesarskih poti na območju občine predstavlja manj očiten vpliv na biotsko raznovrstnost. Med cilji prostorskega razvoja (10. člen) je opredeljeno tudi zagotavljanje površin in drugih pogojev za turistični razvoj, športa in rekreacije ter z njimi povezanih spremljajočih dejavnosti. Prav tako je med cilji navedeno, da se s planom razvija kolesarske, peš in druge daljinske rekreacijske povezave med posameznimi območji aktivnosti (kulturnih, športno-

rekreacijskih, izobraževalnih, upravnih, stanovanjskih itd.). Pomen kolesarskih poti je razviden tudi iz določil 21. člena Odloka o OPP, ki se nanaša na zasnovo prometne infrastrukture. Nove kolesarske in pešpoti lahko vplivajo predvsem v primeru gradnje oziroma vzpostavitve novih poti v habitatih, kjer le-te trenutno niso prisotne. Bistveno manjši vpliv je pričakovati v primeru označbe obstoječih pohodnih poti. V primeru postavitve različne urbane opreme, kot so klopi, označevalne table ipd. je vzdrževanje le teh pomembno, saj v nasprotnem primeru urbana oprema pomeni onesnaženje okolja. Pri umeščanju kolesarskih ter peš poti se upošteva vse naravovarstvene statusse ter omejitve, ki iz tega izhajajo. Na območjih ohranjanja narave je treba omejevati vse nove posege in dejavnosti, ki bi ta območja razvrednotili. V ta območja je smiselno umeščati dejavnosti, ki so z varstvom kompatibilne (rekreacija v smislu sprehajalnih in kolesarskih poti, sonaravno kmetijstvo itd.). Ocenjujemo, da se z planom ne bo povečeval potencialni vpliv na naravovarstvena območja, oziroma se bo ta vpliv zmanjševal, ob upoštevanju usmeritev za zmanjšanje morebitnih negativnih vplivov na naravo.

Promet

S planom se opredeljuje tudi zasnova prometne infrastrukture (21. člen). Opredeljene so osnovne usmeritve predvsem za urejanje prometa v naseljih, ki se nahajajo izven naravovarstvenih območij. Preko območja občine poteka odsek železniške proge Trebnje – Sevnica. S planom se omogoča tudi umeščanje lokalnih cest ter povezav. Vzpostavljanje novih prometnic lahko v naravi povzroči fragmentacijo v večji ali manjši meri, zato je pri umeščanju novih prometnic pomembna preučitev morebitne fragmentacije habitatov. Ob načrtovanju nove prometne infrastrukture je po potrebi potrebno načrtovati prehode za živali. Umeščanje prometnic mora upoštevati območja z naravovarstvenim pomenom in se jim praviloma izogibati. Prometna infrastruktura v prostoru nikakor ne sme poslabšati biodiverzitete v prostoru ter ogroziti ciljev ohranjanja naravovarstvenih območij. Podana je usmeritev.

Turizem

Razvoj turizma je v planu opredeljen kot pomemben razvojni potencial občine, predvsem v povezavi z ohranjanjem vinogradniških območij, ohranjanju kmetijstva z dopolnilnimi dejavnostmi ter ohranjanju naravne in kulturne dediščine. Na ta način bo občina reševala problematiko praznjenja naselij, s čimer se skuša ohranjati tudi značilne prvine krajine. Med cilji prostorskega razvoja (10. člen) je razvoj turizma posredno pristen med več določili; zagotavljanje površin in drugih pogojev za turistični razvoj, športa in rekreacije ter z njimi povezanih spremljajočih dejavnosti, spodbujanje razvoja dopolnilnih dejavnosti v vaških naseljih, spodbujanje prenove trškega in vaških jeder. Podane so tudi usmeritve za razvoj turizma v krajini (39. člen), kjer je določena v katerih naseljih se za turistične namene razvijajo vinogradnika območja. Navedeno je, da se rekreacija v naravnem okolju, v povezavi s turistično dejavnostjo, usmerja v naravno okolje (gozdni prostor). Razvoj turistične panoge občina vidi v tesni povezavi z vključevanjem naravne in kulturne dediščine v turistično ponudbo. Vse načrtovane ureditve turističnih območij ter infrastrukture za potrebe turizma morajo biti tako usklajene z varstvenimi statusi ter omejitvami, ki izhajajo iz njih. Razvoj turistične dejavnosti je v planu opredeljen na več mestih, predvsem v smislu usmeritev za razvoj dejavnosti po naseljih (32. člen). Razvoj turizma se načrtuje s preobrazbo območja opuščene farne v Martinji vasi pri Mokronogu, z oživitvijo projekta Makronovo, z nadaljnjim razvojem turizma na posestvu Pule na Drečjem vrhu in z razvojem eko naselja ob Radni vasi. Prav tako so podane usmeritve za razvoj turizma v vaških naseljih. Usmeritev, da se razvoj umešča v opuščena območja in že ima pozitiven vpliv na vidike ohranjanja narave. S tem se zmanjša pritisk ter možnost urbanizacije naravovarstveno pomembnih območij ter možnost trajne spremembe njihovih lastnosti. Prav tako je varstvo območij ohranjanja narave s planom določeno v 43. členu OPP.

Kmetijstvo

Kmetijska dejavnost ima na biotsko raznovrstnost pomemben vpliv. Neustrezna raba kmetijskih zemljišč z intenziviranjem površin ter prekomerno rabo fitofarmacevtskih sredstev lahko pomembno vpliva predvsem na naravovarstvena območja, ki so opredeljena na vodotokih. S tem se lahko pomembno spremenijo lastnosti naravnih vrednot ter drugih varstvenih območij. Kmetijska dejavnost lahko v prostor vnaša tujerodne vrste (ne nujno tudi invazivne).

Za ohranitev obstoječe floristične pestrosti je potrebno ohranjanje obstoječe gozdne rabe, predvsem na območju kmetijske krajine. Tam naj se ohranjajo posamezni gozdni otoki, ki omogočajo koridorsko povezljivost prostoživečim živalim ter predstavljajo krajinsko pestrost pretežno kmetijskega območja. Prav tako je pomembno, da se ohranja obvodna vegetacija vzdolž površinskih vodotokov, ki potekajo preko območij strnjenih kmetijskih zemljišč. Večja intenzivacija kmetijstva naj se ne izvaja. Kmetijske površine, kjer poteka intenzivna kmetijska pridelava, so pogosto v smislu biotske raznovrstnosti puščave. Spodbujanje ali ohranjanje sonaravnega ter tradicionalnega kmetijstva lahko povečuje biotsko pestrost v okolju. Mejice in ostale vegetacijske strukture služijo kot ekološki koridorji za netopirje in ptice ter povečujejo nabor primernih habitatov za žuželke, ptice ter preostale živalske vrste. Z povečanjem pestrosti žuželk in drugih nevretenčarjev se poveča tudi razpoložljiva hrana za ptice in druge plenilce, s tem pa se ohranja ali večja biotska pestrost okolja. Kmetijskih zemljišč, kjer bi se izvajalo intenzivno kmetijstvo, v občini ni dosti, saj jim reliefne razmere tega ne dopuščajo. V dejanski rabi kmetijskih zemljišč prevladujejo trajni travniki, ki predstavljajo predvsem ekstenzivno rabo površja. Med intenzivni rabo lahko štejemo površine, vezane na vinogradniška območja, ki tvorijo značilno krajinsko sliko. Ta območja se s planom ohranja in razvija. Zaradi razgibanega terena je intenzifikacija kmetijske dejavnosti manj verjetna, zato se bo občina s planom osredotočila na razvoj podeželja, kjer bo podpirala ekološko kmetijstvo, v povezavi s turistično dejavnostjo. Takšen pristop pomeni manjši pritisk na naravne vire, ki vsekakor vključuje tudi varstvo narave.

Na mokrotne habitate imajo pomemben vpliv agromelioracije, ki bistveno spremenilo ključne lastnosti mokrotnih habitatov. Pomemben vpliv na naravovarstvena območja in biotsko raznovrstnost bi pričakovali v primeru, da bi v agromelioracije zajele habitatne tipe vlažnih travnikov in zmanjšale vlažnost njihovih tal, vendar je možnost za to zmanjšana z moratorijem na melioracije za osuševanje in presojanjem vplivov na okolje v postopkih pridobivanja potrebnih dovoljenj in soglasij.

Območjih proizvodnih dejavnosti

Območja proizvodnih dejavnosti imajo na naravovarstvena območja in biotsko raznovrstnost različne vplive. Sama vzpostavitev proizvodnih dejavnosti ima na naravovarstvena območja in biotsko raznovrstnost lahko neposreden in trajen vpliv, saj predstavlja izgubo habitatov rastlinskih in živalskih vrst. Dejavnosti, ki potekajo v posameznih proizvodnih objektih pa imajo lahko na naravovarstvena območja in biotsko raznovrstnost tudi daljinski vpliv – predvsem zaradi morebitnega povečanja hrupa v okolju in obremenjevanja površinskih voda. Občina s planom ne opredeljuje novih, dodatnih območij proizvodnih dejavnosti, temveč skupaj preusmeriti obstoječe (razpršene) površine, v načrtovano cono v Puščavi. Slednja se nahaja izven območij ohranjanja narave.

Energetska in telekomunikacijska infrastruktura

Umeščanje energetske in telekomunikacijske infrastrukture ima lahko na naravovarstvena območja in biotsko raznovrstnost različne vplive. Vpliv je lahko neposreden zaradi izgube habitatov živalskih

in rastlinskih vrst ter habitatnih tipov. Hkrati nadzemna energetska in telekomunikacijska infrastruktura, kot linijska struktura, v naravnem habitatu povzroči vsaj delno fragmentacijo habitatov posamičnih živalskih vrst. Poseke za izgradnjo nadzemne energetske in telekomunikacijske infrastrukture lahko, ob neustreznem vzdrževanju, predstavljajo žarišča za razrast tujerodnih invazivnih vrst. Z vidika vplivov na naravo so podzemni vodi primernejša rešitev. Elektrovi imajo pomemben vpliv na ptice. V občini Mokronog-Trebelno ni opredeljenih posebnih območij varstva, ki bi bila opredeljena za ptice, vseeno pa so ptice izjemno pomemben člen vsakega habitata in kot take pomembne tudi za vzdrževanje dobrega stanja na vseh Natura 2000 območjih. Električni udari imajo lahko na večje ptice pomemben negativen vpliv. Interakcije med visokonapetostnimi daljnovodi in pticami so dvosmerne: visokonapetostni daljnovodi vplivajo na ptice in ptice vplivajo na visokonapetostne daljnovode. Vplive visokonapetostnih daljnovodov na ptice lahko strnemo v tri vrste:

- smrt zaradi trkov z vodniki daljnovoda,
- smrt zaradi električnega udara in
- posredni vpliv zaradi sprememb v strukturi in funkciji življenjskega prostora ptic (Koce, 2014).

Problematiko elektroudara je možno uspešno reševati s pomočjo izolacije vodnikov ob električnih stebrih. Ker do elektroudara prihaja na stebri, lahko izolacija enega metra vodnikov na vsako stran prepreči smrt osebkov, ki posedajo na stebri.

Posegi v gozd

Ohranjanje gozdnih površin in njihovih funkcij pomembno vpliva na povečanje oz. ohranjanje biotske pestrosti. Gozd varuje tla pred erozijo, blaži podnebne skrajnosti in uravnava odtekanje vode. Gozd je naravna in izvorna življenjska združba povsod v Sloveniji, razen na najvišjih gorah, vodnih površinah in močvirjih. Hkrati je življenjski prostor in zatočišče mnogih rastlinskih in živalskih vrst, ki vzdržujejo ekološko ravnovesje v vsej krajini. Poleg tega gozdne površine v ožjem prostoru povečujejo biotsko pestrost, saj se z ohranjanjem gozdnih površin ohranja tudi pestrost ekosistemov (npr. gozdni rob, gozdne jase,...). Občina s planom posredno poudarja pomen gozda v prostoru ter opravljanje vseh njegovih funkcij. Vanj se med drugim usmerja rekreacija z urejanjem poti. Hkrati je gozd prepoznan kot pomemben gradnik kulturne krajine in pripomore k njeni raznovrstnosti. S planom se tako ohranjajo prvine biotske raznovrstnosti (43. člen), kamor so uvrščeni tudi gozdni otoki. Za ohranjanje gozda in biotske raznovrstnosti v njem so podane usmeritve.

Pozitivni vplivi izvedbe OPP Mokronog - Trebnje na naravo

Več členov v Odloku navaja usmeritve in cilje, ki bodo ob izvedbi imeli na naravo pozitiven vpliv. To je ureditev odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda v tistih naseljih, kjer le-to še ni vzpostavljeno, ob upoštevanju aglomeracij. Odvajanje in čiščenje odpadnih voda je zasnovano s čistilno napravo za naselja v dolinskem delu območja in z več manjšimi lokalnimi sistemi. Območja manjših naselij in zaselkov se lahko opremljajo tudi z biološkimi in rastlinskimi ČN (25. člen).

Pozitiven vpliv na naravo bo imelo tudi zasnova prometne infrastrukture (21. člen), ki omogoča razvoj trajnostne mobilnosti in stremi k umirjanju prometa, urejanju mirujočega prometa ter kolesarskih in pešpoti. Z zmanjšanjem obremenitev iz avtomobilskega prometa se zmanjša tudi obremenitev na naravo v obliki izpustov. Izpusti SO_x, NO_x in NH₃ v atmosfero in njihove naknadne kemične reakcije ter odlaganje v ekosistemih povzročajo zakisovanje tal in vode. Odlaganje teh snovi povzroča škodo na ekosistemih. Negativni učinki zakisovanja so odvisni od potenciala zakisovanja

za posamezno onesnaževalo in lastnosti posameznih ekosistemov in materialov. Najpomembnejše onesnaževalo v prometu, ki povzroča zakisovanje, je NO_x. Poleg smrtnosti živali na cestah na račun trkov z vozili na ptice vpliva tudi hrup prometa, saj ta onemogoča zvočno komunikacijo med njimi.

Na naravo ima lahko pozitiven vpliv kombinacija določil 26., 27., 39. členov ter določil glede usmeritve razvoja naselij, dejavnosti po naseljih ter krajine. Ekstenzivna kmetijska raba ima lahko na varstvene cilje Natura območij in celovitost ekološko pomembnih območij v gričevnatem območju. Spodbujanje tradicionalne kmetijske rabe lahko pomembno pripomore k varstvenim ciljem Natura 2000 območij.

Ocenjeno je, da bo vpliv OPP občine Mokronog - Trebelno na varovana območja nebiten zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (C) – Zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov bodo ohranjene lastnosti, zaradi katerih imajo nekatera območja naravovarstveni status. Za zmanjšanje morebitnih negativnih vplivov na naravo je potrebno upoštevanje omilitvenih ukrepov in usmeritev.

6.1. ALTERNATIVNE REŠITVE

Alternativne možnosti prostorskega razvoja občine niso bile pripravljene. Ocenjeno je bilo, da je bolj smiselna ponavljajoča se optimizacija plana – ciljev in zasnove prostorskega razvoja. Tako tudi ocenjevanje vplivov v OP ne temelji na izbiri najboljše alternative, temveč na nadaljnji optimizaciji plana.

6.2. USMERITVE ZA IZBOLJŠANJE PLANA IN OMILITVENI UKREPI

V 21. člen naj se povzamejo naslednje usmeritve:

- Z načrtovanjem in gradnjo nove ter vzdrževanje obstoječe prometne infrastrukture naj se z namenom povezanosti ekosistemov zagotavlja ustrezne prehode za prostoživeče vrste.
- Omrežje kolesarskih poti in pešpoti ter drugih rekreacijskih poti na območjih ohranjanja narave naj se prednostno načrtuje po že obstoječih poteh ter ob upoštevanju pogojev in varstvenih usmeritev za ohranjanje zavarovanih območij, naravnih vrednot in biotske raznovrstnosti.

V 23. člen naj se povzamejo naslednje usmeritve:

- Umeščanje objektov in vodov v prostor se na območjih naravnih vrednot in območjih biotske raznovrstnosti načrtuje tako, da se zagotavlja ohranjanje njihovih lastnosti. Vodi naj se praviloma izvajajo podzemno.
- Nadzemni daljinski vodi naj se izogibajo vidno izpostavljenim območjem: vrhovom, grebenom, izjemnim krajinam.
- Zaradi preprečevanja trkov z žicami daljnovodov se pri gradnji nadzemnih vodov zagotovijo za ptice varni vodi.

V zvezi z varstvom območij ohranjanja narave ter kmetijsko dejavnostjo naj se v ustrezen člen smiselno povzamejo naslednje usmeritve:

- Na večjih kmetijskih površinah se ohranjajo ali ponovno vzpostavljajo mejice, živice, gozdni otoki, vodna telesa.

- Agrarne operacije se izvajajo le na kmetijskih zemljiščih v obsegu in na način, da bo zagotovljeno ohranjanje lastnosti zaradi katerih ima območje status naravne vrednote in biotske raznovrstnosti (ekološko pomembno območje, območje Natura 2000).

V 39. člen naj se smiselno povzamejo naslednje usmeritve:

- Načrtovanje prostorskih ureditev na območjih gozdov (npr. gozdne prometnice, rekreacijske poti, razgledišča, itd.) in krčitve gozda za namene kmetijske dejavnosti mora zagotavljati varstvo zavarovanih območij, naravne vrednote in ohranjanje biotske raznovrstnosti zlasti na ekološko pomembnih območjih in posebnih varstvenih območjih.
- V območjih koridorjev ogroženih vrst in v območjih, ki omogočajo gensko povezanost njihovih populacij, se ohranja gozdove (in druge oblike naravnih prvin) v čim bolj naravnem stanju.

V zvezi z varstvom območij ohranjanja narave ter razvojem turizma naj se smiselno povzamejo usmeritve:

- V območjih z naravnimi kakovostmi se načrtuje ne množične in neagresivne oblike turizma in rekreacije v naravnem okolju. Načrtuje se prostočasne dejavnosti, ki praviloma ne zahtevajo gradnje dodatne/nove infrastrukture.
- Infrastruktura za potrebe rekreacije v naravnem okolju se ne usmerja v obvodni pas vodotokov, ki imajo na podlagi predpisov s področja ohranjanja narave poseben status. Na tem območju so dopustne ureditve rekreacijskih poti le na obstoječih poteh. Gradnja novih pešpoti in drugih rekreacijskih površin naj se ne ureja.

Splošne usmeritve za izboljšanje plana:

- Na robnih delih naravovarstvenih območij se raba in dejavnosti v prostoru načrtujejo in izvajajo tako, da ne povzročijo negativnega daljinskega vpliva na ta območja.
- Vodna infrastruktura se načrtuje tako, da se omogoča delovanje naravnih procesov na vodah in ob njih.
- Umeščanje prometne infrastrukture naj se praviloma izogiba naravovarstveno pomembnih območij. V kolikor to ni mogoče naj se prometna infrastruktura umešča na način, da se ohranja povezljivost naravovarstveno pomembnih območij.
- Ohranjajo naj se posamezni gozdni otoki in obvodna vegetacija vzdolž površinskih vodotokov v pretežno kmetijski krajini, kar omogoča koridorsko povezljivost prostoživečim živalim ter predstavlja krajinsko pestrost.
- V primeru izvedbe posegov v vodotoke in vodna telesa mora biti načrtovano varstvo rib in njihovih habitatov ter ukrepi za preprečevanje negativnih vplivov. Določeni morajo biti cilji, omejitve in potrebni omilitveni ukrepi.

6.3. NAVEDBA MOREBITNIH NAČRTOVANIH ALI OBRAVNAVANIH POBUD ZA OHRANJANJE NARAVE

Na območju občine Mokronog - Trebelno ni načrtovanih pobud za ohranjanje narave.

7. PODLAGE ZA IZDELAVO DODATKA ZA PRESOJO SPREJEMLJIVOSTI VPLIVOV PLANA NA VAROVANA OBMOČJA

7.1. ZAKONODAJA

- Direktiva 92/43/EGS Sveta z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (Direktiva o habitatih)
- Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju politike morskega okolja – Okvirna direktiva o morski strategiji (2008/56/ES)
- Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike – Vodna direktiva (2000/60/ES)
- Direktiva Sveta z dne 2. aprila 1979 o ohranjanju prosto živečih ptic (79/409/EGS).
- Konvencija o mokriščih, ki so mednarodnega pomena, zlasti kot prebivališča močvirskih ptic (Ramsar, 1971)
- Konvencija o varstvu prosto živečega evropskega rastlinstva in živalstva ter njihovih naravnih življenjskih prostorov (Bern, 1979)
- Konvencija o ohranjanju selitvenih vrst prosto živečih živali – Bonska konvencija (Zakon o ratifikaciji Konvencije o varstvu selitvenih vrst prosto živečih živali (Ur. l. RS – Mednarodne pogodbe, št. 18/98 in 27/99)
- Podatkovna baza ZRSVN (pridobljeno marca 2010)
- Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Ur. l. RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10, 23/15 in 7/19)
- Pravilnik o izvedbi presoje tveganja za naravo in o pridobitvi pooblastila (Ur. l. RS, št. 43/02)
- Pravilnik o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Ur. l. RS, št. 130/04, 53/06, 38/10, 3/11)
- Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Ur. l. RS, št. 82/02, 42/10)
- Program upravljanja območij Natura 2000 (2023-2028)
- Resolucija o Nacionalnem programu varstva okolja za obdobje 2020–2030 (Ur. l. RS, št. 31/20)
- Sporazum o varstvu netopirjev v Evropi (Zakon o ratifikaciji Sporazuma o varstvu netopirjev v Evropi (Ur. l. RS – Mednarodne pogodbe, št. 22/03)
- Uredba (EU) št. 1143/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2014 o preprečevanju in obvladovanju vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst
- Uredba o ekološko pomembnih območjih (Ur. l. RS, št. 48/04, 33/13, 99/13, 47/18)
- Uredba o habitatnih tipih (Ur. l. RS, št. 112/03, 36/09, 33/13)
- Uredba o kakovosti površinskih voda za življenje sladkovodnih vrst rib (Ur. l. RS, št. 46/02)
- Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Ur. l. RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13 – popr., 39/13 – odl. US, 3/14, 21/16, 47/18)
- Uredba o zavarovanih prosto živečih rastlinskih vrstah (Ur. l. RS, št. 46/04, 110/04, 115/07, 36/09, 15/14)
- Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Ur. l. RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08 – odl. US, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14, 64/16, 62/19)
- Uredba o zvrsteh naravnih vrednot (Ur. l. RS, št. 52/02, 67/03)
- Zakon o ohranjanju narave (Ur. l. RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18 in 82/20)
- Zakon o sladkovodnem ribištvu (Ur. l. RS, št. 61/06)
- Zakon o varstvu okolja (Ur. l. RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 – GZ, 21/18 – ZNOrg, 84/18 – ZIURKOE in 158/20)
- Zakon o varstvu podzemnih jam - ZVPJ (Ur. l. RS, št. 2/2004, 61/2006 - ZDru-1, 46/2014 - ZON-C)

7.2. VIRI

- iObčina (<https://gis.iobcina.si>, 2025)

- Geopedia (<http://www.geopedia.si>, 2025)
- Atas okolja, ARSO (http://gis.arso.gov.si/atlasokolja/profile.aspx?id=Atlas_Okolja_AXL@Arso, 2025)
- Naravorastveni atlas, ARSO (<https://www.naravovarstveni-atlas.si/web/DefaultNvaPublic.aspx?culture=sl-SI>, 2025)
- Natura 2000 (<http://www.natura2000.gov.si/>, 2025)
- Koce U., 2014: Visokonapetostni daljnovodi v življenjskem prostoru ptic. Energetika in okolje. https://www.ptice.si/wp-content/uploads/2014/04/3_4__daljnovodi.pdf

Priloga 1: Izvleček iz PUN 2023-2028 za Natura 2000 območja

POO Mirna (SI3000059)

Ime vrste/HT	Tip varstvenega cilja	Vrednost dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja (številčna) MIN, Enota številčne vrednosti	Vrednost dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja (besedna)	Podrobni varstveni cilj programskega obdobja	Vrednost podrobnega varstvenega cilja programskega obdobja (besedna)
blistavec	Velikost habitata		vrsta je prisotna na 35 km (cona vrste) vodotoka, katerega 60 % je primeren habitat	ohrani se	vrsta je prisotna na 35 km (cona vrste) vodotoka, katerega 60 % je primeren habitat
blistavec	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		naravna hidromorfologija voda	ohrani se	naravna hidromorfologija voda
blistavec	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		obrežna lesna vegetacija	ohrani se	obrežna lesna vegetacija
blistavec	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		prehodnost jezov in pregrad	ohrani se	prehodnost jezov in pregrad
blistavec	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		zadostna prodonosnost in naravna dinamika prodišč	se obnovi	zadostna prodonosnost in naravna dinamika prodišč
blistavec	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		zveznost vodotokov	ohrani se	zveznost vodotokov
koščični škratec	Velikost habitata	480 ha		se obnovi	
koščični škratec	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		ekološkim zahtevam vrste ustrezna kakovost vode	ohrani se	ekološkim zahtevam vrste ustrezna kakovost vode
koščični škratec	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		ekstenzivni travniki	ohrani se	ekstenzivni travniki
koščični škratec	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		ekstenzivni travniki	ohrani se	ekstenzivni travniki
koščični škratec	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		jarki z obrežno vegetacijo v različnih sukcesijskih fazah	ohrani se	jarki z obrežno vegetacijo v različnih sukcesijskih fazah
koščični škratec	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		obrežna vegetacija	ohrani se	obrežna vegetacija
koščični škratec	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		raba prostora, ki ne onesnažuje površinskih vod	ohrani se	raba prostora, ki ne onesnažuje površinskih vod
koščični škratec	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		raba prostora, ki ne onesnažuje površinskih vod	ohrani se	raba prostora, ki ne onesnažuje površinskih vod
navadni koščak	Velikost populacije		brez širjenja račje kuge z dejavnostmi človeka	ohrani se	brez širjenja račje kuge z dejavnostmi človeka
navadni koščak	Velikost populacije		brez širjenja račje kuge z dejavnostmi človeka	ohrani se	brez širjenja račje kuge z dejavnostmi človeka

Ime vrste/HT	Tip varstvenega cilja	Vrednost dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja (številčna) MIN, Enota številčne vrednosti	Vrednost dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja (besedna)	Podrobni varstveni cilj programskega obdobja	Vrednost podrobnega varstvenega cilja programskega obdobja (besedna)
navadni koščak	Velikost habitata		vrsta je prisotna na 17,5 km vodotoka, katerega 80 % je primeren habitat	ohrani se	vrsta je prisotna na 17,5 km vodotoka, katerega 80 % je primeren habitat
navadni koščak	Velikost habitata		vrsta je prisotna na 17,5 km vodotoka, katerega 80 % je primeren habitat	ohrani se	vrsta je prisotna na 17,5 km vodotoka, katerega 80 % je primeren habitat
navadni koščak	Velikost habitata		vrsta je prisotna na neznani dolžini vodotoka, katerega 30 % je primeren habitat	ohrani se	vrsta je prisotna na neznani dolžini vodotoka, katerega 30 % je primeren habitat
navadni koščak	Velikost habitata		vrsta je prisotna na neznani dolžini vodotoka, katerega 30 % je primeren habitat	ohrani se	vrsta je prisotna na neznani dolžini vodotoka, katerega 30 % je primeren habitat
navadni koščak	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		naravna hidromorfologija in zastrtost potokov v gozdu	ohrani se	naravna hidromorfologija in zastrtost potokov v gozdu
navadni koščak	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		naravna hidromorfologija voda	ohrani se	naravna hidromorfologija voda
navadni koščak	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		naravna zoocenoza vodotoka	se obnovi	naravna zoocenoza vodotoka
navadni koščak	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		naravno razmerje med hitro in počasi tekočimi deli vodotoka, plitvinami in globinami	ohrani se	naravno razmerje med hitro in počasi tekočimi deli vodotoka, plitvinami in globinami
navadni koščak	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		nefragmentiran habitat	ohrani se	nefragmentiran habitat
navadni koščak	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		nefragmentiran habitat	ohrani se	nefragmentiran habitat
navadni koščak	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		nizka vsebnost hranil v vodotoku	ohrani se	nizka vsebnost hranil v vodotoku
navadni koščak	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		nizka vsebnost hranil v vodotoku	ohrani se	nizka vsebnost hranil v vodotoku
navadni koščak	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		obrežna lesna vegetacija s koreninskim sistemom v vodi	ohrani se	obrežna lesna vegetacija s koreninskim sistemom v vodi
navadni koščak	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		prehodnost vodnih objektov	se obnovi	prehodnost vodnih objektov
navadni koščak	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		prodno in skalnato dno	ohrani se	prodno in skalnato dno
navadni koščak	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		prodno in skalnato dno	ohrani se	prodno in skalnato dno
navadni koščak	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		stalna površina omočenosti vodotoka	ohrani se	stalna površina omočenosti vodotoka

Ime vrste/HT	Tip varstvenega cilja	Vrednost dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja (številčna) MIN, Enota številčne vrednosti	Vrednost dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja (besedna)	Podrobni varstveni cilj programskega obdobja	Vrednost podrobnega varstvenega cilja programskega obdobja (besedna)
navadni koščak	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		strukturirana struga in brežine vodotoka	ohrani se	strukturirana struga in brežine vodotoka
navadni koščak	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		strukturirana struga in brežine vodotoka	ohrani se	strukturirana struga in brežine vodotoka
navadni škržek	Velikost populacije		prisotnost vrste	ohrani se	prisotnost vrste
navadni škržek	Velikost habitata		vrednost ni znana	ohrani se	vrednost ni znana
navadni škržek	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		ekološkim zahtevam vrste prilagojen hidrološki režim	ohrani se	ekološkim zahtevam vrste prilagojen hidrološki režim
navadni škržek	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		naravna hidromorfologija voda	ohrani se	naravna hidromorfologija voda
navadni škržek	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		naravna zoocenoza vodotoka	ohrani se	naravna zoocenoza vodotoka
navadni škržek	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		naravno razmerje med hitro in počasi tekočimi deli vodotoka	ohrani se	naravno razmerje med hitro in počasi tekočimi deli vodotoka
navadni škržek	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		obrežna vegetacija	ohrani se	obrežna vegetacija
navadni škržek	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		raba prostora, ki ne onesnažuje površinskih vod	ohrani se	raba prostora, ki ne onesnažuje površinskih vod
navadni škržek	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		raba prostora, ki ne onesnažuje površinskih vod	ohrani se	raba prostora, ki ne onesnažuje površinskih vod
navadni škržek	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		raba prostora, ki ne onesnažuje površinskih vod	ohrani se	raba prostora, ki ne onesnažuje površinskih vod
navadni škržek	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		raba prostora, ki ne onesnažuje površinskih vod	ohrani se	raba prostora, ki ne onesnažuje površinskih vod
navadni škržek	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		zveznost vodotokov	ohrani se	zveznost vodotokov
nežica	Velikost habitata		vrsta je prisotna na 13 km vodotoka, katerega 55 % je primeren habitat	se obnovi	vrsta je prisotna na 13 km vodotoka, katerega 55 % je primeren habitat
nežica	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		bočna erozija	se obnovi	bočna erozija
nežica	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		lokalne razširitve vodotokov	se obnovi	lokalne razširitve vodotokov
nežica	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		mivkasto, muljasto in peščeno dno	ohrani se	mivkasto, muljasto in peščeno dno

Ime vrste/HT	Tip varstvenega cilja	Vrednost dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja (številčna) MIN, Enota številčne vrednosti	Vrednost dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja (besedna)	Podrobni varstveni cilj programskega obdobja	Vrednost podrobnega varstvenega cilja programskega obdobja (besedna)
nežica	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		naravna hidromorfologija voda	ohrani se	naravna hidromorfologija voda
nežica	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		obrežna lesna vegetacija	ohrani se	obrežna lesna vegetacija
nežica	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		prehodnost jezov in pregrad	ohrani se	prehodnost jezov in pregrad
nežica	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		vodna vegetacija	ohrani se	vodna vegetacija
ozki vretenec	Velikost habitata		vrednost ni znana	ohrani se	vrednost ni znana
ozki vretenec	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		močvirna in obrežna vegetacija	ohrani se	močvirna in obrežna vegetacija
ozki vretenec	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		naravna hidromorfologija voda	ohrani se	naravna hidromorfologija voda
platnice	Velikost populacije		brez poribljavanj	ohrani se	brez poribljavanj
platnice	Velikost habitata		vrsta je prisotna na 23 km vodotoka, katerega 60 % je primeren habitat	ohrani se	vrsta je prisotna na 23 km vodotoka, katerega 60 % je primeren habitat
platnice	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		bočna erozija	ohrani se	bočna erozija
platnice	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		drstišča	ohrani se	drstišča
platnice	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		zadostna prodonosnost in naravna dinamika prodišč	ohrani se	zadostna prodonosnost in naravna dinamika prodišč
platnice	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		zveznost vodotokov	ohrani se	zveznost vodotokov
pohra	Velikost populacije		brez poribljavanj	ohrani se	brez poribljavanj
pohra	Velikost habitata		vrsta je prisotna na 33 km vodotoka, katerega 70 % je primernen habitat	ohrani se	vrsta je prisotna na 33 km vodotoka, katerega 70 % je primernen habitat
pohra	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		naravna hidromorfologija voda	ohrani se	naravna hidromorfologija voda
pohra	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		obrežna lesna vegetacija	se obnovi	obrežna lesna vegetacija
pohra	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		prehodnost jezov in pregrad	ohrani se	prehodnost jezov in pregrad
pohra	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		razgibana struga z meandri	ohrani se	razgibana struga z meandri

Ime vrste/HT	Tip varstvenega cilja	Vrednost dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja (številčna) MIN, Enota številčne vrednosti	Vrednost dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja (besedna)	Podrobni varstveni cilj programskega obdobja	Vrednost podrobnega varstvenega cilja programskega obdobja (besedna)
pohra	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		strukturirana struga in brežine vodotoka	ohrani se	strukturirana struga in brežine vodotoka
pohra	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		zadostna prodonosnost in naravna dinamika prodišč	se obnovi	zadostna prodonosnost in naravna dinamika prodišč
pohra	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		zveznost vodotokov	ohrani se	zveznost vodotokov
sulec	Velikost populacije		genska raznolikost savskega genotipa	določi se	genska raznolikost savskega genotipa
sulec	Velikost populacije		brez poribljavanj	ohrani se	prilagoditi poribljavanje trajnostnim praksam
sulec	Velikost populacije		prisotnost vrste	ohrani se	prisotnost vrste
sulec	Velikost populacije		prisotnost vrste	določi se	prisotnost vrste
sulec	Velikost habitata		vrednost ni znana	ohrani se	vrednost ni znana
sulec	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		drstišča	ohrani se	drstišča
sulec	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		ekološkim zahtevam vrste ustrezen pretok in globina voda	ohrani se	ekološkim zahtevam vrste ustrezen pretok in globina voda
sulec	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		naravna hidromorfologija voda	ohrani se	naravna hidromorfologija voda
sulec	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		obrežna lesna vegetacija	ohrani se	obrežna lesna vegetacija
sulec	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		prodišča	ohrani se	prodišča
sulec	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		strukturirana struga in brežine vodotoka	ohrani se	strukturirana struga in brežine vodotoka
sulec	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		zadostna količina plena	ohrani se	zadostna količina plena
sulec	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		zveznost vodotokov (za sulca in njegov plen)	ohrani se	zveznost vodotokov (za sulca in njegov plen)
velika nežica	Velikost habitata		vrsta je prisotna na 23 km vodotoka, katerega 60 % je primeren habitat	ohrani se	vrsta je prisotna na 23 km vodotoka, katerega 60 % je primeren habitat
velika nežica	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		mivkasto in peščeno dno	ohrani se	mivkasto in peščeno dno
velika nežica	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		naravna hidromorfologija voda	ohrani se	naravna hidromorfologija voda
velika nežica	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		obrežna lesna vegetacija	se obnovi	obrežna lesna vegetacija

Ime vrste/HT	Tip varstvenega cilja	Vrednost dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja (številčna) MIN, Enota številčne vrednosti	Vrednost dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja (besedna)	Podrobni varstveni cilj programskega obdobja	Vrednost podrobnega varstvenega cilja programskega obdobja (besedna)
velika nežica	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		prehodnost jezov in pregrad	ohrani se	prehodnost jezov in pregrad
velika nežica	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		vodna vegetacija	ohrani se	vodna vegetacija
vidra	Velikost habitata	225 ha		ohrani se	
vidra	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		naravna hidromorfologija voda	ohrani se	naravna hidromorfologija voda
vidra	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		obrežna vegetacija	se obnovi	obrežna vegetacija
vidra	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		podhodi pod cesto z usmerjevalnimi ograjami in suhe brežine ob strugi pod mostom	se obnovi	podhodi pod cesto z usmerjevalnimi ograjami in suhe brežine ob strugi pod mostom
vidra	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		prehodi ob jezovih in pregradah	se obnovi	prehodi ob jezovih in pregradah
vidra	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		prehodnost koridorjev	ohrani se	prehodnost koridorjev
vidra	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		raba prostora, ki ne onesnažuje površinskih vod	ohrani se	raba prostora, ki ne onesnažuje površinskih vod

POO Radulja s pritoki (SI3000192)

Ime vrste/HT	Tip varstvenega cilja	Vrednost dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja (številčna) MIN, Enota številčne vrednosti	Vrednost dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja (besedna)	Podrobni varstveni cilj programskega obdobja	Vrednost podrobnega varstvenega cilja programskega obdobja (besedna)
blistavec	Velikost habitata		vrsta je prisotna na 7,2 km vodotoka, katerega 80 % je primeren habitat	ohrani se	vrsta je prisotna na 7,2 km vodotoka, katerega 80 % je primeren habitat
blistavec	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		ekološkim zahtevam vrste ustrezna temperatura vodotokov	ohrani se	ekološkim zahtevam vrste ustrezna temperatura vodotokov
blistavec	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		naravna hidromorfologija voda	ohrani se	naravna hidromorfologija voda

Ime vrste/HT	Tip varstvenega cilja	Vrednost dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja (številčna) MIN, Enota številčne vrednosti	Vrednost dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja (besedna)	Podrobni varstveni cilj programskega obdobja	Vrednost podrobnega varstvenega cilja programskega obdobja (besedna)
blistavec	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		obrežna lesna vegetacija	se obnovi	obrežna lesna vegetacija
blistavec	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		prehodnost jezov in pregrad	se obnovi	prehodnost jezov in pregrad
blistavec	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		zadostna prodonosnost in naravna dinamika prodišč	ohrani se	zadostna prodonosnost in naravna dinamika prodišč
blistavec	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		zveznost vodotokov	ohrani se	zveznost vodotokov
črtasti medvedek	Velikost habitata		vrednost ni znana	ohrani se	vrednost ni znana
črtasti medvedek	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		presvetljeni gozdovi, gozdne jase, strukturirani gozdni robovi, površine v obnovi	ohrani se	presvetljeni gozdovi, gozdne jase, strukturirani gozdni robovi, površine v obnovi
dolgokrili netopir	Velikost habitata		vrednost ni znana	ohrani se	vrednost ni znana
dolgokrili netopir	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		brez struktur v zraku, ki ovirajo let	ohrani se	brez struktur v zraku, ki ovirajo let
dolgokrili netopir	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		nadzorovana raba jam	ohrani se	nadzorovana raba jam
dolgokrili netopir	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		naravno stanje jam	ohrani se	naravno stanje jam
jame, ki niso odprte za javnost	Velikost habitatnega tipa	62 ha		ohrani se	
jame, ki niso odprte za javnost	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa		naravno stanje jam	ohrani se	naravno stanje jam
jame, ki niso odprte za javnost	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitatnega tipa		raba prostora, ki ne onesnažuje jam in podzemnih vod	ohrani se	raba prostora, ki ne onesnažuje jam in podzemnih vod
južni podkovnjak	Velikost habitata		vrednost ni znana	ohrani se	vrednost ni znana
južni podkovnjak	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		nadzorovana raba jam	ohrani se	nadzorovana raba jam
južni podkovnjak	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		naravno stanje jam	ohrani se	naravno stanje jam
kapelj	Velikost habitata		vrsta je prisotna na 47 km vodotoka, katerega 40 % je primeren habitat	ohrani se	vrsta je prisotna na 47 km vodotoka, katerega 40 % je primeren habitat
kapelj	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		ekološkim zahtevam vrste ustrezen pretok voda	ohrani se	ekološkim zahtevam vrste ustrezen pretok voda
kapelj	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		naravna hidromorfologija voda	ohrani se	naravna hidromorfologija voda

Ime vrste/HT	Tip varstvenega cilja	Vrednost dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja (številčna) MIN, Enota številčne vrednosti	Vrednost dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja (besedna)	Podrobni varstveni cilj programskega obdobja	Vrednost podrobnega varstvenega cilja programskega obdobja (besedna)
kapelj	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		obrežna lesna vegetacija	se obnovi	obrežna lesna vegetacija
kapelj	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		prehodnost jezov in pregrad	ohrani se	prehodnost jezov in pregrad
kapelj	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		raba prostora, ki ne onesnažuje površinskih vod	se obnovi	raba prostora, ki ne onesnažuje površinskih vod
kapelj	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		raba prostora, ki ne onesnažuje površinskih vod	se obnovi	raba prostora, ki ne onesnažuje površinskih vod
kapelj	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		strukturirana struga in brežine vodotoka	ohrani se	strukturirana struga in brežine vodotoka
kapelj	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		zadostna prodonosnost in naravna dinamika prodišč	ohrani se	zadostna prodonosnost in naravna dinamika prodišč
navadni koščak	Velikost populacije		brez širjenja račje kuge z dejavnostmi človeka	ohrani se	brez širjenja račje kuge z dejavnostmi človeka
navadni koščak	Velikost populacije		brez širjenja račje kuge z dejavnostmi človeka	ohrani se	brez širjenja račje kuge z dejavnostmi človeka
navadni koščak	Velikost habitata		vrsta je prisotna na 72 km vodotoka, katerega 80 % je primeren habitat	ohrani se	vrsta je prisotna na 72 km vodotoka, katerega 80 % je primeren habitat
navadni koščak	Velikost habitata		vrsta je prisotna na 72 km vodotoka, katerega 80 % je primeren habitat	ohrani se	vrsta je prisotna na 72 km vodotoka, katerega 80 % je primeren habitat
navadni koščak	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		naravna hidromorfologija in zastrtost potokov v gozdu	ohrani se	naravna hidromorfologija in zastrtost potokov v gozdu
navadni koščak	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		naravna hidromorfologija voda	ohrani se	naravna hidromorfologija voda
navadni koščak	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		naravna zoocenoza vodotoka	ohrani se	naravna zoocenoza vodotoka
navadni koščak	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		naravno razmerje med hitro in počasi tekočimi deli vodotoka, plitvinami in globinami	ohrani se	naravno razmerje med hitro in počasi tekočimi deli vodotoka, plitvinami in globinami
navadni koščak	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		nefragmentiran habitat	ohrani se	nefragmentiran habitat
navadni koščak	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		nefragmentiran habitat	ohrani se	nefragmentiran habitat
navadni koščak	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		nizka vsebnost hranil v vodotoku	ohrani se	nizka vsebnost hranil v vodotoku
navadni koščak	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		nizka vsebnost hranil v vodotoku	ohrani se	nizka vsebnost hranil v vodotoku

Ime vrste/HT	Tip varstvenega cilja	Vrednost dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja (številčna) MIN, Enota številčne vrednosti	Vrednost dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja (besedna)	Podrobni varstveni cilj programskega obdobja	Vrednost podrobnega varstvenega cilja programskega obdobja (besedna)
navadni koščak	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		nizka vsebnost hranil v vodotoku	ohrani se	nizka vsebnost hranil v vodotoku
navadni koščak	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		obrežna lesna vegetacija s koreninskim sistemom v vodi	ohrani se	obrežna lesna vegetacija s koreninskim sistemom v vodi
navadni koščak	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		prodnato in skalnato dno	ohrani se	prodnato in skalnato dno
navadni koščak	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		prodnato in skalnato dno	ohrani se	prodnato in skalnato dno
navadni koščak	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		stalna površina omočenosti vodotoka	ohrani se	stalna površina omočenosti vodotoka
navadni koščak	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		strukturirana struga in brežine vodotoka	ohrani se	strukturirana struga in brežine vodotoka
navadni koščak	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		strukturirana struga in brežine vodotoka	ohrani se	strukturirana struga in brežine vodotoka
navadni netopir	Velikost habitata		vrednost ni znana	ohrani se	vrednost ni znana
navadni netopir	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		nadzorovana raba jam	ohrani se	nadzorovana raba jam
navadni netopir	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		naravno stanje jam	ohrani se	naravno stanje jam
navadni škržek	Velikost populacije		prisotnost vrste	ohrani se	prisotnost vrste
navadni škržek	Velikost habitata		vrednost ni znana	ohrani se	vrednost ni znana
navadni škržek	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		ekološkim zahtevam vrste prilagojen hidrološki režim	ohrani se	ekološkim zahtevam vrste prilagojen hidrološki režim
navadni škržek	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		naravna hidromorfologija voda	ohrani se	naravna hidromorfologija voda
navadni škržek	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		naravna zoocenoza vodotoka	ohrani se	naravna zoocenoza vodotoka
navadni škržek	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		naravno razmerje med hitro in počasi tekočimi deli vodotoka	ohrani se	naravno razmerje med hitro in počasi tekočimi deli vodotoka
navadni škržek	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		obrežna vegetacija	ohrani se	obrežna vegetacija
navadni škržek	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		položne brežine	ohrani se	položne brežine
navadni škržek	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		raba prostora, ki ne onesnažuje površinskih vod	ohrani se	raba prostora, ki ne onesnažuje površinskih vod

Ime vrste/HT	Tip varstvenega cilja	Vrednost dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja (številčna) MIN, Enota številčne vrednosti	Vrednost dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja (besedna)	Podrobni varstveni cilj programskega obdobja	Vrednost podrobnega varstvenega cilja programskega obdobja (besedna)
navadni škržek	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		zveznost vodotokov	ohrani se	zveznost vodotokov
nežica	Velikost habitata		vrsta je prisotna na 23 km vodotoka, katerega 20 % je primeren habitat	ohrani se	vrsta je prisotna na 23 km vodotoka, katerega 20 % je primeren habitat
nežica	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		bočna erozija	se obnovi	bočna erozija
nežica	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		mivkasto, muljasto in peščeno dno	ohrani se	mivkasto, muljasto in peščeno dno
nežica	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		naravna hidromorfologija voda	ohrani se	naravna hidromorfologija voda
nežica	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		obrežna lesna vegetacija	se obnovi	obrežna lesna vegetacija
nežica	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		prehodnost jezov in pregrad	ohrani se	prehodnost jezov in pregrad
nežica	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		vodna vegetacija	ohrani se	vodna vegetacija
pezdirk	Velikost habitata		vrsta je prisotna na 22 km vodotoka, katerega 80 % je primeren habitat	ohrani se	vrsta je prisotna na 22 km vodotoka, katerega 80 % je primeren habitat
pezdirk	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		globoki in počasi tekoči deli vodotoka	ohrani se	globoki in počasi tekoči deli vodotoka
pezdirk	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		naravna hidromorfologija voda	ohrani se	naravna hidromorfologija voda
pezdirk	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		obrežna lesna vegetacija	se obnovi	obrežna lesna vegetacija
pezdirk	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		prehodnost vodnih objektov	se obnovi	prehodnost vodnih objektov
pezdirk	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		prisotnost domorodne vrste/vrst: školjke iz družine Unionidae	ohrani se	prisotnost domorodne vrste/vrst: školjke iz družine Unionidae
pezdirk	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		razgibana struga z meandri	ohrani se	razgibana struga z meandri
pezdirk	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		vodna vegetacija	ohrani se	vodna vegetacija
pohra	Velikost populacije		brez poribljavanj	ohrani se	brez poribljavanj
pohra	Velikost habitata		vrsta je prisotna na 47 km vodotoka, katerega 60 % je primeren habitat	ohrani se	vrsta je prisotna na 47 km vodotoka, katerega 60 % je primeren habitat

Ime vrste/HT	Tip varstvenega cilja	Vrednost dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja (številčna) MIN, Enota številčne vrednosti	Vrednost dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja (besedna)	Podrobni varstveni cilj programskega obdobja	Vrednost podrobnega varstvenega cilja programskega obdobja (besedna)
pohra	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		naravna hidromorfologija voda	ohrani se	naravna hidromorfologija voda
pohra	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		nizka vsebnost hranil v vodotoku	se obnovi	nizka vsebnost hranil v vodotoku
pohra	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		nizka vsebnost hranil v vodotoku	se obnovi	nizka vsebnost hranil v vodotoku
pohra	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		obrežna lesna vegetacija	se obnovi	obrežna lesna vegetacija
pohra	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		prehodnost jezov in pregrad	se obnovi	prehodnost jezov in pregrad
pohra	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		razgibana struga z meandri	ohrani se	razgibana struga z meandri
pohra	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		strukturirana struga in brežine vodotoka	ohrani se	strukturirana struga in brežine vodotoka
pohra	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		zadostna prodonosnost in naravna dinamika prodišč	ohrani se	zadostna prodonosnost in naravna dinamika prodišč
potočni piškurji	Velikost habitata		vrsta je prisotna na 30 km vodotoka, katerega 30 % je primeren habitat	ohrani se	vrsta je prisotna na 30 km vodotoka, katerega 30 % je primeren habitat
potočni piškurji	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		bočna erozija	se obnovi	bočna erozija
potočni piškurji	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		lokalne razširitve vodotokov	se obnovi	lokalne razširitve vodotokov
potočni piškurji	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		naravna hidromorfologija voda	ohrani se	naravna hidromorfologija voda
potočni piškurji	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		obrežna lesna vegetacija	se obnovi	obrežna lesna vegetacija
potočni piškurji	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		pesek in mulj z visoko vsebnostjo organskega materiala	ohrani se	pesek in mulj z visoko vsebnostjo organskega materiala
potočni piškurji	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		počasi tekoča ali lokalno stoječa voda, kjer se useda organski material	ohrani se	počasi tekoča ali lokalno stoječa voda, kjer se useda organski material
potočni piškurji	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		prehodnost vodnih objektov	se obnovi	prehodnost vodnih objektov
velika nežica	Velikost habitata		vrsta je prisotna na 7 km vodotoka, katerega 40 % je primeren habitat	ohrani se	vrsta je prisotna na 7 km vodotoka, katerega 40 % je primeren habitat

Ime vrste/HT	Tip varstvenega cilja	Vrednost dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja (številčna) MIN, Enota številčne vrednosti	Vrednost dolgoročnega podrobnega varstvenega cilja (besedna)	Podrobni varstveni cilj programskega obdobja	Vrednost podrobnega varstvenega cilja programskega obdobja (besedna)
velika nežica	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		mivkasto in peščeno dno	ohrani se	mivkasto in peščeno dno
velika nežica	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		naravna hidromorfologija voda	ohrani se	naravna hidromorfologija voda
velika nežica	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		obrežna lesna vegetacija	ohrani se	obrežna lesna vegetacija
velika nežica	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		prehodnost jezov in pregrad	ohrani se	prehodnost jezov in pregrad
vidra	Velikost habitata	175 ha		ohrani se	
vidra	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		naravna hidromorfologija voda	ohrani se	naravna hidromorfologija voda
vidra	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		obrežna vegetacija	se obnovi na	obrežna vegetacija
vidra	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		podhodi pod cesto z usmerjevalnimi ograjami in suhe brežine ob strugi pod mostom	se obnovi na	podhodi pod cesto z usmerjevalnimi ograjami in suhe brežine ob strugi pod mostom
vidra	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		prehodnost koridorjev	ohrani se	prehodnost koridorjev
vidra	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		raba prostora, ki ne onesnažuje površinskih vod	ohrani se	raba prostora, ki ne onesnažuje površinskih vod
zlata nežica	Velikost habitata		vrsta je prisotna na 14 km vodotoka, katerega 60 % je primeren habitat	ohrani se	vrsta je prisotna na 14 km vodotoka, katerega 60 % je primeren habitat
zlata nežica	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		mivkasto, muljasto in peščeno dno	ohrani se	mivkasto, muljasto in peščeno dno
zlata nežica	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		naravna hidromorfologija voda	ohrani se	naravna hidromorfologija voda
zlata nežica	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		obrežna lesna vegetacija	se obnovi	obrežna lesna vegetacija
zlata nežica	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		prehodnost jezov in pregrad	se obnovi	prehodnost jezov in pregrad
zlata nežica	Specifične lastnosti, strukture, procesi habitata		vodna vegetacija	ohrani se	vodna vegetacija